

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Enver Hoca

Ortadoğu Üzerine Düşünceler

Çeviren: Hasan Asgar Gürgöz

Politika - İnceleme
2. Basım

EVRENSEL
BASIM YAYIN

ENVER HOCA

ORTADOĞU ÜZERİNE DÜŞÜNCELER

1958 - 1983

POLİTİKA -İNCELEME

ÇEVİREN HASAN ASGAR GÜRGÖZ

DOĞA BASIN YAYIN

Dağıtım Ticaret. Limited Şirketi

Tarlabası Blv. Kamerhatun Mah. Alhatun Sk. No: 25 Beyoğlu/ İstanbul

T: 0212 255 25 46 F: 0212 255 25 87

www.evrenselbasim.com -info@evrenselbasim.com

Evrensel Basım Yayın **4**

Ortadoğu Üzerine Düşünceler: Enver Hoca

Çeviren: Hasan Asgar Gürgöz

Kapak Tasarım: **Savaş Çekiç**

Kapak Uygulama: **Devrim Koçlan**

© Evrensel Basım Yayın **1992** - Birinci Basım Mart

1992 - İkinci Basım Nisan 2011

Baskı: Ezgi Matbaası

Sanayi Caddesi Altay Sokak No: 10 Çobançeşme -Yenibosna / İstanbul

T: 0212 452 23 02 - 654 94 18 - ezgimatbaa@mynet.com www.ezgimatbaa.net

ORTADOĞU ÜZERİNE DÜŞÜNCELER

1958 - 1983

İÇİNDEKİLER

Önsöz	11
Arap Dostlarla Toplantı	14
Lübnan ve Ürdün Halklarını Desteklemeliyiz.....	15
Irak Cumhuriyeti Radyo Yayın Servisi Yönetmeniyle Görüşme.....	16
Geçici Cezayir Yönetimini Tanıyoruz.....	17
Gana, Mısır ve Irak'taki Durum Hakkında.....	18
Irak'ta Darbe	19
Fransız Sosyalist Şefler Titocu Klikle Gizli Planlar Çeviriyorlar	20
Kruşçev En Azgın Arap Anti-Komünistlerle Bir Arada	22
Bilimsel Sosyalizmle İlgisi Olmayan Cezayir Sosyalizmi.....	23
Ben Bella'nın Devrilmesi	25
Ve Cezayir Sorunu	25
Mısır'a Gidecek Heyet İçin Notlar	31
Arap Halklarının Anti-Emperyalist Mücadelesi Haklı Bir Mücadeledir.....	33
Arap Halklarını Destekliyoruz.....	36
İsrail ve Araplar Arasında Yeni Bir Savaş Başladı	38
İsraililer Süveyş Kanalı'na Yaklaşıyorlar	40
Sovyet Revizyonistleri Arapları Yüzüstü Bıraktı.....	41
Sovyet Revizyonistleri: Arap Halklarının Davasına İhanet Edenler	43
Sovyetler Birleşik Arap Devletlerine Niçin Yardım Etmiyor?	44
Amerikan Ajansı, Arap Halklarının Sahte Dostu Tito, Kollarını Kavuşturmuş Bekliyor	46
Arap Halkları Özgürlüksever Savaşçılardır	48
Nasır İstifasını Sundu ve Sonra Geri Aldı	51
Arap Halkları İçin Ortaya Çıkan Dersler	53
Revizyonist Palavralar Arap Halklarını Aldatamaz.....	55
Amerika ve Sovyetlerin, Ganbot Politikası.....	57
BMÖ'deki Trajikomik Durum.....	61

Temsilcimizin Bu Yıllık BM Oturumunda Yapacağı Konuşma İçin Notlar.....	65
Ortadoğu: Sıcak Bir Bölge.....	71
Arap Halklarına Karşı Çevrilen Emperyalist-Revizyonist Komplolar.....	77
Arap Halklarına Yardımı Asla Azaltmayacağız.....	79
“El-Fetih” Sovyetlerin Tuzağına Düşmemelidir.....	80
Filistin Halkının Silahlı Mücadelesi Yenilmezdir.....	82
Revizyonistler “El-Fetih” Saflarına Sızıyorlar.....	83
Sovyet İtibarını Kaybediyor.....	84
Ortadoğu’ya İlişkin Doğru Politikamız Devam Ediyor.....	85
Filistin Halkına Saygı ve Sempati Duyuyoruz.....	86
“El-Fetih” Heyetiyle Toplantı.....	89
Filistin Halkı ve Diğer Arap Halklarının Devrimlerine Karşı Büyük Bir Komplo.....	90
Nasır’ın Ölümü ve Ortadoğu’daki Sonuçları.....	92
Dünya Gericiliği Filistin Hareketini Tasfiye Etmeye Çalışıyor.....	94
Sosyalist Arnavutluk “Rogers Planı”na Muhalif Olarak Kalacaktır.....	96
Suriye’de Yeni Hükümet.....	97
Ürdün Gericiliğinin Filistin Halkına Karşı Cinayetlerini Mahkûm Ediyoruz.....	98
Mısırlı Yoldaşlarla Çatışmadan Doğru Tutumumuzu İfade Etmeliyiz.....	99
Süveyş Kanalı Yeniden Açılıyor.....	100
Mısır’da Politik Kriz.....	103
Arap Halklarıyla Dostluğumuzu Daha da Güçlendirmeliyiz.....	106
Sovyet Sosyal Emperyalizmine Ağır Bir Tokat.....	107
Ortadoğu’daki Durum Hâlâ Karışık Bir Haldedir.....	108
Mısır ve Suriye İsrail’le Tekrar Savaşıyor.....	110
Ortadoğu’daki Savaş Devam Ediyor.....	111
Arap Halklarının En Büyük Düşmanları.....	112
Filistinliler Savaşmayı Sürdürmek Zorundadırlar.....	113
Süveyş Kanalı Yeniden Açıldı.....	114
Mısır Millet Meclisi’nin Doğru Bir Kararı.....	115
Mısır’ın Bağımsızlığını Güçlendirme Yönünde Atılan Önemli Bir Adım.....	116
Arap Halklarının Düşmanlarını Şiddetle Mahkûm Ediyoruz.....	120
Arap Halklarının Trajedisi.....	124
Son Olayların Işığında Ortadoğu Sorunu.....	130
Her Ülkenin Bağımsızlığını Savunma Hakkı Vardır.....	135
Üç Politikacı ve Ortadoğu’nun Sorunları.....	136

İran Halkına Şan Olsun! Şah İran'dan Kovuldu - Monarşiye Karşı Tarihsele Zafer....	149
Çin İran'daki Olaylar Karşısında Sessizdir	151
İran'da Durum Karmaşıktır	155
İran Halkının Yeni Bir Zaferi.....	157
İran Halkının Devrimi Zafere Ulaştı	158
İran'daki Olaylar Hakkında Yeni Bir Makale İçin Tezler	162
İran'daki Olaylar Üzerine Yeni Bir Makale İçin Tezler	166
Şimdiki Durum ve İran Olayları Üzerine Bazı Düşünceler.....	168
Ortadoğu'daki Gelişmeler Emperyalizmin Yararına Değildir.....	174
İran'daki Durum Üzerine.....	176
Mısır ve İsrail Arasında Mekik Dokuyan Carter Niçin Geri Döndü	179
Bir Anti-Arap Emperyalist Tehdit.....	187
İran'da Cumhuriyet İlan Edildi	194
Diğer Arap Ülkeleri Mısır'ı Boykot Ediyor.....	195
Ortadoğu'daki Tüm Olaylar Petrolle İlişkilidir.....	198
Siyasi Panorama.....	200
Süper Devletler Arap Halklarının Gerçek Birliğini Baltalıyor	217
Petrol Krizi ve Dünyadaki Etkileri	220
Hua Gua Feng Ayetullah Humeyni'den Özür Diliyor	226
Arap Halklarıyla Dostluğumuzu Sürdürmek Amacındayız	228
Elinizi İran'dan Çekin.....	230
Afgan Halkının Sovyet İstilacılara Karşı Mücadelesini Destekliyoruz	235
Afganistan'a Yapılan Sovyet Askeri Saldırısı ve Amerikan Emperyalizmi.....	236
Müslüman Ülkelerdeki Olaylar, Diyalektik Materyalizm ile Değerlendirilmelidir.....	237
İran Halkının Haklı Anti-Emperyalist Mücadelesini Desteklemeyi Sürdürüyoruz....	259
Yüz Kızartıcı Bir Yenilgiye Uğrayan Carter'in Haydutça Eylemi.....	260
Afgan Halkı Boyun Eğmiyor	264
Kissinger Tekrar Ortadoğu'da	265
Kibirli Amerika'ya Ağır Bir Darbe	266
Afganistan'daki Sovyet Ordusunun Misillemesi.....	268
Filistinliler İsrail Terörüne Karşı Koyuyor	269
Ortadoğu ve Arap Halklarının Mücadelesi Üzerine	270
Not.....	272
Sedat Öldürüldü	273
Sovyet İşgalcilerine Karşı Sürekli Saldırıları.....	274

Filistin Halkına Karşı Yeni Komplolar	275
Not.....	276
İran Halk Devriminin 3. Yıldönümü	277
Ciddi İsrail Tehditleri	278
İsrail Beyrut'u Fiili Olarak İşgal Ediyor	279
Filistinliler İçin Ağır Bir Darbe	281
Amerikalılar Lübnan'a İniyorlar	282
Beyrut'taki Filistinlilere Karşı İşlenen Ağır Bir Cinayet	283
Sovyet Sosyal Emperyalistlerinden "Baş Sağlığı"	285
İsrail'in Arap Düşmanı Eylemleri Washington'da Onaylanıyor.....	287
Afgan Savaşçılar Sovyet İşgalcilere Ağır Darbeler Vuruyor.....	288
Reagan Filistinlileri Tehdit Ediyor.....	289
Sovyet Diplomasisinin Gülücükleri	290
Savaşan Bir Halkı Hiçbir Güç Yenemez	291
KGB'nin Ajan Diplomatları	292
Halkların Şanlı Geçmişleri İnkâr Edilemez	293
Çavuşesku Araplar ve İsrail	325
Afgan Yurtseverlerine Bravo	326
Kıbrıs Sorunundaki Yeni Gelişmeler	327
Filistin Hareketi Saflarındaki Ciddi ve Zararlı Bir Durum.....	328
Çok Tehlikeli Bir Kardeş Kavgasının Sonu	330
Filistinliler Tripoli'yi Terk Etti.....	331
Arafat Mübarek'le Buluşuyor	332

ÖNSÖZ

Arnavutluk Emek Partisi Merkez Komitesi 1. Sekreteri Enver Hoca Yoldaş, bu kitabında, iki kıtanın, Asya ve Afrika'nın Arap ve Arap olmayan halklarına ilişkin ve uluslararası arenada "Ortadoğu Krizi" olarak bilinen politik ve sosyal olaylar toplamını ele alıyor. 1979'da yayınlanan "Çin Üzerine Düşünceler" adlı iki ciltlik kitap gibi, bu da, "Uluslararası Sorunlar Üzerine Politik Günlük"ten seçilen notlardan oluşan kitaplar dizisinden biridir.

Kitapta içerili olan konular "Politik Günlük"ten çıkarılan Ortadoğu hakkındaki genel eleştiriler ve çözümlemeler, çeşitli makaleler için özet ve notlardan oluşuyor ve 1958'den 1983 sonuna kadar olan dönemi ele alıyor. Bu notlar, süper devletler ve İsrail'in insanlık dışı faaliyetleri kadar, bu güçlerin komplolarına karşı kahramanca mücadele eden Filistin ve diğer Arap halkları, Afgan ve İran halkları bakımından bazı çok önemli anları ve olayları yansıtıyor. Kitabın yazarı, zaman zaman, bu halkların maruz kaldığı adaletsizlik ve talihsizlikler karşısında hissettiği bireysel duyguları, üzüntü ve düşünceleri kadar, onların vahşi İsrail'e, emperyalist ve sosyal emperyalist işgalci ve düşmanlara karşı özgürlük ve ulusal bağımsızlıkları için verdikleri örnek mücadeleler karşısındaki büyük sevincini de sergiliyor.

Ortadoğu, otuz yıldan daha fazla bir zamandır, bir dizi müdahaleci eylemler ve savaş alanı oldu. Orada, 1948'den 1983'e kadar, her biri diğerinden kanlı savaşlar patlak verdi.

Enver Hoca'nın yayınlanan bu kitabında, okuyucu, bu görece kısa dönem boyunca, dünyanın bu bölgesinde niçin bu kadar çok savaşın olduğunun; tüm dünyayı etkileyen tehlike ve sonuçları açısından Ortadoğu krizinin bugün niçin böylesine derinleştiğinin; Ortadoğu'yu, son derece tehlikeli ve bitmez tükenmez çatışma yuvalarına neyin dönüştürdüğünün; Arap halklarının açık ve

gizli düşmanlarının kimler olduğunun; ve bir dizi diğer tehlikeli politik sorunun açık ve doğru yanıtlarını bulacaktır.

Ortadoğu'daki gelişen olayları, daha oluş halinde izleyen ve oldukları anda yazıya döken yazar, onları, Marksist-Leninist ilkelere ve tarihsel materyalizmin esaslarına göre çepeçevre çözümler, kompleks ve birbirine bağlı iç ve dış nedenlerini gösterir ve sonraki dönem gelişimlerinin tümüyle doğruladığı öngörülerde bulunur.

Bu çözümleme, öngörü ve değerlendirmeler, birkaç yıl önce yapılmış ve yazılmış olsa da, onların çoğu bugün için de değer taşıyor. Örneğin, bazıları II. Dünya Savaşı öncesi, boyunca ve sonrasında Ronald Reagan'a kadar tüm Amerikan başkanlarıncı izlenen Ortadoğu'daki Amerikan emperyalizminin global stratejisinin gerçek içerik ve amaçlarının ve onun bu bölgeyi sahiplenilen ulusal çıkar ve etkinlik alanı olarak görme iddialarının çözümsel notlarını içerir. Bu strateji ve politikaya göre davranan ABD, Ortadoğu halklarına zorla boyun eğdirmek için Akdeniz, Kızıldeniz, İran Körfezi vb. sulara binlerce bahriyeli ve yüzlerce savaş gemisini defalarca gönderdi. Kitapta tüm bunların gerçek nedenleri ve sonuçları irdeleniyor.

Bir makaleden diğerine geçerken, okuyucu, İsrail'in işgal ettiği toprakları, onun Amerikan emperyalizminin genel anti-Arap stratejisi bağlamında oynadığı ve hâlâ oynamakta olduğu rolü; ABD'nin ona "güvenlikli sınırlar", yani, bu bölgedeki "güvenilir silahı" için işgal edilen tüm Arap topraklarını içeren sınırlar sağlamak için yaptıklarını ve hâlâ yapmakta olduğu çabaları da görecek. Amerikan-İsrail dostluğu ve onlar arasındaki politik, ekonomik ve askerî bağlaşıklığın temelinde, her zaman Arap halklarına düşmanlık ve savaşlar oldu ve bu şimdi de böyledir.

Makalelerin şimdi de çok önemli değer taşıyan yanlarından biri de, birçok olgu ve argümanla desteklenerek, Sovyet sosyal emperyalizminin Ortadoğu'daki maskesinin indirilmiş olmasıdır. Onlar, kendilerini Arap halklarının kurtarıcıları ve dostları olarak sunuyorlar, fakat en tehlikeli anlarında bu halklara ihanet ettiler ve onları yüzüstü bıraktılar. Kitapta bu ihanetlerin çok açık örnekleri veriliyor.

Birçok not, Sovyet sosyal emperyalistlerinin politikalarının Amerikan emperyalizminin politikalarıyla benzerlik ve ortak özelliklerini gösteriyor, yılladır, dünyanın gözleri önünde veya perde arkasında, bu devletleri birlikte hareket etmeye götüren ya da uyuşmazlık ve çatışmaya zorlayan nedenlerin ve Ortadoğu'nun yoksul halklarının özgürlük ve bağımsızlık özlemlerini, ulusal ve sosyal çıkarlarını ayaklar altına alışlarının politik içeriklerine işaret ediyor.

Kitaptaki belirgin ve hâkim yer, Ortadoğu halklarının anti-feodal ve anti-emperyalist mücadelelerine yardım edecek notlara veriliyor; örneğin, kahraman Filistin halkının mücadelesi, İran halk devrimi, Sovyet sosyal emperyalist işgalcilere karşı Afgan halkının savaşı vb. ağırlıklı olarak inceleniyor. Özel bir yer, enerji krizi ve bu bağlamda, dünyanın en büyük petrol üreticisi ülkelerin oynadıkları role, kapitalist ve revizyonist ülkelerin tümünü saran krize ayrılıyor ve Arap halklarının emperyalist devletlere karşı özgürlük ve bağımsızlıklarını koruyup savunmaları için bir silah olarak petrolün gücüne vurgu yapılıyor.

Kitaptaki notlarda Arnavutluk Halk Cumhuriyeti ve Emek Parti'mizin Ortadoğu krizine ilişkin tüm sorunlar hakkındaki tutumu açıkça ifade ediliyor, ülkemizin ve halkımızın Filistin ve diğer Arap halklarının İsrail ve iki süper devlete karşı mücadelesi, İran, Afganistan ve özgürlüksever Afrika halkları yararına olan ilkeli ve kararlı tutumu özetleniyor. Bu tutumlar, Partimiz ve devletimizin diğer önemli dokümanlarında da ifade edildiği gibi, temsilcilerimizin kardeş Arap halklarının haklı davalarını savundukları BM vb. gibi çeşitli uluslararası forumlarda da dile getirilmiştir. Bu kitapta içerili olan saygı ifadeleri ve çeşitli değerlendirmeler, Arnavutluk halkını Arap ve tüm özgürlük ve barışsever dünya halklarına sıkıca bağlayan sıcak ve samimi dostluğun daha ileri bir dışavurumu ve kanıtıdır.

3 Mayıs 1958 Cumartesi

ARAP DOSTLARLA TOPLANTI

Bugün Arnavutluk ve Arap ülkeleri arasındaki dostluğun bir ifadesi olarak kurulacak derneğin¹ biçimlendirilmesi için, Hazine Komitesi'nin çağrısı üzerine buraya gelen Arap dostlarla² bir araya geldim.

1 Arnavutluk ve Arap ülkeleri arasındaki dostluğun ifadesi olarak bir derneğin kurulmasına 3-4 Mayıs 1958'de Tiran'da toplanan Milli Konferans tarafından karar verildi.

2 Birleşik Arap Cumhuriyeti Bakanı Fethi Rıdvan, Yemen'in Kahire diplomatı Ahmet Muhammet el-Sami, Kahire'deki Umman Sultanlığı Temsilciliği 1. Yardımcısı Faysal bin Ali ve Cezayir Milli Kurtuluş Cephesi delegeesi Khaled Ali.

19 Temmuz 1958 Cumartesi

LÜBNAN VE ÜRDÜN HALKLARINI DESTEKLEMELİYİZ

Bugün, Hüsnu Yoldaş'a gönderdiğim bir telgrafla¹, diğer şeyler arasında, Amerika Birleşik Devletleri ve İngiltere'nin Lübnan ve Ürdün halklarına karşı emperyalist müdahaleleri nedeniyle gösterilerin örgütlenmesi için talimat verdim.

1 Enver Hoca Yoldaş o zaman Çekoslovakya gezisindedir.

6 Ocak 1960 Çarşamba

IRAK CUMHURİYETİ RADYO YAYIN SERVİSİ YÖNETMENİYLE GÖRÜŞME

Bu sabah, Irak Cumhuriyeti Radyo Yayın Servisi Yönetmeni ve “El-İnsani” gazetesi baş editörü Kadim El-Samawi’yi kabul ettim. O, ülkemiz hakkında büyük bir sempatiyle söz etti. Kabul edildiği her yerdeki sıcak karşılanmadan çok memnun olduğunu ekleyerek, benden, “El-İnsani” gazetesi için bir mülakat¹ vermemi istedi.

1- Bkz. Enver Hoca, *Works*, vol. 18, p. 29, Tiran 1975.

20 Mart 1962 Salı

GEÇİCİ CEZAYİR YÖNETİMİNİ TANIYORUZ

Biz geçici Cezayir yönetimini yasal olarak tanıdık. Cezayir’le Fransa arasındaki ateşkes mutluluk verici, ancak bu hâlâ barış demek değildir.

GANA, MISIR VE IRAK'TAKİ DURUM HAKKINDA

Kiço Kasapı¹ Gana, Mısır ve Irak'tan döndü. O, bu ülkelerdeki durum ve nasıl karşılandığı hakkında bilgi verdi. Gana'da durum genel olarak iyidir, fakat halkın baskı altında tutulduğu Mısır'da, durum çok ciddidir. Irak'ta Kasım, artık halkın desteğine sahip değil, halk onun aleyhinde açıkça konuşuyormuş, Irak Komünist Partisi illegaldir ve çok az faaliyet sürdürmektedir. Bu ülkelerde Arnavutluk tanınır ve takdir edilir. Onlar Tiran Radyosu'nu seyerek dinlerler. Özellikle Gana'da heyetimiz bizzat Başkan Nkrumah başkanlığında çok iyi karşılanmış.

Sovyetler Birliği, Kruşçev politikası ve bu ülkelerdeki uzantı-ları nedeniyle itibarını kaybetmektedir.

1- O zamanki Ticaret Bakanı olarak Arnavutluk heyetine başkanlık ederek, bu ülkelerle ticari ilişkiler kurmak ve güçlendirmek için Gana, Mısır ve Irak'a gitti.

IRAK'TA DARBE

Bağdat Radyosu, Irak'ta bir darbenin gerçekleştirildiğini ve Irak Devlet Başkanı General Kasım'ın öldürüldüğünü bildirdi. Zaman, Kasım'ın ne halkına ve ne de komünistlere dayanabildiğini gösterdi. Sonrakiler, Nikita Kruşçev'in hain çizgisini izleyen ve onun özel öğütlerine göre hareket eden komünistler, (özellikle monarşinin yıkılmasından sonraki günlerde birçok olanağa sahipken) iktidarı ele geçirmek için hiçbir çaba harcamadılar.

Tito, etkinliğini kullanarak Irak'ta legal bir parti yaratmaya çalışırken, Kasım komünistlerle ilişkisini kesip kendini tecrit ederek, onları illegaliteye geçmeye zorladı. Bir yandan Kruşçev'den silah alırken diğer yandan da komünistleri öldürttü ve hapsedti.

Baas gericiliğinin iktidarı ele geçirmesinin bir sonucu olarak, dürüst ve iyi niyetli Iraklı yoldaşlar, elbette ki eşi görülmemiş bir terör dalgasının hedefi olacaklardır, çok acı çekecekler, fakat bu onlar için büyük bir ders olacak ve genel olarak, revizyonizm ve hain Kruşçev politikasının nerelerde etkin olduğu görülecektir. Her yerde gericiler komünist yoldaşları Sovyet silahlarıyla öldürüyorlar. Basil Zaharof'un silah ticareti politikası, burada da birlikte yaşama kamuflajı altında yineleniyor.

FRANSIZ SOSYALİST ŞEFLER TİTOCU KLİKLE GİZLİ PLANLAR ÇEVİRİYORLAR

“Fransız Sosyalist Liderler, Mısır ve Cezayir Halklarının Kattilleri Titocu Klikle Yeni Planlar Çeviriyorlar”¹ başlıklı makaleye son bir kez baktım. Asli düşünceleri özet olarak oluşturduğum Nisan başlarındaki bu makalede, Batı Avrupa ülkelerinin sosyal demokrat parti şeflerinin Belgrad ve Moskova’ya yaptıkları ziyaretlerindeki amacı açığa çıkardık.

Diğer şeylerin yanı sıra şuna da işaret ediyoruz: Guy Mollet, Christian Pinot ve diğerleri yalnızca kendi ülkelerinde değil, dünyanın her yerindeki kötü şöhretlerine karşın, Belgrad’da büyük ve görkemli bir törenle karşılandılar. Bu kötü ünlü “sosyalizm ve demokrasi şampiyonları”, 1956’daki Süveyş Kanalı saldırısı ve Cezayir halkı üzerindeki baskı ve zulümle yakından ilişkilidirler; Süveyş Kanalı saldırısı 1956’da patlak verirken, Guy Mollet’nin başbakan, Pinot’nun Dışişleri bakanı oldukları unutulamaz.

Guy Mollet’nin Belgrad ziyareti ve Tito kliğinin takındığı tavır, Mısır ve Cezayir’deki yüz binlerce şehidin anılarına ve Fransız emperyalizmine karşı kahramanca mücadele eden Kuzey Afrika’nın diğer ülkelerinin duyarlıklarına karşı yapılmış tehlikeli bir tahriktir. Böylece, Tito kliği, kendilerine karşı hilekârca davrandığı, komplocu ve yıkıcı faaliyetler içinde olduğu, yasal hükümetlere karşı muhalif klikleri desteklediği Arap halklarına gerçek düşmanca yüzünü gösteriyor. Arap halklarının Guy Mollet ve Pinot gibi düşmanlarına gösterdiği sıcak karşılamayla, Tito kliği, Arap halklarıyla dostluktan her söz edişte, gerçekte, Mısır ve Cezayir halklarının dökülen kanlarına karşı saygısızlık ettiğini kanıtlıyor.

Gerçekler hâlâ tazedir ve Arap halkları Guy Mollet’nin önderliğindeki Fransız sosyalistlerinin iğrenç eylemlerini ve iha-

1- İlk kez Zeri Populit’te 25 Nisan 1964’te yayınlandı.

netlerini asla unutamaz. Örneğin kendi sömürgeci çıkarlarını savunmayı ve Mısır halkının bağımsızlık ve özgürlük mücadelesini boğmayı garanti etmek için, İngiliz-Fransız-İsrail ittifakının 1956'daki Mısır saldırısı, Fransız sosyalistlerinin gerçekte ne olduklarını ve hangi amaçları izlediklerini gösterdi. Ayrıca, onların, yalnızca oportünist ve işçiler arasındaki ideolojik-politik saptırma misyonlarıyla yüklü basit burjuva uşakları değil ve fakat aynı zamanda en ateşli tekelci kapitalizm, sömürgecilik ve en azgın gericiliğin savunucuları olduğunu da tüm dünyanın gözleri önünde tartışılmaz bir şekilde kanıtladı.

Kendine Arap halklarının “sağlam dostu” süsü veren Tito, yıkılan Mısır şehirlerinin, Fransız sömürgecilerinin Cezayir'deki ağır suçlarının ve Arap yurtseverlerinin katledilmelerinin sorumluluğunu taşıyan Guy Mollet ve Pinot'yu memnuniyetle karışılıyor. Bununla birlikte, Guy Mollet ve uşakları, Tito ve Kruşçev kliği ve onları izleyenler ihanetlerini gizlemeye çalışabilirler, fakat bunu asla başaramazlar. Şimdi dünya, Fransız sosyal demokrat şeflerle, Tito, Kruşçev ve takipçilerinin gerçekte ne olduklarını çok daha iyi biliyor.

16 Mayıs 1964 Cumartesi

KRUŞÇEV EN AZGIN ARAP ANTI-KOMÜNİSTLERLE BİR ARADA

Mısır gezisi sırasında Kruşçev, Kızıldeniz'deki turistik bir gemi yolculuğunda, Irak'ın Arif'i¹ ve onun türünden azgın anti-komünistlerle hiç çekinmeden bir araya geldi.

1- Albay Arif, 1963-1966 arası Irak devlet başkanı.

BİLİMSEL SOSYALİZMLE İLGİSİ OLMAYAN CEZAYİR SOSYALİZMİ

Cezayir “sosyalizmi”nden söz ediliyor, fakat gerçekte bu tür bir sosyalizmin Marksizm-Leninizmin bilimsel uygulaması ve bizdeki sosyalizm kavramıyla hiçbir ilgisi yoktur. Cezayir’de bir burjuva demokratik rejim, dış sermayenin etkinliğinde, özellikle de Milli Kurtuluş Savaşı’ndan sonra bile yayılmakta devam eden derin kökleriyle Fransız sermayesi altında inşa edilmektedir. Sorun, Ben Bella rejiminin, asla Marksist-Leninist bir çizgiye sahip olmamış olan sözde Cezayir Komünist Partisi’ni tasfiye etmesi değildir. Şimdi, modern revizyonizmin gelişmesiyle bu parti, kendi yönünü, yani tümüyle tasfiye olup Ulusal Kurtuluş Cephesi’yle birleşme yönünü tayin etmiş bulunuyor. Ben Bella rejiminin çözmekte veya uygulatmakta olduğu hiçbir ekonomik, politik ve yönetsel reformun sosyalizmle ortak bir yanı yoktur. Cezayirliler, Titocu “özyönetim”den belirli yönetsel biçimler ve formüller benimsediler ve bazı kapitalist nitelikli köylü kooperatifleri ve devlet çiftlikleri yarattılar. Tarımsal reformlardan ve Fransız sömürgecilerinin mülksüzleştirilmesinden söz edilse de, bunlar, gerçek başarılar olmaktan çok uzaktır. Cezayir, kendini bir “Küba Marksizmi” veya “Küba sosyalizmi”nin gelişmiş bir biçimi olarak sunmaya çalışıyor ve Ulusal Kurtuluş Cephesi’yle birleşmiş legal komünistler, Küba Komünist Partisi içerisindeki Blas Rocas taraftarları gibi, bu cephe içerisinde çalıştıklarını iddia ediyorlar ve basın ve propaganda dışında hiçbir şey yapmıyorlar. Ve ortaya koydukları ne “hoş” bir etkinlik!!! Aslında onlar eklektik içeriğiyle Kur’an’ı benimsediler ve şimdi de, İslamın birçok moral değerler bakımından sosyalizme uygun olduğunu göstermeye çalışıyorlar. Onlara kalırsa, Ben Bella ve diğer liderler Sovyet revizyonistleri, Titocular, Amerika ve Fransa’yla ilişkiler içinde olmayı ve onlardan her türlü malzeme yardımı almayı isterler. Böylece onlar, aralarında bir Çin Seddi olsa bile, bilimsel sosyalizm yerine gerçekte “pratik sosyalizm” yandaşı oldukları-

nı asla kabul etmezler. Revizyonistler bu bakış açısıyla anlaşma içindedirler ve onlar Marksizmin her revizyonunu, her sapma ve demagojiyi destekliyorlar ve Marksizm-Leninizmle mücadele etmek koşuluyla ondan yapılacak her değişimin, sapmanın ve eklektizmin yandaşıdır. Şimdi dinsel terörün hüküm sürdüğü Cezayir’de Ramazan ayında onlar, dinin gereklerine uymayan herkesi vuruyor ve hapsediyorlar, restoranların Cezayirliilere gün boyu servis yapmalarını yasakladılar ve halkı camiye gitmeye veya nerede olursa olsun dua etmeye zorluyorlar. Ve tüm bunları “sosyalizm” olarak adlandırmaya da cesaret ediyorlar! Artık dinsel uygulamaların sonucu olan diğer sorunlardan söz etmenin gereği de kalmıyor.

Elbette ki, Ben Bella rejimi gerçekte olduğu gibi kabul edilmek zorunda, yoksa kendini adlandırmasına bakılarak değerlendirilemez. Olumlu yanları desteklenebilir ve bu nedenle yardım da edilebilir, ancak sosyalist bir ülke olarak görülemez.

Teorik sorunlar politik öneme de sahiptir. Ve politika ideolojiden ayrılamaz, fakat ideolojik ilkelerle de karıştırılamaz; ideolojik ilkeler anın politik ihtiyaçlarına bağımlı kılınamaz, umut vaat eden bazı uzun dönemli avantajlar için bile, onlar sulandırılıp bozulamaz ve tahrif edilemezler. Politikada ödün verme ve uzlaşmalar yapılabilir, fakat ilkelerde asla... İlkeler korunmak zorundadır. İlkelerin açık ve anlaşılır kılınması ve benimsenmesi sabırlı çabalar gerektirir, ancak hiçbir şekilde tahrif edilemezler.

BEN BELLA’NIN DEVRİLMESİ VE CEZAYİR SORUNU

Bumedyen, ordu birliklerinin başında Ben Bella’yı devirdi. Bu, dışarıdan, bir darbe, bir komplo gibi görünüyor ve gerçekten de öyledir. Bununla birlikte, Cezayir’in içinde bulunduğu koşullarda bu, hiç de şaşırtıcı değildir. Ben Bella’nın iktidara gelişi de bir ordu darbesiyle oldu. Fransa’da, cezaevinden çıkan Ben Bella kendisini Cezayir devletinin başında buldu ve darbeci yöntemlerle kurtuluş savaşına katılan muhaliflerini politik eğilimlerine aldırış etmeksizin tasfiye etti.

Halkın kahramanca sürdürdüğü bir savaş olarak Cezayir Kurtuluş Savaşı, gerçekten de işgalcileri ülke dışına attı, fakat gerçek şu ki, savaşın önderliğini yapan millî karakterli çeşitli hizipleri, savaşın seyri içinde ve özgürlüğün elde edilmesinin arifesinde, yıkılıp yıkılmış ve köleliğe alıştırılmış Cezayir’in egemen bir devlet olarak yeniden dirilişinin büyük savaşımı sürecinde, halkın önemle ihtiyaç duyduğu eylem ve düşünce birliğini yaratmayı başaramadı. Cezayir’in ilerici burjuva öğeleri, açık perspektifsizlikleri, kariyerist eğilimlerini açıkça ilan etmeleri ve bu amaçla çeşitli kabileler arasındaki bölünmüşlükleriyle ve tabii ki çeşitli Fransız burjuva düşünce, amaç ve eğilimlerden gizlice etkilenmişlikleriyle veya haklarında boş hayaller beslemesiyle ne kadar yetersiz olduklarını kanıtladılar. Cezayir, savaşı ve “politik bağımsızlığı”nı kazandı, fakat Fransa, Cezayir’in yeni liderlerinin politik yapıları üzerindeki etkinliğini hissettirmeyi sürdürdü ve bu, savaş sonrasında da sürmeye devam ediyor. Cezayirli liderlerin kararsız tutum ve yapıları nedeniyle bu etki daha da derinleşerek sürüyor.

Bu nedenle, bir burjuva demokratik gruptan daha kötü, tüm savaş boyunca korkak ve alçakça davranan, oportünist, revizyonist, teslimiyetçi ve tasfiyeci bir rol oynayan, Ben Bella’ya kölece itaat eden ve onun kişisel iktidarı için çalışan “komünistler”den

zaten ayrılmış olan Cezayir millî burjuvazisi hâlâ çok kararsızdır. Böylece, onun darbeler vasıtasıyla bir çıkış yolu bulmaya çalışması doğaldır ve anlaşılabilir. Ancak bu koşullar altında, Cezayir'deki durum çok daha karmaşık olmaktadır, çünkü ülke iç ve dış güçler ve farklı kabileler arasındaki bir entrikalar alanına dönüşmüş bulunuyor. Sovyet, Yugoslav ve diğer revizyonistler “sosyalist” yardım maskesi altında entrikalar çeviriyorlar. Castro ve Amerikalılar, Nasır, Burgiba ve II. Hasan da orada komplo ve entrikalar tezgâhlama peşindedirler ve bu durumda, patronlardan biri ya da diğerinden aldıkları ödüle göre tutumları şekillenen Afrika'nın diğer “bağımsız” ülkelerinin tümünü ve Fransa'yı saymak da gerekmiyor. Zor ve karmaşık Cezayir sorununun temeli budur. Orada birçok sorun iç içedir. Ülkenin genel ekonomik, stratejik, politik, ideolojik sorunları, kabilelerin ve dinin prestiji sorunları ve burjuva görüşleriyle sağlam, istikrarlı ve enerjik olmayan bir önderlik altındaki kahraman bir halkın tüm bu sorunlarla başa çıkması sorunu.

Çin, Kore, Vietnam ve bizden başka herkes Ben Bella'yı savunuyor. Onların hepsi kendi bendeleri Ben Bella'nın yıkılışı nedeniyle gözyaşı döküyor, onu özgür bıraktırp tekrar iktidara getirmek ya da Bumedyen'in Fransa, Sovyet, Titocular, Amerika vb.ne itaat etmesi doğrultusunda garanti vermesi için, Cezayir halkına korkunç bir baskı uyguluyorlar.

Ben Bella, günümüzün tipik bir serüvencisidir. O, müphem kişiliğiyle, kendisine, yalnızca Cezayir ve Afrika değil, fakat “dünya çapında tarihi bir kişilik” olarak bakan herkesi ve her rengi benimsemeye hazır bir küçük burjuva megalomandır. O, kendini, tek bir el ateş etmeksizin bir “toga” savaşçısı gibi gösterdi ve iktidarı ele geçirmek, “dünya çapında bir kişilik” olmak ve “Castro'nun yolunu” izlemek vb. için savaşı kötüye kullandı.

O, Fransız kapitalistleriyle ilişkilerini açıkça ya da gizlice hep geliştirmeye devam etti, kendine bir Kruşçevci pozu vererek Sovyet revizyonistlerinden “Sovyetler Birliği Kahramanı” nişanı, Lenin Barış Ödülü ve Lenin Nişanı almayı başardı. Tüm bunlar, bir de, Kruşçevcilerin Ben Bella ve Cezayir hakkındaki

gerçek amaçlarını gösteriyor. Sovyetler, onu kendi adamları yapmak için her şeyi yaptılar ve hatta Cezayirli revizyonistlere kendi komünist partilerini tasfiye ederek Ben Bella'ya bağlanma direktifini verdiler. "Kişinin putlaştırılmasına karşı kavganın şampiyonları", bir burjuva maceracı, entrikacı ve emperyalizmin gizli ajanının diktatörlüğünü desteklediler. Bir süre sonra da, Sovyet revizyonistleri, belirli miktardaki bir yardım maskesi ve aldatıcı sosyal sloganlar altında, Ben Bella ve adamları vasıtasıyla sömürgeci Fransa'nın yerini almaya, devrim ve Marksizm-Leninizmle mücadele etmeye ve böylece her türden sağlam avantajlar elde etmeye çalıştılar. Tüm bunlar, ideolojik olarak, Ben Bella'nın "sosyalizmi inşa ettiği" demagojik açıklamalarıyla örtülmeye çalışıldı; öyle bir sosyalizm ki, hakkında Garaudy ve benzer Fransız revizyonistler teoriler uydurmaya başladılar ve onu yeni tür bir "İslami sosyalizm" olarak tanımladılar.

Ben Bella, Tito'nun yakın bir dostu oldu ve revizyonistlerin gözünde, kapitalist özyönetimi benimseyerek, onların "sosyalizmi"ni güçlendirdi. Tito, onu kişisel olarak destekleyerek, Sovyetler ve Amerikalılar karşısındaki saygınlığını güçlendirerek, Afrika ve Arap Birliği'nde Nasır'a karşı bir muhalif olarak ortaya attı. Böylece, bu vahşi canavarlar sevince boğulmakta gecikmediler, çünkü Ben Bella artık emperyalistlerin ve revizyonistlerin bir piyonu ve onların elinde bir politik şantaj aletiydi.

Castro, onu, kendi devrimciliğinin bir benzeri olarak değerlendirdi ve sözümona "Afrika halklarının mücadelesini aktive etmek" ve "Küba tipi bir sosyalizm" yaratmak için ve fakat gerçekte, Afrika'ya nüfuz etmek için kullanmaya çalıştı.

O halde, Ben Bella'nın önderliğindeki Cezayir'i ne bekliyordu? Tam bir felaket. Bu nedenle, hangi biçimde ve kimin yaptığı önemli değil, onun devrilmesi olumlu bir şeydir. Ayrıca bu eylem emperyalistleri ve revizyonistleri memnun etmedi; bu da gösteriyor ki, yapılan iyi bir şeydir ve bu nedenle savunulabilir. Ve şimdi, ülkenin alacağı yön, Cezayirli ilerici-devrimci güçlere, Cezayir halkına ve uluslararası komünist hareketin yardımına bağlıdır.

Şimdi, Bumedyen ve grubu nereye kadar devrimci yolu izleyecekler? Onu tanımıyoruz, fakat o, Ben Bella'dan iyi olmalı; çünkü savaşta yer alan biriydi ve daha ılımlı görünüyor. Bununla birlikte, esas sorun, onun hangi politikayı izleyeceği, bu politikanın Cezayir halkınca desteklenip desteklenmeyeceği ve halkın çıkarlarına uygun devrimci bir politika olup olmayacağıdır. Eğer bu devrimci çizgiyi izlerse, o zaman iktidar sorunundaki büyük güçlükler alt edilebilir ve Cezayir halkının bugün yüz yüze olduğu önemli iç ve dış sorunlar çözülebilir. Bağımsızlık öncesinde farklı grupların iktidar mücadelesiyle yaratılan iç güçlük ve karışıklıklara ek olarak, Ben Bella iktidarının neden olduğu eski ve yeni düşmanlıklar ve farklı düşünce ve politik yaklaşımlarla şekillenen yeni kliklerin sorunları derinleşmiş olarak orta yerde durmaktadır.

Bumedyen bu eğilimleri nasıl bağdaştıracak? O, hangi temele dayanacak, bir düşünce ve eylem birliğinin yaratılması ne ölçüde sağlanabilecek ve sağlanacak bu birliğe ne kadar güvenilecek, halkın gerçek çıkarları ne kadar hesaba katılacak, birçok alanda yapılmak zorunda olan reformlar nasıl gerçekleşecek... işte asli sorunların bazıları...

Eğer Bumedyen ve arkadaşları işçi sınıfı ve köylülüğün birliğini kurar ve sağlamlaştırırlarsa, yani onlar demagojiye değil, gerçekten halka dayanırlarsa, orduyu kontrol altına alarak onu emperyalizm yanlısı burjuva klik ve bileşimlerin çıkarlarını değil, halkın gerçek çıkarlarını savunmak için eğitirlerse, Cephe'yi güçlendirir ve onu entrikalar ve karışıklıkların bir alanı olmaktan çıkarır, monolitik-ilkeli bir örgüte dönüştürürlerse; tarım reformu yaparak köylülüğün desteğini kazanırlarsa, cesur sosyal reformlar yaparlarsa; acımadan ve duraklamadan cirit atan yabancı gizli servislere saldırırlarsa, o zaman Cezayir Devrimi doğru yoluna girecek, ülkenin prestiji yükselecektir. Böylece de dış entrikalara karşı daha dayanıklı olacağından, düşmanları ya ona saygı gösterecek ya da ona dokunmaktan korkacaklardır.

Bu yöndeki iyi bir örnek Arnavutluk'tur. Küçük bir halk olmamıza karşın biz zaferi kazandık, oysa Cezayir halkı sayıca

daha yoğundur. Cezayirlilerin güçlükleri var, fakat biz de güçlüklerle sahiptik, bununla birlikte bunları başarıyla yendik, çünkü devrimci bir yol izledik. Onların çok düşmanları var, ama bizim düşmanlarımız da az değildi ve şimdi de böyle, bununla birlikte, onlara acımasızca saldırdık ve bozguna uğrattık. Çok iyi dostlarımız da vardı; onları nasıl seçeceğimizi ve deneyeceğimizi biliyorduk. Gerçek dostlarına ne kadar bel bağlayabileceğini, gerçek dostlarını dost olmayanlardan nasıl ayırt edebileceğini, gerçek dost ve müttefikleriyle nasıl bağlar kuracağını, geçici müttefik ve “dostlar”ından ilkeleri ihlal etmeden nasıl yararlanabileceğini ve akıllı, vakur ve ilkeli bir politikanın nasıl olacağını bilinciyle donanmış Cezayirliler de dış düşmanlarını yenebilir ve yeni dostlar kazanabilirler.

Ben Bella’nın devrilişi II. Afrika-Asya Konferansı’ndan önce oldu ve bu iyi bir şeydi, çünkü bu konferansta Ben Bella yeni maceralar için politik sermaye yaratabilecek, konferans için yeni güçlükler çıkaracak ve içinde Kruşçev, Fransız, şeytan ve oğlunun oyununu oynayacaktı.

Sovyetler ve Tito ona güveniyorlardı ve büyük kumarların onun kişiliği üstünde oynayacaklardı. Şimdi o yok ve Kruşçev-ciler Cezayirlilere büyük bir baskı uyguluyorlar. Bu, bizim için açık ve tüm detayları bilmesek bile, bunu tahmin edebiliriz. Sovyetler Birliği’yle ilişkilerimiz ve acı deneylerimiz oldu ve böyle şeyleri çok iyi biliriz! Cezayirliler, eğer isterlerse deneylerimizden yaşamsal önemde dersler çıkarabilirler! Deneylerimiz, açık bir kitaptır. Havlayacak ve ısırarak isteyecek köpekleri püskürtmek için korkusuzca kullanılacak büyük bir sopadır. Ve madem ki, Cezayirliler dindar insanlardır, o zaman, hiç olmazsa şu dini söylemden öğrensinler: “Sopa cennetten çıkmadır.”

İç ve dış düşmanla mümkün her araçla savaşmak tek çıkar yoldur ve bu, halkı kazanmanın, ülke bağımsızlığını güçlendirmenin de tek yoludur. Bumedyen ve arkadaşları eğer iyi devrimcilerse, halkla birlikte bunu yapmak zorundadırlar. Elbette ki onlar Arap ülkeleriyle akıllıca manevralar içinde olmalıdırlar, çünkü onların takındıkları tutumlarda önemli ve büyük farklılık-

lar vardır, Cezayir’in yeni liderlerini sevenler ve sevmeyenler bir aradadırlar, çoğu onları kendi Arap politikalarında “müttefik”, “dost” olarak görmek için bekliyor, entrikalar içindeler ve umut besliyorlar, bazıları da onların gerçek liderlerine sahip olmalarını istiyorlar. Emperyalistler, revizyonistler ve diğer düşmanları bunun sonucunu bekliyorlar, özellikle onlar, takındıkları tutumlara göre entrika ve vaatlerle Arap ve Afrikalı liderlerle perde arkasından çalışıyorlar. Bunlardan bazıları Ben Bella’yı severdi, çünkü bu onların çıkarınaydı, bazıları ise sevmezdi, çünkü onu kendi iktidarları, prestijleri ve defalarca çevirdikleri entrikaların gerçekleşmesi önünde engel olarak görürlerdi. Bu nedenle, Cezayirli liderler koşulları iyi değerlendirerek, zaferi kazanmak için ustaca manevralar yapabilmeli, kesinlikle halka dayanarak ve orduyu kontrol altına alarak vurulması gerektiği yerde vurabilmeli; ilkelerden taviz vermeyerek ve bizim halkımız gibi, gerçek dostlarına güvenerek, manevra yapılması gerekli yerlerde uygun manevralar yapabilmelidirler.

Biz, Bumedyen hükümetini tanıyoruz ve Cezayirli kardeşlerimize devrimci mücadelelerinde tüm gücümüzle yardımcı olacağız. Olayları dikkatle izliyoruz.

MISIR'A GİDECEK HEYET İÇİN NOTLAR

Bizimle Mısır ilişkileri iki devlet ve iki halkın dolaysız ilişkileridir.

1) Halklarımız arasındaki geleneksel dostluk. Ne geçmişte ne de şimdi herhangi bir uyuşmazlık var. Bundan sonra da onu geliştirme olanaklarına sahibiz.

2) Akdeniz ülkeleri. Bizim genel çıkarlarımız, bölgenin emperyalist devletleri ve müttefiklerinin hükümlanlık haklarına müdahale etmemelerini gerektirir. NATO üsleri, İsrail, Kıbrıs.

3) Eski ve yeni sömürgecilere (Anglo-Amerikan), feodal ağalara ve monarşiye karşı Mısır devriminin tarihsel önemi.

4) Süveyş Kanalı'nın millileştirilmesinin dünyaca önemi (bunun üzerinde ısrarla durulmalı). Diğer halklar ve bizim için taşıdığı anlam.

5) Mısır hükümetinin ülke içindeki politikası üzerine. Doğal olarak, biz, onların politik eğilimlerini nitelemeksizin ve yüceltmeksizin olumlu ve ilerici yönlerine işaret edeceğiz; devletlerimizin, iki halkın arasındaki dostluğu daha da güçlendirmeye hizmet etmeleri gerektiği sonucunu çıkararak...

6) Birleşik Arap Cumhuriyeti (BAC) dış politikası üzerine, bir noktaya kadar aynı düşüncede olduğumuz, örneğin, İngiliz, Amerikan emperyalizmi ve Sovyet revizyonizminin emellerine karşı Arap ülkelerinin yakın ve candan dostluğu ve birliği gibi hususlar üzerine vurgu yapmamız gerekli.

Arap halklarının işbirliği dünyanın ilerlemesine hizmet eder.

A) BAC'ın eski ve yeni sömürgecilere karşı uyanık tutumu hükümetimizce her zaman takdir edilir, aynı şekilde, **onun halkımızın bağımsızlık ve egemenliğinin kararlı savunucusu Arnavutluk Halk Cumhuriyeti'ne verdiği destek de çok değerlidir.**

B) Onlarınkiyle zıt olan anlayışlarımızdan kaynaklanan her-

hangi bir sorun ele alınmamalı, aynı şekilde kendi aralarındaki ve birbirlerine karşı hoş olmayan emeller üzerinde de konuşulmamalı.

C) BAC'ın (Yugoslavya, Endonezya, Hindistan) için ileri sürdüğü politika üzerindeki sorunlar: Eğer onlar direkt sorular yöneltirlerse, o zaman, düşüncelerimiz yüksek bir politik düzeyde ve çeşitli argümanlarla desteklenerek ifade edilmeli.

(Tüm bunlar BAC politikasını düşündüğümüz genel çerçeve içinde gelirse, uygun bir yöntemle cevaplanmaları dostluğumuzu güçlendirmeye hizmet eder.)

7) Kendi politikamız hakkında konuşulduğunda, sorun daha farklı ele alınmalı.

A) BAC-Arap halkları, Afrika ve Asya'nın diğer halklarıyla dostluğa ilişkin, Kongo, Yemen vb.'deki olaylar hakkında çok sık konuşmalıyız.

B) Amerikan emperyalizmine, yeni ve eski sömürgecilere karşı ve barış için mücadele.

C) Endonezya, Laos, Latin Amerika.

D) Sovyet revizyonistlerine karşı tavrımız. (Bir devlet olarak belli başlı suçları ve bize karşı yaptıkları tüm kötülükler.)

E) Komşularımıza karşı tavrımız. (Bize karşı işledikleri suçlar, bizim mücadelemiz ve iyi komşuluk anlayışımız.)

F) Dünya sorunlarına yaklaşımımız.

8) Mükemmel denebilecek iç durumumuz, ülkemizdeki ilerleme, (bir övünmenin değil, gerçek bir durumun ifadesi olarak) geçmişle kıyaslayarak halkın kendi özgüçüyle sosyalizmi inşa etmesine işaret ederek vurgulanmalı. Halkımız, seçmiş olduğu sosyalist yaşam biçimini başarıyla izliyor ve her zaman da böyle olacaktır.

ARAP HALKLARININ ANTİ-EMPERYALİST MÜCADELESİ HAKLI BİR MÜCADELEDİR

Bir devlet olarak emperyalizmin doğurduğu İsrail ve gerici siyonizm, Ortadoğu'da, ekonomik ve askerî olarak önemli bu bölgede, Arap devletleri ve halkları arasında patlamaya hazır bir silah gibidir. Bu bölge, İngiliz, Fransız, Amerikan ve diğer emperyalistlerin çatışma merkezlerinden biridir. Arap halklarını ezen, özgürlüklerini ve egemenlik haklarını ayakları altında çiğneyen tüm bu kurtlar, bu ülkelerin zenginliklerini acımasızca sömürdü ve bu sömürüyü ebedileştirmek için, kimilerini bu ülkelerin yöneticileri yaparak, sömürgeci silahlar ve ganbot diplomasisiyle savunduğu geniş bir ajanlar ağı oluşturdular. Bununla birlikte, zamanla, dün Nazi faşizmine, bugün emperyalizme karşı genel mücadelenin bir parçası olan halkların mücadelesiyle Araplar, özgürlük ve bağımsızlıklarını kazandı ve egemen devletlerini kurarak sağlamlaştırdılar. Yine de Ortaçağ kalıntısı feodal unsurların ve kapitalist kliklerin yönetiminde olduğu bazıları, yalnız kendi halklarını vahşi bir baskı altında tutmakla kalmamakta, aynı zamanda onları Amerikan ve İngiliz emperyalistlerine peşkeş de çekmektedirler. Geleneksel İngiliz ajanı bir aileden olan Ürdün'ün şimdiki kralı ve önceki kralı, Yemen İmamı, Suudi Arabistan kralı ve diğerleri bu tiptendirler. Bugün, görünüşte iki bağımsız devlet olan, fakat gerçekte Amerikan ve İngiliz emperyalizmince yaratılan iki tehlikeli odak olan İsrail ve Ürdün, Arap halklarının gelişmelerini ve bağımsızlıklarını güçlendirmelerini engelliyorlar. Genişleme ve tahakküm eğilimlerine sahip İsrail, Arap ülkelerini sürekli olarak kışkırtmakta ve silahlı sınır olayları yaratmaktadır; geçmişte Mısır ve Suriye'ye saldırmıştı, son zamanlarda yine Suriye'yi kışkırtarak savaşa hazırlanıyor.

Bölgede petrol ve barut kokusu var.

Bu bölgedeki emperyalist tekellerin çıkarları ne zaman tehdit edilse, işte o zaman provokatör İsrail askerî eylemlere girişir.

Süveyş Kanalı Mısır tarafından millileştirildiğinde olan buydu, Anglo-Amerikan tekellerinin çıkarları, onların petrol imtiyaz yollarının tehdit edildiği şimdilerde de olan budur.

Emperyalist devletlerle Arap ülkeleri ve halkları arasındaki çatışmanın özü, büyük tekellerin Ortadoğu'daki Arap ülkelerinin zenginlikleri, özellikle de petrollerinin yağma edilmesi çabaları içinde yatmaktadır. Bu nedenle, Arap halklarının emperyalizmin vahşi ekonomik-politik boyunduruğundan mümkün olduğunca çabuk kurtulma mücadelesi haklı bir mücadeledir.

Mısır, Suriye, Irak ve Cezayir hem İsrail ve hem de müttefiklerine karşı ayaklanmış bulunuyor. Onlar etkili olacaklar mı? Bu soru, bilinen nedenlerle ve kesin olarak yanıtlanamaz, fakat iyi bir belirti olarak Mısır, Amerikan ve İsrail çıkarlarını savunan uluslararası jandarmalardan başka bir şey olmayan BM birliklerini Sina'dan çıkardı. Bu birlikler, İsrail'in Akdeniz üzerindeki tek açık girişi olan Tiran Boğazı'nın bloke edilmesi üzerinde bir engel oluşturuyorlardı.

Amerikan ve İngiliz emperyalistleri ve revizyonist hainler, diplomatik manevralar içindeler. Onların tümü zeytin dalı sallamaktan geri kalmıyor, halkların bağımsızlık ve özgürlüklerini savunmaya dair "göz yaşı" döküyorlar, bu adreslere mesajlar yazıyor, telgraflar gönderiyorlar, fakat bu sağır edici gürültüyle aslında gerçeği gizlemeye çalışıyorlar; tek savundukları şey, Arap halklarının zararına olarak kendi kirli çıkarlarıdır.

Açıkça ya da perde arkasından tüm Arap ülkeleri üzerinde baskının binlerce biçimini kullanıyorlar ve haklarından ve ayrıcalıklarından vazgeçsinler diye de kullanmaya devam edeceklerdir! Bu şantajın nasıl sona ereceğini göreceğiz.

BMÖ ve U Thant, Tito ve Brejnev, rollerini şeytani bir ikiyüzlülükle oynamaya devam ediyorlar, ancak açığa çıkmaktan da korkuyorlar. Anlaşıldığı kadarıyla Tito, Nasır üzerindeki itibarını, önceki "dostluk"ları üzerinde artık gürültü yapmadığından bu yana kaybetti. Nasır, Tito'nun gerçekte ne olduğunu anlamış bulunuyor.

Amerika'nın bazen müttefiki ve bazen de rakibi konumundaki Sovyet revizyonistleri, hem Araplar ve Anglo-Amerikalılar

arasında hakem ve hem de İngiliz ve Amerikan çıkarlarının sahip olacağı oranları saptamada ikiyüzlüce aracılık rolünü oynamaya çalışacak. Bunun ne denli rezilce olduğu açıktır. Tek ve esas amaçları nüfuz alanlarını bölüşmek ve Arap halklarının haklı anti-emperyalist savaş ve ulusal kurtuluş mücadelelerine engel olmaktır.

Biz, Arap halklarının haklı anti-emperyalist davalarını savunduk ve savunmaya devam edeceğiz ve onlar küçük bir ülke olan Arnavutluk'un emperyalistlerden ve revizyonistlerden korkmadığını ve iyi ya da kötü her zaman Arap halklarının ve ülkelerinin candan bir dostu olacağını gördüler ve görmeye devam edecekler.

ARAP HALKLARINI DESTEKLİYORUZ

(Bir makale için notlar)

Arap halklarını ve onların Amerikan emperyalizmi ve kuklalarına karşı mücadelelerini desteklemek devlet politikamız açısından önemlidir ve bu yüzden, varolan rejimlere aldırma-sızın, Arap halklarını destekliyor ve Amerikan emperyalistlerinin tehdidi altındaki egemenlik hakları ve bağımsızlıklarını savunuyoruz. Desteklememiz de gerekiyor, çünkü diğer şeylerin yanı sıra, onlar artık uyandılar ve devletlerini birleştirmek için ilerliyorlar. Bugün, onlar burjuva demokratik ve bazıları da feodal rejimler altında yaşıyorlar, ancak her şeye karşın, özellikle de yabancı politik ve ekonomik köleleştirme komplolarına karşı direnme duygu ve düşünceleri gelişiyor.

Bugün, Mısır ve Amerikalılar arasında çelişkiler vardır ve açık ki, BM birliklerinin Sina'dan kovulmalarına ve Tiran Boğazı'nın kontrol altına alınmasına ilişkin Nasır'ın doğru tavrı İngilizleri ve Amerikalıları kızdırdı; bu nedenle, onlar korkunç bir baskı uyguluyorlar, ancak ilerleyemiyorlar. Bu sorunda, Nasır birçok Arap devletinin birliğini sağladı, yine de bu geçicidir ve yalnızca bu sorun üzerinedir. Elbette ki bu, bu bölgede sağlam bir dayanakları olarak yalnızca İsrail'i bıraktıkları söylenebilecek olan İngiliz ve Amerikalılar için politik bir yenilgi olarak değerlendirilebilir. Şimdilik, onların çabaları İsrail kuşatmasını kırmak için yaratılan Arap Birliği'ni bozup dağıtmaya yönelik baskı ve entrikalarla sınırlı olacak gibi görünüyor. Eğer Araplar bu yönde zafer kazanırlarsa, onlar zıt yönde seslerini yükseltebilir ve bazı maceralara girişebilirler, fakat bu onlara pahalıya mal olacağı için acele etmiyorlar. Şimdilik onlar İsrail'i sağlam tutuyor olmaktan memnun görünüyorlar.

Soyyetler de aynı şey için çabalıyor ve bu yönde Amerikan emperyalizmiyle işbirliği yapıyor. Elbette ki, Sovyet revizyonist-

leri görünüşte Arap dostu pozundadır, fakat gerçekte onlar, Arap halkları zararına kendi çıkarları için çabalyorlar.

Bununla birlikte, Arap Birliği ve diğer Arap ülkeleri Sovyetlerin kendilerini engellediğini ve gelecek için ılımlı olmayı öğütlediklerini biliyorlar. Arapların bu ılımlı gelecek hakkında ihtiyatlı olduklarını sanıyorum, aksi halde, bu “öğüt”ler onlara pahalıya mal olacaktır.

Araplara karşı politikamızda, onların sadık dostu olduğumuzu, olaylar onlara karşı gelişse bile, onları tüm gücümüzle desteklediğimizi görmeleri gerek ve bunu onlar anlayabilirler. Nasır bana gönderdiği mesajda böyle demişti. Doğru tutumumuzla, aynı zamanda Sovyet revizyonistlerini de açığa çıkardık, Titocuların da gerçekte ne olduklarını gösterdik. Titocular artık hiçbir şey söylemiyorlar. Bir zamanların Arap “dostu” Tito gerçekte ne olduğunu açıkça gösterdi –gerçek bir Amerika dostu... Amerika çıkarları her nerede tehlikeye düşmüşse, Tito bu durum karşısında ya sessiz kalır ya da onların yanında saf tutar.

Arap Birliği ve diğer Arap ülkeleri bu doğru tutumumuzu unutmayacaklar ve bunun, bizim için uluslararası arenadaki önemi büyüktür.

İSRAİL VE ARAPLAR ARASINDA YENİ BİR SAVAŞ BAŞLADI

Dün sabah Araplar ve İsrail arasında savaş başladı. Taraflar birbirlerini savaşı başlatmakla suçluyorlar, fakat savaşı başlatanın İsrail olduğu kuşkusuzdur.

O, bundan önce de, olağan yöntemi olan provokasyonlara başvurdu, Süveyş Kanalı üzerindeki provokasyonları biliniyor ve hatta Anglo-Fransız patronlarından önce ilk saldıran da oydu. O zaman, Mısırlılar Kanal'ı millileştirmişlerdi ve elbetteki hazırlıklıydılar.

Arap Birliği ve diğer Arap devletlerinin amaçları biliniyor, çünkü bu amaçlar açıkça ilan edildiler. İsrail ise, emperyalizm ve uluslararası siyonizmin Yahudi diasporasını kullanarak yarattığı bir devlettir. Ancak bu devletin kurulması, İngiliz ve Amerikan emperyalizminin alturizm (özgeçi) temelli amaçlarının ya da milli duygulara dayanan fedakârlıkların yönlendirmesiyle olmadı. Onların amaçları, kendi üslerini korumak ve Arap devletleri arasında kullanacakları bir saptırma merkezine sahip olmakla belirlenen ve Ortadoğu'daki yağmacı ekonomik ve stratejik çıkarlarının bir ifadesidir ve onlara bağlıdır.

Bu koşullar altında İsrail devleti, çoğunlukla Polonya, Ukrayna, Romanya ve diğer ülke göçmenlerinin ülkede doğan Yahudilerle bir araya getirilmesi ile yaratıldı.

İsrail devleti siyonizmin ve Amerikan gericiliğinin hâkimiyeti altındadır. İsrail'in saldırı taktikleri tipik Amerikan taktikleridir. Onlar, sınırlarını genişletmek ve emperyalizmin her zamanki rüya ve emelleri olan Süveyş Kanalı'na varmada ilk olarak "kuşatmayı" kırmak için saldırdı, çünkü bu Kanal'a sahip olanlar, doğal olarak hem Mısır'a ve hem de kıtanın yaşamsal önemdeki geçiş anahtarına sahip olurlar.

Bizim ticari gemilerimiz de Süveyş'den geçiyorlar, fakat Arap-

ların ve Arap devletlerinin özgürlük mücadelesi, yalnızca bu nedenle bizim mücadelemiz değildir.

Şimdi savaşın gelişimini dikkatle ve ihtiyatla izlememiz gerekiyor. İlk aşamalarda İsrail, büyük ölçekte sahaya sahip olacak ve Amerikan ve İngiliz Hava Kuvvetlerinin gizli desteğinde Arap Birliği devletleri ve diğer ülkelerin yaşamsal önemdeki merkezlerine acımasızca saldıracaktır.

Diğer yandan da BMÖ, Moskova ve Vatikan'ın değersiz demagoji ve çıgıllıkları duyulacaktır.

7 Haziran 1967 Çarşamba

İSRAİLLİLER SÜVEYŞ KANALI'NA YAKLAŞIYORLAR

İsrail'in saldırgan askerî güçleri Süveyş Kanalı'na yaklaşıyor ve onu tehlikeye sokuyor. Mısır askerî güçleri geri çekiliyor.

SOVYET REVİZYONİSTLERİ ARAPLARI YÜZÜSTÜ BIRAKTI

Şüphesiz ki Araplar, Sovyet revizyonistlerinin ihanetlerini tatmanın ne olduğunu bilmek zorundaydı. Sovyetler Araplara modası geçmiş savaş donanımı verdi ve Amerika'yı Mısır askerî potansiyeli hakkında tam olarak bilgilendirdi.

İsraililer, Mısır hava güçlerini öldürücü şekilde vurdu ve bildirilere göre, Mısırlılar, peşlerinde İsraililer olmak üzere Kanal'a doğru çekiliyorlar. Amerikan hava gücü de, hava güçlerinde kayıplar olması nedeniyle İsraililere güçlü bir destek verdi. Nasıl olsa onlar ihtiyaçlarını karşılayacak birine sahipler, yaşasın Sam Amca... Bununla birlikte, önceden de sezdiğim gibi Sovyetler Arapları yüzüstü bırakmış bulunuyor, uçak ihtiyaçlarını karşılamıyor veya birkaç eski "Mig-47" veriyorlar, buysa aslında "git ve gökyüzünde intihar et" anlamındadır.

Bir Mısır büyükelçisinin büyükelçilerimizden birine, "*Mısır hükümeti Sovyet filosunun Akdeniz'e çıkmasını istedi ve Sovyetler de bunu kabul ettiler, fakat Arnavutluk sahili dışında demir atacak yerimiz yok dediler*" demesi karşısında elçimiz ona gerekli yanıtı verdi.

Mısır hükümetinin bu teklifi yapması mümkündür, fakat biz Sovyetlerin asıl amaçlarını açığa çıkararak onu reddedeceğiz. Dün, Genelkurmay Başkanı'na Sovyet haydutlarından gelecek herhangi bir teşebbüs karşısında, sahillerimizde tam olarak hazırıklı olma emrini verdim. Hiçbir şey bizi habersiz yakalayamamalı. Eğer onlar bir macera teşebbüsünde bulunurlarsa, silahlar ve torpidolar konuşacak; onların Arnavutluk sahillerine dokunmalarına izin vermeyeceğiz. Buna kim yeltenirse yeltensin ancak ölüm ve yenilgiyle karşılaşabilir. Yine de, bu önlemlerin yanı sıra, Nasır'a dolaylı bir cevap olarak, eğer aklında böyle bir öneri yapmak varsa, caydırmak için, Sovyet amaç ve niyetlerini sergileyen bir iki makalenin yayınlanması için emir verdim.

Tam olarak Amerika ve Sovyet antlaşmasının ürünü olan ve oybirliğiyle dün akşam çıkan Güvenlik Konseyi'nin ateşkes kararı, saldırgan İsrail ve Akabe Körfezi'ndeki egemenlik hakları için savaşan Mısır arasında hiçbir ayırım yapmayan Sovyet revizyonistlerinin bir ihaneti ve ikinci bir Taşkent¹ antlaşmasıdır.

Sovyetler Amerikalılarla tam olarak anlaşmış bulunuyorlar ve onlar, kendilerini çok kötü bir şekilde teşhir ediyorlar. Bu savaşın yönü ve sonucuna bakılmaksızın, ondan tek bir şeyin kazanıldığı söylenebilir: ABD ve Sovyet revizyonistlerinin, halkların eleştiri ve nefretlerine maruz kalarak maskelerinin düşürülmüş olması...

Bir şey insanı hayrete düşürüyor: Arap Birliği'nin zayıf savunması. O, bir günde sarsıldı. Bana öyle geliyor ki, bu birlik liderleri gerçek bir birlik yaratmaktan çok konuşmaya önem verdiler, çünkü eğer öyle olmasaydı, tüm halklar gibi yeterince cesur olan Arap halkları da böyle bir sonuçla karşılaşmazdı. Şimdi, 1956'daki Süveyş Kanalı saldırısı adım adım tekrarlanıyor. O zaman da Mısır yeterince organize değildi ve yalnızdı. Ya şimdi? Bu zaman boyunca ne yapıyorlardı? Yine de, biz, Arapların haklı davasını savunuyor ve destekliyoruz. Öte yandan, Süveyş Kanalı'nın Mısır tarafından kapatılması elbette ki bize büyük bir zarar veriyor ve ne kadar uzun süreceğini de bilmiyoruz.

1- 1966 Ocak'ında, Sovyet revizyonistleri ve Amerikan emperyalistleri aralarında anlaşarak, Pakistan ve Hindistan temsilcilerinin de katıldığı bir zirveyi Taşkent şehrinde topladılar. Kosiğin'in yönetimi altındaki görüşmelerin merkezinde, SB'nin komploları ve Hindistan'ı destekleyerek kıskırttığı Hindistan-Pakistan çatışmasının "sona erdirilmesi ve çözümü" vardı.

7 Haziran 1967 Çarşamba

SOVYET REVİZYONİSTLERİ: ARAP HALKLARININ DAVASINA İHANET EDENLER

Aynı başlıklı makale Zeri Populit gazetesine¹ gönderildi. Bu makalenin yazılmasına neden olan şey, Arap ülkeleri İsrail'in saldırısına maruz kalmışken, bunu gözardı eden Güvenlik Konseyi'nin bir anti-Arap ateşkes kararını onaylamasıdır. Sovyetler de kararı destekledi ve imzaladı. Bu makalede, biz tüm bunları gözetip mahkûm ederek Arap halklarının haklı mücadelesini destekliyoruz.

1- 8 Haziran 1967'de yayınlandı.

SOVYETLER BİRLEŞİK ARAP DEVLETLERİNE NİÇİN YARDIM ETMİYOR?

Notlar¹

Amerikalılar İsraililerin uçak ihtiyaçlarını karşılıyor ve bizzat kendi uçaklarıyla Arap güçlerini bombalıyor. Arapların sahte ve kalles dostu Sovyetler ise, Arapların uçak ihtiyaçlarını ya sağlamıyor veya sağladıkları birkaç uçağın da kontrolünü ellerinde tutuyorlar.

Neden? Onlar Amerikalılarla tam bir anlaşma içindedirler de ondan.

Onlar, BAC ve Arap halklarından Amerikan-Sovyet politik-ekonomik ve askerî boyunduruğu karşısında baş eğmelerini istiyorlar.

Sovyetler, Anglo-Amerikalılara Suriye, Lübnan, Ürdün, Irak, Yemen ve başka yerleri özgürce at oynatabilecekleri yerler olarak bırakıp, BAC'larını küçük düşürmek ve kendi nüfuz alanları içine almak istiyor.

Arap halklarının önemli bir destek sunduğu Afrika halklarının özgürlük savaşlarını ve devrimlerini bastırmak ve önünü almak istiyor.

Sovyet revizyonistleri, haklı özgürlük savaşlarını önlemeye ve bastırmaya çalışan sabotörler ve ABD'nin yardımcıları olduklarını kanıtladılar. Kruşçevçiler Küba'ya ihanet ettiler ve bugün de Küba ve diğer Latin Amerika ülke halklarına karşı bin bir dolap çeviriyorlar.

Arap halkları, Sovyetler, kendi ülkelerine bile ihanet eden ve bu nedenle sana ihanet etmekten hiç çekinmeyecek olan revizyonist hainlerdir, onlara güvenme!

1- Bu notlar, Zeri Populit'in 11 Haziran 1967 tarihli sayısında yayınlanan "Arap Halkları Haklı Mücadelelerini Sürdürüyor" başlıklı makalede kullanıldı.

Haince diplomatik manevralarına seni sokmalarına izin verme, çünkü onlar sana karşı komplolar hazırlıyorlar.

Ateşkesi kabul etme! Efsaneleşen cesaretinle kazanacaksın; tarih, senin ve bizim düşmanlarımızı mahkûm edecek ve biz sürekli ve uzlaşmaz bir mücadeleyle bu dehşetli mahkûmiyetin nedeni olacağız.

1956'da zafer kazandın ve Kruşçev'in, sözde Mısır'ın düşmanlarına füzelerle saldıracağı tehdidinin bir blöf olduğu anlaşıldı. Kendi kararlılığın ve ustalığınla Kanal savaşını bizzat sen kazandın.

Kruşçev'in jesti sahtekârcaydı. Bu, Küba'da kanıtlandı ve Kruşçev'in hain haleflerinin, yalnızca Arap halklarına gerekli uçak sağlamaması değil, Vietnam'da yapmaya çalıştıkları gibi onları tuzağa düşürmek istemeleri de bunu kanıtlıyor.

Haklı özgürlük savaşları Sovyet revizyonistleri ve Amerikan emperyalistlerinin yararına değildir, çünkü onlar kendi maskelerinin düşürülmesini ve ölümlerini bu mücadelelerde görüyorlar. Bu nedenle, biz, halklar, onların şeytanca planlarını önlememiz gerekiyor. Devrimlerin önü alınamaz ve siz Arap halkları, şimdi kendi haklarınız, özgürlük ve bağımsızlığınız için mücadele ederken bir devrim içindesiniz.

Devrim, bizim ortak düşmanlarımızı temizleyecektir.

AMERİKAN AJANI VE ARAP HALKLARININ SAHTE DOSTU TİTO, KOLLARINI KAVUŞTURMUŞ BEKLİYOR

Bugünlerde, emperyalizm yanlısı ve anti-Arap sabotaj faaliyetleriyle öne çıkan hain Tito'ya karşı yayınlamamız gerektiğini düşündüğüm bir makale için, özet olarak uzun notlar kaleme aldım.¹

- Tito'nun Arap halklarına karşı "dostluk" yaygaraları başından sonuna kadar bir sahtekârlıktı, fakat bu, önceden belirlenmiş ve belli amaçlarla sergilenen bir sahtekârlıktır.

- Anglo-Amerikalıların eski ajanı Tito, Washington tarafından bir "üçüncü güç" yaratma ve onu Amerikalıların hizmetine sokma misyonuyla görevlendirildi.

- Tito ve Amerikalıların amacı, özgürlük ve bağımsızlıkları için kan döken ve özveride bulunan devletleri politik-ekonomik ve askerî olarak Amerikan yeni sömürgeciliğine boyun eğdirmekti.

- Tito, hilekârca söz verme ve övünmelerle, toplantı ve kongrelere çağrılar yaparak ve kavgacı bir horoz gibi caka satarak, Nehru-Nkruma ve Başkan Nasır'ın dostu pozlarına büründü.

- Tito, bu maske altında, her zaman onların ne düşündüklerini anlamaya çalıştı, sabotaj eylemleri tezgâhlayarak veya ayrılıkları körükleyerek, hile ve yanılsamalarla ya da komplo ve karşı devrimler vasıtasıyla tek bir amacı, bu devletleri Amerikalıların yörüngesine sokma amacını başarmaya çalıştı. Tüm bu faaliyetlerinde Amerikalıların Hindistan'a boyun eğdirmeyi başardıkları yöntemi ve Endonezya Sukarno'sunu deviren beyaz generallerin yöntemini kullandı. Gana'da, suikastçı ajanların Amerika yönlendirmesi altında bir darbe örgütleyerek Nk-

1- Zeri Popülit gazetesinde 13 Haziran 1967'de ve "Arap Halklarının Sahte Dostu ve Bir Amerikan Ajanı" başlığı altında yayınlandı. Enver Hoca, Toplu Eserler, 35. cilt, s. 430.

ruma'yı devirdiği tüm bu ve benzeri olaylarda, Tito'nun rolü, Amerikalılar yararına çalışan bir darbe tezgâhlayıcılığı ve bir ajan provokatörlüktü.

- Benzer yöntemler Nasır ve BAC için de kullanıldı. Ancak burada Tito ve Amerikalıların planları akamete uğradı. Onlar, bir tuzağa çekmek veya devirmek için Nasır'ı aldatmayı başaramadılar.

- Tito, kendisinin, Arap Birliği ve diğer halklar zararına komplolar tezgâhlayan kalles bir yalancı olduğunu anlayan Nasır'ı yatıştırmaya çalıştı. Fakat bu faydasızdır, çünkü BAC nezdinde Tito'nun şeytanca planlarının foyası bir bütün olarak açığa çıkarıldı. Burada Amerikalılar, Endonezya ve Gana'da olduğu gibi başarı sağlayamadılar. Bu nedenle de, geçici olarak Tito kartını oynamaya ara verdiler, yerine, İsrail-Moşe Dayan kartını öne aldılar. BAC ve Arap halkları Amerikan ve İngiliz emperyalistleri için bir tehdit haline geldi, Titoist saptırma yöntemlerini değil de doğrudan silahlı İsrail saldırısını kullanmalarının nedeni budur.

- Gerçekler ve tarih, partimizin tam on yıldır söylemekte olduğu gibi, Tito'nun bir Amerikan ajanından başka bir şey olmadığını doğruluyor...

ABD, demagogik “üçüncü güç” sloganıyla bazı ülkeleri pençeleri altına almayı başardı, fakat Arap halklarının Amerikan-İsrail emperyalist saldırısı karşısındaki kararlı direnişi önemli bir gerçeği de açığa vuruyordu: Demagogik “üçüncü güç” sloganı bir önemli bölgede önlendi ve bozguna uğratıldı.

- ABD, Sovyet liderliğindeki modern revizyonistleri “ikinci güç” olarak kendi hizmetine almış bulunuyor ve onlarla birlikte halkları aldatmak ve boyunduruk altına almak için tüm dünyada iki süper devletin kurallarını zorla kabul ettirmeye çalışıyor.

- Bununla birlikte, halklar kendi ayakları üzerinde yükseliyor ve mücadele ediyorlar. Arap halkları, Tito'nun patronlarına, Amerikan emperyalizmi ve gericiliğe karşı ayaklanıyorlar. Tito ise, Brioni'deki krallık sarayında büzülerek ve bir devekuşu gibi başını gizleyerek ilk fırtınanın patlamasını bekliyor.

ARAP HALKLARI ÖZGÜRLÜKSEVER SAVAŞÇILARDIR

Dün, İsrail’le ateşkes antlaşması Mısır’a zorla kabul ettirildi. Gerçekte, savaş, Amerikan emperyalizminin güçlü ve Sovyet sosyal emperyalizminin dolaylı desteğindeki saldırgan İsrail ordularının Süveyş Kanalı’nın sahillerini işgal etmesinden sonra bir sonuca ulaştı. Şimdi Mısır halkı her zamankinden daha çok acı çekecektir. Emperyalist ve revizyonist güçler, Mısır’a köleleştirici koşulları zorla kabul ettirecek ve onu kendi nüfuz alanları olarak bölecekler. Mısır’da Sovyet revizyonistleri ve Doğunun diğer ülkelerinde, Anglo-Amerikanlar pençelerini Arap ülkeleri içinde mümkün olduğunca derinlere uzatacaklar.

Kardeş Arap halklarını bu zor günlerde de desteklemeye devam etmemiz gerekiyor. Sovyet revizyonistleri Amerikan emperyalizmiyle ortaklık içinde kirli rolünü oynadı. Tüm faaliyetleriyle onlar, BAC’ı tehdit ederek, engelleyerek ve demoralize ederek İsrailli saldırganlara yardımcı oldular.

Yalnızca, Amerika ve İngiliz ortak saldırganlığını mahkûm etmeksizin, esas saldırganı ayırt etmeksizin ve İsrail birliklerinin geri çekilmesini talep etmeksizin, Güvenlik Konseyi’nde ABD ve SB ortak kararıyla alınan bir ateşkes kararı bile, Amerika-Sovyet anlaşmasını doğrulamaktadır. İsrail, önceden belirlenmiş amaçlarına ulaşmayı başarmışken, Güvenlik Konseyi’nce kotarılan bir ateşkes kararı “Mısır’ın parçalanmasından” başka bir anlama gelmemektedir. Ve olan da budur. Bu, devrimci halklar için alınması gerekli önemli bir derstir ve her şeyden önce de, kendi halkının ve örgütünün gücüne güvenmek gerektiğini gösteriyor. Tabii ki bu, enternasyonal yardımın (gerçek dostların güvenilir yardımı) küçümsenmesi anlamına gelmiyor.

Sovyet revizyonistleri, Arap halklarına Kongo, Küba ve Santa Domingo’da yaptıkları gibi haince davrandı. Aynı şeyi herkese karşı yapmaya çalışacaklar, onların çizgileri açıkça karşı devrim-

ci, kapitülasyonist ve emperyalist bir çizgidir. Gelecekte onlar açık saldırganlar olacaklar¹ ve artık şimdi yapmaya çalıştıkları gibi kendilerini maskeleyme ihtiyacı duymayacaklardır. Haince mantıklarının onları götüreceği yer budur.

Halklar için bu zor ve karmaşık uluslararası koşullarda, Çin bir düzensizlik içindedir. O, bir anarşi, karmaşa ve iç savaş koşulları yaşıyor. Dünyanın her yerindeki halklar öfke içindeler, çünkü Çin'den almaları gereken destekten yoksunlar. Çin, yalnızca “Mao Zedung dünyadaki tüm devrimlere kılavuzluk ediyor” denmesini istiyor. Gerçekte ise, o, kendi ülkesindeki karşı devrimcileri kontrol altına almada yetersizdir. İç düzeni kuramadığınız zaman diğerlerine nasıl yardım edeceksiniz ve bu durumda da “dünya devrimi liderliği” yalnızca bir iddia olarak kalır. Bu, çok talihsiz bir durum, fakat gerçek gerçektir.

Mao ve diğer Çin liderleri hemen bir değişiklik yapmak zorundalar, tarafsız kalma tutumlarından vazgeçmelidirler, çünkü onların bu tavrı Çin'e ve tüm dünyaya zarar veriyor.

Düşmanlar bu durumdan yararlanıyorlar. Bende Çinlilerin gerçekçi olmadıklarına ve bırakalım ustalığı, politik bilgi eksikliğinden muzdarip olduklarına ilişkin bir izlenim var. Onlar bu izlenimi veriyorlar ve diyorlar ki: “Bu durum daha da uzatılacak, zamanımız var, tüm dünyanın gözleri bizim üzerimizde ve onlar bize başvuracaklar, biz kendi işimizi yapıyoruz, fakat bu, 1-3 asır sürecek ve biz bekleyebiliriz”!! Ne felsefe! İçinde Marksist olan hiçbir şey yok. Çinliler bizim yoldaşlarımızdır, fakat bu faaliyetleri, böbürlenme ve temelsiz iddiaları kabul edemeyiz. Onlara düşüncelerimizi dostça anlattık ve eleştirilerimizi yaptık, fakat onların bundan hoşlanmadıklarına ilişkin bir izlenim taşıyorum.

Buradaki elçileri de bize bir tavır içerisinde. O, bizimle ilişkisini sürdürmüyor, bize herhangi bir şey sormuyor veya bizim bir şey sormamızı engelliyor ve öyle sanıyorum ki, Çin'de işlerin nasıl gittiği ve neler olduğuna ilişkin sorular soracağımız korkusuyla hareket ediyor.

1- SB, 21 Ağustos 1968'de Çekoslovakya'ya, 27 Aralık 1979'da Afganistan'ı silahlı güçleriyle işgal etti.

Onlar tek dostları Arnavutluk'la ilişkiyi sürdürmek için hiçbir teşebbüste bulunmuyorlar. Bu nasıl açıklanabilir? Bunun yutarıkada anladığımız anlayıştan başka bir açıklaması yoktur. Bununla birlikte, bu, ne yöntem olarak ve ne de yoldaşça ilişkiler açısından doğrudur. Böyle bir tutum, Çin'in iddia ettiğı gibi hiç de “mükemmel” olmayan uluslararası durum ve birçok tehlikeli sorunlar üzerinde düşünce alışverişı ve daha açık konuşma yollarını da engeller ve taraflara farklı bir tutum takınmayı reddetme olanağı tanımaz.

Bu durum, her şeye ilişkin doğru ve cesurca tavır takınmamızı engellemedi ve engellemeyecek de. Düşmanlarımıza karşı yalnız kalsak bile zafer kazanmak için mücadele edeceğiz. Çinliler bunun farkındadırlar, fakat bu yeterli değildir.

Ben, Arap halklarına karşı saygı ve hayranlık duyuyorum, çünkü onlar, ilerici, özgürlük aşığı ve militandırlar. Onlar, emperyalist sömürgecilere karşı kendi özgürlük ve bağımsızlıklarını kazanmak için savaştılar. Onların acısını çekmekte oldukları bu yenilgi onlar için büyük ve önemli bir ders olacak, çünkü emperyalistleri yeni oyun ve hileleriyle çok daha iyi tanıyacaklar ve Sovyet, Titocu ve diğer modern revizyonistleri, halklara ihanet eden hainler olarak çok daha iyi ayırt edeceklerdir. Bu halklar, kendi içinde yaratılan yanılsamaları ve kendilerine anlatılan yalanları boşa çıkaracaklardır. Onların talihsizlikleri onları çelikleştirecek ve asla teslim olmayacaklar. Bu geçici bir yenilgidir. **Devrim ilerliyor ve Arap halkları arasında, Afrika ve başka yerlerde adım ilerlemeye devam edecektir.**

O halde, devrim için tüm gücümüzle ilerleyelim. Bu yenilgiler umutlarımızı kıramaz, devrim mücadelesinde bazı yenilgilerin olacağı hesap edilmelidir. Onlar asla devrimi engelleyemezler. Düşmanlar, bizim mücadelemizle açığa çıkarılmakta ve yenilgiye uğratılmaktadır, onların kazandığı bu münferit zaferler ise, kendiliğinden emperyalistlerin ve revizyonistlerin gaddarlığını ve çöküşünü gösteriyor. Arapların geçici yenilgisi Amerika, Sovyet, İngiliz emperyalistlerinin ve bunların uşaklarının gerçek yüzünü halkların gözleri önünde sergiledi. Bu nedenle, bu, devrim için bir kazançtır ve yarın daha büyük kazançlar getirecektir.

NASIR İSTİFASINI SUNDU VE SONRA GERİ ALDI

Nasır'ın istifası, ordusunun İsraili düşmanların baskısı önündeki geri çekilişinden sonraki diğer bir geri çekilıştır. Bu istifa, yenilgiden kaynaklanan bir umutsuzluğun zorlamasıyla mıdır, yoksa iç muhalefetin baskısının bir sonucu mudur? Anlayacağız. Belki de her ikisinden doğan bir sonuçtur. Bununla birlikte, onun halka yaptığı konuşma, diğer şeylerin yanı sıra, askerî yenilginin kabulü ve özürlerini içeriyor. Elbette ki bu özürler, İsrail'in Sovyetlerle işbirliği içindeki Amerika ve İngiltere tarafından desteklenmesi ve yardım edilmesi üzerinde temellenmektedir. Nasır, bunu açıkça ifade etti. O, İsrail'in saldırmayacağı ve bu nedenle ilk saldırının onlar olmaması yolundaki Kosigin'den gelen baskılardan söz ediyor. Bununla birlikte, gerçek, ilk saldırının İsrail olduğudur. Bu sürpriz hakkındaki özürler ve gerekli önlemlerin alınmaması su götürmez yenilgi nedenleridir aynı zamanda. O, istifasını geçmiş "devrimci" faaliyetleriyle bağlantılı biçimde ele alarak, konuşmasında şunların da ortaya çıkmasını sağladı: Kitleler onun lehine gösterilere başladı, meclis aceleyle toplandı ve istifasını kabul etmedi. O da istifayı geri aldı ve bunun iyi bir şey olduğunu düşünüyorum. Eğer tersi olsaydı, onun yerine geçecek olanlar uzlaşıcı, Amerikan, İngiliz ve Sovyet yandaşları olacaktı.

Nasır İsrail taraftarlarına karşı da mücadele etti. Ayrıca o, bu yenilgiyi unutmayacak ve kişisel onurunu da kurtarmaya çalışacaktır. Bu, daha sonra onlarla uzlaşmayacağı anlamına gelmez, fakat yine de o, biraz onur sahibidir.

Onun Sovyetlerin gerçekte ne olduğunu anlamış olması önemlidir, ona ihanet ettiklerini ifade ediyor ve şimdi o, onlara karşı daha ihtiyatlı olacak; Sovyetler de yüksek bir fatura ödemek zorunda kalacaktır.

Nasır'ın direnmesi de önemlidir; o ne kadar direnirse, Sovyet revizyonistleri de o kadar kendi gerçek yüzlerini sergilemek zorunda kalacaklar.

Revizyonistler, Tito'yla birlikte dün Moskova'da bir araya geldiler. Bugün, onlar, kendilerini daha da fazla teşhir eden za-yıf içerikli bir bildiri yayınladılar. Kahire ve Cezayir'deki Sovyet elçiliklerine saldırıldı; Cezayir'deki göstericiler "Kosigin İstifa" diye bağırdı. Hayır, Kosigin istifa etmeyecek, ama Sovyet reviz-yonistleri çok fena bir şekilde teşhir oldular. Bu, bir zaferdir...

Arap halklarına mümkün olduğu kadar yardıma devam edeceğiz.

ARAP HALKLARI İÇİN ORTAYA ÇIKAN DERSLER

İsrail'in Arap ülkelerine saldırısı, Ortadoğu'daki bu ülke ordularının gerçekte ne olduklarını çok açık bir şekilde ortaya çıkardı. Onlar doğru dürüst örgütlenmiş ordular değil ve halkın özgürlük orduları olmaktan da çok uzaktırlar. İsrail ordusunca ezildiler, siyonist burjuvazinin bir silahı olarak İsrail ordusu daha organize, daha güçlü, daha disiplinli, Arap ülkelerinininkinden daha üstün bir savaş ruhuna sahip ve sayıca da üstün olduğunu kanıtladı.

Yenilgi, dikkatleri Ortadoğu'daki Arap devletleri arasındaki gerçek bir birlik eksikliği üzerine de çevirdi. Arap olma ve Müslümanlık onları birbirine bağlasa da bu, onlar arasındaki birliği kurmada yeterli değildir. Arap ülkeleri arasındaki dostluk ve ittifaklar geçici, biçimsel ve münferittir. Emperyalistler ajanları vasıtasıyla Arap birliğini engellemek ve bozmak için olayları kışkırtıyorlar.

Elbette bu halkların özgürlüklerine kavuşmasıyla emperyalistler, önceden yaptıkları gibi entrika çeviremezler. Bunun farkında olarak emperyalistler, uşakları vasıtasıyla direkt veya indirekt ve sürekli olarak, onların eski "böl ve yönet" politikasını sürdürmeleri çabaları karşısında bir zorunluluk olarak görülmeye başlanan Arap Birliği'ni zayıflatmaya çalışıyorlar. Ve İsrail vasıtasıyla saldırımları da bu nedenledir.

Diğer yandan, İsrail bir gerici burjuva devleti olarak sağlam ve saldırgan savaşlar için iyi örgütlenmiştir. İç çelişkilerine aldırma-yan İsrail, "Arap tehdidi"yle yüz yüze olarak oturmuş bir yapıya sahiptir. Her zaman ve her yerde, onlar dikkatlerini devletlerinin "savunmasına" yöneltirler ve kendi çıkarlarının tehlikeye sokulma fırsatını kimselere tanımazlar. Emperyalistler İsrail'in bu çizgisinden çok memnundur ve İsrail'e her alanda yardım eder ve eğitirler, kısaca bu devleti, her ne zaman ihtiyaç duyarlarsa ateşleyecekleri bir silah olarak bellerinde taşırlar.

Bu yenilgi Arap devletlerine öğrenecekleri birçok ders veriyor, her şeyden önce de, onların ortak düşmanları olan emperyalizme karşı arzuladıkları birliklerini inşa etme ihtiyaçlarına ilişkin önemli bir ders almalarını zorunlu kılıyor. Elbette ki bu devletlerin düzenlerinin nitelikleri bakımından bu hemen başarılmaz, fakat gerçek şu ki, bunun için gerekli ilk öncüller ortaya çıktı –hepsi savaşa iştirak ettiler, ABD ve İngiltere ile ilişkilerini kestiler, onlara petrol vermeyi durdurdular vb. Eğer Amerika ve Sovyetler, yeni bir Münih'i İsrail yararına Araplara zorla kabul ettirirlerse, o zaman Araplar daha da öfkeli olacaklar, savaş devam edecek, yeni saldırı hazırlıkları sürecektir ve emperyalist ve revizyonistlere karşı Arap birliği çok daha iyi ve sağlam örgütlenecektir.

REVİZYONİST PALAVRALAR ARAP HALKLARINI ALDATAMAZ

9 Haziran'da Avrupa'nın revizyonist ülke liderleri "Yakındo-ğu'daki durumu" görüşmek üzere Moskova'da toplandılar. Bu toplantıdan sonra yayınlanan bildiri, emperyalizm ve gericiliğe karşı ve onların Arap halklarının haklı mücadelelerini sabote etmeleri karşısındaki utanç verici teslimiyetlerinin bir kanıtıdır.

Bunun üzerine, yayınlamak üzere bir makaleyi Zeri Populit gazetesine gönderdik. Makale, "Revizyonist Palavralar Arap Halklarını Aldatamaz"¹ başlığını taşıyor ve yarın yayınlanacak.

Diğer şeyler arasında makale şunlara da işaret ediyor:

- Şimdi, Ortadoğu hakkında abartılı bir bildiriyle çıkan Brejnev-Kosigin kliği ve onları izleyenler, Arap ülkelerinin hepsinde günbegün artan oranda etkin olan ve gelişen anti-revizyonist eğilimin yükselmesini engellemeye çalışıyorlar. Onlar, kendilerini masummuş gibi sunmak istiyorlar, gelecekte bir şeyler yapacaklarını iddia ediyorlar, Arap ülkelerinin dostu ve anti-emperyalist olduklarını ve daha bilmem neler söylüyorlar. Fakat bu umutsuz bir çabadır.

- Arap halkları böyle "dostluk"ların ne kadar değerli olduğuna kendi acı deneyleriyle inandırıldılar. Bu deneyler, yalnızca bugünlerde olanlara değil, Sovyet revizyonist liderliğinin gelecekteki tutum ve amaçlarına karşı uyanık olmayı da içermek zorundadır. Sovyetler, şimdi, Arap halklarının çekmekte olduğu acılardan onunla işbirliği yapmak ve büyük devletlerin bir ortağı olmak için yararlanmak veya başka bir şekilde, Arap-İsrail çatışmasının sona erdirilmesinde sürdürülecek politik ve diplomatik alandaki mücadelede Arap halklarının önderi olmak istiyor.

- Dünyanın diğer onurlu halkları gibi Arap halkları da, halkların yaşamsal önemdeki çıkarlarını ayaklar altına alan ve ilkesiz

1- Zeri Populit, 14 Haziran 1967, Enver Hoca, Toplu Eserler, c. 35, s. 437, Tiran 1982.

politikalarıyla soysuzlaşan Kruşçevci revizyonistlerin, kendilerini de pazarda alınıp satılan bir mal gibi alıp satacağını görmekte başarısız olamaz. Sovyet liderlerinin ihaneti Arap halkları için ağır oldu ve onlara çok büyük zararlar verdi. Bununla birlikte, onlar, diğer yandan da önemli bir hizmette bulundular. Sovyetler, halklara, revizyonistler hakkında besleyecekleri en küçük bir umudun bile ne kadar tehlikeli ve yanlış olacağını gösterdi.

AMERİKA VE SOVYETLERİN AKDENİZ'DEKİ DENİZ FİLOLARIYLA YÜRÜTTÜKLERİ GANBOT POLİTİKASI

Temsilcimizin BMÖ'nün bu yılki oturumunda yapacağı konuşmaya¹ ek

Arnavutluk Halk Cumhuriyeti Hükümeti sorunu ortaya koyuyor ve BMÖ'ye bir soru soruyor: Amerikan savaş filosu antik bir uygarlığın devamı olan halkların yaşadığı bu bölgede, Akdeniz'de bir canavar gibi ve sinsice niçin dolaşıyor? Onlar Akdeniz'de ne yapıyor ve ne istiyorlar? Kimi kime karşı savunuyorlar? Şimdiki revizyonist Sovyet liderliği de Akdeniz'dedir ve onların bu anda da savaş durumunda olan deniz filosu tam olarak hangi bölgededir? Onlar burada ne yapıyor, kimi kime karşı savunmaya çalışıyorlar?

Emperyalist ve revizyonist devletler, her iki deniz filosunu da "halkların güvenliğini savunmak için barış filoları" vb. vb. olarak tanımlamaktan geri kalmıyorlar. En küçük bir yanlışlık yapmadan ve kesinlikle söyleyebiliriz ki, tam tersine, bu deniz filoları savaş kışkırtıcılığı yapıyor, özgür ve egemen halkları tehdit ediyor ve halkların özgürlüğünü ortadan kaldırmak, nüfuz alanlarını bölüşmek ve diğer halkların zararına çevirdikleri her komplodan sonraki ganimetleri paylaşmak için ganbot politikası uyguluyorlar.

Aynı şekilde, kesinlikle söyleyebiliriz ki, dünyanın her tarafındaki halkların özgürlükleri için çabaladıkları ve evlatlarını savaş alanlarında kaybettikleri bir zamanda, Amerikalılar ve Sovyetler, eğer gemilerinde kadınlar da olsaydı birlikte balolar tertipleyecek kadar birlik içindedirler.

Şimdi soruyoruz: Akdeniz'deki hangi devlet, İtalya, Yunanis-

1- Bu konuşma, 26 Haziran 1967 BM'nin Genel Kurulu'nda yapıldı ve Zeri Populit'in 28 Haziran 1967 sayısında yayınlandı.

tan, Fransa, İspanya vb'ni tehdit ediyor? Üstelik bu ülkelerin bazıları NATO müttefikidirler. Ama belki de Cezayir, Arnavutluk, Fas, Libya, Tunus, Mısır, Suriye veya Lübnan bu ülkeleri tehdit ediyordur! Eski ve çok yakın tarih, kimin kurban kimin saldırgan olduğunun cevabını veriyor.

Bir başka soru da şudur. Fransa'nın kendi kıyılarını savunmaya uygun bir deniz filosu yok mudur, aynı şekilde ya İspanya, İtalya, Yunanistan vb.'lerinin? Elbette var ve gerçekte ihtiyaçlarından daha fazlasına sahipler.

O zaman, Amerikan 6. Filosu Akdeniz'de ne yapıyor? 6. Filo orada haksız savaş ve saldırganlığın destekçisi bir bekçi köpeğidir.

Hayır, emperyalist Amerikalılar, sahte zeytin dalı ve kan lekeli demagojilerinizle, kendi ülkelerinin ve halklarının çıkarlarını savunun herhangi bir onurlu hükümeti ve halkı aldatamayacaksınız.

Belki kendinizi SB'ye karşı savunduğunuzu söyleyeceksiniz, ama bu da doğru olamaz, çünkü şimdiki Sovyet yöneticileriyle yakın dost ve müttefiksiniz.

Çok iyi biliyorsunuz ki, Sovyet revizyonist liderlerinin Akdeniz halklarına sözde yardımı büyük bir sahtekârlıktır. Sovyet revizyonist emperyalistlerinin, sizin dünya halkları, özellikle özgürlüksever Arnavutluk ve Arap halkları için taşıdığınız amaç ve niyetlerin aynısına sahip olduklarını söylemek bir gerçeğe işaret etmektir ve sizin de bizleri boyunduruk altına almak ve köleleştirmek için mücadele ettiğiniz çok açık bir şeydir. Fakat bunu başaramayacaksınız. Halkımız sizi yenecektir. Aynı zamanda kendi halkınızdan da müthiş korkuyorsunuz ve bu nedenle kendi halkınıza karşı korunmak için de bu kadar silah ve filolara sahiptir, fakat Amerikan halkı da, bir gün bizimle birlikte ve hak ettiğiniz şekilde sizi cezalandıracaktır.

Amerikan emperyalistleri ve Sovyet revizyonistleri, şunu çok iyi bilmeniz gerekiyor. Hiç kimseyi, ama en çok da, özgürlükleri için asırlardır kan akıtan ve bugün de yine zafer kazanmak ya da ölmek için kararlı olan halkları korkutamazsınız. Bu kahra-

man ve baş eğmez halklardan biri Arnavutluk halkıdır. Ne siz bizi geçmişte habersiz yakalayabildiniz ve bundan sonra da asla yakalayamayacaksınız ve ne de hain Kruşçev veya vekilleri bize bir sürpriz yapabilir.

Nikita Kruşçev haydutu ve arkadaşları yeni sosyalist Arnavutluk'u boğmaya çalıştı, 6. Filo ve Yunan Venizelos'la birlikte Arnavutluk'u bölmek için komplolar hazırladı. Vlora limanını zaptetmeye çalıştı, denizaltılarımızı çaldı ve sonunda da diplomatik ilişkilerini bile kesti ve Arnavutluk'a karşı vahşi bir blokaj uyguladı.

Ancak hiçbir şey elde edemedi. Arnavutluk halkı, Partisi ve devletiyle ona güçlü bir darbe indirerek dersini verdi.

Arnavutluk'a saldırmaya cesaret edecek her kim olursa olsun, isterse Kruşçev ve ortakları olsun, aynı akıbete uğrayacaklardır. Arnavutluk, kendisini nasıl savunacağını, nasıl savaştığını ve kazanacağını çok iyi bilir, ülkemizin kutsal sınırları ve limanlarına dokunulamaz. Bunlar başka kimselere değil bize aittir, onlara el uzatmaya kalkışacak her kim olursa olsun ancak ölümle buluşabilir.

Siz, bay emperyalist Amerikalılar, sakın Arnavutluk'un tecrit edilmiş ve yalnız olduğunu düşünmeyin. Arnavutluk'un sınırlarına dokunulursa eğer, büyük bir çatışma da göze alınmalıdır. Ve sizler, Moskova radyosundan emperyalist tehdide karşı Arnavutluk'a birlik çağrıları yapan Sovyet revizyonistleri, dostluğunuzu nefretle reddediyoruz, çünkü bizi arkadan bıçaklamaya çalıştığınızı çok iyi biliyoruz. Arap ve diğer halklar da sözde dostluğunun acı deneylerine sahiptirler.

Bununla birlikte, resmî ve çok samimi olarak açıkladığımız ve açıklamaya devam edeceğimiz gibi, biz, kardeş Sovyet halklarının ebedi ve sadık dostlarıyız. Onlar, bırakalım sevip saydıkları Arnavutluk halkını, başka herhangi bir halka asla ihanet etmediler ve bundan sonra da etmeyecekler, ama acımasızca ve kesin olarak sizleri mahkûm edeceklerdir. Bundan hiç kuşkunuz olmasın.

Küçük ama baş eğmez bir halkın temsilcisinin oradaki açık ve korkusuzca, fazla nazik olmayan ve dikkatle seçilmiş diplomatik

terimlerden yoksun konuşmasını dinleyen emperyalist devletler, konuşmayı uzlaşmaz bir konuşma olarak temsilcimizi ise tehditler savurmakla ve vaaz vermekle nitelendirdiler, itham ettiler.

Hiç kimseyi atom bombaları, napalmıla veya deniz filolarıyla tehdit etmiyorum.

Ve baylar, aynı şekilde kimseye vaaz da vermiyorum. Tecrit olanlar sizsiniz, biz değil. Burada çoğunluğuz, dünyanın ezici çoğunluğunu biz oluşturuyoruz. Bizler Alman ve İtalyan faşizmini ezenleriz; Vietnam, Cezayir, Kongo, Küba, Latin Amerika, Çin ve Pakistan'ın kahramanlarıyız. Tüm dünyanın Arap halkları, Asya ve Afrika'nın diğer halkları, Avrupa'nın ve kısaca tüm dünyanın emperyalist baskı altındaki halklarının kahramanlarıyız.

Bu nedenle, asla yenemeyeceksiniz bizi ve zaferi, sizleri altderek biz kazanacağız.

BMÖ'DEKİ TRAJİKOMİK DURUM

Birleşmiş Millet Örgütü, halkların zararına entrikaların tezahhlandığı, ihanet, şantaj, tehdit, hile ve diğer tüm kötü araçların çekinmeden kullanıldığı bir arena oldu.

Tüm bunlar, her şeyden önce Amerikan emperyalistleri ve Sovyet revizyonistlerinin kişiliğinde simgeleştirdi. Bu iki modern haydut çetesi BM'yi halkların zararına entrikaların çevrildiği bir alana dönüştürdü, onu revizyonistlerin çirkin cinayetlerinin bir demagogik örtüsü haline getirdi. Gerçekten de BM toplantılarının hiçbir değeri yoktur ve onlar yalnızca zevahiri kurtarmanın peşindedirler. Ve aslında her şey koridorlarda olup bitmektedir. Genel toplantılarda Kudenko ve Goldsberg'i sahte bir "kavga" sahnesinde birbirlerini söz bombardımanına tutarken görebilirsiniz, fakat aslında bu bir gösteridir ve sonrasında, sahne arkasında "düşman kardeşler" yağlı ballıdırılar!

Böyle bir trajedi, son zamanlarda, "Birleşmiş" Milletler Örgütü'nde Arap-İsrail savaşı sorununda sahneye konuldu. Tüm dünya, İsrail saldırganlığını da, saldırgana yardım edip kışkırtanları da biliyor. Aynı şekilde revizyonistlerin de ihanetlerinin farkına vardı. Arapları arkadan bıçakladıktan sonra, Sovyet revizyonistleri, kaybolan prestijlerini demagojiyle kurtarmaya çalışmak zorundaydı. **İsrail saldırganlığı boyunca, dünyanın tüm halkları Sovyet revizyonistlerinin kirli yüzünü ve onlarla Amerikan emperyalistlerinin dostluğunu bir kez daha gördü. Tüm halklar, ABD'nin saldırgan ve sömürgeci eylemlerinin, Sovyet revizyonistlerinin saldırganlığı gizlemek için davul çalıp gürültü yaptığı koşullarda ortaya çıktığını açıkça gördü.**

İsrail saldırganlığı boyunca, ihanetleri yüzünden Araplar nezdinde yiten prestijlerini telafi etmek için çabalayan Sovyet revizyonistleri, Amerika ve İsrail'e karşı "öfke ve kızgınlıktan köpürerek", sorunu BM'ye götürdü. Revizyonistler "Amerikalıların, bizden neyi umduklarını görecekleri yer burasıdır" dediler ve

Zikov ve Tesedenbal'i yanına almayı unutmayan "büyük bira-der" Kosigin, bunu, New York'ta açıkça ilan etti. Onların tümü, talihsiz Arapları "savunan" efsanevi kahramanlar gibi BM koridorlarında şişinerek yürüyorlar. Onlar kılıçlarını biliyorlar, fakat kılıçları kartondan yapılmıştır.

Kosigin sıçrayarak ayağa kalktı ve BM toplantı salonunu terk etti, çünkü yakın dostu onu Glasboro'da¹ bekliyordu. Aslında olan bitenler Hollybus'da kotarıldı ve şimdi gerçekleşen de ne büyük bir olaydı! Gülümseyen ve el sıkışan cani-katil sömürgeci-lerin tete-a-tete² görüşmesi.

Hainlik ve sinizmin ulaştığı en son nokta ve Arap halklarıyla arsızca bir alay! Ve aslında dünyanın tüm halklarıyla arsızca ve utanmazca bir alay etme! Diğer yandan, Bethlehem yıldızı, "en yüksek organ" Hollybus'dan çıkacak çözümü bekleyen BMÖ için bir alay. Fakat BM'deki delegemizin konuşması emperyalistlerin ve revizyonistlerin başlarının üzerinden "iyi niyetli bir mermi" gibi geçerek, bir yandan insanlık düşmanı Amerika ve Sovyetlerin komplolarını açığa çıkarır ve maskelerini düşürürken, diğer yandan da diğer küçük ülke heyetlerine cesaret verdi. Küçük ama baş eğmez Arnavutluk'un konuşması üzerine tüm dostlar ve düşmanlar, "BM'de yirmi yıldan bu yana böylesine güçlü, cesur ve açık bir konuşma duyulmadı" dediler.

BM'de Sovyet revizyonistleri politik olarak da teslim oldular. İşin aslında BM'nin toplantıya çağırılması, Kosigin ve Johnson'un buluşması içindi, Arap sorunu, ne Amerika ve ne de Sovyetler için önem taşıyordu ve gerçekten de sorun askıya alındı: Amerikalılar gibi Sovyetler de önermelerini geri çektiler. Her iki süper devletin adamları ne ortaya alternatif çözümler sundular ve ne de sunulanlar benimsendi. Fakat istenen de kesinlikle buydu; hiçbir sorun çözülmedi ve her bir yandan çekiştirilerek kuşa döndürülen sorun Güvenlik Konseyi'ne havale edildi. Bu süre boyunca Amerikalılar Ortadoğu'daki kazanımlarını güçlendirdi

1- Johnson ve Kosigin arasındaki emperyalist anlaşmalar ABD'deki bu sarayda oldu, sözü edilen de 23-25 Haziran 1967'de oldu.

2- Özgün metinde Fransızca, baş başa –Çev.

ve sağlamlaştırdı, diğer yanda, devrim itfaiyecisi Sovyet revizyonistleri ise, Arapların iki esas sömürgeci güce karşı ayaklanmalarını engellemek için onları kandırmaya çalıştı.

Yenilgiyle sersemleyen Araplar ise, boğulmaktan kurtulmak için kendilerine uzatılan her sahte dala sarılıyorlar ve hâlâ tutarlı desteklerine sarılmakta kararsız görünüyorlar. Onlar bu desteği görüyor, ama yanaşmak istemiyorlar, fakat zaman bu ihtiyacı dayatacak ve bu ülke halkları ihanet ve entrikalara “artık yeter” demek için ayaklanmak zorunda kalacaklar. Bu günün geleceğine inanıyoruz. Özellikle Arap dünyasında, bizim tutumumuz büyük bir etkiye sahiptir. Her yerde Araplar şunu söylüyorlar: “Siz Arnavutlar ne güvenilir kardeşlerimizsiniz, yalnızca sizler sadık ve cesur dostlarımız ve bizim için iyi bir örneksiniz.”

Bu sorun üzerinde, Romanya da, Sovyetler gibi, provokatif ve aşağılık bir tutum benimsedi. Maurer, Kosigin’i taklit ederek, Johnson ve de Gaule’e gitmekte gecikmedi. Bu alçak politikacı daha da ileri gitti. Batıdan dönerken Çin’e uğramak istedi ve Çinliler de onu kabul ettiler.

Çinli liderler politika bilmiyorlar, ya ilkeleri tam olarak ve hakkını vererek uygulamayı bilmiyorlar veya kasten tahrif ediyorlar. Maurer hiçbir şekilde ve kesinlikle kabul edilmemeliydi, çünkü dönek kliğin bir temsilcisidir ve üstelik de Çinliler bu hainlere karşı olduklarını iddia ediyorlar. Ayrıca Çinliler Arap dünyasının savunucusu olduklarını açıkça ilan ettikleri bir anda, Maurer Arapların bir düşmanı olduğunu kanıtladı. Çinliler, Amerikalıların yeminli düşmanı olduklarını söyledikleri bir anda, o, Johnson’a da gitti ve elini öptü.

Bununla birlikte, Çinlilerin politik uzak görüşlülükten ne kadar uzak olduğunun en uç noktası, Çinlilerin sözümona Maurer heyetine verilen önemi kurtarmak için yaptıklarıdır. Onlar bu heyeti havaalanında açıkça karşılamayarak, Maurer’in Pekin’e gidişi hakkında hiçbir şey yayınlamayarak değil, aslında her şeyin açık ve net olması gerektiği bir anda, bu ziyareti bir esrar perdesine bürüyüp gizleyerek, gerçekte ona ne büyük bir önem verdiklerini gösterdiler. Bu, kesinlikle Maurer’in istediği şeydi: Çin’in

itibarını alçaltmak ve dünyaya “bak Çin de entrikalar içinde”yi ima etmek için bırak her şey zan altında kalsın ve bir esrar perdesi altında gizlenmiş olsun!

Çinliler için böylesi eylemler tehlikelidir. Onlar, düşmanlar tarafından tercih edilen ve kullanılan bu duruma mümkün olduğu kadar çabuk bir son vermek zorundalar. Biz, her zamanki gibi Çinlileri yaptıkları bu uygunsuz ve izin verilemez hataları nedeniyle uyarmaya devam edeceğiz.

TEMSİLCİMİZİN BU YILKI BM OTURUMUNDA YAPACAĞI KONUŞMA İÇİN NOTLAR

Dünyada bugünkü durum halkların özgürlüğü ve devrim lehine durmadan gelişiyor. Başında ABD'nin bulunduğu emperyalist dünya ve yeni bir emperyalist olan Sovyetlerin önderlik ettiği modern revizyonizm çok derin bir politik, ekonomik ve askerî kriz içindedir. Onlar, süper devletler pozunda, dünyayı ve halkları, silahları, ekonomik güçleri ve entrikalarıyla korkutmaya çalışıyorlar. Ancak dünyada sonucu belirleyecek olan güçler, onlara karşı olan halklardır. Halklar ayaklandılar, ayaklanıyorlar, bu, gelecekte de böyle olacak ve onlar, bir avuç kan içici korsan ve şantajcıyı her zamankinden güçlü ve öldürücü darbelerle mahvedecekler. Bunun kanıtı asla bastırılamayan tüm kıtalardaki özgürlük mücadelelerinde görülebilir. Bunların bazıları bastırılmış gibi görülebilir, fakat onlar her zamankinden daha şiddetle patlayacaklardır. Bunun kanıtları da, her kapitalist ülkedeki işçi ve köylülerin grev ve mücadelelerinde, dünyanın her yerindeki öğrenci ve gençliğin kapitalist kaleleri yıkmaya yönelik korkusuz ve sürekli protestolarında ve bizzat Amerikan emperyalizmi içindeki devrimci siyahların isyanlarında görülebilir.

Devrimler her yerde ilerliyor ve hiçbir güç bu ilerlemeyi durduramaz. Ne Glasboro'daki görüşme ve anlaşmalar ve ne de emperyalist ve revizyonist şeflerin gelecekteki buluşma ve anlaşmaları ve açık ya da gizli planları, sorunları onların yararına değiştirebilir. Her şey onların arzuları ve eylemlerine karşı ve halkların gerçek özgürlük ve bağımsızlığının yararına işliyor. Emperyalist ve revizyonistleri, son yenilgilerinin büyük ve müthiş sürprizi bekliyor.

Siz, bay emperyalist Amerikalılar ve Sovyet revizyonistleri, çok iyi biliyorsunuz ki, küçük bir halkın temsilcisinin tüm dünya halkları arasında söylenmekte olan bu sözleri boşuna değildir. Çünkü dünyadaki milyonlarca insan bizim burada

söylediklerimizin aynısını söylüyor ve biz, tüm kıtaların bu milyonlarıyla sizlere karşı sonuna kadar dayanışma içinde olacağız. Ve burada bile, siz, bay Amerikan emperyalistleri ve Sovyet revizyonistleri, yalnızca ve görünüşte delegelerin çoğunluğuna sahipken, biz, onların ülkelerindeki halkların büyük özgürlük davasını kutsal bilen tüm yurtsever demokratların yüreklerindeyiz. Biz mücadelemizle onların yüreklerinde yer alırken sizler, ancak onların cesetlerine sahip olabilirsiniz.

Kendi yıllık raporunu sunarken, BM Genel Sekreteri U Thant, sözde dört büyüklerin dünyaya barışı hâkim kılmak için toplanması önerisini yaptı. Elbette ki herkesin öneri yapma hakkı vardır ve biz Genel Sekreter'in bu hakkını da yadsımıyoruz. Fakat tam da Genel Kurul'un açılış arifesinde yapılan bu yersiz öneriye karşı çıkıyoruz.

Genel Sekreter'e soruyoruz: Hangisinin daha büyük değeri var, Genel Kurul toplantısının mı, yoksa üyelerinden bu dördünün mü?

Yine soruyoruz: Bu toplantı ne için? O, çok önemli uluslararası sorunları incelemek ve çözmek için toplanmıyor mu ve bu Meclis, halkların vazgeçilmez haklarını ve bizzat bu Meclis'i ayaklar altına alan bu iki ya da üç devleti kontrol altında tutacak güce sahip midir?

Ve sayın Sekreter, Genel Kurul'un açılmasından önce bu öneriyi yaparken niçin ses tonunuzu ayarlamak zorunda kaldınız, her şey neden yüz yirmi beşe değil de bu dörtlüye bağlı olsun? Bu iki büyük devletin Genel Kurul'da ve Güvenlik Konseyi'nde, bunların koridorlarında, Camp David ve Glasboro'da BMÖ'nün ve halkların zararına yaptıklarını küçük sorunlar olarak mı görüyorsunuz?

Eğer buraya gelir ve bu kürsüden açıkça konuşarak, Amerikalıların Vietnam'dan, Sovyetlerin Çekoslovakya'dan, İsrail saldırganlarının işgal ettikleri Arap topraklarından çıkmalarını ve Amerika ve Sovyet emperyalistlerinden yabancı ülkelerdeki saldırgan kara ve deniz üslerini bırakmalarını söylerseniz sizinle anlaşabiliriz. Diplomatların bu deyimlerle konuşamayacağını

söyleyebilirsiniz, fakat Amerika ve Sovyet silahları, uçak ve tankları da diplomatik deyimlerle konuşmuyor. Yine de, sevgi ve saygı duyduğumuz kardeş Burma halkının bu sorunda şimdi yaptığı-mız gibi aynı yöntemle konuşabilmesi belki inandırıcı olabilir.

Kendi ülkemizin temsilcileri olarak burada toplanan bizler, kendimizi “Birleşmiş Milletler” olarak adlandırıyoruz. Gerçek-te ise birlik içinde değil, tam tersine, ayırırız. “Birleşmiş Milletler” tüm dünyanın ortak bir örgütü olarak değerlendirilir. Bu, kesinlikle doğru değildir. Her yıl, emperyalist devletler rezilce yöntemler kullanarak ve utanç verici baskılarla dünyanın önemli ulus ve devletlerini BM dışında tutmak için mümkün olan her şeyi yapıyorlar.

Tüzük esasına göre, biz, buradakiler istediğimiz kadar ve zaman ve istediğimiz gibi konuşma hakkına sahibiz. Ancak bu görünüşte böyledir, gerçekte ise, çoğu ülkelerin yurtsever-demokrat delege ve temsilcilerinin, kendi yanılğı ve hataları yüzünden değil, cesaret veya sağlam demokratik ve anti-emperyalist inanç eksikliği nedeniyle de değil, fakat emperyalist ve revizyonistlerin kullandığı utanç verici baskılar nedeniyle, yürekleri başka, ağız-ları ise bir başka türlü konuşur.

ABD ve Sovyet revizyonistleri, “Birleşmiş Milletler”in hâkimidirler, yalnızca bu salonda değil, Glass Palace’ın bir ucundan diğer ucuna ve bu örgüt her nerede çalışıyorsa orada ve yalnız sahneye değil sahne arkasına da hâkimdirler.

Halklar ve devletlerimizin temsilcileri burada konuşuyor, öneri ve eleştirilerde bulunuyor, halklara karşı saldırganlıkları kınıyor, insanlığın yaşamsal önemdeki sorunlarını ortaya koyuyor, fakat aslında iki süper devlet ve suç ortakları, buradaki kuralları belirliyor ve boşuna olsa bile, kendi barbarca yasalarını örgüt dışındaki dünya halklarına da zorla kabul ettirmeye çalışıyor.

Burada, kan içici Amerikan emperyalizminin temsilcisi Dean Rusk’un konuşmasını dinledik. Konuşma hiç kimseyi aldatamadı. Rusk, Amerikan emperyalizminin dünya iktidarını, halkların köleleştirilmesini ve zalim emperyalist yağma savaşlarını savunuyor. O, şantaj politikası güdüyor, üçüncü dünya savaşı

tehdidini kullanırken, dünyada, yalnızca Sovyet revizyonistlerle birleşik eylem sonucu nüfuz alanlarının bölüşümünü ve özgürlüksever egemen halklara karşı birlikte üstlenecekleri bir üçüncü dünya savaşını gözönüne alıyor. Ancak yine de, Dean Rusk, ortağının uğursuz eylemlerde bulunduğu Çekoslovakya'yı en açık bir şekilde ve adını vererek hatırlatmasına karşı SB Dışişleri Bakanı Gromiko ona yanıt verme lütfunda bulunmadı. Nasıl yanıtlayabilirdi ki?

Peki, Gromiko ne söyledi? Amerikan emperyalist basını konuşmayı "çok ılımlı tona sahip bir konuşma" olarak adlandırırken, genel olarak dünya kapitalist basını ise onu "uzlaşmacı" bir konuşma olarak nitelendirdi.

Elbette her ikisi de bir noktayı amaçlıyorlardı: Bağlaşıklarıyla ilişkilerini sağlamlaştırmak, NATO ve Varşova Paktı içindeki ortaklarını sakınleştirmek. Onlar, ortakları arasında Sovyet-Amerikan ittifakının güçlü olduğu atmosferini yaratmak zorundalar; ve onlar da, kurtuluşlarının, yalnızca ABD ve SB'ye itaat etme olanağına bağlı olduğu hissini yaratmaları gerekiyor; onları tehdit eden tehlikelerin devrimlerden, ulusal kurtuluş hareketleri, geniş demokratik halk kitleleri ve güçlü dünya proletaryasından geldiğine inandırmak zorundalar.

Konuşmasından önce ve sonra Gromiko, Rusk ile buluştu ve onunla bir dost veya kardeş gibi yemek yedi. Büyük bir karşı devrimci utanmazlıkla o, burada bize, aslında şunları söylemiş oldu: "Sizler bu salonda konuşabilirsiniz, fakat her yerde ve her şey için kararı ben ve Rusk veririz." Ve bu salonda biz de Rusk ve Gromiko'ya diyoruz ki, sözlerinize ancak birkaç kişi inanıyor. Dışarıda kararlar alabilirsiniz, fakat dünya devrimci halkları planlarınızı paramparça edecektir. Halklar ve sosyalizm zafer kazanacak, emperyalizm ve revizyonizm ezilecektir.

Emperyalistler ve revizyonistler barış, demokrasi, özgürlük, savaşı ve silahsız bir dünya için tumturaklı laflar ediyorlar.

Bizim, sesimizi yükseltme ve dünyadaki her dürüst insana, Amerika ve Sovyet revizyonizminin bir üçüncü dünya savaşı hazırlıkları içinde oldukları ve bu arada da halkları zorla bastırmak

ve nüfuz alanlarını bölüşmek için yerel savaşlara ihtiyaç duyduğunu kavratma görevimiz vardır.

Dünyanın tüm halkları, uyanık olmamız gerekiyor! Ya yeni faşistlerin ağır kölelik koşullarını kabul etmek ya da onlara karşı mücadeleye hazırlanmak zorundayız. Arnavutluk halkı asırlardır politik ve sosyal köleleştirmeye karşı mücadele etmektedir. Halkımız, herhangi bir saldırgana karşı cevap olarak darbe üstüne darbe vurmaya ve onlar karşısında zafer kazanmaya hazırdır.

Her halk kendi görevini ve bu tehdit edici koşullar altında alması gerekli önlemleri biliyor. İnaniyoruz ki, halklar, kendileri dişlerine kadar silahlıyken ve silahlanmaya devam ediyorlarken, “sizler silahsızlanın, çünkü biz sizi savunuyoruz” demekten de geri kalmayan emperyalistler ve revizyonistler tarafından aldatılamaz. Başka kelimelerle, “kölemiz olun ve böylece özgürlük, bağımsızlık ve egemenlik haklarınızı savunacağız” demek istiyorlar. Bu, kuzuyu koruması için kurda teslim edin demekten başka bir anlam taşımaz.

Tipik bir örnek, gerçekleri değiştirme teşebbüsünde bile bulunmadan ve utanmazca yalnız orada değil, bu salonda da kuralları koyan yeni istilacılar tarafından acı çektirilen demokrat ve ilerici Çekoslovakya halkının temsilcisinin konuşmasıdır. Temsilci bu kürsüye çıktı, yüreğindeki duyguları gizleyerek ve istilacının dilinden konuşarak, bizi, Çekoslovakya’nın özgürlük ve bağımsızlığı ve bu ülkedeki sosyalizm hakkında konuşmayalım diye ikna etmeye çalıştı, çünkü işgalcinin, Yakubovsky’nin çıkarları ondan bunu yapmasını istedi. Hayır! Ne Yakubovsky, ne topları ve ne de atom füzeleri biz Arnavutların ağızlarını kapatabilir. Arnavutluk halkı kendi haklarını, özgürlüğünü ve diğer dünya halklarını şiddetle savunmaya devam edecektir.

İki süper devlet, ABD ve revizyonist SB, yalnızca dünyayı nüfuz alanlarına bölmekle kalmamakta, aynı zamanda strateji ve taktiklerini de birlikte ayarlamaktadırlar. Her nerede olursa olsun onlar dünya pazarının kontrolünü ele geçirmek, halkları barbarca sömürmek, onları ekonomik hâkimiyetleri altına almak ve soymak, iliklerine kadar sömürmek için yapabildikleri kadar

birlikte hareket ediyorlar. Bu, yeni sömürgeciliktir ve onlardan gelen her yardım ve kredi de ekonomik ve politik karakterlidir. Halkların her direniş veya onların ulusal demokratik karakterli liderleri yeni sömürgecilerce tezgâhlanan darbelere ve silahlı saldırılara uğruyor.

ABD ve Sovyet revizyonistleri uygulanan böylesi operasyonlarda münferit olarak değil kıtasal ölçekte ve birlikte hareket ediyorlar. Büyük Arap devrimci hareketine yapılan saldırı –Sovyetler destek olur ve gözlerken– Amerika ve İsrail silahlarıyla ve birlikte yapıldı.

Şimdi, Sovyetler Arap halklarına topraklarını kurtarmak için silah vererek sözümona yardım ediyor. Bu, bir aldatmacadır. Amerikan emperyalistleriyle anlaşma içindeki Sovyet revizyonistlerinin amacı, Arap halklarının devrimci ve ilerici duygularını kontrol altında tutmaktır. SB, Arap halklarının bir dostu değildir, Yakındoğu’daki Amerikan emperyalistleri gibi, bu bölgede kendi etkisini yerleştirmeye çalışıyor. Ne zaman ki Arap halkları kendi meşru haklarını kazanmak için ilerlemeye karar verirler, işte o zaman eski düşmanları kadar Sovyet revizyonistlerini de karşılarında bulacaklarına kesin gözüyle bakılabilir.

Sovyet revizyonistleri de emperyalisttir ve Arap halklarının birliğinin karşısındadırlar. Onlar da diğerleri gibi aynı slogana sarılıyorlar: “Böl ve Yönet”. Sovyet revizyonistleri ve amaçlarını çok iyi bildiğimiz Nikita Kruşçev’in onlara ve bazı liderlerine yaptığı tehditlerin de farkındayız. Onlar, “yardım” maskesi altında cübbelerinin altında hançerlerini gizleyen çömezlerine de asla güvenmemelidirler.

Güney Amerika kıtasında Sovyet revizyonistleri ve yerel uşakları iktidardaki klikle bir arada yaşamayı vazederken, Amerikan emperyalistleri her yerde hızla ilerleyen devrimlere silahla saldırıyorlar. Birisi, devrimi ideolojik olarak silahsızlandırırken, diğeri ona askerî olarak saldırıyor.

Amerikalılar Vietnam’ı gece ve gündüz bombardıman eder ve savaşı yayarken, Sovyet revizyonistleri utanç verici bir teslimiyeti savunuyorlar, vb.

ORTADOĞU: SICAK BİR BÖLGE

Ortadoğu çeşitli halkların ve kabilelerin yaşadığı bir bölgedir. Onlar kendilerini Araplar olarak adlandırıyor, fakat hepsi aynı kökenden gelmiyor. Onları birleştiren şeyin İslamiyet olduğu öne sürülüyor, fakat İslamiyet, birinin diğeriyle mücadele ettiği, halklar arasında kan akmasına neden olan, Ortaçağda, modern zamanlarda ve gerçekte şimdi bile çeşitli liderlerin bayraktarlığını yaptığı, çeşitli ve eski mezheplere bölünmüştür. Bugün, Ortadoğu'da bu halkları hâlâ etkileyen din, gerçekte varolsa ve hatta taraftarları da bulunsa bile, böyle mezheplere bölünmüş olarak ifade edilmiyor. Onlar arasında Müslümanlığın genel örtüsü altında bir arada yaşamaktan söz edilebilir. Bununla birlikte, modern gelişim, materyalist düşünce ve bilim, dinin etkinliğini büyük oranda zayıflatmış ve onu genel düşünceleri vazetmek ve yalnızca geleneksel pratiğinin biçimsel bir uygulaması olarak kalmak zorunda bırakmıştır. Yine de, Ortadoğu'da Arap halklarının dini inançlarından bir kaçış içinde olduklarını söyleyebilmekten uzağız.

Bu halklar arasında Ortodoks inançtan olanlar ve Yahudiler de yaşamaktadır. Sonrakiler, Anglo-Amerikan emperyalizminin yardımı, uluslararası kapitalizm ve siyonizmin manevralarıyla kendi devletleri İsrail'i yarattılar.

İslam dini diğer inançlara karşı hoşgörülü ve liberaldir ve tarihin akışı içinde, Haçlı Seferleri dönemi değil modern zamanlara başvurarak söylüyorum, onlar arasında yakıcı sorunlar görülmüyor. Şimdi ise Arap-İsrail çatışması Ortadoğu'da tehlikeli bir sorun oldu.

Bununla birlikte ve benim düşünceme göre, Ortadoğu krizinin esas nedeni İsrail devletinin varlığı değildir. Saldırgan, dinamik ve kapitalist bir devlet olarak İsrail, kendini aktif olarak dünya emperyalizminin köleleştirme planlarına ve özellikle de Amerikan emperyalizminin tüm Ortadoğu'yu boyunduruk altında tutmak amacına bağlamıştır. Bu bakış açısıyla tek başına

olmayan İsrail, diğerlerine göre çok daha aktif olarak, Amerikan emperyalizminin “koçbaşı” olmuştur. İsrail, stratejisini izlediği ve uyguladığı Amerika’nın bir peykidir, genel olarak ve bazı durumlarda İsrail’in “kendi eylemleri” gibi görünse bile, bu, yalnızca bir taktiktir ve kullandığı baskılar büyük siyonist sermayenin desteğine ve ABD’deki Yahudi oyuna dayanır.

Ortadoğu’daki krizlerin esas nedeni, kendi sömürgeci politik-ekonomik-askerî vb. hâkimiyetlerini sürdürmek için mücadele eden Amerikan emperyalizmi ve diğer sömürgecilerin hâkimiyet çabalarıdır. Emperyalist sömürgecilerin Ortadoğu’daki hâkimiyetlerini sürdürmesi, eskiden, yalnızca ekonomilerinin tam kontrolleri altında olması nedeniyle değil, aynı zamanda ve politik bakış açısından, hem monarklar ve feodal beylerin tam kontrol edilmesi ve hem de işgal ordularına sahip olmaları nedeniyle daha kolaydı.

Bugün, emperyalizm bu ülkelerdeki hâkimiyetini sürdürmeyi daha güç sağlıyor, bu nedenle manevraları çok daha çeşitlendi ve sofistike oldu. Şimdi Ortadoğu bölgesini biçimlendiren devletler öncekinden daha güçlü örgütlendiler, sınırlarını daha net belirlediler, ekonomi, ordu ve devlet cihazlarını daha yetkin kıldılar. Ancak tüm bunlara karşın, bu devletlerin şu veya bu devlete özgü olarak “bağımsız, demokratik ve hükümlan” iç ve dış politika izlemeleri yalnızca görünüştedir. Ve bu yeni durumda kesin olan, emperyalizm ve modern revizyonizmin tüm bunları göz önüne alarak manevra yaptıkları, hile ve entrikalar çevirdikleridir. Bu büyük sömürgeci devletler arasındaki manevra ve entrikalar çok komplikedir ve onlar arasındaki antagonizmi de ifade etmektedir, onlar ayaklanan kitlelere, devrime ve Arap halklarının uyanışına karşı, bölgedeki her devlet içinde burjuvaziyi güçlendirmeye ve feodalizmle tüm eski temsilcilerini korumaya çalışıyorlar, dünyayı yeniden bölmek için yeni bir kapitalist savaş amacıyla stratejik askerî pozisyonları ve petrol ağırlıklı nüfuz alanlarını sağlamlaştırmayı amaçlıyorlar.

Tüm bu karmaşık sorunlar Ortadoğu’daki krizlerin nedenleridir ve Ortadoğu, başını ABD ve Sovyet revizyonistlerinin çektiği

kapitalist-emperyalist dünyanın geçirmekte olduğu ağır krizlerden kaynaklanan ciddi gerilimle sıcak bir bölgedir.

Şimdiki Ortadoğu krizi, aralarındaki farklılıklara karşın, Avrupalı büyük emperyalist devletlerin kıskırttığı ve neden olduğu Balkan krizi gibidir. Bu kriz, büyük Avrupa krizlerinin başlangıcı ve bunun mantıksal bir sonucu olarak da 1914-1918 savaşının çıkış nedeni oldu, üstelik o zamanki Balkan devletlerinin sınırları Ortadoğu'nun şimdiki devletleri gibi nispeten açıkça belirlenmemişti.

İçinde Türk ve Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun da bulunduğu devletlerce köleleştirilen Balkan halkları, hem esas işgalci boyunduruğuna karşı ve hem de biri diğersinin zararına olarak maksimum toprak ayrıcalıkları kapmak için çabalayan yerel şovenist kliklerin şovenist-emperyalist amaçlarına karşı savaş ve ayaklanmalarla başladı. Avrupalı emperyalistler Balkanları bir entrikalar alanına dönüştürdüler ve bu nedenle Balkanlar, adlandırdıkları gibi bir "barut fıçısı"ndan başka bir şey değildi. Evet, Balkanlar gerçekten de bir barut fıçısıydı, fakat dünya emperyalizmi ve özellikle Avrupa'nın büyük kapitalist devletlerince tutulan barutu tutuşturan büyük bir meşaleydi de... Şu anda, Ortadoğu ve Kuzey Afrika'nın bazı liderleri şu sorunu, emperyalizm ve modern revizyonizmin (ABD-SB, İngiltere, Fransa) esas düşmanları olduğunu görmüyorlar veya görmek istemiyorlar ya da açıkça görmek yeteneğinde değiller. Dolayısıyla yeterince mücadele de edemiyorlar, kullandıkları etiket ve maskelere bakmadan büyük komprador burjuvazi ve yerel feodal şeflerin kendi halklarının değil, kendi sınıfsal çıkarlarını savunmaları açısından da bu şaşırtıcı değildir. Bu sınıfların çıkarları dünya kapitalizminin çıkarlarına bağlıdır, daha doğrusu onlarla kaynaşmış bulunuyor; ve çeşitli emperyalist devletlerin patronajı altında yaşayan bu halk düşmanı sınıflar, koşullara ve duruma göre bir sınıf politikası izlerler ve görünüşte bile tam bağımlılık ilişkileri içinde bir ya da diğersine emperyaliste bağlıdırlar. Onların sözümona bağımsız politikaları bir akrobatik gösterideki ip cambazlığı gibidir ve onlar ipten düşer ya da düşürülürken, yerlerine derhal yeni aktörler, ya kendi sınıflarındakiler ya da yabancılar getirilir.

O zaman, Ortadoğu'daki sorun, Amerikan, İngiliz, Fransız emperyalizmi ve başta İsrail olmak üzere tüm uşaklarına ve sosyalizm maskesi altında kendisine Ortadoğu ve Afrika güneşi altında yer bulmaya çalışan Sovyet revizyonistlerine karşı mücadeleyi etmektedir. Eğer esas düşmanlarını ayırt etmezlerse ve ulusal kurtuluş hareketi içinde kendi ülkelerindeki sorunları hesaba katmazlarsa, yani eğer onlar, yabancılara satılmış maceracı liderleri veya anti-ulusal, anti-demokratik ve anti-sosyal kapitalist sınıfların temsilcileri olan liderlerinden kurtulmazlarsa, çeşitli Arap ülke halkları mücadeleden başarıyla çıkamazlar. Arap ülkelerinde bu duruma ulaşmak, şimdi büyük politik-ideolojik karışıklıklar içindeki bölge halklarınca sürdürülecek uzun bir mücadeleyi gerektirir.

Arap Birliği, yani Arap devletlerindeki yönetici güçlerin birliği, gerçekte olmadığını kanıtladı ve bu doğaldır, çünkü bu güçler zıt çıkarları ifade ediyor ve emperyalizm tarafından kullanılıyor. İsrail devletine karşı savaşta Arap Birliği, 5-6 günden fazla sürmedi ve sözde askerî birliğiyle birlikte çöktü. Bu, diğer şeylerin yanı sıra, kendi iç örgütlenmelerinin de olağanüstü zayıflığını gösterdi.

Emperyalist “koçbaşı” İsrail’in zaferi, boş laftan başka bir şey olmayan Arap Birliği’nin suratına ağır bir şamar vurdu. Dünya emperyalizmi, Amerika ve Sovyet emperyalistleri bu bölgedeki sömürgeci konumlarını tekrar güçlendirmek, nüfuz alanlarını yeniden belirlemek, mümkün ve gerçek Arap Birliği’ni ezmek, devrimlere saldırmak, her türlü tehdidi ortadan kaldırmak vs. ihtiyacı duyuyordu.

Şimdi, onların hepsi Arap halkları için esas tehlikenin İsrail olduğunu ilan ediyorlar ve ölçülerinin bu slogan altında alınacağını ileri sürüyorlar. Gerçekte ise, böylesi yeni sloganlar altında Arap halkları için yeni zincirler hazırlanıyor. Nasır’ın “öç” alma hazırlığı, şimdi Mısır, Suriye ve başka yerlerde yerleşen Sovyet revizyonistlerine güvenmeyi şart koşuyor. BAC’larının sözümona bağımsız politikaları, kendilerine sağlanan ve fakat istedikleri yerde ve zamanda kullanamadıkları silahlarla Moskova tarafından kontrol ediliyor. Bundan böyle de BAC’ın kaderi, bir kurdun

boynuna asılı bir ciğer gibi Sovyetlere bağlıdır. İsrail bu bakımdan güvencededir, çünkü o askerî olarak daha güçlü ve sağlamdır, üstelik kazandığı zafer üzerinde sağlamca oturuyor ve dolaylı olarak Sovyet sosyal emperyalizmi ve dolaysız olarak da Amerikan emperyalizmince destekleniyor.

İsrail, Ortadoğu’da, onlar birbirlerine saldırmaya karar vermedikçe, en az ABD ve SB kadar her şeye karar verebileceğini biliyor ve bunun nedenlerinden biri de onun kazandığı zaferdir. Bu koşullar altında, Ortadoğu’da, SB ve ABD tarafından yapılacak herhangi bir anlaşma, ilkin onların, ikinci olarak da İsrail’in çıkarıdır ve her zaman da Arap devletleri ve halklarının zararına...

Şimdi, herkes Ortadoğu sorununu çözmek için planlar sunuyor. Bu planlar BAC, İsrail ve diğer ülkeler arasındaki savaş sorununun “çözümü” adını taşıyor. Revizyonist Sovyet diplomasisi de hareketlendi. Gromiko, elbette ki Amerikalılarla birlikte hazırlanan Sovyet planını zorla kabul ettirmek için bizzat kendisi Nasır’a gitti. Son çözümlemede, bu plan yeni haklar ve ayrıcalıklar kazanan İsrail’in lehinedir. Arap şefler kabul etse de etmese de o İsrail’in talepleri doğrultusunda olacaktır. İsrail talepleri de, Amerikan emperyalizminin şimdiki ve uzun dönemli çıkarlarıyla uyum içindedir. Sovyet revizyonistleri Arap halkları nezdinde bir kez daha teşhir olacaktır, çünkü her zamanki gibi ve kesinlikle onları yüzüstü bırakıp kaçacaktır. Diğer yandan Sovyetler, BAC ve başka yerlerde kazanmış olduğu pozisyonları sağlamlaştırmak istiyor ve bunu bir mayın tarlasından çok daha iyi bir “barış ve sessizlik” ortamında yapabilir. Bununla birlikte, Nasır ve onun gibiler, kendi içlerinde bir o yana bir bu yana sallanan adamlardır ve bu yüzden onlar sırtlarını Sovyetlere dönebilir ve Washington’a yaklaşabilirler. Mademki İsrail’e ödün verecekler, Nasır ve arkadaşları İsrail’in patronundan garanti almayı tercih edebilirler. Sovyet revizyonistleri bu tehlikeyi görüyor ve bu yüzden Gromiko aceleyle Kahire’ye ve Nasır’ın yolundan gidebilecek önemli diğer yerlere gitti.

Tito’dan soğumuş olan Nasır şimdi ona daha yakın davranmaya başladı. Bu, Sovyetler için kötü bir işarettir. Amerikalıların Yugoslav ajanı, patronu tarafından oluşturulan planlar

dışında harekete geçmiyor. ABD için sorun, İsrail lehine basit imtiyazların kazanılması değildir, fakat aynı zamanda kendi pozisyonunu güçlendirmek ve korumak ve hatta Sovyetleri Afrika'dan atmaktır.

ABD, onlara yolu açmakla yaptığı hatayı tamir etmek istiyor, şimdiki mücadelenin özü budur. Bu mücadelede, Ortadoğu'daki çeşitli klikler, yalnızca ABD ve SB'nin Arap halkları zararına ortaya koydukları trajik oyunda onların pençeleri altındadır.

ARAP HALKLARINA KARŞI PERDE ARKASINDA ÇEVİRİLEN EMPERYALİST-REVİZYONİST KOMPLOLAR

İsrail militarist saldırılarından başka, Arap halkları, ABD ve SB uşaklarının birbiri peşi sıra tezgâhladıkları komplolarla da başa çıkmak zorundalar. Son günlerde hazırladığım “Arap Halklarına Karşı Perde Arkasında Çevrilen Emperyalist-Revizyonist Komplolar”¹ başlıklı bir makale “Zeri Populit” gazetesine gönderildi. Yarın yayınlanacak.

Makale üç ana noktadan oluşuyor:

A) ABD ve Sovyet sosyal emperyalizminin başları bir dizi toplantı yaptılar ve Güvenlik Konseyi’nin daimi temsilcileriyle (ABD, SB, İngiltere, Fransa) bir konferans düzenlemek için koşulları hazırlarken perde arkasından da görüşüyorlar. İlk toplantıları 3 Nisan’da New York’da düzenlendi. Bu toplantıdan sonra yayınlanan resmî bildiri, diğer şeyler arasında, şuna da işaret ediyordu: “Onlar (4 ülke) Yakındoğu’daki politik barış anlaşmasına nasıl katkıda bulunacaklarına ilişkin sorunu incelemeye başladılar.”

B) Emperyalist-revizyonist propaganda, bu toplantının bir “önemli olay”, Ortadoğu’da barışın yerleşmesi “arzularının bir ifadesi” vb. olarak çok reklamını yapıyor. Onlar, iki devletin, ABD ve SB’nin bu girişimini, Ortadoğu’ya barış ve istikrar getirme ve Araplarla İsrail arasındaki çatışmaya bir son verme isteklerinin bir ifadesi olarak değerlendiriyor ve bu izlenimi Arap halkları ve genel kamuoyu içinde yaratmaya çalışıyorlar.

C) New York’daki gizli dörtlü-toplantı ve görüşmelerin Ortadoğu’ya barış ve istikrar getirmeye ilişkin emperyalistlerin “arzuları”yla hiçbir ilişkisi yoktur. Toplantılar Arap halklarını tuzağa düşürme ve yeni sömürgeci komploları zorla kabul ettirme amaçlı emperyalist ve revizyonist umutlardan başka bir şey

1- Zeri Populit, 9 Nisan 1969, Enver Hoca, Eserler, c. 4, s. 395.

değildir. Bu nedenle, Arap kamuoyu “dış korumayı” reddetti ve “dört büyükler”in Ortadoğu’da, sözde barışı yerleştirme çabalarını mahkûm etti. Yaşam, Arap halklarına, özlemlerinin gerçekleşmesi için, umutlarını, sahte dost Sovyet revizyonistlerine, sahte yardımlara ve ilkesiz emperyalist revizyonist görüşmelere bağlamamaları gerektiğini gitgide daha çok gösteriyor.

ARAP HALKLARINA YARDIMI ASLA AZALTMAYACAĞIZ

Biz, (Sovyetlerin ısrarlarıyla) Araplara önerilen uluslararası konferansa elbette ki katılmayacağız. Bunun gerekçelerini onlara açıklamamız gerekiyor ve İsrail ve emperyalizme karşı mücadelelerinde Arap halklarına yardımı değil kısmak, tam tersine artıracığımızı bir kere daha ilan edeceğiz.

“EL-FETİH” SOVYETLERİN TUZAĞINA DÜŞMEMELİDİR

Arap halklarının mücadelesi, tümüyle, anavatanlarını işgal edenlere karşı savaşılan Filistinlilerin partizan savaşına dönüştürüldü. Diğerlerinin yalnızca konuştukları, “ateşli” söylevler verdikleri, her düzeyde toplantı ve konferanslar düzenledikleri ve karar alıp iptal ettikleri söylenebilir. Üstelik İsrail ve ABD aldıkları kararları anında öğreniyor ve böylece her şey daha başında önlenmiş oluyor.

İsrail, Arap ülkeleri üzerinde bir şahin gibi duruyor Araplar bir İsrailliyi öldürüyor, İsrailliler yirmisini birden öldürerek misillemede bulunuyor, Araplar bir İsrail uçağına hasar veriyor, İsrailliler daha yerdeyken 50 uçağı imha ediyor, Araplar bir İsrail sınır muhafızını ele geçiriyor, İsrailliler karşılığında ve hemen sonraki gün 22’sini ele geçiriyor. Süveyş Kanalı kıyılarına yerleştirilen A-7 modern Sovyet radarı söküldü, helikoptere yüklendi ve Tel Aviv’e götürüldü.

Amerika ve İngiltere’nin kontrolleri altında olan Suudi Arabistan, Ürdün vb. gibi, Nasır da Sovyetlerin emirleri altına girdi. Böylece Arap dünyasında savaşanlar olarak yalnızca Filistinliler kaldı. Ve onlar tümü için bir tehlike oluşturuyorlar, bu nedenle bazıları savaşmak ve köklerini kazımak isterken, diğerleri de onları pençeleri altına almak istiyor. Nasır grubu onlara gülmüşüyor, fakat kullanmaya da çalışıyor, çünkü onlar vasıtasıyla kendilerinin de savaştığını göstermeye çalışıyor, ancak onlar üzerinde hâkimiyet kurmayı istiyor. Öte yandan, ulusal kurtuluş savaşlarını söndürmek isteyen Sovyetler, “El-Fetih” ve diğer Filistin gruplarını sıkı bir kontrol altına almak, onları yönetmek ve Mısır’da yaptıkları gibi kendi emperyalist çıkarları doğrultusunda kullanmak istiyor. Ulusal kurtuluş savaşları her nerede başladıysa orada şunlar oldu: Saldırganlar ezilip yenilgiye uğratıldığına ve halklar zafer kazandıklarında, Sovyetler demagogilerle

müdahale eder, silah ve diğer yardımları sağlama sözleri verir, ancak tüm bunları zaferi sulandırarak ve saldırganları kurtararak yapar. Soyetlerin El-Fetih'le yapmak istediği de budur. İddialara göre, onlar, Filistinlilerin yanındadırlar ve onlara yardım etmek isterler, fakat aslında mezarlarını kazmak istediklerinden kuşku duyulamaz. Bu Filistin düşmanı faaliyetleri nedeniyle onları teşhir etmemiz gerekiyor. El-Fetih asla tuzaklarına düşmemeli.

20 Ocak 1970 Salı

FİLİSTİN HALKININ SİLAHLI MÜCADELESİ YENİLMEZDİR

“Filistin Halkının Silahlı Mücadelesi Yenilmezdir” başlıklı makaleyi yeniden okudum. Eklediğim bir paragrafta, bazı silahları sağlarken, Sovyet revizyonistlerinin diğer şeylerle birlikte Filistin ulusal kurtuluş savaşı liderliğini ele geçirmeye çalışacaklarını, çünkü silahların koşullu verileceğini ve bu koşullara onların “öğütleri”, “uzmanları”, casus ve sabotörlerinin eşlik edeceğini belirttim. Makale Zeri Populit’te yarın yayınlanacak.¹

1- 21 Ocak 1970, Enver Hoca, *Modern Revizyonizme Karşı, 1968-1970 (Toplu Eserler)*.

REVİZYONİSTLER “EL-FETİH” SAFLARINA SIZIYORLAR

Sovyet revizyonistleri Filistin Ulusal Kurtuluş savaşçılarının hareketi “El-Fetih” içine de sızıyorlar.

Diğer liderlerinin elçiliğimiz vasıtasıyla bizi bilgilendirdiği gibi, Filistin Kurtuluş Hareketi lideri Arafat, silah yardımı için bir heyet eşliğinde dün Moskova’ya gitti. Bu liderler, elçilerimize, Sovyetler ve amaçlarını çok iyi bildiklerini ve uyanık olacaklarını anlatıyorlar ve bunda tümüyle haklıdır. Ancak eğer onlar Sovyet revizyonistleriyle anlaşılırsa, bu, Filistin gerilla savaşının sonu için bir başlangıç olur. Sovyetler onlara bazı silahlar verecektir, fakat bunu, onlar vasıtasıyla Filistinlilere hâkim olup kendi oyunları içinde ve pençeleri altında tuttuğu bazı Arap ülke liderlerine yaptığı gibi, ayrıcalıklar elde etmek için yapacaktır.

18 Şubat 1970 Çarşamba

SOVYET İTİBARINI KAYBEDİYOR

Mısır'ı sürekli olarak bombardıman eden İsrail, aynı zamanda ve dolaylı olarak, Arap halkları ve Mısır'ı savunma pozları takınan SB'nin de itibarını düşürüyor. Gerçekte SB, Araplara, saldırı silahları değil, modası geçmiş savunma silahları veriyor ve uçakları kullanan Sovyet pilotları, Mısır'daki Sovyet karargâhının emirleri dışında uçakların kalkışına izin vermiyorlar. Böyle bir kontrol mekanizması, elbette ki Mısır askerî birliklerinde de kullanılıyor.

28 Haziran 1970 Salı

ORTADOĞU'YA İLİŞKİN DOĞRU POLİTİKAMIZ DEVAM EDİYOR

İsraille barış üzerine Amerikalılarla Nasır arasındaki uzlaşma başlangıcına ilişkin olarak bizim tutumumuz hakkında talimatlar verdim. Propaganda çalışmalarımız, “Rogers Planı”nı, Sovyet-Amerikan komplosunu teşhire ve Filistin halkının haklarını elde etmek için sürdürdüğü ulusal kurtuluş mücadelesini desteklemeye yönelik eski tezlerimizi savunmaya devam etmeli, Mısır ve diğer Arap ülkeleri arasındaki zıtlığı da onlara göre betimlemeliyiz.

FİLİSTİN HALKINA SAYGI VE SEMPATİ DUYUYORUZ

Filistin Ulusal Kurtuluş Hareketi “El-Fetih”ten bir heyet, bugünlerde resmî bir ziyaret için ülkemize gelecek. Yaser Arafat bir heyet gönderme izni için Kahire elçiliğimize bizzat başvurdu.

Filistin halkına sevgi ve sempati duyuyoruz, çünkü onlar acı çeken fakat savaşı kahrman bir halktır. Bazı Arap liderleri, Mısır ve Lübnan liderleri yalnızca konuşur, konferanslar tertipler, uzlaşmalara hazırlanırken, şimdi Arap halkları içinde yalnızca onlar İsrail’in tüm sınırları boyunca savaşıyorlar.

Sömürgeci İngiliz hükümeti ve BMÖ tarafından İsrail’in yararı olarak ülkelerinden kovulan Filistinliler, Lübnan, Ürdün, Suriye ve başka yerlerde, çadırlarda ve büyük zorluklar içinde yaşıyorlar. Son İsrail saldırısı Filistinli mültecilerin sayısını daha da yükseltti ve böylece onlar için tek bir kurtuluş yolu olarak partizan savaşı kaldı. Ve onlar da, İsrailli saldırganlara dışarıdan Ürdün, Suriye ve Lübnan’dan ve içeriden de işgal altındaki topraklardan bunu başlattılar. Böylece, Filistinlilerin mücadelesiyle, Filistin sorunu hem dostların, hem de düşmanların akılda tutmak ve hesaba katmak zorunda kaldıkları önemli bir ulusal ve uluslararası soruna dönüştü.

Milliyetçi eğilimlerine karşı El-Fetih örgütü, şimdi, Filistinlilerin özgürlüğü için ve emperyalizm destekli uluslararası siyonizmin doğurduğu İsrail’in anti Arap ilhakçı politikasını yenilgiye uğratacak doğru bir çizgiye sahip ilerici, demokratik ve en güçlü örgüttür. Bu örgüt, programında yeni Arap-Filistin devletin vatandaşları olarak kabul ettiği Yahudi kitlelere karşı değildir.

Bununla birlikte, kendilerine Filistin yanlısı pozu verse de, bazı Arap ülkelerinin yönetici feodal-burjuva kliklerin temsilcileri, bu direniş hareketine iyi gözle bakmıyorlar ve onu tasfiye etmeyi başaramadıkları için de kontrol altına almak isti-

yorlar. Filistinlilerin direniş i bu kliklerin hesaba katmak zorunda oldukları ciddi bir politik ve askerî engel haline geldi.

İngiliz ve Amerikalıların bir ajanı olan Ürdün kralı, bu satılmış kraldan daha güçlü olan Filistinli gerillaları tasfiye etmek için 2-3 teşebbüste bulundu. Filistinli gerillalar, böylesine tehlikeli alanlarda Ürdün halkıyla birlik içinde İsrail ve Amerikalılara karşı savaşı sürdürmek ve sonuna kadar savaşmak zorundadırlar.

Sovyetler ve Amerikalılar Ortadoğu'daki yasaları yapıyorlar. Mısırlı liderler tam olarak Sovyetlerin etkisi altına girdi, Ürdün Kralı Hüseyin tam bir haindir ve Lübnanlılar rüzgâra göre yelkenlerini ayarlarken, Suriyeliler az çok "ilgili ve kaygılı" pozlar takınıyorlar.

Nasır, görüşme ve uzlaşmaların başlatılması ve sonunda da, Arap halklarının ve özellikle yabancılara satılmış yönetici kliklerin jandarmalarının vahş i saldırılarına maruz kalan Filistin halkının zararına ve İsrail ile Amerikalıların yararına olarak, İsrail'in çok istediği "barış yapmak" anlamına gelen "Rogers Planı"nı tartışmayı genel olarak kabul etti ve görüşmeler yakında başlayacak. "Barış" antlaşmasının imzalanmasıyla, Sovyetler, bunu, kendileri için "muazzam bir zafer"e dönüştürecekler. Ve Mısır'da kalmaya ve ona tümüyle hâkim olmaya çalışacaklar. Mısır limanlarının, Karadeniz'den çıkacak filoları için Sovyet Akdeniz'i limanlarına dönüşme tehlikesi vardır. Sovyetler böylece ve "barışçı yollarla" denizleri birbirine bağlamak ve zengin Hindistan'a ulaşmak için Büyük Aleksandr'ın imparatorluk düşünün nasıl başarılacağını hesaplarını gösteriyor.

Ortadoğu'da "Sovyet-Amerikan anlaşması" tüm Arap halkları için büyük bir yenilgi ve özellikle Filistinliler için büyük bir engel oluşturacaktır. Aynı şekilde, böyle bir anlaşma, genelde, Sovyet-Amerikan emperyalistleri ve özelde İsraililer için büyük bir zafer olur.

Bugün Filistin halkı için olacaklar 1. Dünya Savaşı öncesinde Arnavutluk halkı için olanlar gibidir. Bilindiği gibi, o zamanlar Arnavutluk'un büyük bölümü emperyalist Avrupalılar tarafından Sırbistan, Karadağ ve Yunanistan arasında paylaştırıldı. Ve ana-

vatanımız Londra Konferansı'nda Çar'ın bakanı Sazonovla gizli anlaşmalarla ve bütünüyle paylaşıldıktan sonra, büyük şehirlerimizden İşkodra, onu talep eden Karadağ Prensi Nikola'nın iştahını doyumak için ona verildi. Bu vesileyle, diğer kurtlardan biri olan Fransız emperyalizminin temsilcisi, tarihe geçen şu sözü söyledi: "Sazonov Karadağ'ı elde etmek için, yani bir omlet yapmak için tüm Avrupa'yı ateşe vermek istiyor."

Arap halklarının düşmanları, Amerikan emperyalistleri ve Sovyet revizyonistleri, kahraman Filistin halkının hakları olan toprak ve ülke sorunlarında benzer yöntemlerle konuşuyor ve hareket ediyorlar.

Yalnızca zafere kadar sürdürülecek bir silahlı mücadeleyle halklara saldıran kurtların hesapları görülebilir.

3 Ağustos 1970 Pazartesi

“EL-FETİH” HEYETİYLE TOPLANTI

Bugün Filistin Ulusal Kurtuluş Hareketi El-Fetih¹ heyetini kabul ettim.

1- Heyet El-Fetih Hareketi Merkez Komitesi'nin bir üyesi ve Ebu Cihad başkanlığındaydı. Enver Hoca, Seçme Eserler, c. 4, s. 576-600, İng.

FİLİSTİN HALKI VE DİĞER ARAP HALKLARININ DEVRİMLERİNE KARŞI BÜYÜK BİR KOMPLO

Yakındoğu'daki olaylar, tam da Vlora'da bir araya geldiğim El-Fetih heyetiyle yaptığım görüşmeyi özetlediğim sırada oluyor ve gelişiyor. Anglo-Amerikalıların bir ajanı olan Ürdün Kralı Hüseyin, Filistinli gerillalara karşı bir darbe hazırlıyor ve onlara saldırıyor. O, bir İngiliz uşağı olarak bilinir. Büyük babası Abdullah, babası Tallal, kardeş ve akrabaları İngiliz sömürgecileri Lawrance ve Allenby tarafından Arap Yarımadası'ndaki tenha kabilelerden alındı ve mülkleri olarak ellerinde tutmak için Arap ülkelerinin başına getirildiler. Öte yandan, Sovyetler ve Hüseyin'in, İsrail'le savaşın durdurulması zorunluluğunda ve Amerikalılarla ve "Rogers Planı"yla Filistinlilerin direnişinin kontrol altına alınması ve bastırılmasında aynı fikirde oldukları çok açıktır.

Hüseyin, Sovyetler ve onların Arap dostları, Filistinlilerin mücadelesinin bastırılması görevini üzerlerine aldılar. Cezaevleri ve toplama kampları Filistinlilerle dolduruldu. Hüseyin birçok kez onları silahsızlandırmaya çalıştı, fakat bunlar hep boşuna oldu. Sovyetler, Filistinliler, Suriye, Cezayir ve Irak üzerine büyük baskılar uyguladı. Sonra birçok uçak kaçırma provokasyonları tezgâhlandı; bunlar, CIA ve İngiliz gizli servislerince, Kral Hüseyin onlara saldırılabilsin diye, eline bir koz vermek için düzenlendi. Böylece Hüseyin, Amman ve Ürdün'de toplandıkları her yerde Filistin direniş güçlerine saldırdı ve tanklarını üzerlerine sürmekten çekinmedi. ABD, 6. Filo'yu Suriye kıyılarına doğru harekete geçirtti ve eğer Suriye güçleri, kendilerini savunan Filistinli kardeşlerine yardıma devam ederse, Hüseyin'i savunmak için silahlı müdahalede bulunacağını ima etti. Uluslararası jandarma, onların direnişini bastırmak için Suriye'nin yardımını durdurması doğrultusunda yardımcısına, Kremlin'li itfaiyecisine de başvurdu. Sovyet revizyonistleri, Hüseyin'i, gerici kliğini ve

Rogers Planı'nı desteklediğine ilişkin hiçbir kuşku bırakmayacak şekilde bildirilerini yayınlamaya başladı.

Açık ki bu büyük bir komlodur. Şimdi sorun, Filistinlilerin silahlarını bırakmamaları ve iki cephede savaşa devam etmek zorunda olmalarıdır. İç cephede silahlı Arap gericiliğine karşı ve dışta da Arap halklarının yeminli düşmanları olan Amerikan emperyalistleri, Sovyet sosyal emperyalistleri, İsrail siyonistleri vb. ye karşı... Diğer bir sorun da, Suriye, Irak ve Cezayir'in sonuna kadar genel Arap davasını savunma taraftarı mı olacakları ya da geri mi çekilecekleridir. Eğer onlar Arap davasını savunmayı sürdürürlerse bu, Arap halklarının bilincinin devrim yönünde gelişimine yardımcı olacak, eğer geri çekilir ve parçalanırlarsa, o zaman Arap halklarının devrimi ve özellikle Filistin direnişi ciddi bir darbe yemiş olacaktır.

Dışişleri Bakanlığı'nda konuştuğum yoldaşlara, BM temsilcimizin orada yapacağı konuşmada, bu düşünceleri ortaya koymak ve Arap ve Filistin halklarının haklı davalarını şiddetle savunmak ve Amerika, Sovyetler ve Arap gericiliğinin komplosunu teşhir etmek gerektiğini söyledim.

NASIR'IN ÖLÜMÜ VE ORTADOĞU'DAKİ SONUÇLARI

28 Eylül'de Kahire Radyosu Başkan Cemal Abdul Nasır'ın bir kalp krizi sonunda öldüğünü bildirdi. Nasır burjuvazinin önemli bir adamıydı. O, popülaritesini Faruk monarşisini, Mısır ve Süveyş Kanalı'ndaki İngiliz sömürgeciliğini tasfiye etmekle kazandı. Nasır bir Mısır milliyetçisiydi, Arap milliyetçiliğini körükledi ve böylece Mısır halkının lideri oldu. O, Mısır ve Suriye'nin birleştirilmesi çabalarında yenilgiye uğradı ve bunun çok acısını çekti. Uyguladığı iç politika, yaşamlarında herhangi bir ilerleme getirmediği halkın üzerinde çok baskılıydı. Tam tersine burjuvazi çeşitli emperyalistlere ağırca borçlanarak ülkeyi daha çok yoksullaştırdı. Bu arada, İsrail'le son savaşta Mısır ordusunun ağır yenilgisi Nasır'ın prestijini çok sarstı; yine de, bu dönem boyunca Nasır, kendi otoritesini diğer Arap ülkelerinin renksiz ve karar-sız liderleri arasında yükseltmek için Sovyetler ve Amerikalılar arasında manevralar yapmayı becerebildi. Bu savaşta yenilgi onu Sovyetlerin kucağına attı. Öldüğünde tam olarak onların adamıydı, ne var ki, bunu, zamanı geldiğinde onlara derslerini vermek için yaptığı örtüsü altında gizleyerek yapıyordu.

Bununla birlikte onun ölümü, Ortadoğu'da büyük krizlere neden olacak belirsizliklere ve önemli bir boşluğa yol açtı. Ve Sovyetler, taraftarlarından birini kaybetti. Nasır'ın halefi kim olacak? Kesinlikle halktan ve devrimden yana biri değil, burjuvazi ve Arap gericiliğinden ve emperyalist devletlerden biri ya da diğerine satılmış biri olacaktır. Arap gericiliğinin tümü herhangi bir devrimci ayaklanmayı bastırmak için hareket halinde olacak ve bu patronlardan herbiri bölgedeki stratejik pozisyonlarını güçlendirebilsinler diye "Rogers-Gromiko Planı"nı gerçekleştirecekler.

Yalnızca bir devrimciyi kaybetmeleri nedeniyle değil, aynı zamanda onda bulunabilecek bazı özelliklerin, tüm olarak Arap

kralları veya Lübnan ve diğer ülkelerin kozmopolit liderlerinde bulunmayışı nedeniyle de her Arap milliyetçi “devrimci”si, Nasır’ın ölümüyle ağır bir kayba uğradı.

Bazı Arap liderleri kurtuluş savaşına başladılar ve Nasır’dan daha devrimcidirler, ancak kendilerini Arap dünyasına kabul ettirip ettiremeyecekleri ve Arap kitlelerini emperyalizme karşı mücadeleye sevk edip edemeyeceklerini beklemeli ve görmeliyiz. Bunu, onların mücadele ve tutumları gösterecektir.

Nasır, her ne kadar maskesi düşmesin diye onları hesaba katıyor ve destekliyorduyse da, Filistinliler yalnızca, davalarını savunmuş birini kaybetmiş olmaları nedeniyle zor bir durumda değiller. Şimdi, Nasır’ın ölümüyle İsrail’in durumunun güçlendiği, Arapların ve özellikle Filistinlilerin durumunun ise zayıfladığı açıktır.

Bu ciddi bunalım döneminde harikalar yaratabilecek tek şey, Arap ülkelerinin genel bir ayaklanması, Filistin, Suriye ve Ceza-yırlilerin sarsılmaz militan direnişleri ve diğer halkların onları izlemesi olacaktır.

DÜNYA GERİCİLİĞİ FİLİSTİN HAREKETİNİ TASFİYE ETMEYE ÇALIŞIYOR

“Küçük” kral ve emperyalizmin ajanı Ürdün Kralı Hüseyin’in barbarca saldırısı, kuşkusuz ki CIA ve İsrail tarafından örgütlen-di. Sovyetler de bu saldırı hakkında bilgilendirildiler. Bu haydut-ların ilgilendikleri tek şey Filistinli savaşçıların silahlı direnişle-rini durdurmalarıdır. Elbette ki, bu amaca ulaşmak için, onların her birinin kullandığı araç ve yöntemler kendi çıkar ve koşulları-na göre farklıdır, fakat hedefleri aynıdır. “Rogers Planı” ve politik olarak İsrail-Amerikan saldırganlığına silahla karşı koyan, Arap bilincini uyandırmayı teşvik eden ve Arap ayaklanmasını canlı tutan Filistin direnişini elimine etmek.

Eğer bu devrimci durum sona erdirilmezse Amerikan emper-yalizminin Ortadoğu’daki durumu tehlikeye girecek ve Araplarla savaş uzun süre devam ederse, İsrail yalnızca savaşı kaybetme tehlikesiyle karşılaşmayacak, aynı zamanda bir devlet olarak var-lığı da riske girecektir. Kral Hüseyin’in tahtı, iktidarı ve Ürdün gericiliğinin varlığı da aynı duruma düşmekten kendini kurtara-mayacaktır. Tüm bunların barbarca yöntemlerle Filistin direni-şinin “tam bir fiziksel tasfiye” yolunu seçmelerinin nedeni budur.

Hüseyin top ve tank saldırıları desteğinde Amman ve kuzeyin-deki kamplara saldırıları başlattı. Vahşice bir savaş günler boyu devam etti ve çocuk, kadın ve partizan ayırt edilmeksizin halk-tan ve Hüseyin’in askerlerinden binlercesi öldü ve yaralandı. Bununla birlikte, Filistinliler direndiler, Amman ve kuzeyindeki diğer bölgelerde ve onlara yardıma gelen Suriye sınırları boyunca kahramanca savaştilar. Ürdün’de askerî güçleri olan Iraklılar da çoğunlukla Ürdün yanlısı kararsız bir tutum takındılar.

Dünya kamuoyu ve Arap muhalefeti ayağa kalktı; geri-ci ve katil kral Hüseyin teşhir edildi. O, amacına ulaşmayı ba-şaramadı ve gerçekten de çatışmalar sürüp giderken “Rogers Planı” görüşmelerinin yeniden başlaması umutları kayboldu,

“ateşkes”in bozulması ve savaşın yeniden başlaması tehlikesiyle birlikte Hüseyin’in tahtı da tehlikeye girdi. ABD Hüseyin’e yardım olarak silahla müdahalede bulunma tehdit ve şantajlarını kullandı. Tüm bunlar, Filistinlilere boyun eğdirme ve onları tam bir silahsızlandırma taraftarı olan ve aslında bunu başaramayacaklarını da bilen Sovyetleri dehşete düşürdü ve onlar, sonradan kanıtlandığı gibi Hüseyin’in eylemlerini sessizce onayladılar. Bu arada, Nasır da, Filistinlileri, İsrail’e karşı aktif bir şantaj aracı ve ABD’ye karşı bir pazarlık kozu olarak kullanmak için kontrolü altına almak istedi. Çünkü Filistinlilerin tam bir tasfiyesi Nasır’ın Arap dünyasındaki prestijini de sarsacaktı.

Tüm bunlar ve hepsinden önce de Amerika’nın müdahale şantajının yanı sıra CIA ve Hüseyin komplosunun başarısızlığı, Sovyetler ve Nasır’ı, Filistinliler, Hüseyin ve Suriye’yi Ürdün’deki savaşı durdurmak için Kahire’de bir toplantı düzenleyerek Hüseyin ve El-Fetih arasında bir “ateşkes” imzalatmaya zorladı.

Sovyetler, doğruluğunu açıkça kabul etmese de, Suriye’yi, El-Fetih yararına olan “silahlı müdahalelerini” durdurması için tehdit etti. Nasır Suriye’yi, Amerikalıların Ürdün’e muhtemel bir müdahaleleri sonucunda ortaya çıkacak komplikasyonlara karışmayacağını söyleyerek uyardı.

Arap millî burjuvazisinin bocaladığı ve uzlaşmaya hazır olduğu çok açıktır. Sovyet ve Amerikan destekli Arap gericiliği çok güçlü tepkiler ortaya koyuyor, ancak Arap devrimci hareketi silahlarını bırakmıyor. Bunun yaşayan canlı kanıtı Filistinlilerin direnmelerinde ve mücadelenin öncülerі olmalarında görülebilir. Hüseyin’le “ateşkes antlaşması” onlar için çok güç bir dönemde yapıldı, fakat buna uymayacaklar gibi görünüyor. Gerçekte de onlar İsrail’e saldırılarını sürdürüyorlar ve savaşlarına devam ediyorlar. Elbette ki bu, Arap gericiliğiyle olan zıtlığı derinleştirecek ve onlar arasında çatışmalar kaçınılmaz olacaktır. Gerçek, Arap kulelerinin cesur fakat bölünmüş, yüksek bir politik düzeyden yoksun ve savaş için örgütlenmemiş olmalarıdır, ayrıca her ne kadar ve kesinlikle devrimci bir mücadele sürecinden çıkacaksa da, şimdi ilerici-devrimci bir liderlikten yoksun oluşlarıdır.

SOSYALİST ARNAVUTLUK “ROGERS PLANI”NA MUHALİF OLARAK KALACAKTIR

Birleşik Arap Cumhuriyeti’nin BMÖ’deki temsilcisi, Dışişleri Bakanları yanında olmak üzere, bizim temsilcimizin yanına giderek şöyle söyler: “Eğer BAC’ın desteklediği Rogers Planı için oy vermezseniz Arnavutluk’u dost bir ülke olarak değerlendirmeyeceğiz.”

Yoldaşımıza bu temsilciye şunları söylemesi dikte edildi: “Arnavutluk Rogers Planı’na karşı çıkıyor, çünkü o dünya halklarının, Arap halkları ve özellikle BAC zararına olan emperyalist bir plandır. Arnavutluk Halk Cumhuriyeti’nin korkusu olmadığı, her tip şantajdan nefret ettiği ve dünyada hiçbir gücün onun doğru ve bağımsız yönde tutum takınmasını engellemeyeceğini bilmeniz gerekirdi. Ne düşündüğünüz ve ne yapmak niyetinde olduğunuza bakmaksızın AHC ve Arnavut halkı tüm gücüyle Amerikan emperyalizmi, İsrail siyonizmi ve Sovyet revizyonizmine karşı mücadele etti ve etmeye devam edecektir ve her zaman silahlı Arap halkının direnişinin ve özellikle Mısır halkının en yakın yoldaşları olacağız.”

SURİYE'DE YENİ HÜKÜMET

Son zamanlarda Attasi hükümetini bir darbeyle devirerek iktidara gelen Esad başkanlığındaki hükümet, Filistinli savaşçılar lehinde ve onlara eğilimli görünmüyor, oysa Attasi en azından Filistin hareketine yardım etti ve gerici Ürdün Kralı'na karşıydı. Diğer yandan Esad, asla başaramayacaklarına inandığım "Mısır-Libya-Sudan konfederasyonu" oluşturmaya kalkıştı.

Ortadoğu'daki devletler Latin Amerika'dakiler gibi oldular, fakat aralarında bir farklılık var ve o da, dünyanın bu bölgesinde pençelerini derinlere uzatan, kendi yasalarını dayatan ve bu ülke hükümetlerini deviren veya oluşturan "evin iki efendisi" ABD ve SB'nin varlığıdır.

13 Ocak 1971 Çarşamba

ÜRDÜN GERİCİLİĞİNİN FİLİSTİN HALKINA KARŞI CİNAYETLERİNİ MAHKÛM EDİYORUZ

Filistin-Arnavutluk Dostluk Derneği için cevap olarak Ürdün gericiliğinin Filistinli fedailere karşı işlediği cinayetler hakkında bir telgraf metninin hazırlanmasını istedim.

27 Ocak 1971 Cuma

MISIRLI YOLDAŞLARLA ÇATIŞMADAN DOĞRU TUTUMUMUZU İFADE ETMELİYİZ

Yoldaşlara, Pan-Afrika İşçi Sendikaları Kongresi'ne giden temsilcimize, kongreyi organize eden ve selam mesajımızda Sovyet revizyonistlerine saldırmamamızı isteyen Mısırlı dostlarla tartışılmamasını bildirmeleri emrini verdim. Onların bu tutumlarından hoşlanmasak bile, Sovyet "müttefikleri" olmaları vesilesiyle Mısırlıları anlamak zorundayız. Temsilcimiz, herhangi bir mesaj vermemeli ve Mısır ile dostluğumuza dokunmaktan sakınmalı. Herkes çizgimizi biliyor ve Mısırlıların karşı çıkmayacakları bir şekilde onu ifade etmenin diğer yolları da vardır.

SÜVEYŞ KANALI YENİDEN AÇILIYOR

Ortadoğu'daki gelişmeler Süveyş Kanalı'nın yeniden açılacağını gösteriyor. Elbette ki, BM'nin içinde ve dışında Jarring¹ ile veya onsuz yeni görüşmeler, pazarlık ve tartışmalar yapılacaktır. Kanal'ın açılışı, şimdiki koşullarda Mısır'dan daha çok ABD ve İsrail'in yararına olacak ve bundan başka, atılacak bu adımla, Ortadoğu'da ABD'nin de yararına olarak İsrail'e diğer ödünlerin verilmesinin tehlikesine de yol açacak.

Ekonomik olarak Süveyş Kanalı'nın açılması bizi de ilgilendirir, ama iki süper devletin tutumu nedir ve bu Kanal'ın açılmasıyla ilgili çıkarları ne olacaktır?

Kanal'ın açılması SB'nin ekonomik-askerî ve politik çıkarlarıdır ve o, önceki Süveyş Kanalı Şirketi gibi, kuralları kendisi koymak istiyor. Bununla birlikte, Kanal'ın açılması, sonsuz konuşma ve görüşmelere bağlı kalma politikasının uygulanması kadar, İsrail'in Arapların zararına kazandığı başarıların sürdürülmesi ve daha da sağlamlaştırılması anlamına da geliyor. Ve Sovyetler bununla pek az ilgililer.

Sovyetler, Mısır üzerindeki etkinliğiyle özellikle Suriye, Libya ve Sudan, yani sözde dörtlü federasyon ve diğer Arap ülkelerindeki hâkimiyetini güçlendirmeye çalışıyor. "İsrail ile savaş" sorunu Sovyetler için "olağanüstü" bir kozdur ve ondan azami ölçüde yararlanmaya çalışıyor. Onların Mısır'a verdiği silahlar, saldırı silahları değil, yalnızca savunma silahlarıdır, üstelik bunlar bile sıkı kontrolleri altındadır, oysa yalnızca savaşa iyi hazırlanmışlığıyla değil, hem saldırı ve hem de savunma silahlarına sahip oluşuyla çok üstün olan İsrail, Mısır'a ateşkes koşullarını kabul ettirmek için savaş tehdidini ustaca kullanıyor. Sovyetler ise, Amerika ve hatta İsrail'le silahlı çatışmaya girmekten korkuyor, çünkü böyle bir şey onları büyük politik-ekonomik ve askerî güçlükler içine sokacaktır. **Bu**

1- Gunnar Jarring, o zamanki SB İsveç Büyük Elçisi ve BM'de Ortadoğu'daki sorunlarla ilgili 242 sayılı kararın yerine getirilmesiyle görevlendirildi.

nedenle, Sovyetler Ortadoğu’da bir askerî müdahaleden kaçınıyor ve koşulların Mısır’ın aleyhine olduğuna aldırmandan onlarla anlaşıyor. Sovyetler Arap halklarının ve özellikle Filistin halkının yaşamsal çıkarlarının feda edilmesi ve Mısır’ın verdiği ödünlerin esas sorumlusudur. O Ortadoğu’da kazandığı pozisyonlarını sağlamlaştırmak için hangi koşullarda olursa olsun barış istiyor ve yine bunun için Amerikalılarla karşı karşıya gelmekten çekiniyor ve onlarla olan ittifakını korumak ve güçlendirmek istiyor.

Filistin Ulusal Kurtuluş Savaşı’na gelince, Sovyetler, diğer özgürlük savaşlarına karşı takındığı tutumda olduğu gibi, ne pahasına olursa olsun onu tasfiye etmek, Filistinli gerillaları silahlılandırarak ve onları, sözümona İsrail içinde gerilla savaşını sürdürmelerini isteyerek ama aslında İsrail boyunduruğuna sokmak için diğer Arap ülkelerinden de kovmak istiyor.

Kanal’ın yeniden açılışı, kısaca Avrupa’nın tüm ülkelerinin ekonomik ve askerî çıkarlarıdır. Bu amaçla onlar Akdeniz’de şimdiki Sovyet deniz gücünü azaltmak istiyorlar. Bu nedenle, bu devletler, aslında onun da çok istediği bir şey olan Kanal’ın açılması için ABD’ye baskı yapıyorlar. Ancak ondan önce de, elbette ki onlar, Akdeniz ve Afrika kıyılarında toplanmasın diye Sovyet Karadeniz filosunun büyük bölümünün diğer deniz ve okyanuslara dağılmasını görmek istiyorlar. Bununla birlikte, şimdiki gibi bunalımlı bir dönemde Sovyet filosunun Akdeniz’deki varlığı, NATO ülkeleri ve özellikle tüm Akdeniz ülkeleri için açık bir tehdittir. Öte yandan ABD de kendi onarım ve donanım sağlama üslerinden uzak olarak, bu filonun Hint Okyanusu ve Pasifik’e hareket etmesiyle ilgilidir. Böyle bir şey, bir çatışma durumunda Anglo-Amerikan filolarının müdahalesini de kolaylaştırır. Ancak yine de ABD, Sovyet filosunun Akdeniz’deki varlığını NATO’daki müttefiklerini, yükümlülüklerini yerine getirmelerini sağlamak ve kendi liderliği altında tutmak için güçlü bir şantaj aracı olarak da kullanmaktan geri kalmıyor. Böylece, aslında Mısır’a ait olan Süveyş Kanalı’nın yeniden açılması Mısır’ın çıkarları için değil, fakat Amerika ve Sovyetlerin şimdiki ve uzun dönemli çıkarları için oynanan bir satranç oyununa dönüştü.

Yukarıda söylediklerimden başka, ABD, elbette ki ve her şeyden önce, Ortadoğu'daki hâkim durumunu güçlendirmek, petrol ihtiyacını sağlamak ve Afrika'da genişleme yol ve imkânlarına tümüyle sahip olmayı istiyor. Bu amaçları arasında, Sovyetlerin Ortadoğu'daki kazanımlarını tümüyle etkisizleştiremese bile ciddi olarak çökertmek amacı da vardır. Bu nedenle ABD, Arap devletlerine doğru kayarak ve gülümsemelerini artırarak çabalarını sürdürecektir.

Anti-Arap planı içinde ABD, İsrail'i ihtiyacı olduğu zaman ve parmaklarını yakmadan ateşleyebileceği bir silah olarak kullanıyor ve İsrail, bu nedenle, savaş için örgütlenip bir gangster yaşamı ve kuralları dışında yaşayamayacak şekilde saldırgan ve faşist bir ruhla eğitildi. Öte yandan İsrail de kendi payına, ortak ve patronlarını, amaçlarını gerçekleştirmek için kullanıyor.

Doğal olarak, bu koşullarda, iki süper devlet, çeşitli Arap ülkelerinin yaşamına girmiş ve onları kullanma temelinde Ortadoğu'ya hâkimken, şimdilik, onların planlarını bozacak ve önleyecek bir Arap halkları koalisyonunun, ABD, İsrail ve SB'ye karşı çıkması mümkün değildir.

Mısırlılar ve tüm Arap halkları, gömlek değiştirir gibi patronlarını değiştirmede özel bir ustalık kazanan devlete hâkim feodal-burjuva güçlerin temsilcilerinin, utanç verici ihanetlerine uğradılar. Üstelik bu hainler sınıfı "aşırı milliyetçi" pozlar takınıyorlar, fakat bu milliyetçiliğin, yakından bakıldığında, halkların ve ülkelerin zararına bir kamuflajdan başka bir şey olmadığı bellidir.

Arap halkları, Amerikan emperyalizmine, sahte müttefikleri Sovyetlere ve bunları ülkelere getirerek ruhlarını ve ülkelerini satanlara karşı güçlü mücadeleler örgütlemek zorundadırlar. Arap halklarına gerçek özgür ve bağımsız gelecek sağlayacak bu doğru çizgi, silahlı mücadele eşliğinde ABD, İsrail, sosyal emperyalist SB ve onların açık ve gizli müttefiklerine karşı savaş dışında başarılamaz. Zafer büyük özveriler, daha çok kayıp ve yenilgilerle kazanılır ve silahlı mücadele, bazen yenilgiler de olsa, büyük ve tayin edici zaferi, halkların gerçek zaferini getirecektir...

MISIR'DA POLİTİK KRİZ

Ali Sabri, Sedat'tan sonra ikinci önemli adamdı, fakat Sedat onu, iktidarı ele geçirmek ve "Mısır halkını köleleştirmek" için bir komploya katıldığı gerekçesiyle tasfiye etti.

Bu, Amerika Dışişleri Bakanı Rogers'ın, içinde Mısır ve İsrail'in de olduğu birçok Ortadoğu devletine yaptığı bir ziyaret sırasında oldu. Rogers'ın gitmesinin, İsrail ve Sedat arasındaki farklılıkları gidererek, uzlaşmalarını sağlamak amacıyla olduğu açıktı. Ve bu yeni bir şeydi. İsrail dostu ABD, artık Mısırlılarla bir uzlaşma sağlamak için direkt arabulucu oluyor ve resmî olarak da SB'yi bu görüşmelerden elimine ediyordu.

Her ikisi de, Ortadoğu'da Mısır, Filistinliler ve diğer Arap halkları üzerinde manevra yaparken, Sovyetler, artık Mısır tarafından ABD ile pazarlık yapan ortaklardan biri değildi ve bu, onun için politik bir yenilgiydi. El-Sedat, Sovyetlerin adamı Ali Sabri'nin politik sahnedeki müthiş tasfiyesi ve "müttefiki" SB'nin suratına vurduğu bu politik tokatla bunu açıkça vurguladı. Enver Sedat, özellikle Tito'nun Moskova yolunda¹ olduğu bir zamanda Molotov'u tasfiye eden Kruşçev gibi davrandı. Kruşçev böyle yapmakla Tito'ya gerçekte şöyle demişti: "Stalinist Molotov'u tasfiye ederek ve onu anti-parti bir unsur olarak damgalayarak dostluk ve ittifak yolunu açıyorum, daha sonra da onların tümünü temizleyeceğim." Bunun gibi Sedat da Rogers'a şunu söylemiş oldu: "Sovyet yanlısı bir unsur olan Ali Sabri'ye yol vererek aramızdaki dostluk ve ittifak yolunu açıyorum, daha sonra da diğerlerini temizleyeceğim."

Kahire'den verilen habere göre, bu akşam, içinde İçişleri ve Savunma Bakanlarının da olduğu 6 bakanın istifalarını verdiği

1- Bu olay 2 Haziran 1956'da oldu. O gün Pravda'nın ön yüzünde Moskova'ya ulaşan Belgrad kılığının başındaki Tito'nun büyük bir resmi vardı ve 4. sayfa, SB Dışişleri Bakanlığı'ndan alınan Molotov hakkında yapılan haberlerle son buluyordu. Gazete Molotov'un alınışının kendi isteğiyle olduğunu veriyordu, fakat gerçekte onun alınışı, 1948-1949'da ilişkilerin kesildiğinden beri ilk olarak SB'ye gelen Tito tarafından dayatılan bir koşul nedeniyle oldu. (Enver Hoca, "Kruşçevçiler" s. 82)

ve onlarla birlikte üç kişinin de parti yönetiminden istifa ettikleri bildirildi. Onların Ali Sabri'nin arkadaşları olduğundan hiç kuşku duyulamaz. Böylece bir kriz içinde oldukları anlaşılıyor ve Sedat'ın 14'ünün akşamı bir konuşma yapacak, konuya ilişkin ne söyleyeceğini göreceğiz.

Ne Sedat grubu ve ne de Ali Sabri mücadele adamıdır, ancak Sedat'ın kendini devirmek isteyen Sovyetler karşısında üstün manevra yaptığı görülüyor. Ve şimdiye kadar bu mücadelede Sedat'ın zaferi kazandığı anlaşılıyor. Sovyetlerin Mısır içindeki baltalayıcı ve komplocu gücünün ne olduğunu, İsrail ve Amerika'nın Sedat'a vereceği yardım ve desteğin niteliğini de göreceğiz. Sovyetlerin Mısır'da çok zor bir durumda oldukları anlaşılıyor, çünkü onlar, Sovyet yandaşlarını tasfiye etmekte olan resmî Mısırlı liderlerle çatışma içinde olan adamlarını açıkça savunmadıkları gibi, karşıtlarını da açıkça suçlayamıyorlar.

SB, Tel Aviv ve Washington'la aynı düşüncede olan Sedat'la yapılan görüşmelere katılmadığı gibi, onsuz başarılacak anlaşma ve uzlaşmaları da önleyemiyor. Bu nedenle, Sovyet revizyonistleri, ABD'nin sökülüp atmakta olduğu tüm Ortadoğu ve Mısır'daki politik-ekonomik ve askerî pozisyonlarını kaybetmek için ve umutsuzca son kartlarını oynuyor. Durumun nasıl gelişeceğini göreceğiz, fakat hâlâ vakit de varken, ABD'nin, Arap halklarını savunma maskesi altında, onun genel olarak Akdeniz'de ve özel olarak da Suriye ve Mısır'daki politik-askerî-sömürgeci pozisyonunu güçlendirmesini engellemek ve Afrika ve Ortadoğu'dan tasfiye etmek için tüm çabalarını yoğunlaştıracaklarını saptayabiliriz.

Arap halklarının ne Sovyet revizyonistleri ve ne de Amerikan emperyalistleri için özel bir sempatileri var, gerçekte onlardan nefret ediyorlar. Bununla birlikte Arap yönetici klikleri kendilerini uygun en yüksek fiyatlarla satıyorlar, bu durumda ABD'nin de elbette, kendi amaçlarına ulaşmak için Mısır'a bol ve ucuz krediler vermeye güvenmesi çok doğaldır. Eğer şimdiye kadar yapmadıysa, Tito'nun bu konuda bir şeyler yapabileceğine duyduğu güven ve beklenti nedeniyledir. Aynı zamanda, çok geç

olmadan sınırları için bazı uluslararası garantiler almak, Mısır'ı Sovyetlerden koparmak ve Filistin sorununu kendi yararına çözmek için, şimdilik bazı küçük ödünler ve gelecek için bazı “sözler” vermek İsrail'in de çıkarınadır.

Amerika, Sovyet filosunu sudan çıkmış bir balık gibi Akdeniz'den çıkarmak ve şimdi Mısır ve Suriye'de kullandığı üslerden kovmak istiyor. NATO sorunu ve Akdeniz havzası Amerikan stratejisi açısından çok önemlidir –ve işte Sovyetlerle çatışma noktaları...

2 Haziran 1972 Cuma

ARAP HALKLARIYLA DOSTLUĞUMUZU DAHA DA GÜÇLENDİRMELİYİZ

Gençlik heyetimizin, Suriye Gençlik Kongresi'nde yaptıkları anlatıldı. Sovyet revizyonistlerine (ki onların da bir heyeti oradaymış) karşı açık muhalefetlerini ifade eden heyetimizin konuşması büyük bir heyecan ve ayakta alkışlarla karşılandı. Arnavutluğumuz takındığı doğru tutumlar nedeniyle Arap halklarının sempatisini kazandı. Bu dostluğu daha da güçlendirmeliyiz.

SOVYET SOSYAL EMPERYALİZMİNE AĞIR BİR TOKAT

Mısır Başkanı Sedat dün akşam yaptığı “önemli” bir konuşmada, Moskova ve Kahire arasındaki çatışmayı vurguladı. O, öncelikle “İsrail’e savaş ilan etmek” ve Mısır’ı onların kontrolünde tutmak ve her yönden sömürmek için Sovyet saldırı silahları talep etti ve elbette ki Sovyetler de bunu reddettiler. Bu nedenle, Sedat Sovyet danışmanlarının (20.000’den fazla sayıda) 27 Temmuz’a kadar çekilmelerini isteyerek onlara politik şantaj yapıyor. Bu, gerçekleşmesi halinde, planlarını mahvedecek önemde bir olay olarak Sovyet sosyal emperyalizminin yüzüne inen büyük bir tokat olacaktır. Sovyetlerin ne yapacaklarını, Mısır’ı terk etmekten sakınmak için ne manevralar yapacaklarını göreceğiz, eğer kapı dışarı edilirlirse, çabucak geri dönmeleri çok güç olacaktır. Üstelik, onların kovulması “Arap halklarının savunulması” yalan ve demagojilerinin bir sonu ve Akdeniz’deki filolarının sudan çıkmış bir balığa dönmesini birlikte getirecektir. Diğer yandan, Sedat’ın aldığı bu karara sadık kalıp kalmayacağını da anlayacağız. Gerçek şu ki, İsrail işgali altındaki topraklarını kurtarmaları çok zaman alacak olsa da, Sovyetlerin kovulması Mısırlılar için önemli bir kazançtır. Sovyetler ülkelerindeyken, Mısırlılar bu toprakları asla kurtaramazlardı ve üstelik de ülkelerinin bağımsızlığını tümüyle yitirirlerdi.

Doğru ve kararlı politikamız, Arap halklarının ABD’ye karşı da korumak zorunda oldukları özgürlüklerini savunmada onlara yardımcı oldu.

ORTADOĞU'DAKİ DURUM HÂLÂ KARIŞIK BİR HALDEDİR

Mısır Başkanı Sedat'ın konuşmasının yankıları tüm dünyada devam ediyor. Sovyetlerin beklenen tepkisi TASS Ajansı'nda yayınlanan bir bildiride verildi. Elbette ki tepkileri, sanki hiçbir şey olmamış gibi ve olanın da “normal” bir uygulama olarak iki devlet arasında önceden imzalanan “samimi” bir anlaşmanın sona ermesi biçimindeydi. Sovyet uzmanlar Mısır'a onları eğitmek için gitmişlerdi ve şimdi görevlerini başarıyla tamamladıkları için sessizce ülkelerine döneceklerdi. Mısır ve SB arasındaki derin ve candan dostlukta değişen hiçbir şey yoktu ve SB, işgal altındaki topraklarını kurtarmak için Mısır'a kardeşçe yardımlarını sürdürecekti vb. vb.

Bunlar, SB'nin Mısır'dan yediği tokat sonrasında TASS'ın kullandığı dilden örneklerdir. Sovyet revizyonistleri, bu yenilgiyi tabii ki küçümsemek zorunda, fakat Sovyetlerin kovulmasında Sedat'ın gösterdiği tepki öylesine açık ki, onun ifadeleriyle, basitçe “yeni silahların kullanılmasında Mısırlı askerleri eğitmek” için değil, aynı zamanda Mısır devletini ele geçirip yöneten Sovyet uzmanların bir anlaşma sonucu geri çekildiklerine dair en ufak bir belirti olduğu düşünülemez.

Öte yandan, TASS'ın, Mısır'a verilen Sovyet rublelerinin büyük miktarını açığa vurması Mısır'a ulaşmış olmalı, çünkü Mısırlılar hem Moskova elçilik bildirisinde ve hem de “El-Ahram” baş makalesinde Sovyet dostluğu, yardımı vb.yi överek durumu yumuşatmaya başladılar ve bu da, “TASS'ın tonuna göre kendimizi ayarlıyoruz” anlamına geliyor.

Anlaşılan Mısırlı liderler Sovyetlerden şiddetli bir tepki bekliyorlardı, fakat korkuları geçti ve şimdi şantajlarından vazgeçerek Sovyetler, Amerika, Fransa ve hatta perde arkasından İsrail'le

görüşmelere hazırlanıyorlar ya da başladılar bile... Bu durumda Sedat rahatlamış görünüyor, Mısır halkı ve genel kamuoyuna yaptığı konuşmada “İsrail’e saldırılamadı, çünkü Ruslar silah ihtiyacımızı karşılamadı, bu nedenle onları başka yerlerden bulmak zorundayız ve diğer kaynaklar ayarlanıncaya kadar beklemek zorundasınız” diyerek bunun işaretlerini de veriyor.

Sovyet uzmanlarının Mısır’ı terk etmeye başladıkları söyleniyor, fakat kimler, kaç kişi oldukları ve kesin olarak ne zaman orayı terk edecekleri bilinmiyor. Göreceğiz. Ortadoğu’daki durum zaten karışıktı ve hâlâ öyledir. Amerikan emperyalizmi ve Sovyet sosyal emperyalizmi orada ve ayaklarını kapıya dayamış duruyorlar ve Sedat’ın yankı yapan konuşması onların hemen kovulduğu anlamına gelmiyor.

MISIR VE SURİYE İSRAIL'LE TEKRAR SAVAŞIYOR

Dün Mısır ve Suriye'nin İsrail'e karşı savaşı tekrar başladı. Gasbedilen hakları çerçevesinde olduğu için pek önemi olmasa da, saldırıyı Arapların başlattığı ve İsrail'in bir sürprizle karşılaştığı anlaşılıyor. Mısırlılar Süveyş Kanalı'nı kapattılar ve Barlev hattındaki İsrail istihkâmlarını ele geçirerek sağ sahillerine yerleştiler. Aynı zamanda, Suriyeliler de Golan Tepeleri ve Hebron'a saldırdı ve İsrail'in oradaki mevzilerini ele geçirdiler. Aralarında şiddetli bir hava savaşı da devam ediyor, ancak yine de bildirilere çok fazla güvenilmemeli.

Şimdi sorun şudur: Arapların birçok avantajı var, onlar, bu avantajları yitirmeden geliştirebilecekler mi ve geliştireceklerse nasıl? 1967'deki 6 gün savaşından bir ders çıkardılar mı? Şimdi İsrail önceki gibi onları habersizce yakalayamadı, daha sonra ise neler olacağını göreceğiz. Aynı zamanda, İsrail açısından olduğu gibi, Arapların da hazırlık düzeyi, taktik ve stratejilerinin niteliklerini de anlayacağız. Ve hâlâ Araplar İsrail'den daha az uyanık görünüyor. Her durumda ortaya sürülebilecek bazı önemli ve birleşik manevralar hazırlanmış olabilir mi? Arapların belirli pozisyonlar kazanmak için başlattığı saldırı, daha sonraları, "BM dansına dönüşme ve tekrar ABD ve SB'nin tuzaklarına düşme tehlikesini taşıyor. Böylece tümü de çok az şey kazanabilir, her şeyi kaybetmekten sakınmak için bazı şeyler kaybedilmek zorunda ve "ne savaş ne barış" durumu devam etmeli, görüşmeler başlamalıdır. Böyle olup olmayacağı görülecektir. Ve biz olayları dikkatle izliyoruz. Arapları tüm propaganda araçlarıyla destekleyecek ve İsrail-ABD-SB'nin teşhirini sürdüreceğiz.

ORTADOĞU'DAKİ SAVAŞ DEVAM EDİYOR

Mısırlılar Sina'da savaşmaya ve ilerlemeye devam ediyorlar ve şimdiye kadar pek bir kararsızlık göstermediler. Öte yandan Suriyeliler de, atak ve karşı ataklarla iyi savaşıyorlar. Her iki taraf da, savaşın Şam'ın 45 km. uzağındaki Golan Tepeleri'nde devam ettiğini söylüyor; İsraililer "Suriye ordusunu çokerttikleri ve Şam'ı alacaklarının" övünmesi içindeler vb., fakat onlar bu amaçlarından hiçbirine ulaşamadılar ve ağır tank, uçak ve malzeme kayıplarına uğradılar. Gerçekte ise Suriyeliler İsrail'in ilk savunma hatlarını aldılar ve orada direniyorlar.

İsrail'in "yenilmezliği" ve "yıldırım harekât" efsaneleri iflas etti, güçlükler içinde olan İsrail'e ABD'nin yapmakta olduğu doğrudan yardım bunu açıkça gösteriyor.

Arap ülkelerinin birliği öncekilerden daha sağlam görünüyor, fakat ABD ve Sovyet emperyalistlerinin ajanları onların safalarında faaliyetlerini sürdürüyorlar. Onlar, kendi hâkimiyet ve sömürülerini tehdit eden ve hiçbir şekilde yararlarına olmayan bu ateşi söndürmeye çalışıyorlar. İki süper devlet çok zor bir durumda ve şimdiki durumun daha da karışacağından ve Arapların veya İsraililerin kazanacağı zaferin ikisinden birinin hâkimiyetini tehlikeye sokacağından korkuyorlar. Bu nedenle, ikisi de yardım eder gibi görünüyorlar, ama daha çok "ateşi söndürmek için büyük pompalar" hazırlıyorlar, çünkü ancak böylece "ne savaş ne barış" statükosunu korur ve istedikleri gibi hâkimiyetlerini sürdürebilirler.

Arapların şimdi yapmakta oldukları olumlu ve devrimcidir. Brejnev, Tito ve uşakları tüm kapitalist dünyanın yanında olarak Arap halklarının karşısındadırlar. Bu nedenle, biz ve dünyanın tüm devrimcileri mücadele içindeki bu halklara yardım etmek zorundayız.

ARAP HALKLARININ EN BÜYÜK DÜŞMANLARI

“Zeri Populit” gazetesi, yarın iki süper devleti teşhir eden “Amerikan Emperyalizmi ve Sovyet Sosyal Emperyalizmi - Arap Halklarının En Büyük İki Düşmanı”¹ başlıklı makaleyi yayınlayacak.

Makalede, Moskova’da Brejnev ve Kissinger arasındaki görüşmede kotarılan ve sonuç olarak, Arap-İsrail çatışmasındaki Güvenlik Konseyi ateşkes kararı biçiminde somutlanan ABD ve SB arasındaki anlaşmaları şiddetle suçluyoruz. Bu anlaşmalar, Arap ülkeleri ve halklarının özgürlük hareketine karşı iki süper devletin tehlikeli komplolarıdır. İki süper devletin eylemleri öylesine kibirli ve gaddarca ki, onları hiçbir şey gizleyemez ve hiçbir demagoji şirin gösteremez. Arap-İsrail çatışmasına gösterdikleri “ilgi” de gerçekte, hegemonyalarını ve çıkarlarını korumaya gösterdikleri ilgidir.

Makalede, devamla, tüm halkların devrimci hareketleri gibi Arap halklarının özgürlük mücadelesinin de iki süper devletin emperyalist çıkarlarına karşı olduğuna ve bu nedenle, bu emperyalistlerin, bu hareketleri, diplomasi ve her türlü baskıyla, bunların da yetersiz kalması durumunda güç kullanarak bastırmaya çalışacaklarına işaret ediyoruz. Bu özgürlük mücadelesi, yalnızca siyonistlere karşı değil, fakat objektif olarak, onları finanse ederek ve silahlandırarak saldırtan ABD’ye ve durumdan, Ortadoğu’da daha sağlam bir köprübaşı kapmak için yararlanan Sovyet revizyonistlerine karşı da yöneliyor. Bu nedenle, Arap halkları yalnızca topraklarını gasbeden İsrail siyonizmini değil, bu güçleri de hedeflemenin önemini açıkça görüyorlar ve objektif olarak onlara karşı da savaş içindedirler.

Amerikan emperyalistleri ve Sovyet revizyonistlerinin şimdi takındıkları tutum, onların Arap halklarının en büyük düşmanları olduklarının çok daha açık ve belirgin bir kanıtıdır.

FİLİSTİNLİLER SAVAŞMAYI SÜRDÜRMEK ZORUNDADIRLAR

Bugün, yoldaşların Filistin El-Fetih heyetiyle düzenledikleri toplantılar hakkında bilgilendirildim. Görüşmeler çok samimi bir havada gerçekleşmiş.

Filistinliler, birçok nedenle çok zor olan koşullara karşın savaşımlarını kesintisiz bir şekilde sürdürmek zorundadırlar. Bu koşullar şöyledir:

Onlar ortak bir dava için savaşıyor olsalar da bölünmüş bir haldedirler. Doğal olarak, asgari programlarında bile, bu savaş ve hedeflerinde birleşemeyecek çeşitli akımlar içeriyorlar. Duyduğumuz kadarıyla, çünkü hiçbir yerde yayınlanmadı, onların programı Filistin'i Yahudilerden kurtarmaktır. Ve bu durumda Yahudiler ve İsrail devleti ne olacaktır?

Filistinliler, İsrail'le savaşta olduklarından bu yana diğer ülkelerden hareketle savaşıyorlar. Bu koşullarda istedikleri gibi ve tam olarak savaşamayacaklar ve ister istemez bulundukları ülkenin politikasına göre davranmak zorunda kalacaklardır. Ve aslında çok istedikleri gibi eğer onlar İsrail'e karşı savaşı durdururlarsa Filistinliler ne yapacaklardır? Yeni koşullarda sürdürülmek zorunda olunan bu savaş için olasılıklar endişe verici ve güçlüklerle doludur.

5 Haziran 1975 Perşembe

SÜVEYŞ KANALI YENİDEN AÇILDI

5 Haziran 1967’de İsrail saldırısı nedeniyle kapatılan Süveyş Kanalı’nın yeniden açıldığı bugün açıklandı.

Kanal’ın yeniden açılışı iyi bir şeydir, çünkü ondan biz de yararlanacağız; gemilerimiz için Hint Okyanusu yolu daha da kısılacaktır. Bununla birlikte, Kanal’ın yeniden açıldığı bu koşullar, Arap halklarının mücadelesi zararına, İsrail ve süper devletlerin yararına olarak çok ciddi ve ağırdır.

18 Mart 1976 Salı

MISIR MİLLET MECLİSİ’NİN DOĞRU BİR KARARI

Haber ajansları, Mısır Millet Meclisi’nde Mısır-Sovyet “Dostluk ve İşbirliği Antlaşması”nın iptali kararının oybirliğiyle alındığı haberini verdiler.

Tam olarak, Sovyet sosyal-emperyalist yeni sömürgecilere karşı Mısır’ın bağımsızlığını güçlendirmeden yana doğru bir önlem.

MISIR'IN BAĞIMSIZLIĞINI GÜÇLENDİRME YÖNÜNDE ATILAN ÖNEMLİ BİR ADIM

Bir Makale için Notlar¹

Son günlerde, Sedat, Mısır limanlarının Sovyet Filolarınca kullanılması haklarını iptal ettiklerini açıkladı. Anlaşmanın yenilenmeyeceğinin açıklanmasından sonra bu adım bekleniyordu. Birkaç yıl önce, Nasır döneminde, hükümetimiz Mısır'ı, Akdeniz'deki Sovyet sosyal emperyalistlerinin deniz filoları için liman kolaylıkları ve üsler garanti eden politikalarıyla Mısır ve diğer Akdeniz ülkelerinin bağımsızlıklarının bu nedenle tehlike içinde olacağı konusunda dost bir ağızla ve resmî olarak uyarıyordu. Yaşam, hiç kimsenin ülkelerinin bağımsızlığı ve özgürlüğünü savunma umutlarını ABD, SB ve onların savaş filolarına bağlayamayacağını kanıtladı. Bu yöndeki herhangi bir yanılısama ulusal bağımsızlık ve özgürlüğü kaybetmeye götürecek tehlikelerle doludur.

“Sovyet-Mısır Dostluk ve İşbirliği Antlaşması”nın yenilenmeyeceğinin açıklanması ve Sovyet filolarının BAC'dan kovulması, Mısır halkı ve hükümetinin, süper devletler filolarına liman kolaylıkları vermenin ülkenin bağımsızlık ve özgürlüğüne yönelik bir tehlike olduğunu açıkça anladıklarını gösteriyor.

Süper devletler filoları, kriz anlarından, bir başka devletin “saldırısı”na uğrayan ülkenin çıkarlarını savunmak için sözde yardım tekliflerinden yararlanıyor. Onlar dostluk maskeleri ile yaklaşıyorlar, fakat halkların gerçek düşmanları oldukları da hemen anlaşılıyor.

Mısır hükümetinin kararını destekliyoruz, Mısır halkı ve liderlerinin bir dost, bir müttefik maskesi altındaki süper devlet olsa bile, herhangi bir ülkenin filolarına limanlarını kullanma izni vermeyeceklerini umuyoruz.

1- “Süper Devletler Filolarının Akdeniz'den Çıkarılması, Genel Güvenlik ve Bağımsızlığın Sağlamlaştırılması için Bir Önemli Eylem” başlıklı makale, 30 Nisan 1976.

Tüm Akdeniz ülkelerinin yararına olan Mısır'ın bu eyleminin, emperyalist ve sosyal emperyalist savaş kıskırtıcılarının savaş gemilerinin limanlarına herhangi bir biçimde ve kesinlikle girmemeleri için, diğer ülkelerce de izleneceğini sanıyoruz.

Biz bu görüşleri Arnavutluk Halk Cumhuriyeti'nin dış politikasının bir yönü olarak ve yıllar önce ifade etmiştik.

Zaman, yabancı filoları kabul etmemenin, hem bu konuda ödün vermeyen ülkenin ve diğer ülkelerin hem diğer halklarla iyi komşuluk ilişkileri için yaşamak isteyen halkların ve hem de bu somut durumda, Akdeniz kıyılarında yaşayan halkların çıkarlarına olduğunu doğruluyor.

Her egemen devlet, politikasını uygun gördüğü ve ülkenin çıkarlarını korumaya elverişli bulduğu bir yöntemi geliştirmekte ve uygulamakta özgürdür. Ancak bir ülkenin çıkarının savunulmasının bir diğerinin çıkarlarına zarar vererek başarı kazanmasına izin verilemez diye düşünüyoruz. Bizim için bundan daha az kabul edilebilir şey, barışı tehlikeye sokan böylesi eylemleri gizlemek için bahaneler bulunması ve her bir ülkenin komşularıyla barış ve iyi ilişkiler içinde yaşamayı arzulayan komşu ülkelerin doğru ve haklı savunma politikaları izlemeleri karşısında bu ülkelere karşı iftiralar uydurulmasıdır. Düşüncemizi çok açık olarak ifade ettiğimiz gibi, hangi koşullar altında olursa olsun, Akdeniz'de vahşi hayvanlar gibi sinsice dolaşan Sovyet savaş gemileri, onarım vb. yapabilsin diye Tito'nun verdiği ödünler, yalnızca Yugoslavya için değil, fakat Arnavutluk için de tehlikeli bir şeydir. Yugoslavya'nın bu ödünleri hangi koşullar altında verdiği bizi ilgilendirmiyor, fakat bu savaş gemilerinin Yugoslavya'nın komşuları, somut olarak Arnavutluk Halk Cumhuriyeti'nin bağımsızlığı için büyük bir tehlike oluşturduğu da yadsınamaz.

Yugoslavya Hükümeti bu ödünlerin niteliğini açıklayabilir, fakat eğer bir kriz döneminde Sovyet revizyonistleri saldırıya karar verirlerse, Arnavutluk'a saldırı için Split, Dubrovnik, Kotar vb.'den gelmeleri onların Otranto Boğazı'ndan geçerek Akdeniz'den gelmelerinden daha kolay olacaktır. Yugoslavya Sovyet filolarının böyle bir saldırısını durduramaz. Uygun bir

anda, onarım veya ziyaret için Yugoslavya limanlarında olabilecek Sovyet gemileri savaşa hazır bir halde denize açılabilir ve Arnavutluk'a saldırabilir.

Yugoslavlar bu işle ilgilenmediklerini söyleyebilirler! Fakat biz, onunla ilgilenmemeleri durumuna izin vermeyiz ve bu nedenle böyle bir olayı daha şimdiden mahkûm ediyoruz. Sovyet sosyal emperyalistlerinin bir saldırısı, belki de gemiler limanlarda silahsızken değil, fakat limanları silahlı olarak terk ettiklerinde bizzat Yugoslavya'nın kendisini de hedefleyebilir.

Onlar bu işleri kontrol altında tuttuklarını ileri sürüyorlar, fakat bir Arnavutluk balıkçı botuna saldıran ve kaptanını öldüren¹ kendi gemilerinden birini bile kontrol altına alamadılar. Bu, bunu yapanların öne sürdükleri gerekçe ve palavralarla gizlenemeyen ve mahkûm edilmesi gereken bir eylemdir. Yugoslavya ne bu sorunla ve ne de benzerleriyle ilgilenmediğini söyleyemez...

Arnavutluk Halk Cumhuriyeti açık ve ilkeli tutumunu sürdürüyor: O, sözde bağlantısız veya üçüncü dünya ülkelerinin haklı eylemlerine saygı duyuyor, fakat ABD ve Sovyet sosyal emperyalistlerine binlerce bağla bağlı olan devletlerin bağlantısızlık pozu takınmaları ve özellikle değindiğimiz soruna ilişkin olarak, halkları ezmek ve dünya savaşı kışkırtmak amaçları taşıyan süper devletlerin savaş filoları için ödün vermeleri ve izin çıkarmaları kabul edilemez. Halklara saygı duyuyor ve dostlarımızı seviyoruz, ancak onlarla fazla nazik olmadan dostça konuşmak âdetimizdir, çünkü içtenlik halklar arasındaki gerçek işbirliği ve dostluğu güçlendirmenin en eşsiz ve güvenilir silahıdır.

Lenin anlaşmaların açık olması gerektiğini öğretti bize ve gizli anlaşmaların geçersizliğini ilan etti.² Böylece her anlaşma ülke ve insanlığa özgü getirebileceği avantajlar açısından tüm ülke ve dünya kamuoyunun yargılarına bağlanmış oluyordu.

1- Bu olay 15 Aralık 1975'te Arnavutluk karasuları içinde oldu.

2- 8 Kasım 1917'de, 2. Sovyet Kongresi'nde alınan Barış Kararı'nda şöyle deniliyor: "Hükümet gizli diplomasiyi lağveder ve kendi payına, tüm görüşmelerin halkların gözleri önünde ve açıkça yapılması kesin amacını ilan eder. O, kapitalist ve toprak sahipleri hükümetinin yaptığı ve desteklediği gizli anlaşmaların tümüyle yayınına derhal başlayacaktır." (V.İ. Lenin. Seçme Eserler, Cilt 2 s. 330 İng. baskı)

Sovyet-Mısır antlaşmasının yenilenmeyeceği kararı, Mısır'ın hükümrانlığını güçlendiren, Sovyet revizyonistlerinin politik teşhirine neden olan ve Arap halklarıyla sahte dostluğunun maskesini yırtan olumlu bir adımdır, bu nedenle kararı biz de destekliyoruz.

Mısır hükümetinin bu kararı, bir kere daha Partimizin, Arap halklarına karşı SB'nin emperyalist amaçlı politikalarının, "Dostluk Antlaşmaları" ve diğer halklara teklif edilen "yardım"ın amacının Filistin ve diğer halkların mücadelelerini sabote etme ve Arap dünyasındaki hâkimiyetini gerçekleştirmeye yönelik olduğuna dair tezlerinin güvenilirliğine işaret ediyor.

Bununla birlikte, Sovyet-Mısır antlaşmasının geçersizliğini ilan etme olayının fazla büyütülmemesi gerekiyor. Sorun, Sedat'ın genel politikası içinde görülmeli. O, SB ile ilişkilerine dair doğru bir karar almışken, bir yandan da ABD'ye yaklaşıyor, kapıları Amerikan emperyalistlerine sonuna kadar açıyor ve böylece de Mısır ve diğer Arap halklarının özgürlük ve bağımsızlığı için yeni tehlikeler yaratıyor.

Olayların gelişimi Arap halklarının çok uyanık olmaları gerektiğini gösteriyor. Onlar gerçek özgürlük ve bağımsızlıklarını, İsrail işgali altındaki toprakların kurtarılması ve Filistin halkının haklarını almayı yalnızca iki süper devletin hegemonyacı ve saldırgan politikalarına kararlı karşı çıkarak sağlayabilirler.

ARAP HALKLARININ DÜŞMANLARINI ŞİDDETLE MAHKÛM EDİYORUZ

(Enver Sedat'ın yakında İsrail'e yapacağı ziyaret hakkındaki bir makale¹ için notlar)

Saldırganlar, ancak kendilerine karşı savaşarak teşhir ve tecrit edilebilirler. Bu tür saldırganlardan biri Arap halklarının toprak bütünlüğü, bağımsızlık ve özgürlüğüne kasteden İsrail'dir. O, kardeş Arap halklarının kanını akıttı ve ülkelerini işgal etti. İsrail, Amerikan emperyalistlerince desteklenen siyonistlerin, anavatsız bıraktığı şanlı bir halk olan kardeş Filistin halkına her gün ve acımasızca saldırıyor, öldürüyor ve katliamlar yapıyor. Bugün kahraman Filistin halkı, Arap kardeşlerince verilen topraklarda dağılmış bir biçimde vatanlı ve mutsuz olarak yaşıyor. Katliamlara uğramış ve dağılmış da olsa, bu ulus, yüksek bir savaş ruhuna ve savaşmak gerektiğinin berrak bilincine sahiptir. O, özgürlüğünü ve haklarını kazanmak ve vatanına tekrar kavuşmak için savaşmayı asla bırakmadı. Arnavutluk halkı, uzun süredir acı çeken bu kahraman halka karşı büyük bir sevgi, saygı ve hayranlık besliyor ve onların nihai zaferlerine sarsılmaz bir güven duyuyor.

Arap halklarına ve özellikle Filistin ve Suriye halklarına aldirmadan ve onların çıkarlarına karşın İsrail'le bir uzlaşma sağlayıp anlaşmak mahkûm edilmeyi hak eder. Arap halklarının yakın ve sadık kardeşleri olarak Arnavutluk halkı, böyle bir şeyi, Arap halklarının çıkarlarına kasteden ve emperyalist-siyonist saldırganlığı cesaretlendiren bir emperyalizm yanlısı faaliyet olarak değerlendirir.

Arap halkları arasındaki güvenilir ögeler, Filistinliler, Suriye, Cezayir, Irak, Libya, hatta Mısırlılar ve dünyanın tüm ilerici ve

1- 24 Kasım 1977'de Zeri Populit'te yayınlanan "Arap Halklarının Haklı Davası Yenilmezdir" başlıklı makale.

devrimcileri, İsrail’le bir anlaşma ve uzlaşmaya karşı olduklarını ilan ettiler.

Bununla birlikte, “bağılantısızlık” kartının hiç oynanmaması dikkate değerdir. Ve bu bir rastlantı değil. Somut olaylar ve sınıf mücadelesinin gelişimi, halkları aldatmak için çıkarılan “teori” veya “hareketler”in sahteliğini açıkça ortaya koymuştur. Aynı zamanda “bağılantısızlık”ın sancaktarı da olan böylesi uzlaşmaların kahramanları, emperyalizme bağlı ve ona teslim olmuşluklarını, onun ekmeğine yağ sürdüklerini, izledikleri politikanın biçimsel olarak bağımsız, gerçekte ise dikte edilmiş olduğunu ve Arap halklarına yabancı olan çıkarları savunduğunu açıkça sergilerken, “bağılantısız” hareketin taraftarları ne söyleyebilir?

Ayrıca sözde üçüncü dünyadan gelen açık bir faaliyet de yoktur. Dünya halklarının çıkarlarını desteklediklerini ve mücadelelerine yardım ettiklerini yüksek sesle iddia etmeye ve alıntılarla kanıtlamaya çalışan bu teorinin taraftarları, Arap halklarının haklı davalarını savunduklarını göstermiyor ve onlara destek için ortaya çıkmıyorlar. Niçin? Genel Arap çıkarları, toprakları, Filistinlilerin varlığı ve geleceği, müttefikleri olan “İkinci Dünya” ve ABD uğruna feda edilmiş olmasın? Veya belki de, küçük ulusların ve sıradan halkın tam olarak anlayamadığı emperyalist süper devletlerin yüce çıkarları bunu gerektiriyor olmasından ileri gelsin?

Partimiz ve Arnavutluk halkı tüm emperyalist hesapları küçümseyerek reddeder. Halkımız, Arap halklarının haklı davasını her zaman destekledi ve her durumda, iyi veya kötü, kederli anlarında ve geçici yenilgilerinde olduğu gibi sevinç ve zafer anlarında da onların yanında olacaktır. Biz küçük bir ulusuz, ama Arap ve Afrika halkları gibi özgürlük ve hakları için savaşanların sadık kardeşleriyiz.

Emperyalist süper devletlerin izlediği ve çıkarlarına uygun inşa edilen tüm politikalarını dikkatle izliyoruz ve herkesin, bunlardan her birinin, kendi hegemonyasını halklar ve kıtalar üzerinde daha sağlam ve çabucak kurmak istediklerini görmesi gerekiyor. Onlar, pençelerini derince uzatmış durumdalar ve ya-

yılmak için daha ilk adımı attıkları ülkeler veya ülke gruplarına kendi politikalarını zorla kabul ettiriyorlar.

Sovyet sosyal emperyalistleri kendisini özgürlük şampiyonu olarak göstererek o ülke liderliklerini aldatmaya çalışıyor. Onlar kendi emperyalist hâkimiyet çıkarları ve askerî üsler kurma hakkını kazanmak için bu ülkelere silah satıyorlar. Somali’de olan budur. Bununla birlikte ABD aynı zamanda veya hemen sonra ajanları, kredileri, silah ve dolarları vasıtasıyla hızla manevra yaparak Sovyetlerin planlarını bozmak için mümkün her şeyi yapıyor ve yapıyor da...

Bu emperyalist ve tehlikeli çıkar oyunlarının da kurbanları halklar oluyor. Özgürlük ve barışsever Somali ve Etiyopya halklarının, İtalyan sömürgecilerinin her türlü gaddarlığına uğramış bu iki eski halkın, savaştığını ve birbirlerini öldürdüklerini görüyoruz. Bu halklar mı savaşı istediler? Kesinlikle. Onlar aralarındaki anlaşmazlıkları savaşa ihtiyaç duymadan çözemezler miydi? Elbette ki uygun yöntemlerle çözebilirlerdi. O zaman niçin savaşıyorlar? Onların, yağmacı ve hegemonyacı çıkarları nedeniyle, emperyalist devletler ve süper devletlerce savaşmaya zorlandıkları çok açıktır. Acı çeken bu halkların kanları akar ve aralarına nefret tohumları ekilirken, kapitalist ve emperyalist devletler bazen bir yanı, bazen diğer yanı tutuyorlar. Bazen bir ülkeyi, bazen de diğerini alkışlıyorlar, hem de hiçbir zaman ve hiçbir şekilde bu cefakâr halkların barışa ve yaşamlarını tam bir özgürlük ve bağımsızlık içinde inşa etme olanaklarına kavuşmaları için en basit bir yardım jesti yapmadan...

Partimizin politikası açıktır. O, halkların çıkarlarını ve ulusal bağımsızlık mücadelelerini destekliyor. Biz onlara sorunları nasıl değerlendirdiğimizi dürüstçe anlatıyor ve onlarla kardeşliğimizi açıkça ifade ediyoruz. Genellikle iyi dilekler ve dostluk numaralarıyla gelen ve daha o anda hegemonyacı kurumlarını hazırlamakta olan emperyalist süper devletlerin entrikalarının önlenmesi gerekiyor. Angola, Zaire ve başka yerlerde devam etmekte olan faaliyet budur. Kardeş Arap halklarının kaderiyle oynanmakta olan Ortadoğu’da uzun zamandır oynanmakta olan

tehlikeli bir trajedi işte burdan kaynaklanıyor. Bu bölgelerde süper devletler ipleri uzun zamandır ellerinde tutuyorlar, yayılma ve sömürü özlemlerini gerçekleştirmek için bu iplerle istedikleri gibi oynuyorlar.

En saldırgan peyki İsrail'i savunan ve destekleyen Amerikan emperyalizminin politikası, saldırgan olmayan bir geri çekilme politikası olarak değerlendirilebilir mi? Şimdiki dönemde saldırgan bir savaş, ayrı ayrı saldırı eylemleri ve yerel savaşlar kışkırtılarak adım adım tezgâhlaniyor. Eğer Amerikalılar statükodan yana olduklarını açıklarsa, bu, onların saldırgan-yayılmacı amaçlarını terk ettikleri anlamına gelmez, fakat statükonun onların ve müttefikleri İsrail'in yararına olduğu anlamına gelir.

Biz, Carter'ın saldırgan politikasını kamufle etme çabalarına karşı çıkıyor ve onları mahkûm ediyoruz. Statüko yanlısı politikaları bir saldırı değil, fakat bir savunma politikası olarak sunmak isteyenlerin maskelerini de indiririz. Amerikan emperyalizminin hâlâ dişlerini kaybetmediği ve pençelerini sökmediği çok açıktır.

ARAP HALKLARININ TRAJEDİSİ

Amerikan emperyalizmi ve Sovyet sosyal emperyalizminin uzun zamandır kurbanları olan Ortadoğu'nun bir dizi Arap halkının gerçek bir trajedisi yaşanıyor. Onlar, bu ülkelerdeki askerî üsler, pazar ve nüfuz alanlarına sahip olmak amacını güden ABD'nin temsil ettiği NATO ve SB'nin temsil ettiği Varşova Pak-tı'nın entrikalarına sürekli maruz bırakıldılar. İki süper devletin amacı bu halkları bölünmüş olarak tutmaktır ve gerçekten de şimdilik bu amaçlarına ulaşmış bulunuyorlar.

Başka vesilelerle söylediğim gibi, bu halklar tümüyle Arap değildir, fakat bu gözönüne alınmadan, onlar, Arap olarak adlandırılabilir. Bununla birlikte, bu ülkelerde önemli bir rol oynayan din öğesinin hepsini bağladığı bir gerçektir. Devletlerinin ismi ne olursa olsun, Arap halklarının çoğu monarkların, şah ve emirlerin yönetimi altındadır, bunlar ülkelerini karakteristik Ortaçağ yöntemleriyle yönetiyorlar ve büyük emperyalist devletlere bağılıdırlar. Bu nedenle, bu halkların tam bir özgürlük ve demokrasiye sahip oldukları söylenemez.

Moritanya, Fas, Cezayir, Tunus, Mısır'dan Lübnan, Suriye, Irak, Ürdün, Suudi Arabistan, Kuveyt ve İran Körfezi Emirlikleri'ne kadar, bu devletler ve halklar, kendilerini adlandırdıkları gibi "Arap ulusunun büyük ailesini" oluştururlar. Bununla birlikte, zaman ve olaylar bu büyük aileyi böldü ve bu nedenle, bu aile adı bugün bazılarınca kullanılmaz. Bu devletlerin her biri Arap ulusunun bir parçası olabilir ya da kendilerini böyle değerlendirebilirler, fakat bu devletlerin tümü tek bir Arap ulusunu oluşturamaz ve oluşturamaz da. Bunların her biri diğeriyle benzer ve akrabadır, kendi bağımsız ve hükümrân devletleri vardır ve ortak çıkarlara sahipler, fakat bu ortak çıkarlar her bir devletin çıkarlarıyla bağdaşmaz ve asla bağdaşamayacağı da anlaşılıyor. Niçin? Çünkü ekonomik yapıları eşitsizdir ve üstelik bunların bazıları zerre kadar demokratik olmayan kişiler, gruplar veya partiler tarafından yönetilir. Onların, bazı durumlarda birinin diğeriinden daha

az ya da daha fazlasına sahip oldukları ve artırılma potansiyeline sahip esas servetleri ve özellikle de petrol kaynakları, Amerikan tekellerince yağma ve sömürüye uğratılır. Sovyetlere gelince; şimdilik onlar bu bölgeyi istikrarsızlık içinde tutmaya çalışıyor, bu bölgede askerî ve stratejik üsler elde etmek için, bu devletler üzerinde politik, ekonomik ve ideolojik etkinliğini kullanıyor. Bu bölgede politik, ekonomik ve askerî üstünlük sağlamak için iki süper devletin rekabeti, Arap halkları ve devletleri arasında şimdi varolan bölünmüşlüğü derinleşmesinin nedenidir.

Bu halklardan başka, bu bölgede İsrail ve Arap-Filistin halkları da vardır. Geçmişte bu bölgede fazla Yahudi yoktu, fakat zamanla ve özellikle İsrail devletinin doğmasından sonra sayıları önemli miktarda büyüdü. Eğer yanılmıyorsam, bugün İsrail'de 3.5 milyon Yahudi yaşıyor, fakat özellikle örgütlenme alanındaki İsrailli ruhu, yalnızca ekonomik ve askerî olarak değil tüm bakımlardan bu devletin güçlendirilmesine önderlik ediyor. İsrail devletinin esas destekçisi de, yerine göre diğer emperyalist devletlere aldırmayan ABD emperyalizmidir.

İsrail'den başka, büyük petrol tekelleri vasıtasıyla, Amerika, bu bölgedeki en zengin petrol ülkesi olan Suudi Arabistan, İran Körfezi Emirlikleri ve İran'ı da etkinliği altında tutuyor. Ve pratikte Amerikan emperyalizmi tüm bu ülkelerin petrol alanlarını kontrol ediyor ve bu büyük zenginliği elde tutmak için savaşmaya da hazırdır. Fakat kendinden önce diğerlerini kendi çıkarları için savaştırmayı şimdilik daha uygun buluyor. Böylece, o, Ortadoğu'daki nüfuz alanlarına yönelik bir tehdit hissettiğinde hemen İsrail'i kışkırtıyor. İsrail de, sonucunda bazı toprakları işgal edip Filistinlileri kendi ülkelerinden zorla sürerek diğer Arap ülkelerinde yaşamaya mahkûm ettiği bir dizi başarılı saldırılar başlattı. Bunların hedefi olan Mısır ve Suriye ise, sözümüne İsrail'i yenmek için Sovyet sosyal emperyalistlerinin desteğine bel bağlamışlardı. Bu, SB'nin politik çıkarlarına uygundu, çünkü onların gerçek amacı Mısır ve Suriye vasıtasıyla Ortadoğu petrollelerini kontrol alana alabilmektir.

Nasır Sovyetlerin tuzağına düştü, İsrail'in tümüyle tasfiyesini savundu, ama sahte bir bahaneyle de Kuzey Yemen'e yerleşti. Ve

Sovyetlere bağı politikası Mısır'ı ve halkını bildiğimiz felakete sürükledi.

Enver Sedat, kendini SB'ye yakından bağlayarak Nasır'ın politikasını izledi ve İsrail'i tehdit etmeye devam etti. Bu, SB'nin Mısır'a daha sağlam bir şekilde yerleşmesini mümkün kıldı ve olaylar öyle bir noktaya geldi ki, SB hiç kimsenin kendini oradan çıkaramayacağını düşünmeye başladı. SB'den aldığı silahlara dayanarak ve geleceği de düşünerek, Sedat bir manevra yaparak Sina'da İsrail güçlerini taciz etti ve fakat herhangi bir ciddi başarı sağlayamadan onlara saldırdı. Yine de, Mısır ordusu Süveyş Kanalı'nın doğu yakasına geçti ve Nasır zamanında İsraililerce işgal edilen Sina'nın bir bölümüne girdi. Bu durumda Amerika'nın müdahalesi gecikmedi ve Güvenlik Konseyi'nde hemen bir ateşkes kabul ettirildi. Sedat, Süveyş Kanalı'nın doğu yakasına geçişini Yom Kippur Savaşı (Ekim 1973) gibi büyük bir zafer olarak adlandırdı. Fakat İsrail de kendi politik rolünü oynadı, Süveyş Kanalı'nın batı yakasına geçerek ateşkesi kabul etti, böylece görüşmeler yalnızca bu savaş boyunca işgal edilen Mısır'ın bu parçası üzerinde cereyan etti. Ateşkes sonrası İsrail, diğer Arap toprakları ve Sina'daki Mısır topraklarını hâlâ elinde tutuyor, bu arada Filistinlileri ülkeleri dışında tutmaya devam ederek, işgal altındaki yerlere yakın üslerden sürekli saldırılarda bulunuyor.

İsrail, Suriye'nin Golan Tepeleri'ni de işgal altında tutuyor ve aynı zamanda, Amerikan emperyalistleriyle birlikte bu bölgede "olayları yatıştırmaya" çalışıyor. Bu taktik, Arap ülkeleri arasındaki bölünmüşlüğü derinleştirmeyi, eğer sürekli ve genel bir anlaşma mümkün olmazsa, hiç olmazsa başlıca Arap ülkesi Mısır'la en azından geçici ve ayrı bir anlaşma yapmayı amaçlıyor. ABD mümkün tüm araç ve yöntemlerle İsrail stratejisine yardım etmek için manevra yapıyor.

Mısır sayıca en kalabalık Arap ülkesidir. Mısır devletinin şimdiki lideri, Hitler'in mareşali Rommel'in hizmetinde bulunan ve bu aralar 2. Dünya Savaşı anılarını yazmakta olan zengin bir Arap, Enver Sedat'dır. Son zamanlarda, Kudüs'e giden ve orada İsrail Başbakanı Begin'le görüşmeler yapan Enver Sedat'ın bu ey-

lemi şaşırtıcı değildir. Onlar, bundan sonra ve elbette belirli koşullar altında “barış” içinde yaşamak için anlaşmaya vardılar. Bu koşullar, tabii ki, İsrail ve bu büyük anti-Arap tertibin yanında olan ABD’nin de yararınadır.

Ne var ki Sedat’ın Kudüs’e gidiş jesti diğer Arap ülkelerini “isyan ettirdi” ve onlar, Sedat’ı, Araplara ihanetle suçlayıp Libya-Tripoli’de toplanıp yargıladı ve mahkûm ettiler. Üstelik bu toplantıda bizzat Kaddafi, Esat, Bumedyen ve Lübnan temsilcisi de bulunuyordu. Anlaşma içinde Irak da vardı, fakat herhalde onlar kimseyi göndermediler. Böylece tüm Arap ülkelerinin katılmadığı Libya toplantısında Sedat’ı tehdit ederek mahkûm ettiler.

Gerçekte Suudi Arabistan, bunu açıkça söylemese de Sedat’ın yanındadır ve onu destekliyor. Körfez Emirlikleri de, kesinlikle bu ülkelerin onayını almadan bu adımı atmayan Enver Sedat’ın bu eylemini destekliyor.

Böylece, Arap ülkeleri arasındaki ilişkiler son derece karmaşık bir hal aldı. Bu anda, Cezayir, Suriye, Irak ve Libya’yı bir yanda, Mısır’la birlikte Ürdün Kralı Hüseyin’i diğer yanda görüyoruz. Aynı zamanda ve yukarıda değindiğim gibi, Arap dünyasının en güçlü kişileri Suudi Arabistan Kralı ve Körfez Emirlikleri de Mısır’ın safındadırlar.

Tunus, herhangi bir cephede tutumunu belirlemeden ve bazen birine, bazen ötekine karşı olduğunu ifade ederek tarafsız kalıyor.

Tripoli toplantısına engel olmak için Sedat, toplantıya katılan tüm ülkelerle diplomatik ilişkilerini derhal kesti. O, aynı zamanda Amerika, İsrail ve Sovyetlerin de katılacağı, bu bölgenin ilgili ülkelerini Kahire’de bir toplantıya çağırdı. Amerika’nın kabul ettiği, İsrail’in ise gitmeye çoktan hazır olduğu bu toplantıya katılmayı, bölgedeki diğer Arap ülkeleri büsbütün ofsayta düşmemek için kabul etmediler. Sedat, bu Arap ülkeleri katılsa da katılmasa da toplantıyı yapma kararlılığını ifade ediyor.

Bir başka deyişle, Amerikan emperyalizmi, geçici bir “barış” olsa da yalnızca uydusu Mısır ve İsrail arasında bir ‘modus viven-

di'ye¹ ulaşmayı amaçlarına uygun buluyor. Bununla birlikte ABD, diğer Arap ülkelerinin, özellikle de Suriye'nin bu "barış" anlaşmasına katılmasını istiyor ve bunu gerçekleştirmek için de çalışıyor, çünkü böyle bir şey onun çıkarlarına daha uygun olacaktır.

SB bu işe karışacak mı? Böyle olacağını sanıyorum. Çünkü SB, daha fazla yararlanabilmek için Arap ülkeleri ve halkları arasındaki bölünmenin derinleştirilmesiyle yakından ilgilenir.

SB'nin tüm aldatıcı tutumlarına kızan Sedat, onun ve müttefiki "halk demokrasisi" ülkelerinin askerî danışman ve teknikerlerini Mısır'dan çıkardı ve diplomatik temsilcilik personellerini en aza indirdi. Sonuç olarak, SB tutumunu değiştirdi ve şimdi açıkça Tripoli'de toplanan ülkeleri destekliyor. Ortadoğu'daki politikasını hayata geçirmek ve özellikle Libya, Suriye vb.'deki askerî üslerini savunmak için, SB bu tutumu seçiyor. SB'nin Akdeniz'deki bu ülkelerden kazandığı avantajlar askerî-stratejik karakterlidir, fakat o, bunları, gelecekte yalnızca Akdeniz ülkelerinde değil Afrika'nın içinde ve Ortadoğu'da ekonomik avantajlara kadar uzatmayı da umut ediyor. Bu koşullar altında, SB, Sedat ve onu destekleyenler hariç tüm Arap halklarının yakın ve sadık dostu pozunu takınıyor.

O halde, şimdilik Amerikan emperyalizminin yaklaşık olarak amaçlarına ulaşmayı başardığını görüyoruz, o, bu bölgedeki ekonomik ve stratejik pozisyonunu sağlamlaştırdı ve Arap halklarını bölmeyi başarabildi. En fazla ekonomik ve askerî güce sahip olan, en nüfuzlu Arap ülkeleri ve karışıklık ve savaş dönemlerinin gerçek silahı İsrail onun yanındadır. Bu arada SB, Mısır'dakileri kaybettiği için hâlâ elinde bulundurduğu pozisyonları sıkı tutmaya çalışıyor. Yine de tüm umutlarını kaybetmiş sayılmaz.

Bu durumda, açık ki, Akdeniz, Kızıldeniz ve İran Körfezi kıyılarındaki Arap ülke halklarının tümü için gerçek bir trajedinin yaşandığı sonucu çıkıyor. Çin, "proleter devrim için dünya ve insanlığa önderlik eden, esas itici güç" olarak gördüğü "üçüncü dünya" ülkeleri ve halklarının yanında olacağını düşünüyor. Bu,

1- Latince, geçici uzlaşma -Çev.

Ülkelerin çoğunun feodal monarklar ve büyük kapitalist burjuvazinin temsilcilerince yönetildiği, bunların halkların kaderiyle kumar oynadıkları ve herhangi bir emperyalist devlete göbekten bağımlı oldukları bilinirken ortaya atılan ne rezilce bir teori!

Çin politikasında Marksist-Leninist olan bir Şey yoktur. Yaşam “ dünya” teorisinin temelsizliğini, bu ülkelerde herhangi bir etkisinin olmadığını ve sözde “nc dünya” ülkelerine bile pek fazla bir Şey söyleyemediğini gösteriyor.

Üstelik Çin’in bu yönde takındığı tutumlar onu son derece zayıf ve gülünç bir duruma sokuyor. O hangi tutumu alacağını bilmiyor ve bilemez de; Sedat’tan yana mı yoksa ona karşı mı olmalılar, İsrail’e karşı mı yoksa ondan yana mı, Arap halklarının ve özellikle Filistin halkının ülkelerini gasbeden İsrail’e karşı mücadelesinin sürmesinden mi yoksa aralarında barış yapılımsından yana mı olacaklar?

Çin, bu sorunlar üzerindeki kanılarını bile açıklayamıyor. Ve bu, onun gülünç, çelişkili, temelsiz ve gerici politikası nedeniyle çok da doğaldır. Arap halklarının tümü Çin’i “büyük” bir devlet olarak görüyor, fakat onun iki süper devletin dünyayı kayėılandırان oyunlarından ortaya çıkan bu önemli sorunlara müdahale etme ağırlığının olmadığını ve en azından net bir tavır bile takınamadığını da biliyorlar. Böylece, açıkça söylenmese de Çin, Sedat-İsrail anlaŐmasının yanında ve kendi anavatanları için savaşan Filistin halkının özgürlüğü ve bağımsızlığının karŐısındadır.

SON OLAYLARIN IŞIĞINDA ORTADOĞU SORUNU

Bilindiği gibi, Amerikan emperyalistleri pençelerini Ortadoğu'ya derinlemesine uzattı ve SB'yi dışarıda bırakarak bu bölgede Amerikan-stili bir barış düzenlemeye girişti. Bu koşullarda Amerikan emperyalizmi ve Sovyet sosyal emperyalizmi arasındaki çelişkilerin daha da keskinleştiğini görüyoruz. Bu iki akbaba, bu bölgede nüfuz alanlarının paylaşımı üzerinde çekişiyorlar.

Ortadoğu'nun petrol, diğer doğal kaynakları ve pazarları bakımından stratejik önemi kadar, gelecekteki büyük bir savaşa ilişkin olarak askerî-strateji bakımından da önemli bir bölge olduğu biliniyor. Hem Amerikan ve hem de Sovyet deniz filoları bu bölge ülkelerinde sürekli üsler bulundurmak için çalışıyorlar.

SB'nin Mısır ve Suriye'ye yerleşmeye çalıştığını ve genellikle bunu başardığını, fakat Amerika'nın Sedat'ı kullanarak onu Mısır'dan kovduğunu biliyoruz. Bununla birlikte, O, yalnızca ülkeye Amerikalıları getirmek için Sovyetleri Mısır'dan çıkardı. Sovyetler, şimdi yalnızca, orda güçlü bir deniz üssüne sahip olmak için yardımı sürdürdüğü Suriye'dedirler. Mısır'ı kaybettikten sonra Sovyetler, elbette ki Akdeniz'de üsler bulmaya çalıştı ve amacına da ulaştı: O petrol ve dolar almak karşılığında silah verdiği Libya'yla birleşti ve aynı zamanda bu ülkede, hava ve deniz üsleri kurma olanaklarına da kavuştu.

Sovyetler büyük ve önemli stratejik yararlar sağlamasa bile bazı politik avantajlar için Cezayir'i de kazanmaya çalışıyor. Bu ülkeyle Fas ve Moritanya arasındaki Batı Sahra sorunundaki çatışmalarından yararlanmak istiyor. ABD, Fas kralı ve Moritanya'yı desteklerken Cezayir de Polisario cephesini destekliyor, diğer yandan, Amerika'nın Suudi Arabistan, İran Şahı, İran Körfezi Emirlikleri, İsrail ve şimdi de Mısır ve Kral Hüseyin'le güçlü bağları olduğunu biliyoruz.

Böylece, biri diğetine karşı mücadele eden iki blok'u ve her birinin Arap halkları zararına bu bölgedeki hegemonyalarını güçlendirmeye çalıştıklarını görüyoruz. İki süper devletin tüm politikaları, Arap halklarının özlemlerinin gerçekleşmesine engel olmak için onların birliğini parçalamak amacını taşıyor. Her ikisi de, bu halklara tam olarak ve mümkün olduğu kadar kolayca hâkim olmaya çalışıyor.

Mısır ve İsrail bu bölgede olan askerî olayların iki elebaşısıdır. Bir diğeri ve daha az önemli olanı Suriye'dir. Sedat Amerika'nın desteğini kazandı ve çok yakından bağlı olduğunu iddia ettiği diğeri Arap ülkelerinin genel bir onayını almadan "cesur" bir eylemi üstlendi. Önce de yazdığım gibi, İsrail'e gitti, İsrail Başbakanı Begin ve parlamentosu Knesset üyeleriyle buluştu ve böylece "barış" görüşmeleri başladı. Sedat İsrail tarafından çok sıcak karşılandı. Elbette ki görünürde görüşmeler samimi geçti.

Sedat, Begin ve Carter önceden tüm sorunlar üzerinde genel bir anlaşmaya varmamışlardı, fakat başlıcaları üzerinde tam bir görüş birliği üzerindeydiler. Bu sorunlar, Kahire, Washington ve başka yerlerde tartışılıyor. Mısır ve İsrail uzmanları, Kahire'de bir araya geldiler ve görüşmeleri başlattılar. Şimdiye kadar, neleri tartıştıkları hakkında fazla bir şey bilmiyoruz, çünkü yabancı haber ajansları herhangi önemli bir şey vermediler.

Söyledikleri tüm şeyler ise Mısır ve İsrail devlet adamları arasındaki dostluğun sürekli geliyor oluşuna ilişkindir. Bu, İsraililerin Mısır ve liderleri hakkında büyük bir hayranlıkla bahsedişlerinden ortaya çıkıyor. Ayrıca İsrail delegelerinin Kahire'deki olağanüstü karşılanışları ve piramitlere giden caddelerden birinin "Barış Yolu" olarak yeniden adlandırılması da bunu gösteriyor.

Bu dönem boyunca Begin yurtdışına birçok ziyarette bulundu. O, Fransa'ya gitti ve orada bu "barış hattını" destekleyen Giscard d'Estaing'le samimi görüşmeler yaptı. Ayrıca bu "barış çizgisi"ni destekleyen B. Almanya'ya, son günlerde de Washington'a gitti. Elbette ki o, Amerika başkentine, bu görüşmelerde ABD'nin neleri elde etmek istediği hakkında kesin ve açık emir-

ler verilmek üzere Carter tarafından çağrıldı. Carter ve Begin galiba tatmin edici bir anlaşmaya vardılar. Böylece ve haber ajanslarının bildirdiğine göre, Begin Mısır'a Sedat'la buluşmak üzere gidecek ve onunla bir anlaşma yapacaktır. Şimdiki koşullarda bu, ne türden bir anlaşma olacak? O, muhtemelen Mısır'la İsrail arasında iki yanlı bir barışı içerecek ve bu arada tüm çabalar Suriye'ye ve diğer muhalif Arap ülkelerine onu kabul ettirmek için harcanacaktır. Bu durumda, tabii ki, Süveyş Kanalı tümüyle açıldığında ve her iki tarafın kontrolüne alındığında, ABD'nin İsrail'e Süveyş Kanalı'ndan Kızıldeniz'e ve Bab-el Mendeb Boğazı ve Aden Körfezi'nden Hint Okyanusu'na engelsiz, serbest geçiş gibi hakları vermesini garanti etmesi karşılığında, Sina Çölü Sedat'a verilebilir.

Diğer yandan, bu iki yanlı "barış" anlaşması "genel olarak" Filistin sorununun çözümüne de götürebilir. Bu, Filistin sorununun "genel olarak" çözümü, elbette ki, Amerika ve İsrail'in istekleri doğrultusunda ve Sedat'ın kabul etmesiyle olacaktır. Böylece, amacın, Akdeniz kıyılarındaki Gazze Şeridi ve Ürdün Nehri'nin batı yakasında kurulacak bir "Filistin devleti" veya "bağımsız" bir Filistin'den çok, varlıklarını Hüseyin'in Haşimi Krallığı içinde ifade edecek Filistinlilerin varlığını bir kabul ediş olacağı anlaşılıyor.

Bu, Amerikan emperyalizmince tezgâhlanan bir komplonun sonucu olarak İsrail ve Mısır arasındaki iki yanlı anlaşmanın veya uzlaşmanın özü olabilir. Doğal olarak, Suudi Arabistan, İran, Fas ve Körfez Emirlikleri bu anlaşmayı ilk olarak kabul edenler olacaktır. Diğer Arap ülkeleri de Suriye-Golan Tepeleri sorunu üzerindeki bazı çözümlerin sağlanması sonrasında, bunu kabul edebilirler, bu, yakında görülecek, fakat Amerikalılar bu amacına varmak için Suriye'ye bazı ayrıcalıklar vermek zorunda kalsalar da, SB'yi oradan çıkarmak için çalışacaktır. Carter, Sedat, Suudi Kralı arasında bu sorun üzerindeki görüşmelerden sonra, bunun yapılabileceğini sanıyorum.

Eğer Suriye'yi de kontrolleri altına alırlarsa, o zaman hangi ülke kalıyor? Yalnızca Irak ve o da Sedat'ı şimdilik desteklemese bile, ulusal toprak özlemleri nedeniyle Suriye'yle iyi ilişkiler

içinde değil. Bu ülkelerde iktidarda olan “Baas” partileri birbirlerine karşıdır ve mücadele halindeler. Yine de Irak, Amerika tarafından kolayca nötrale edilebilir. Bu durumda geriye Cezayir, Libya ve Lübnan kalır. Lübnan kozmopolit bir devlettir ve burjuvazisi tüm taraflarla ticaret yapmak ve ilişkide bulunmak isteyen bir sınıftır. Bu nedenle Lübnan’ın ABD ve İsrail etkinliği altında olduğu söylenebilir. Bu koşullar altında Amerikan emperyalizmi, Ortadoğu’daki planını güçleştirecek ne Cezayir ve ne de Libya muhalefetini hesaba katar.

ABD, bu satranç oyunundaki esas taşları, Mısır, Suudi Arabistan ve İsrail’i kontrolü altında tutuyor. ABD, doğal olarak, SB’nin Libya veya Cezayir’de tutunmasını engellemeye çalışıyor.

Son bir gazete haberi Carter’ın Mısır’a gideceğini açıkladığını söylüyor. Giscard d’Estaing’le görüşmek için Fransa’ya da gidecek. “Giscard d’Estaing’le görüşmeyi çok istiyorum” diyor, “çünkü NATO’da olmasa da Fransa, NATO’yu destekler ve tüm çıkarlarımızın güvenilir bir savunucusudur. Fakat onunla özellikle Afrika hakkında görüşmek için gideceğim” diyor ve devam ediyor Carter, “çünkü Fransa, bu kıtanın yıllardır birikmiş bilgisine sahip ve Afrika sorunu ABD’yi ve çıkarlarını çok ilgilendiriyor.” Amerikan emperyalizmi kendi durumunu açıkça ifade etmedi. O, aslında Afrika kıtasındaki ekonomik, politik ve stratejik pozisyonunu güçlendirmek istiyor. SB’nin Afrika’da yerleşecek yer bulmasını engellemek ve Afrika’daki nüfuz bölgeleri ve üslerinden onu çıkarmak ve tümüyle tasfiye etmek için mücadele edecek. Elbette ki, Amerikan emperyalizmi bu faaliyetinde, kendi etkinliğini kullanıp onları da tedricen kovuncaya kadar, Fransa ve İngiltere’nin Afrika’daki çıkarlarını da koruyacaktır.

Şimdi, ABD’nin SB’yi Somali’den kovduğunu görüyoruz, önceleri Sovyet yanlısı olan şimdiki başkanının Amerikan yanlısı olduğu ve Carter’la bir anlaşma yapmak için Washington’a gittiği görüldü. Somali ve Etiyopya arasında uzun süren bir savaş devam etmektedir. Haile Selasiye zamanındaki acıklı Ortaçağ koşullarından çıkan Etiyopya hâlâ istikrarı sağlayamadı. İlk silah daha sonra da biraz ekonomik ve teknik yardım sağlayarak

nerede açık bir fare deliği varsa oraya dalış yapan Sovyetler, bu durumu kullanmakta da gecikmediler. Onlar bir Küba ve Sovyet ordusu ve Somali'ye karşı savaşa sürecekleri Etiyopyalıları eğitmek için subay ve danışmanları derhal Etiyopya'ya indirdiler.

Arap halklarının zararına ve dünya barışı için büyük bir tehlike oluşturan bu karmaşık duruma karşın, Hua Gua Feng'in Çin'i, yalnızca izliyor ve hiçbir şey yapmıyor. Ancak o, belli bir kaygıyla izliyor, çünkü, benimseyeceği tutumun ne olduğunu bilmiyor ve çünkü kendi ciddi iç sorunları ve çürük teorileriyle bozulmuş ve sersemlemiş durumda.

Afrika ve Mısır'da Sedat'la anlaşma içinde olan Çin'in, ABD ve iki yanlı barış anlaşması taraftarı olduğundan kuşku duyulamaz. Gerçekte Çin bu iki yanlı politikasından hoşnuttur, fakat o böylece kendini dünya halklarının gözleri önünde teşhir ediyor, çünkü o, "orkestra şefi Amerika değneği" altında icra edilmekte olan bu olaylara karşı mı yoksa yanında mı olduğunu açıkça ifade etmiyor. Her yerdeki Çin elçilerine bu sorunlar hakkında sorular yöneltiliyor ve onlar en küçük bir utanç duymadan yanıtlıyorlar: "Söyleyecek bir şeyimiz yok ve biz bu işlere karışmıyoruz, çünkü bu sorunlar çok karmaşıktır." Bu yanıtları duyanlar şaşırıyor ve şunları söylüyorlar: "Bu tutumu sürdürmek nasıl mümkün oluyor? Bu, kendini sosyalist olarak adlandıran nasıl büyük bir devlettir ki, böyle bir duruma düşürülüyor, ağızlarını kapıyorlar ve bu sorunların karmaşık olduğunu söyleyip bu nedenle karışmadıklarını söylüyorlar?" Başka bir deyişle, herkes Çin'in kapitalist bir düzenin çamuruna battığını anlıyor, fakat böyle bir durumda, küçük de olsa her kapitalist devlet kendi güçlerini ifade ederken, o, kendi kaotik ve yeterince örgütlenmemiş kapitalist yapısıyla bir tutum takınmaktan acizdir.

Önceleri Amerikan emperyalizmi ve Sovyet-sosyal emperyalizmine karşı kararlıca mücadele ettiğine inandığımız büyük Çin'i bu duruma düşüren, Mao Zedung'un anti-Marksist, revizyonist çizgisidir.

HER ÜLKENİN BAĞIMSIZLIĞINI SAVUNMA HAKKI VARDIR

Bu ülkeye hava yoluyla giden bir Mısırlı komandonun ölü-
mü nedeniyle Kıbrıs ve Mısır arasındaki çatışma devam ediyor.
Mısır Kıbrıs'la tüm diplomatik ilişkilerini kesti. Bu olayda, bu iki
devletten hangisi haklıdır? Elbette ki hatalı olan Mısır'dır. Kıb-
rıslıların ve Kipriyanu'nun ılımlı tutumunu ve kendi paylarına
bir anlaşma arzusu içinde olduklarını biliyorum. Onlar, iki ülke
arasında barış olmasını ve diplomatik ilişkilerin başlatılmasını
istiyorlar. Bana kalırsa Mısır hükümetine uzlaşıcı yaklaşımlar
sunan Kıbrıslıların bu ılımlı tutumlarına Mısırlılar olumlu yanıt
vermiyorlar.

Mısır hükümetinin, Kıbrıs'ın neden olmadığı bir çatışma-
nın canlı tutulmasında emperyalist devletlerce kışkırtıldığından
kuşku duyulamaz, Kıbrıslılar görevlerini yaptılar ve ülkelerinin
hükümrانlık haklarını savundular. Sedat, komandolarla dolu
bir uçağı niçin gönderdi ve izin almadan Kıbrıs'a inen bu uçak,
"El-Ahram" gazetesi editörünü öldüren iki Filistinli "terörist"i
bulunduğı uçağı niçin saldırtıldı? Sorunlar böyle çözülemez ve
Sedat'ın kullanmaya çalıştığı yöntemlerle sorunun çözüm giri-
şimlerine izin verilemezdi. Ve gerçekten de, o, son zamanlarda
"Dünyanın herhangi bir yerindeki Mısırlının yaşamını korumak
için silah kullanılacağını" açıklamıştı!

ÜÇ POLİTİKACI VE ORTADOĞU’NUN SORUNLARI

18 Eylül’de, Associated Press haber ajansı Washington’dan verdiği bir haberde, Arap halkları için yaşamsal bir önemi olan ve ABD’nin çıkarlarını da yakından ilgilendiren Ortadoğu sorunu üzerine Carter, Sedat ve Begin üçlüsünün Camp David’de ulaştıkları bir antlaşma metnini verdi.

Amerikan emperyalizmi pençeleriyle Ortadoğu’yu derinlemesine sarmış durumda ve tüm Arap toplumu için böylesi zor anlarda bile aralarında ortak bir dil yaratamayan Arap halklarını bölme politikası izliyor... Dünya gericiliği, Arap devletlerinin her zaman araları açık olsun diye bölgeyi bölünmüş olarak tutmak için elinden geleni yapıyor. Dünya gericiliğinin amacı, yoksulluk ve saltanatın hüküm sürdüğü bu ülkeler hükümdarlarının çıkarlarını da gözeterek bu halkları Ortaçağ köleliği altında tutmak ve muazzam kârlar elde etmek için büyük zenginlik kaynaklarını ve petrollerini satmaya zorlamaktır.

Bu koşullar altında, bu bölgenin esas jandarması, olan (ya da efendisi de diyebilirsiniz) ABD ısrarla “böl ve yönet” politikası izliyor. O, bir devleti diğerinin, bir grup devleti diğer grup devletin karşısına dikeyor, İsrail ve Mısır, İsrail ve Suriye, Suriye ve Lübnanlı kuklalar, Irak ve Suriye, Güney Yemen’e karşı Suudi Arabistan ve Kuzey Yemen arasında yerel savaşları kışkırtıyor, onlara iştirak ediyor, Körfez ülkeleri arasında anlaşmazlıklar yaratıyor ve çeşitli şeytani komplolarla onları bölmek için elinden geleni yapıyor.

Amerikan emperyalizmi, özellikle İsrail’i, hizmetindeki gerçek bir jandarma olarak kullanıyor. Bu jandarma şimdiye kadar Mısır, Suriye, Lübnan, Ürdün vb.’leriyle kanlı savaşlara neden oldu. ABD, İsrail’e güçlü silahlar vererek onu tam olarak destekliyor ve hatta ona atom bombası verdiği de söyleniyor. O, kapitalist ve emperyalist ülkelerdeki siyonist finans çevrelerinin ağırlığı

nedeniyle, lojistik yardımlarda da bulunuyor. Böylece İsrail'i çok uygun bir kuklası yaptı. ABD, Arap ülkeleriyle sorunlarında ve petrol fiyatlarının ayarlanmasında güçlüklerle karşılaştığında, kuklası İsrail vasıtasıyla savaşa kadar giden olayları kışkırtır. Bu savaşlar, Mısır, Suriye, Ürdün'e ait ülke toprakları, Sina, Batı Sahili, Golan Tepeleri ve Gazze Şeridi'nin, atılmadıkça asla kımıldamayacak bir şekilde İsrail tarafından işgaline yol açtı.

BM'de, İsrail'in bu faaliyetlerine karşı alınan sayısız kararlara ve hemen tüm dünya devletlerinin seslerini yükseltmelerine karşın İsrail saldırgan faaliyetlerine devam etti. Arap ülkelerini işgal etmekle kalmadı ve fakat Avrupa'nın diğer ülkelerinden aldığı kadar Polonya, Romanya ve SB'den Yahudi göçmenleri kabul ederek, oralarda Yahudi kolonileri de yarattı.

Arap halklarının tümü ve özellikle Filistinliler, insanlığın şimdiye kadar görmediği en büyük acılara maruz kaldılar. Filistinliler hâlâ en fazlasını çekiyor. Onlar, geçici evlerde ve çöldeki çadırlarda barınan mülteciler olarak yaşıyorlar, çünkü İsraililerin işgal ettiği ve geri vermeyi reddettiği ülkelerini kaybettiler. Bu nedenle, Filistinliler, şimdiye kadar bir uzlaşmaya yanaşmadan amansız bir mücadele yükselttiler. Filistin Kurtuluş Hareketi içinde farklı görüşte gruplar olmasına karşın, genel olarak hepsi de ülkelerini İsrail siyonistlerinden kurtarmayı istiyor.

Filistin halkı, tüm Arap ülkelerinde dağılmış olarak yaşamlarını sürdürürken görülebilirler: Onlar Lübnan'da köylere yerleşmiş olarak savaşıyorlar, Mısır'da mülteci ve savaşçı olarak yaşadılar, savaşmalarına bazen izin veren bazen de karşı çıkan Suriye'de; barbarca bir baskı altında tutuldukları Ürdün'de yaşadılar ve bir kısmı hâlâ yaşıyor, Irak, Suudi Arabistan, Yemen, Körfez Emirlikleri ve hatta Fransa'da ve başka yerlerde... Onlar, direnişlerine bir gün bile ara vermeyen kahraman bir halktır...

ABD'nin, birçok görüşme ve tartışma, sahne arkasında çevrilen numaralar ve kotarılan işler sonrasında Mısır ve İsrail arasında yarattığı az çok barışçıl ve gerçekten zor koşullarda, Ortadoğu sorununu sözümona çözmek için Camp David'de buluştular. Tam on üç gün baş başa görüştüler. Üstelik, yalnızca Sedat ve

Begin arasında olmasın diye bizzat Carter'ın kendisi de görüşmelerde aktif olarak bulundu. Böylece Carter Ortadoğu'ya sözde barışın yerleştirilmesi görüşmelerinin üçüncü üyesi olarak değerlendirildi. Elbette ki, tüm bunların sonucunda “dağ çalıştı ve bir fare doğurdu”. Bu fare, Filistin halkı ve diğer Arap halklarının, genel olarak “kazandığı” veya kazanamadığı şeyi temsil ediyor. Camp David'de yayınlanan bildiriye göre, Amerikan emperyalizmi, Begin ve Sedat arasında geçici bir barış ve Batı Yakası, Gazze Şeridi ve Necef Çölü sorunları üzerinde geçici de olsa bir anlaşma “sağlamayı” başardı.

Gerçekte ise, somut hiçbir şeye ulaşılamadı. Çözümüne ulaşılan tek şeyin, beş yıl içinde, İsrail'in Ürdün Nehri'nin batı yakası ve Gazze'den tedricen çekilmesi ve bu bölgede iddiaya göre otonom bir Filistin devletinin kurulması olduğunu söyleyebiliriz. Otonom Filistin yönetimi, elbette ki, ABD'nin “garantisi altında” ve her zaman İsrail, Mısır ve Ürdün'ün dolaylı denetimi altında olacak.

Mısır'ın bazı küçük şeyler verilerek memnun edilmesi de unutulmadı. Örneğin, bir kısım İsrailinin Sina'dan çekilmesini içeren bir anlaşmaya varıldı. Her şey tümüyle ABD ve sadık uşaklarının şeytansı manevralarından başka bir şey değil. Şöyle de söylenebilir, Amerikan emperyalizminin geçici bir zaferidir bu, çünkü yukarıda da söylediğim gibi, onlar, beş yıl içinde Gazze Şeridi ve Ürdün Nehri'nin batı yakasında sözde “özerk” bir devletin kurulması için çalışma kararı aldılar. Bu dönem içinde de, “özerk devlet” belli miktarda kendi bağımsız polis güçlerine sahip olacak, fakat orada her zaman sınırları korumak için Ürdün güçleri gibi İsrail'in de askerî ve polis güçleri olacak. Böylece Filistinliler yalnızca görünüşte bir bağımsızlığa sahip olacaklar. Camp David'de varılan anlaşma eğer böyle bir statüye, o zaman Mısır ve İsrail arasında bir barış antlaşması imzalanmış olabilir. Amaç, bu beş yıllık sürede Arap “ineği”nden süt sağmak için görece bir barışın Amerika'ya sağlanmasıdır. Böylece petrol, Amerikan tankerleri ve petrol hatlarına engelsizce akacak. Bu arada da ABD, Arap devletlerini Camp David antlaşma kararlarını kabul etsinler ve böylece sözümona kapsamlı ve genel bir barış ol-

sun diye bir dizi komplolar tezgâhlayacak. Filistin halkı çok haklı olarak bu antlaşmanın hiçbir bölümünü kabul etmiyor, çünkü gerçekte onların bundan hiçbir kazançları yok. Ülkeleri işgal altındadır ve bu nedenle onlar, çok haklı olarak anavatanları özgür oluncaya ve daimi düşmanlarının vesayeti ve müdahalesi olmayan gerçekten bağımsız bir devlet kuruncaya kadar savaşıacaklar.

Bununla birlikte, şaşırtıcı olan, Camp David’de Ürdün temsil edilmediği halde, varılan antlaşmanın, Ürdün’ün de katılmasıyla gerçekleştiğinin utanmazca ifade edilışıdır. Onların ne olduğunu herkes bilse de, Kral Hüseyin ve yönetimi, Camp David’de alınan kararlarla bir bağlantılarının olmadığını açıkladılar.

Camp David antlaşması, Sedat’ı Arap halklarına ihanet etmekle suçlayan Suriye veya Cezayir, Fas, Libya ve diğer Arap ülkelerince, hatta ona karşı olduğunu açıklayan Suudi Kralı’nca da kabul edilmiyor. Böylece, bu sahtekarlığın yalnızca bu üçlü tarafından kotarıldığı anlaşılıyor.

Elbette ki, bu beş yıl sonrasında da, ABD bu antlaşmaya muhalefet edenleri ikna etmek için sayısız manevralara angaje olacak, gerçekte bu manevralar başladı bile... Bildirinin yayınlanmasından hemen sonra Dışişleri Bakanı Vance, Suudi Kralı, Kral Hüseyin, Esad ve diğerleriyle görüşmeler yapmak için Ortadoğu’ya hareket etti. Amacı, onlara ne pahasına olursa olsun, her türlü baskı uygulayarak veya bazı “ayrıcalık”lar sağlama sözü vererek Jimmy Carter’ın geçici çözümünü kabul ettirmektir. İşte olaylar böyle geliyor.

Tüm bunların ortasında, Çin, gazetelerinde Camp David antlaşması hakkında bir açıklama yayınladı. Şimdilik açık bir tutum takınmıyor, fakat onun Amerikan emperyalizmi ve Sedat yanlısı olduğu apaçıktır. Daha sonra, destekleri çok daha açık olarak ifade edilecek. Çünkü Çin, Ortadoğu’daki statüko için çalışıyor, yani Çin, süper bir devlet olmak için, ihtiyacı olan kredileri koparabilmek için ABD’nin oraya hükmetmesini ve yalnız oraya değil, dünyanın her yerine ve hatta yanı başındaki Japonya, Tayvan, Kore ve diğer yerlere egemen olmasını bile destekler. Ve Sovyet sosyal emperyalizmine karşı sözde mücadelesinin özü de budur.

Sovyet sosyal emperyalizmi de, elbette ki bu durumdan yararlanıyor. Ve o, Sedat-Begin anlaşmasına muhalefet eden diğer sözümona güçlü rejimlerin yanındadır...

İRAN HALKINA ŞAN OLSUN!

Pers¹ halkı ilerici bir geleneği, büyük bir kültürü, kapsamlı ve derin bir idealist felsefesi olan bir halktır. Dünyayı şaşırtan yazarlar, ozanlar ve bilim adamları, saflarından çıktı. Bugün bile onların çalışmaları büyük dünya kültürü hazinesine yetkin katkılarda bulunuyor.

Pers halkının ve seçkin temsilcilerinin tarihi, dünya tarihinin en şanlı bölümlerinden biridir. Bu büyük adamların, Sadi, Firdavsi, Ömer Hayyam vb. gibi filozof ve şairlerin çoğu, sıradan halktandı ve eserleri, kaynakları şahlar ve imparatorlar tarafından desteklenmiş olsa da, hep halktan aldı. Bu bilimsel gelenek nesilden nesile devredildi.

Modern zamanlarda İran, emperyalizmin ve özellikle de bu ülkede petrolü ilk bulan Pers şahları ve prenslerinden “Anglo Pers Petrol Şirketi” adına, karşılığında hiçbir şey vermeyerek kopardıkları ödünlerle İngiliz emperyalizminin kurbanı oldu. Daha sonra, bu petrol zenginliğinin muazzam ölçülerde artması karşısında, İngiliz Amirallığı, onu tümüyle kontrol altına aldı, çünkü onsuz ne denizlere hâkim olacak bir filo yaşatılabilir, ne de metropollerde endüstriyel bir ilerleme sağlanabilirdi.

Bu nedenle “Anglo-Pers Petrol Şirketi” Pers körfezi ve ötesine de yayıldı, bu ülkeleri “kara altın” çıkaran petrol kuyularıyla ve rafinerilerle doldurdu. Petrol, Abadan’dan özel olarak yapılmış petrol tankerleriyle metropollerine ve başlıca yerlere götürülerek sarı altına satıldı. Bunların tümü emperyalizmin dünya hâkimiyeti stratejisine hizmet etti.

Daha sonra her şey, petrolün çıkarılması, işlenmesi ve taşınması, sömürgeciler için en yüksek kârların sağlanması, İran halkının yoksulluğunun artması pahasına mükemmelleştirildi.

İngiliz imparatorluğu sofrasından artan küçük kırıntılar

1- 1935'te Şah Rıza Pehlevi Pers adını İran yaptı.

İran'da şahlara dağıtıldı ve onlar da, petrol alanlarına sahip çeşitli prensliklere kendilerinden artanı verdiler. Önce Kaçar hanedanı ve sonra da Pehlevi hanedanı temsilcileri yalnız İran'ın değil fakat dünyanın en zengin aileleri oldu. Çünkü petrol çıkarımında Pers ülkesi dünyada ikinci yeri işgal ediyordu.

Bilindiği gibi, orada, hem görkemli bir yaşam süren şah ve prenslere hem de kırlarda ve şehirlerde yoksulluk içinde kıvranan halkı sömüren İngilizlere karşı mücadele ve direnişlerden kaynaklanan birçok sivil karışıklık ve çatışmalar oldu. Diğerleri bir yana, yakın tarihlerdeki çatışmaların çoğu, "Tudeh" Partisi ve toprak sahibi demokratik burjuvaların temsilcisi Musaddık'ın İngiliz Petrol ayrıcalıklarının temsil ettiği İngiliz İmparatorluğuna karşı birleşik hareketleridir. Bu çatışma ve ayaklanma sonrasında ve onun bir sonucu olarak Musaddık 1951 başlarında iktidarı ele geçirdi. Onun hükümeti petrolü millileştirdi. Böylece petrol gelirinin ezici çoğunluğu İranlılara kalacak, petrolü oradan alan İngiliz ve diğer emperyalistlere bir şey kalmayacaktı ve bu, Şah Pehlevi'nin zararına değişen bir durumdu. Musaddık ve komünizmden esinlendikleri söylenebilecek "Tudeh" in temsil ettiği muzeffer isyancılar, Şah'ı Roma'ya kalkacak bir uçakla sürgüne zorladılar. Fakat, o zaman CIA, Şah'ın generalleriyle işbirliği yaparak, Tahran'ın ayak takımını sözde Musaddık'ı savunmak aldatmacası altında caddelere çıkarıp hükümet üyelerinin toplantı halinde olduğu saraya saldırtarak Musaddık dahil hepsini tutukladılar. "Tudeh" Partisini, üyelerini idam edip hapsederek ezdiler ve böylece halkın bu demokratik ayaklanmasını kanla boğdular. İran'ın tümüne yayılmayan bu isyanının merkezi Tahran'dı.

Bu ayaklanmanın bastırılmasında belirleyici rolü oynayan ABD'ye elbette ki petrolün aslan payı verildi. Kalanın bir bölümü İngilizlere ve üçüncü bölümü de Rıza Pehlevi'ye kaldı. Böylece güçlü bir monark olan Şah, kökenini antik çağların Asur imparatorluğuna uzatacak kadar megaloman bir imparator oldu. Gerçekten de Tito'dan Çin'e kadar dünyanın tüm devlet adamlarını davet ederek, çölde diktiği ipek çadırlarda ilk Pers devletinin 2500. kuruluş yıldönümünü kutladı. Cahil ve yoksulluk içinde bırakılan İran halkının kanını içen bu barbar Ortaçağ feodal

monarkının davetine uyan Çinliler de oraya gidip bayramlarına katıldılar ve Şah için dua ettiler.

Şah ABD'nin uşağı oldu. Amerikalılar yönetimin gerçek efendileri olarak petrolün ezici çoğunluğuna sahip oldukları gibi, İran'daki yasaların da gerçek yapımcıları oldular. Şah, bu yağmadan aldığı payla ülke dışında kendisi ve ailesi adına yatırımlar yaptı, dünyanın başlıca ülkelerinde konutlarıyla birlikte caddeler satın aldı, kötü zamanlarında kullanmak üzere kişisel serveti olarak altın ve değerli taşları, Avrupa ve ABD'deki bankalara yatırdı. Ülke içinde de, kendisine muhalefet etmeye ve hatta kan-içici kişiliğine karşı bir tek sözcük söylemeye cesaret eden herkesi sakatlayan ve öldüren acımasız bir silah olarak SAVAK'ı yarattı.

Bu kez, yalnızca petrol değil, aynı zamanda tüm ülke, bir arazi parçası gibi politik ve askerî olarak Amerikalılara satıldı. Şah, kendini halktan korumak için, ABD'den çok büyük miktarlarda ve içinde makineli tüfek, tank, top, uçak ve füzelerin olduğu en modern silahlar alarak yüz binleri bulan bir orduyu donattı ve birçok yeni havaalanları inşa ettirdi. Tüm bunlar, Amerikalıların İran'daki varlıklarını ve Şah'ın zenginliğini korumak için olduğu kadar halkı da kölelik altında tutmaya devam etmek içindi.

Elbette ki dünyanın her yerinden Şah'a yapılan askerî ve politik yardıma karşın bu ülke ebediyen böyle yönetilemezdi. Diğerleri gibi Çin'in yeni imparatoru da Şah'a çiçek yaprakları atmak-tan geri kalmadı. Bizzat Hua Kua Feng'in kendisi İran'a¹ gitti, orada İran Şahı'yla olan "büyük ve sağlam" dostluğunu en sıcak ifadelerle dile getirdi ve Çin'in güçlü destekçisi dostları için uzun ömürler diledi: ABD ve dünya kapitalizmi için.

Hua Kua Feng, İran Şahı'na en büyük ve anlamlı dostluğu-nu verdi. Fakat Çin'in İran imparatoruyla bu bağlarının, onun ve Deng Şiao Ping'in iktidara gelişinden önceye dayandığını söylemek gerekiyor. Mao Zedung ve Cu Enlay'ın, kendileri İran Şahı'nın çok yakın dostları oldular, Li Şien gibi başlıca Çin liderleri istedikleri zaman bu ülkeyi ziyaret ettiler. Hatta kardeşinin halk-ları köleleştirme ve baskı altında tutma planlarının danışmanı,

eşi görülmemiş bir komplocu ve İran'ın en zengin kişilerinden Prenses Eşref, Pekin'de bizzat Mao Zedung ve Cu Enlay'ın başında olduğu görkemli bir kabulle karşılandı.

Fakat emperyalizm, revizyonizm ve tüm dünya gericiliğinin birlikte hareket etmesine karşın, kahraman İran halkı daha fazla baskı altında tutulamazdı. Halkın bağımsızlık ve özgürlük duygusu bir volkan gibi patladı. Halkın nefret, kin ve öfkesi yılların birikimiyle giderek yükseldi ve en sonunda aniden patlak verdi. Üç aydan beridir tüm İran halkı, İran proletaryası ve tüm petrol sanayi işçileri açıktan isyan halindedir. Yüzbinlerce insan, “Şah’a ölüm”, “Kahrolsun Şah”, “Şah ve Amerikan emperyalizmi dışarı” diye bağırarak gece ve gündüz büyük kent caddelerini doldurdu. Şah'ın emri üzerine harekete geçen makineli tüfeklerin sesleri yüzlerce insanın öldürüldüğü caddelerde yankı yaptı. Buna rağmen yüz binlerce insan sıkılı yumrukları havada ve sürekli protestolarla ve ölümü omuzlarında taşıyarak yerlerini almakta gecikmedi. Ne ordu ve tanklar ne de başka bir şey bu kahraman halkı korkutabildi.

Ortaçağı aratmayan barbar sömürü ve köleleştirme imparatoru ve emperyalizmin uşağı Pehlevi'yi hedefleyen ve Amerikan, Çin, Sovyet veya İngiliz tanklarının, patlak vermesini engelleyemedikleri isyan işte böyle bir isyandır.

Bu, İran'daki devrimin objektif koşullarının olgunlaştığını gösteriyor, fakat elbette ki böyle bir güçle başlayan ayaklanma subjektif bir faktörün önderliğindeydi. Bu faktör hangisiydi? Bazıları onun İslami bir duygu veya ayaklanan halka yaşadığı Paris'ten emirler gönderen Ayetullah Humeyni olduğunu söylemeye çalışıyor. Gerçeğin bir yanı budur, bu kişi ve Şii mezhebi subjektif faktör olarak bu isyanda bir rol oynuyor, fakat hiçbir şekilde onlar da belirleyici güçler değildir. İranlı komünistler kadar ilerici ve dinci olmayan burjuvazi ve gerçek yurtseverler de, “Şah’a ölüm!” sloganının belirlediği burjuva demokratik karakterli ve anti-emperyalist hareketin önderleridir. Aylardan beri, gece ve gündüz, sürekli ve örnek bir cesaretle ayaklanan halk Şah'ın ordusunun kurşunlarından ve ölümden korkmadan düş-

man engelleri bir rouleau compresseur¹ gibi eziyor. Şah'ın tahtı sallanıyor ve şimdilerde yuvarlanıp düşmesi bekleniyor. İran Şahı eğer bugün değilse yakın bir gelecekte kovulacaktır. O, dinlenmek için bir süre yurtdışına çıkacağını açıkladı, fakat asla geri dönmeyecektir. Mutluluk içinde yaşıyor pozu takınıyor, fakat mutluluk artık ondan çok ıraklardadır. Halkın gücü, direniş ve ayaklanması karşısında ya kalıp sağ yakalanmak veya öldürülmek ya da bir uçakla ABD'ye gitmek seçenekleriyle karşı karşıya. Gerçekte de o, tüm aile üyelerini ABD'ye gönderdi, bu arada kendisi bir çeşit modus vivendi² bir naiplik ve bir hükümetin kurulmasını kabul ettirebilmek için biraz daha dayanacak, yani, tahttan çekilmemiş olarak değerlendirilecek ve daha sonra da oğlunun tahta çıkma hakkı olacak; sonunda da Ayetullah Humeyni'nin de reddettiği bir kişiyi atadı.

Fakat esas önemli olan, kahraman İran halkının isyanının dünya emperyalizmi ve Şah'a karşı, sayısız modern silahlara ve yenilmez gibi görünen bir canavara rağmen büyük bir zafer kazanmasıdır. İran halkı, silahsız olsa da, Şah'ın silahlı ordularına karşı her gün sergilediği büyük iradesiyle hem yenilmez olduğunu gösterdi ve hem de ABD'yi sarsan bir güç olarak on binlerce yabancı uzmanı İran'ı terk etmek zorunda bıraktı. ABD'nin nakliye uçakları İran karasularında umutsuz bir bekleyişe girdiler. Böylece, CIA, bu kez İran'da Musaddık ayaklanmasındaki başarısını gösteremeyerek kaybetti, çünkü bu ayaklanma muazzam boyutlardaydı. Artık İran petrolü İngiliz, Amerikan, Çin ve diğer tankerlere akmayacaktı.

Bu, halkın ne muazzam bir güce sahip olduğunu gösteriyor. İran halkı imparatoru devirdi ve yenilgiyi dünya emperyalizminin büyük politik ve askerî güçlerine zorla kabul ettirdi. Ve bu, diğer dünya halklarının ayaklanmadan çıkaracağı dersler için çok önemli bir olgudur.

Daha önce de işaret ettiğim gibi, İran'da olanların tümü, halkların yenilmez gücüne, devrimin objektif ve subjektif faktörlerinin varlığına örnek oluşturuyor. Bununla birlikte, bu olay-

1- Fransızca, buharlı silindir –Çev.

2- Geçici uzlaşma –Çev.

lardaki subjektif faktörün yalnızca İran Komünist Partisi (ML) olmadığına iyi bilinmesi gerekiyor, çünkü orada ilerici, demokratik burjuva anti-feodal ve anti-emperyalist güçler de mücadele ediyor. İran Komünist Partisi (ML) bu durumdan dersler çıkarmalı, daha derinlemesine halka gitmeli, proletaryayla bağlarını güçlendirerek mevcut durumun en önüne geçmeli, onlara kazanan zaferin büyüklüğünü göstererek, bu demokratik güçler yelpazesinde ittifaklar yaparak adım adım ilerlemelidir.

Halklar, Marksist-Leninist Partiler ve ilericiler İran'daki bu ayaklanmadan doğru dersler çıkarmalıdır. Nüfuz alanları için rekabet içinde olan Amerikan emperyalizmi ve özellikle de Sovyet emperyalizmi, halkların ulusal ve sosyal kurtuluşları için mücadele ettikleri bu ülkelerde birbirlerini, ayaklanmalar düzenlemekle suçluyorlar. Onlar, bunu, bu ayaklanma ve isyanları karalamak, gerçek değerlerini küçültmek ve böylece onları daha kolayca sabote etmek için yapıyorlar. Şimdi de, aynı taktiği Şah'a ve emperyalizme karşı ortaya çıkan İran halkının bu büyük isyanı için kullanıyorlar. Bu ithamlar doğru değil. Bununla birlikte, onlar, bu isyana parmaklarını uzatıyorlar. ABD emperyalizmi İran'da sahip olduğu ayrıcalıklarını korumak istiyor ve onları sıkıca tutmak için her şeyi yapıyor. Sovyet emperyalizmi, kendisi için ayrıcalıklar sağlamak için fırsattan yararlanmaya çalışıyor. Bu vesileyle Carter, İran Şahı'nı destekleyen konuşmalar yaparken, SB geride kalarak oyalanıyor ve başka devletlerin İran'a müdahalesine izin vermeyeceğini açıklıyor.

Gerçek, Amerikan emperyalizminin İran'da ekonomik, politik ve askerî bir yenilgiyle zarar gördüğü ve Şah'la olan ittifakının sersemletici bir darbe yediğidir. Fakat bu, Amerikan emperyalizminin İran'dan ellerini çektiği anlamına gelir mi? Bunun tam olarak böyle olduğunu söylemek veya düşünmek hatalıdır. O, yeni taktikler, sözde demokratik içerik ve biçimli yöntemler kullanarak, Şah'ın devrilmesinden sonra kurulacak burjuva demokratik devletle ve elbette ki Şah döneminden daha elverişsiz koşullarla olsa da anlaşmaya çalışacaktır.

Sovyet emperyalizmi de, İran'da ABD'ye karşı kullanacağı yandaşları vasıtasıyla kendi çıkarları peşinde koşuyor. SB ne Şah'a karşıydı ve ne de ona karşı mücadeleye fazlaca destek oldu, tam tersine ona karşı yumuşak davrandı. Bununla birlikte, SB, Kürtler ve Azerbaycan halkı içinde etkinliğe sahiptir ve kendi amaçları doğrultusunda sonuna kadar kullanacağı "Tudeh" in ipleri de ellerindedir. O, Humeyni'nin Paris'te yaptığı bir açıklamada, kurulacağını haber verdiği burjuva-demokratik bir hükümetin kuruluşundan sonra da etkinliğini kullanacaktır.

Ayetullah Humeyni'nin Şah'ın düşmesinden ya da azledilmesinden ve cumhuriyetin ilanından sonra, halk için belli reformlar yapılacağı sözü verdiği ilan edildi: Buna göre, halkı baskı altında tutan Şah'ın korkunç gizli polis örgütü SAVAK tasfiye edilecek, büyük İran ordusu da aynı akıbete uğrayacak ve şüphesiz bunlar mahkemelere çıkarılacak ve çok rezilce suistimallerle ulaşılan bazı kişisel zenginliklere el konacaktır.

Haber ajanslarından, ayrılışından önce Şah'ın, içinde başbakan, genelkurmay başkanı ve diğerlerinin de yer aldığı bir naiplik kurulu oluşturduğunu öğreniyoruz. Başbakan Şahpur Bahtiyar Şah'ın ve dolayısıyla Amerikalıların adamıdır. Bahtiyar iktidarda tutunabilecek ve etkin olabilecek mi? Bunu göreceğiz. Fakat şu anda ne halk kitleleri ve ne de Ayetullah Humeyni tarafından kabul edildi. Tam tersine Humeyni, Paris'deki karargâhından bağlantısız, ne SB, ne de ABD yanlısı olacak kendi hükümetini kuracağını açıkladı. Amerikalılar ve Sovyetlerin Humeyni'yi henüz kandıramadıkları anlaşılıyorsa da iki süper devletin İran halkının zararına ve dökülen bunca kana karşın hâlâ kirli işler kotarmaya çalıştıkları görülebiliyor. Eğer Amerikalılar Humeyni'yle anlaşmayı başarırlarsa, o zaman, İran'da kesinlikle çok kan dökülecek ve halkın ayaklanması zorla bastırılacaktır. Böyle bir durumda Sovyetlerin ne yapacaklarını göreceğiz. Belki de onlar Humeyni'yi hem kendilerinin ve hem de ABD'nin çıkarlarını gözetecek bir hükümet kurmaya ikna etmeye çalışacaklardır. Bu ortalama bir yön olacak ve başarılıp başarılamayacağını göreceğiz. Bununla birlikte, her şey halkın zararına gelişmeye devam edecek, çünkü Şah'ın devrilmesinden sonra kurulacak demokratik rejim de

Ortadoğu'daki diğer petrol zengini rejimler gibi olacaktır.

Bu devrimin derin reformlar yapmasını önlemek için birçok entrikalar tezgâhlanacak. Böylesine çok önemli stratejik ülkelerde, halkın kendi gücünün tam bilincine varması daha uzun zaman alacaktır ve bu bilinç ancak gerçek bir Marksist-Leninist parti tarafından yaratılabilir. Şimdilik partinin varlığı yokluğu belirsizdir veya çok küçük bir güç olduğundan etkinliği çok az hissediliyor. Sovyet etkinliği kendini bu ülkede kurulacak hükümet üzerinde hissettirebilir, fakat bu etkinlik halkın değil, kesinlikle emperyalist SB'nin çıkarları doğrultusunda olacaktır. SB, Irak'ta yapmaya çalıştığı gibi İran Körfezi'nde bir dayanak noktası elde etmeye çalışacaktır.

Bu nedenle, hem ekonomik ve hem de stratejik olarak, birçok taktik ve stratejik oyunların oynandığı ve tüm dünya için böylesine önemli bir bölgeyi çok iyi izlememiz gerekiyor, çünkü hem bir dünya savaşının ve hem de bir devrimler ve burjuva demokratik devrimler zincirinin başlangıç noktası olabilecek bu bölge dünyanın geleceği için çok büyük önem taşıyor...

Ortadoğu tutuşmuş yanıyor. Bölgenin diğer ülkeleri karışıklık içinde ve sayısız entrikalarla karşı karşıya iken, şimdiki durumda İran öncü kolu oluşturuyor. Bu ülke halkları, yabancı kapitalistlerle ittifak halindeki yerel hâkim sınıflarca boyunduruk altında tutulan mazlum halklardır. Bu ülkeleri yalnızca bir şey birbirine bağlıyor ki, o da, diğer bağlarla bugün İran'da olduğundan çok daha rahat çalışan şu veya bu emperyalist ülkeye bağlıyken sözde İsrail'e karşı savaştır.

Şimdi İran halkı hareket halindeki büyük bir güce dönüştü. Fakat bu büyük güç nasıl, nerede ve hangi yöne kanalize edilecek ve bu büyük halk hareketinden somut olarak ne çıkacak, tüm bunları daha sonra göreceğiz. İran halkının anti-emperyalist bir mücadeleyle monarşi ve feodalizme karşı ve ilerici genel burjuva demokrasisi için ikinci kez başkaldırması çok olumlu bir şeydir.

ŞAH İRAN'DAN KOVULDU: MONARŞİYE KARŞI BİR BÜYÜK TARİHSEL ZAFER

Haber ajansları Şah Muhammet Rıza Pehlevi'nin İran'dan kovulduğu haberini verdiler. Amerikan emperyalizminin bir ajanı olan feodal bir monarkın tahtı, İran halkı ve petrol sanayi proletaryasının büyük bir genel ayaklanmasıyla yıkıldı. Bu, büyük bir tarihi zaferdir.

Bu vesileyle, “Zeri Populit” gazetesinde yayınlanacak bir makale¹ için Yoldaş Ramiz Alia'ya bazı tezler verdim. Bu makalede, demokrasinin ve sonuna kadar başarıyla sürdürülmesi gereken bir zafer için emperyalizm, feodalizm ve monarşiye karşı mücadele eden halkın ve proletaryanın gücü belirgin bir biçimde gösterilmeli. Halkın bu mücadeleyi daha büyük zaferlerle birleştirebilmesi için derin ve anlamlı reformlarda ısrarlı olması gerektiğine vurgu yapılmalı. Elbette ki bu, zaman alacak, fakat mücadele sürdürülmek zorunda.

Halk ayaklanmasına önderlik eden kişilerin kimliğinden bağımsız olarak, içte feodal monarşiye, dışarıda İran halkını sömüren Amerikan emperyalizmi ve dünya kapitalizmine karşı mücadeleye atılan ilerici burjuvazinin bu hareketin önderliğini yaptığını söylenmek zorunda ve bu ayaklanmanın halka ve proletaryaya dayandığı unutulmamalı. Bu olaylardaki hâkim subjektif faktör, üzerine düşeni yapmış olsa da, hâlâ zayıf kalan Marksist-Leninist parti değildir.

Halk ve proletarya derin ve kapsamlı demokratik reformlar için mücadeleye devam etmek, İran'a karşı şeytanca planlarına son vermeyerek bu ülkeyi yeni biçimlerde ve sürekli bir boyunduruk altında tutmak, halkını ve zenginliğini sömürmek için çeşitli kişileri kullanarak her çeşit entrikalar çevirecek olan emperyalistlere karşı uyanık olmak zorundadır.

1- “İran Halkının Büyük Tarihi Zaferi”, Zeri Populit, 19 Ocak 1979.

Bu nedenle, İran proletaryası ve halkı hem Amerikan, İngiliz ve Fransız emperyalizmine ve hem de Sovyet sosyal emperyalizmine karşı tetikte olmalıdır, çünkü “Tudeh” Partisi tekrar canlandırılmış olacak ve SB İran’da “demokratik” bir hükümet kurarak iktidara gelecek bir Bahtiyar ya da onun gibi birini bulmaya çalışacaktır.

ÇİN İRAN'DAKİ OLAYLAR KARŞISINDA SESSİZDİR

İran'daki halk ayaklanması devam ediyor. Geniş halk kit-
leleri Tahran ve diğer şehirlerin caddelerini giderek büyüyen
gösterilerle işgal ediyorlar. Aynı zamanda petrol rafinerilerindeki
grevler de sürüyor.

Şah ülkeyi terk etti veya daha doğrusu ülkeden kovulup atıl-
dı. O Mısır'a gitti ve Sedat'la beş gün boyunca sürekli konuştu.
Sedat, Şah'ın ziyaretini kabul edişini İran'daki olaylara bir müda-
hale olarak görmediğini, onu desteklemek için değil, fakat İsrail'e
karşı savaşta Mısır'ın yanında olan kişisel bir dostu olarak kabul
ettiğini ileri sürdü! Bunların tümü bir uydurmadır.

Şah, Mısır'dayken bir "şans eseri" olarak ABD'nin eski başka-
nı Ford da oraya ulaştı. İleri sürüldüğü gibi, o da Şah'ı görmeye
gelmemişti, fakat mademki Ford "tesadüfen oradaydı", Assuan'a
hareket etmeli, orada Şah'ın ve Sedat'ın kaldığı otelde onları
görmeliydi! Nitekim onların üçü iki-üç gün tete-a-tete¹ görüş-
tüler ve Ford ayrıldı. Mısır'da beş gün kaldıktan sonra, Şah'ın
Kral Hasan'ın bir dostu olarak Fas'a gittiği ve oradan da sözde
kısa bir tatil için ABD'ye uçtuğu açıklandı.

Şah'ın Mısır'a, Afrika'nın diğer ülkelerine ve Ürdün Kralı'na
ziyareti çok büyük olmasa da İran'da bir karışıklık yaratma ve bir
müdahaleyi de içeriyor.

İran'daki durum şudur: Bahtiyar hükümeti varlığını sürdürü-
yor ve kendisini anayasal bir hükümet olarak adlandırıyor. ABD
yapabildiği kadar Şah'ı savundu: Carter, onu destekleyen birden
çok konuşma yaptı. Fakat Şah'ın kişiliğinde her şeyin kaybedil-
diği görüldüğü zaman ise, ABD gelecekte hanedanı ve onu nasıl
hizmetinde tutacağını düşünmeye başladı. Bu nedenle, bizzat
ABD Başkanı başbakan Bahtiyar'a güçlü desteğini sunuyor.

1- baş başa -Çev.

Amerika ve Şah taraftarlarının manevrası, bir naiplik yaratmak ve eğer mümkün olursa, bu naipliğin öfkeleri dindirecek bazı sahte değişimler ve bazı sahte demokratik haklar ilan ederek bir süre sonra da Şah'ı değil, oğlunu tekrar iktidara getirmektir. Diğer bir deyişle, ABD mutlak gücüyle İran'a geri dönecek ve büyük petrol ayrıcalıklarına konacaktır.

Koşullar, Bahtiyar için gün geçtikçe kötüleşiyor ve kaçınılmaz son, onun için de geliyor. Halkın gittikçe yükselen başkaldırısının sarayına kapattığı Bahtiyar, Tahran Radyosu'ndan, İran halkını, eğer yasalara uymazlarsa istifa edip sorunu, kendini artık hükümete bağlı ve sadık hissetmeyecek olan orduya havale etmekle tehdit ediyor. Diğer bir deyişle, Emperyal ordusunun bir darbe yapabileceğine işaret ediyor. Gerçekte bu, diğer tüm yolları denedikten sonra, ABD'nin İran halkına karşı başvurmak istediği son bir tedbirdir. ABD'nin orada çok sayıda askerî uzman ve danışmana, çeşitli petrol şirketlerindeki yönetici ve uzman maskeli ajanlara sahip olduğunu biliyoruz. İran'da yaklaşık olarak 40.000 Amerikalı var ve 1.000 veya 2.000'inin orayı terk ettiğinin açıklanması pek bir önem taşımıyor.

Şimdi Müslüman-Şii mezhebi lideri Humeyni'ye dönelim: O, öteden beri İran Şahı'na karşıydı ve şimdi de onunla birlikte Amerikan ve diğer emperyalist güçlere karşı olduğunu, cuma günü İran'a döneceğini açıkladı! Bu, oluşan genel bir konsensüsle, onun Bahtiyar hükümeti ve Naiplik konseyini devirip bir İslami cumhuriyet kuracağı anlamına geliyor.

Böylece, Humeyni'nin İran'da çok güçlü bir desteğe sahip olduğu açıkça görülüyor. O aynı zamanda çok güçlü bir örgüte de sahiptir. Bu, Şah'ın rejiminden yan çizen büyük kapitalist ve feodal burjuvaların belirgin dini eğilimlerle karakterize olan millî bir cephede örgütlendikleri anlamına da geliyor. Gücü ve doğası hakkında çok az somut bilgiye sahip olduğumuz böyle bir örgütle, Humeyni, Şah'ın ve Bahtiyar'ın bozulmuş iktidarını tasfiye etmeyi başardı ve gelen haberlere göre, ordu ne olacağını görmek için hâlâ beklerken, bir İslami komite kuruldu ve ülkenin yaşamı ve yönetiminde önemli bir rol üstlendi. Ordu, Humeyni İran'a döndüğü zaman ne yapacak? Saldıracak ve bir darbe mi yapacak

yoksa Humeyni'nin ve örgütünün hizmetine mi girecek? Ne olacağını görmek için beklememiz gerekiyor. Bununla birlikte, ordunun saldırmaktan sakınması mümkündür, muhtemel bir sivil savaş, ABD ve diğer emperyalistlerin zararına olacaktır, çünkü bu, Ortadoğu'da diğer büyük ölçekli bir çatışma anlamına gelir.

Bu nedenle, önceki Amerikan Adalet Bakanı Clark sözde özel bir ziyaret için Fransa'ya gitti. Humeyni'yle uzun bir görüşme yapan Clark derhal Washington'a döndü. Bana öyle geliyor ki, bir yandan Ford ve diğer yandan da Clark'ın girişimleriyle Şah'ın ordusunun Humeyni'ye boyun eğeceği tezi büyük olasılıkla gerçekleşecek. ABD, İran'daki çok büyük ajan gücünü harekete geçirecek ve Humeyni'nin Şii örgütü içine sızdırmaya çalışacak. Uyarılarını yapan ABD, Humeyni her neye karar verirse onu kabul edecek.

Bir süre sonra Humeyni, Paris'te, kuracağı hükümette, reformcu bazı ilerici öğeler dışında solcuların ve komünistlerin yer almayacağını açıkladı. Başka bir deyişle, Humeyni'nin emrinde ve illegal olarak örgütlenen çok güçlü bir parti şimdi gün ışığına çıktı ve Sovyet etkinliği altında olan "Tudeh"ın özellikle yönetime alınmayacağı anlaşıyor.

Bildiri ve afişlerle gösteri yapan "Tudeh"lılar Humeyni'nin program esaslarını kabul ettiğini ve onu faaliyetleriyle destekleyeceklerini açıkça ilan ettiler. Bu nedenle, onların, Humeyni'den hükümette temsililerini talep etmeleri de muhtemeldir. Humeyni'nin bunu kabul edip etmeyeceğini yakında göreceğiz.

Marksist-Leninistlere gelince; yeni, "Tufan" olarak bilinen İşçilerin Köylülerin Komünist Partisi yandaşları veya bu partinin etrafındaki diğer grupların da çok somut sloganlarla gösterilere başladıkları haber veriliyor. Onlar halk ayaklanmasını destekliyor, halkın Şah'ın monarşik rejimini tümüyle tasfiye etmesini, köklü burjuva demokratik reformlar için daha da ileri gitmesini ve gelecek rejimin demokratik nitelikli olmasını talep ediyorlar.

Dünya'da büyük yankılar yaratan İran'daki bu güçlü harekete karşın Çinli önderler Hua Kua Feng ve Deng Şiao Ping sessizce duruyor ve ağızlarını açmıyorlar. Söyleyecek bir şeyleri yok,

Çünkü halk ayaklanmasına karşı İran Şahı'nı açıkça savundukları görüldü. Ve biz, Tahran caddeleri güçlü gösterilerle çalkalanır ve Şah'ın muhafızlarınca makineli tüfekler konuşturulurken, Belgrad'dan dönen Hua Kua Feng'in Tahran'da mola verdiğini, Şah'la yemek yediğini ve görüşmeler yaptığını biliyoruz.

Şimdi, Çin, Deng'i Washington'a göndermeye hazırlanıyor. Onların yabancı haber ajanslarındaki makaleleri ve "New York Times" ABD ve Carter'ın Deng için, Kruşçev'e yapılan görkemli bir karşılamının benzerini yapmaya hazırlandıkları haberlerini veriyor. Onlar Deng'i çiçeklerle karşılayacaklar. Çin'in İran halkının isyanı ve mücadelesi hakkında konuşmak için "vaktinin olmayışı"nın gerçek nedeni budur.

İRAN'DA DURUM KARMAŞIKTIR

İran'daki durumun karmaşıklığı devam ediyor ve henüz bir istikrar belirtisi yok. Cuma günü, mutlaka İran'da olacağını açıklayan Humeyni bu kararını uygulayamadı, çünkü Bahtiyar hükümeti ülkedeki tüm havaalanlarını kapattı ve Humeyni'nin en azından üç gün içinde İran'a dönemeyeceğini açıkladı. Bundan sonra, tüm havaalanları ordu tarafından işgal edildi ve bu süre boyunca, Fas Krallığı parklarında dolaşan ve Mısır'a geri döneceği söylenen Şah ve Bahtiyar arasında gizli planlar tezgâhlanacağı açıktır.

Bahtiyar, dört ay içinde Kurucu Meclis'in yasama seçimlerini düzenleyeceğini ve buna göre halkın bir cumhuriyet ya da anayasal monarşi mi istediğinin anlaşılabileceğini açıkladı. Bahtiyar'ın açıklamasına göre, bu süre boyunca Humeyni'nin bağışlanıp bağışlanmayacağına, geri dönüşünün engellenip engellenmeyeceğine karar verilecek. Bu, bu dönem boyunca binbir entrikanın çevrileceği anlamına geliyor.

Ayetullah Humeyni'ye gelince, o, yarın, Pazar günü Tahran'a uçacağını açıkladı. İran havaalanları tanklarla işgal edilmişken o nasıl inebilir? Bir sivil savaş, yani, halk ve askerî güçler arasında bir çatışma patlak vermek durumunda, çünkü havaalanlarını ele geçirmek için halk Bahtiyar'ın ordusunu ezmek zorunda kalacak. Humeyni'nin geriye dönebilmesinin tek yolu budur. Fakat hem olanaklı hem de olanaksız diğer bir yol olarak illegal bir şekilde giriş yolu da var: Humeyni, Suudi Arabistan yoluyla giremez, çünkü Şah yanlısı olan bu ülke buna izin vermez ve üstelik Abadan petrol kuyuları ve rafinerilerinin çalışması ne kadar gecikirse Suudiler için o kadar iyi olur. Irak için de bu böyle. O halde yalnızca Sovyet yolu kalıyor, fakat Humeyni ne Sovyetlerle ve ne de Amerikalılarla olacağını açıkladı. Bu nedenle, Humeyni'nin illegal dönüşü bir iç savaşın başlatılma işareti olacak. Eğer Humeyni bunu yapmakta kararlıysa, en uygun şekilde ve Sovyet

yolunu kullanmadan hareket edecek. Bununla birlikte, devrim adım adım ilerlemek ve Şah yanlısı burjuvazi ve CIA'nın güvendiği silahlı güçler ezilmek zorundadır.

Sorun çok karmaşıktır. Halk kitleleri, Şah rejimi, Bahtiyar hükümeti ve orduya karşı yaşamlarını tehlikeye atarak caddele-ri doldurmaya devam ediyor. Grevde olan işçiler ve öğrenciler arasında çok güçlü hareketlenmeler var. Şimdi, olayların nasıl geliştiğini daha dikkatle izlemek zorundayız, çünkü İran'daki gelişmeler şimdiki uluslararası koşullar bakımından olağanüstü önem taşıyor.

12 Şubat 1979 Pazartesi

İRAN HALKININ YENİ BİR ZAFERİ

Şah'ın kovulmadan önce atadığı Bahtiyar hükümeti ve naipliğin birlikte devrildiği bildirildi. Bu, İran halkının Pehlevi hanedanının ve Amerika'nın bu ülkedeki etkinliğinin tasfiyesi için yürüttüğü uzun mücadeledeki çok büyük bir zaferdir. Yeni bir hükümetin oluştuğu da bildirildi.

Tüm İran şehirlerindeki devrim hareketi yüzünden durum oldukça gergindir. Hâlâ Şah'a sadık ordu ve polis birlikleriyle halk arasında zorlu çatışmalar oluyor.

İRAN HALKININ DEVRİMİ ZAFERE ULAŞTI

İran'daki halk devrimi zafere ulaştı, Pehlevi feodal monarşisi devrildi. Dün Şahpur Bahtiyar başkanlığındaki hükümet ruhunu teslim etti. Halka karşı bir manevra olarak kurulan naiplik çöktü ve ünlü imparatorluk muhafız alayı ve aynı zamanda kötü ünlü polis gücü SAVAK bozguna uğratıldı. Bu, yıllardır cesaret, özveri ve ısrarla mücadele eden ve son üç-dört aydır da iğrenç Şah monarşisine belirleyici darbeler indiren devrimci İran halkı için çok büyük bir zaferdir.

Bu anti-feodal ve anti-emperyalist halk devrimi, İran'da ve Musaddık dönemindeki Şii lider Ayetullah Kasani'nin halefi Humeyni'nin önderlik ettiği mollaların önemli orandaki etkinliği altında gerçekleşti. Onların bu etkinlikleri reddedilmese de, demokratik bir örtüye bürünmüş bu etkinliğin, en az, yıkılan monarşik rejim kadar Ortaçağ kaynaklı ve gerici-idealist bir felsefenin sonucu olduğu asla unutulmamalı. Fakat günün koşulları, onların bu örtü ve felsefe altında sözde İslamik bir cumhuriyet kurmalarını gerektiriyor, ancak er ya da geç gerici kurumlarını güçlendirecek olan bu devlet, elbette ki, İran için az çok uygun koşullarda ve yeni bağlarla ABD veya diğer emperyalistlere bağlanacaktır.

İçinde diğer güçler de olsa, halkın gücünün belirleyici olduğu bu harekette ustaca davrananlar Humeynici'ler oldular. Bildiğimiz kadarıyla Sovyet etkinliği altında olan "Tudeh" Partisi de boş durmadı. Bu anti-emperyalist ilerici devrimde Marksist-Leninistler büyük bir güç oluşturmamış ve onlar hâlâ gerçek formasyondan yoksundurlar. Fakat bu devrim boyunca nasıl savaşacaklarını öğrendiler. Onların şimdiki görevleri, kendi durumlarını sağlamlaştırmak ve geniş halk kitlelerine dayanarak bu burjuva demokratik karakterli devrimin daha ileri gitmesi ve Şii ideolojisinden tedrici olarak uzaklaşmasında ısrarlı olmaktır. Bu nedenle onlar, tüm halkın mülküne dönüştürmek için feodal

ve kapitalist mülkün ilk kamulaştırıcıları olmalı ve sözde değil, gerçekten yoksul ve orta köylülüğün çıkarına olacak bir tarım reformu gerçekleştirmelidirler. Aynı zamanda onlar, petrol ve diğer sanayi kolları proletaryasının, bu devrimin büyük güçlerinin ilerleyişini zorlayarak devrimi derinleştirmek zorundalar. İran proletaryası çok zengin ve güçlü bir potansiyel taşıyor, çünkü öteden beri Amerikan emperyalizmi İran'a çok büyük miktarlarda sermaye yatırımlarında bulundu ve içinde sayısız olarak çok büyük miktarda işçinin istihdam edildiği modern rafineriler ve fabrikalar inşa etti.

Bu nedenle, İran'da en büyük etkinliğe sahip gibi görünen Şii hareketiyle her cephede ve derhal mücadele etmek zorunda olan Marksist-Leninistler, devrimci ve ilericiler, bu hareketin idealist felsefesine karşı muhalefet için tüm güçlerini seferber etmek zorundalar, çünkü bu bağnaz dincilerin eylemlerini çoktan başlattıklarını görüyoruz. Oradaki camiler bu dinsel öğretinin esas merkezleri haline getirildi, Humeyni'nin kendisi halka hemen her şey için camilere gitme çağrısı yapıyor ve orada bizzat onun verdiği eğitim ve talimatlar dışında mollalar da onların ne yapmaları gerektiğini anlatıyorlar. Bununla birlikte, oradaki eğitim ve talimatlar içinde bazılarını, örneğin İran halkına düşman güçlerin tasfiyesine ilişkin söylemleri doğru olarak ayırt etmek zorunludur.

Diğer şeyler arasında, devrimciler, Marksist-Leninistler ve her sınıftan ilerici öğeler kendilerini dini ideoloji ve öğretiden tümüyle soyutlamalı ve her şeyden önce de kadınlar, İslami esaretten ve yüzleri görünmesin diye takmaya zorlandıktan peçeden özgür kılınmalı. Kadınlar fabrikalarda ve başlıca her yerde sıkıca çalışmalı. İran'da Ortaçağ kalıntısı ve dinsel faşist ve emperyalist karakterli rejimin bugünlere kadar haklarını gasbettiği kadınlar, her ülkede olduğu gibi nüfusun yarısını oluşturuyor ve proletaryadan sonra en devrimci güçlerden biridir.

İranlı devrimci ve Marksist-Leninistler ve bizzat proletaryanın kendisi Amerikan, Fransız, İngiliz emperyalizmi ve tüm dünya kapitalizminin vahşi sömürsünün sonuçlarından dersler çıkarmalı ve ülke zenginliklerinin bir kez daha aynı güçlerce ta-

lan edilmesine asla izin vermemelidirler. Doğal olarak, İran bir tecrit içinde kalamaz, petrol üretimi ve satışından yoksun kalamaz. Petrol bu ülkenin büyük bir zenginliğidir, fakat bu, İran petrolü üzerinde savaşılabilecek kadar yaşamsal önemde görülen bir madde olarak dünya kapitalizmini de ilgilendiriyor.

İran, Amerika ve dünya emperyalizmi ile Azerbaycanlıların yaşadığı bölümündeki İran'la 2.000 km'lik ortak sınıra sahip Sovyetler arasındaki bir çatışma alanına dönebilir. İran Azerileri Sovyetlerdekiyle ailesel ve kabilesel bağlara sahiptir, bu nedenle, bu ülkenin İran devrimi içindeki etkinliğinden, Tudeh ve diğer politik güçler arasındaki adamlarının olmayışından söz etmek mümkün değildir.

Böylece, İranlı devrimciler İran'ın esas olarak petrole dayandığı ve tüm emperyalistlerin petrol için mücadele edeceklerini bilerek, bu sorun karşısında uyanık olmak zorundalar. Yabancı ajansların verdikleri haberlere göre, etkin uluslar, İran petrolünü, Kore, Vietnam Savaşı ve Berlin'deki ablukadan daha korkunç bir abluka altına almayı düşünüyorlar. İran'daki olayların, üç-dört ay süren petrol işçileri grevinin Avrupa ve Amerika sanayilerinde, en azından iki yılda telafi edebilecekleri kayıplara neden olduğu bir gerçektir.

Bu nedenle, bu sorun tehlikeli bir sorundur. Eğer İranlılar bu devrimci tutumlarını kesin olarak sürdürür ve gelecekte de bu yolda ısrarla ilerlemeye devam ederlerse, bu durumları Ortadoğu'nun diğer ülkeleri üzerinde de çok büyük bir etki yaratır. Daha şimdiden, Humeyni, petrolünün %75'ini İran'dan karşılayan İsrail, Rodezya ve ırkçı Güney Afrika'nın petrol ihtiyaçlarını karşılamayı reddetti.

Eğer yeni devlet petrol sorununu İran halkı ve emperyalist ve sosyal emperyalist hâkimiyet altında ezilmekte olan diğer halklar yararına kullanırsa, o zaman böyle bir şey devrim için bir ilerleme olur.

Fakat İran devrimcileri, proletaryası ve Marksist-Leninistleri, elbette ki, istedikleri gibi yapamayacaklarını anlamak zorundadırlar. Subjektif cephesine dinsel-idealist ögenin hâkim

olduğu bu objektif olarak devrimci şimdiki durum ileriye doğru geliştirilmek zorunda. Bu gl unsur, daha ilerici bağlaşıklarla ve halkın byk devrimci gcne dayanarak ve onun çıkarlarına zarar verecek eylemlerin önlenmesiyle aşılmalıdır.

İran halkı, zaferi, Humeyni, Allah, Hazreti Ali veya Hazreti Hüseyin'in gcyle değil, kendi mücadelesinin bir sonucu olarak kendisinin kazandığının bilincine ulaştırılmalı. şimdi olduğu gibi gelecekte de bu devrimdeki İslami faktör çok tartışılacak, fakat bu devrimdeki belirleyici g, emperyalizme ve Ortaçağ kalıntılarına karşı gerçek bir demokrasi ve özgürlük için sosyalist devrimin başarılmasına kadar kanlarını dökecek olan halk ve proletaryadır.

İRAN'DAKİ OLAYLAR HAKKINDA YENİ BİR MAKALE İÇİN TEZLER

İran devrimi üzerine ihtiyaç duyulan yeni bir makale¹ hazırlığı için yoldaşlarla konuştum. Bu makalede, devrimin yalnızca feodal monarşiyi yıkmakla kalmadığı, aynı zamanda, genel olarak emperyalizme ve özellikle de şimdiye kadar, bu ülke halkını iliklerine kadar sömüren ve petrolünün yağmasından en büyük yararı elde eden Amerikan emperyalizmine de güçlü bir darbe indirdiğine vurgu yapılmalıdır.

Lenin'in, çağımızın devrimler ve proletarya diktatörlükleri çağı olduğuna ilişkin tezlerinin bir kere daha doğrulanmış olduğuna işaret etmeliyiz. Partimizin, devrimin, artık bir özlem olmaktan çıkıp gündemdeki bir soruna dönüştüğü ve İran halkının ayaklanmasının da bu tezleri doğruladığına ilişkin düşüncelerine de değinmeliyiz. Dünyanın şimdiki gelişmelerinde, bu devrimi, elbette ki çeşitli yoğunluktaki diğer devrimler izleyecektir. İran örneğinin, tüm ezilen halkların özgürlük mücadelesine yardım edecek önemli bir etkisi olacaktır.

Makalede, Şii mezhebinin subjektif etkinliğini yadsımamak zorunludur, çünkü onlar feodal Pehlevi hanedanının yıkılmasında çok olumlu bir rol oynadılar. Aynı zamanda, bu mezhebin ideolojisinin idealist olduğu ve bu nedenle, İran halk kitlelerinin demokratik özlemlerini asla tam olarak gerçekleştiremeyeceği ve fakat dışarıdan yalnızca dinsel bir hareket olarak görünse de, aslında, pratik olarak ve özellikle bu devrimde ilerici ve radikal olduğuna da işaret edilmeli. Feodal Şah hanedanı ve emperyalizme karşı yapılan bu devrimin yalnızca dinsel ve idealist olmadığı ve aynı zamanda ilerici demoratik bir karakter taşıdığı da açıkça ortaya çıkıyor.

1- 18 Şubat 1979'da Zeri Populit'de yayınlanan "İran Proletaryası Mücadele Alanlarına Çıktı, Şahı Devirdi ve Dünya Kapitalizmini Sarstı" başlıklı makale.

Halk kitleleri, büyük değişimler, toprak reformu, gerçekten ilerici bir kültürel gelişme, SAVAK ve orduya karşı kanlı çatışmalara giren İran kadın, kız ve halkı, geriliğin tasfiyesi doğrultusundaki şiddetli özelemlerini açıkça sergilediler. Bu nedenle, bu halk kitleleri için sorunun İslam dini olmadığı, fakat işçi sınıfı, köylülük, kadınlar ve gençliği ilgilendiren bir özgürlük sorunu olduğuna vurgu yapılmalı.

Lenin'in devrim için söyledikleri, yani devrimin ciddi bir iş olduğu ve bir kere başlandı mı sonuna kadar gitmek gerektiğine ilişkin olarak söyledikleri özellikle vurgulanmalı. Böylece, bir kere daha emperyalist boyunduruk altına girmesin diye, İran halkını uyanık olmaya çağırabiliriz. Amerikan, Sovyet ve diğer emperyalistlerin tümü de eski ayrıcalıklarını ve durumlarını "yeni" biçimlerde de olsa ele geçirmek, İran halkının zararına ve kendileri için büyük yararlar elde etmek üzere kesinlikle harekete geçecekler. Ödünler, rüşvet ve entrikalarla bir çöküş ve bozulma sağlamaya çalışacaklardır. İran halkının buna asla izin vermemesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Bunu engellemek için eski devlet ilişkileri tüm kurumlarıyla ezilmek ve yeni devlet organları yaratılmak ve sözde burjuva demokrasisi örneklerinden ödünç alınma olmayacak olan yeni bir anayasa hazırlanmak zorunda. Devlet örgütü sorununda, İran halkı feodal-burjuvaların kurumlarına sızmasına asla izin vermemeli ve bu kurumların kontrolünü tümüyle ele alarak, onlara sosyal ve ekonomik reformları gerçekleştirecek en güvenilir temsilcilerini yerleştirmelidir.

Bu bölümü Lenin'in, devrimin sonuna kadar sürdürülmesi üzerine olan tezlerinin anlaşılması için derinleştirmeli ve doğrudan doğruya ve derhal proleter devrime başlanamayacağını açıklamalıyız. İlerici güçler, tüm gerici güçlere ve özellikle devrime karşı çıkacak olan geçmiş feodal artıklara karşı sağlam, demokratik ve ilerici pozisyonlar kazanarak temeli tedricen ele geçirmek zorundalar.

Makale, İran halkının, kendi ülkelerinin stratejik pozisyonu ve devrimin zaferlerini savunmak için ellerindeki tüm araçlara özel bir dikkat göstermek zorunda olduğuna da vurgu yapmalıdır.

Petrol, ellerindeki en güçlü silahtır, çünkü her kim petrole sahipse İran'da en güçlü'nün o olduğu çok iyi bilinir. Bu nedenle, proletarya bu silahı onlardan gasbedecek hiç kimseye asla izin vermemeli. İran devrimi, ama özellikle son dört ay boyunca petrol, kapitalist dünyayı sarsmaya devam etti. Bu nedenle, İran halkı bu silahı sıkıca tutmalı, ne Amerika ve Sovyetler ne de diğer emperyalislerden ve tecrit durumundan korkmamalı ve zenginliklerini kararlıca savunma bilincine ulaşmalı. Petrol gibi bir silahı olan devrim içindeki bir halk nasıl eski dünyanın köklerine saldırdıysa, mevcut durumun gelişimini akılcıca kullanarak tüm düşmanlarına karşı direnip yeni bir yaşam kurma yeteneğindedir de.

İran halkının mücadelelerinin tüm halkların özgürlük mücadeleleri için bir destek olduğunu da söyleyebiliriz. Biz Arnavutlar bunun için olağanüstü bir saygı duyuyor ve İran caddelerinde savaşarak devrim için canlarını veren kahramanlar önünde saygıyla eğiliyoruz.

Makalede, Marksist-Leninist komünistler ve gerçek devrimcileri de anmalıyız. Onlara mücadelenin en önünde olmaları, sektör ya da oportünistçe davranmamaları ve hangi maske alanda olursa olsun binbir oyunla halkı aldatmak, reformları engelleyerek süper devletlere yardımcı olmak isteyenlerin oyunlarına gelmemeleri gerektiğini söyleyebiliriz.

Amerika ve Sovyet emperyalizmince desteklenmiş olsalar da monarşi ve yüksek subaylar ordusu, haklarını kazanmak kararlılığı ve azminde olan halkla karşı karşıya gelince dayanamazdı ve bu nedenle devrildiler. Bu genel halk ayaklanmasında, askerî kast üyeleri Amerikan dolarlarıyla semirmiş Şah'ın bu bekçi köpekleri, ordunun birliğini sağlayamazlardı, çünkü halk çocukları onları izlemeyi reddediyordu. Herhangi bir ordudaki ana güç halk çocuklarından oluşur ve bu nedenle yeni İran ordusu demokratik olmak zorundadır. Ordunun başında olacak ilericiler, halkı katletmek için halk çocuklarını kullanacak gerici askerî kasttan unsurların saflara sızmasına izin vermemelidirler. Fransa burjuva demokratik devriminde bile, Sans-culottes'ların¹ kendi safla-

rından seçtikleri seçkin komutanlarla Fransız krallık ordusunu, aristokrasiyi ve feodalizmi nasıl bozguna uğrattıklarından da söz edilmeli. Günümüzde silahlar dünyanın korkulu rüyasıdır. Fakat asıl önemli olan, kimlerin elinde oldukları ve kimlere karşı yöneltildikleridir. Bu bakımdan bu örnek maksadına uygundur ve ona göre işlenmelidir.

İRAN'DAKİ OLAYLAR ÜZERİNE YENİ BİR MAKALE İÇİN TEZLER

Ramiz Alia Yoldaş'a, İran hakkında yayınlanacak makaledeki milyonlarca halkın caddeleri dolduran gösterileri, Şah ve onun patronlarına karşı ayaklanmaları ve devrimi başardıklarına ilişkin bölümde, Sovyet sosyal emperyalizmince işgal edilen Çekoslovakya için yazılan 10-11 yıl önceki makaleden bölümlerin aktarılmasının iyi bir şey olacağını söyledim. Birinci nokta budur.

İkinci olarak ona, devrimin, şiddetsiz başarıya ulaşamayacağı'nın bir kez daha ve çok açık olarak ortaya çıktığını söyledim, İran'daki olaylarda, halktan binlercesi Şahin haydutları tarafından öldürüldü. Orada devrim zafer kazandı, fakat bedeli kan dökülerek ödendi.

O halde, bu sorunlara ilişkin olarak "Emperyalizm ve Devrim"¹ adlı kitaptan belirli alıntılar alabileceğimizi ifade ettim, Partimiz Marksizm-Leninizmin önemli tezlerini özellikle savundu. Bunlardan bazıları devrimin şiddet olmadan başarıya ulaşamayacağı, devrimin gündemdeki bir sorun olduğu ve eğer emperyalizme ve yerel işbirlikçilerine karşı mücadele edilmezse asla zafer kazanılamayacağıdır. İran'daki olaylar bu tezleri doğruluyor ve İran'da olanların diğer ülkelerde de olacağına işaret etmek gerekir.

Proletaryanın silahlanıp caddelere çıktığı, hızla mücadeleye atılarak Şah yönetimini boykot ettiği, Şah ve emperyalizmin azgın sömürsünden kurtulmak için mücadele eden İran halkının en önünde saf tutarak Amerika ve tüm emperyalizmi sarstığı gibi olgular bu makalede açıkça ortaya konmalı. Bu anti-feodal, anti-emperyalist demokratik devrimdeki rolüyle ve giriştiği mücadeleyle İran proletaryası, tüm dünyaya, geleceği elinde tutan tek sınıf olduğunu gösterdi.

Makalede, devrime önderlik edecek tek sınıfın proletarya olduğuna ilişkin Leninist tezlerin esasları konulmalı. Proletaryanın

1- Enver Hoca'nın bu kitabı 1978 yılında yayınlandı ve birçok dile çevrildi.

önemli bir rol oynadığı İran halkının mücadelesi, burjuva ve revizyonistlerin bu sınıfın devrimdeki rolü hakkında vazettiklerinin tersini kanıtlıyor. Proletaryanın çürümüş burjuva dünyanın temellerini sarstığı kesindir, fakat o tekrar ayaklar altında ezilmekten sakınmak için uyanık olmak zorundadır. Bugün İran'da olanlar, ister monarşi, ister cumhuriyet olsunlar, halkın emperyalistlerle yakın ilişki içindeki burjuvazi tarafından ezildiği diğer sözde bağımsız ve demokratik ülkelerde de olacaktır.

O halde, bu makalede Partimizin çeşitli dokümanlarda açıklanmış bulunan tezlerinin ek bir açıklamasını vermeliyiz.

Bu makale biter bitmez, onun radyodan yayınlanması için emirler verdim, çünkü monarşi ve emperyalizme karşı İran halkının mücadelesi dünya çapında önemi olan bir olaydır.

ŞİMDİKİ DURUM VE İRAN OLAYLARI ÜZERİNE BAZI DÜŞÜNCELER

İran halkının anti-emperyalist devriminin yalnızca Ortadoğu'da değil, fakat tüm dünyada ve özellikle de kapitalist-revizyonist emperyalist dünyada çok büyük etki ve yansımaları olacaktır.

Daha önce de yazdığım gibi, bu devrim, burjuva demokratik karakterli ve anti-emperyalist bir halk devrimidir. Şehir ve kır işçi kitleleri, petrol ve ekonominin diğer dallarının proletaryası, yoksul köylülük, öğrenci gençlik, ilerici aydın unsurlar, burjuva demokratik politikacılar, Şii mezhebi önderleri ve askerler bu devrime halkçı ve genel bir karakter verir. Bununla birlikte, onun gerçek bir burjuva demokratik devrime dönüştürülüp dönüştürülemeyeceğini bekleyip göreceğiz; çünkü böyle bir şey, zafer öncesi ve sonrasında uygulanması gereken reformlara bağlıdır. Özellikle yağma edilen toprakları köylülüğe geri vermeyi hedefleyecek bir toprak reformu, halka gerçek demokratik özgürlükleri tanıyacak reformlar ve bu arada İran'ın içişlerine müdahale edebilecek herhangi bir emperyalist güce karşı ödünsüz bir mücadelenin verilmesi yaşamsal önemde olacaktır. Zaman tüm bunları bizim için açık hale getirecektir.

İran halkı, özellikle toprak ağalarının Ortaçağ yasalarının hâkim kılındığı kırsal alanda karanlık ve geriliğe mahkûm edildi. Büyük şehirlerde, özellikle başkent ve İsfahan'da görülen sanayinin sahte modernizasyonu büyük miktarlardaki petro-dolarlarla yapıldı ve bu bile, İran halkının yoksulluk ve sıkıntısını gideremedi. Ezilen ve sömürülen İran işçi sınıfı gerçekten kahraman bir sınıftır. Öte yandan genel olarak İran halkı çok yanlış eski kültürel gelişmişliği içinde zeki bir halktır ve bağrından çok büyük adamlar çıkardı, fakat İngiliz ve daha sonra Amerikalı sömürgeciler bir yandan İran'ın tüm zenginliğini talan ederken halkı da büyük bir geriliğe mahkûm ettiler. Tüm İran dünya kapitalizminin mülkü haline getirildi. İran işçi sınıfı böyle bir döneme

mahkûm edilmişken, İngiliz, Amerikan, Hollanda ve diğer büyük petrol şirketleri, yüksek ve orta düzeydeki uzman ve danışmanlarını İran'a doldurdu. Üretim dallarındaki yöneticiler, Şahla birlikte semirmiş ve son derece çürümüş burjuvazinin saflarından ve okullarda eğitilenlerden seçilirdi.

"İlerleme ve gelişmenin" durdurulduğu böyle bir durumda, olabildiği kadarıyla eğitim ve kültür yaşamı yoğun bir sis altında karartıldı. Son derece yavaş gelişen kültürel yapı, kitleleri mutlakiyet rejimi ve baskısı altında tutabilmek için deformasyona uğratıldı. Bundaki en büyük rolü, hem Kaçar ve hem de Pehlevi hanedanı döneminde halkı cahil bırakma görevini üstlenen gerici dini temsilciler oynadı. Halkın emperyalist boyunduruktan kurtulma bilincine ulaşmasını engellemek için onlar özellikle üst yapıya, sanat ve kültür yaşamına müdahale ettiler. Eski Pers kültür ve sanatı unutturuldu ve kaybettirildi, onun yerine geçmek üzere İran sanat ve kültür yaşamına imamların İslami felsefesi hâkim kılındı. Eskiden Sadi ve Firdevsi zamanlarında dini hizmetlerin yanı sıra felsefe, astronomi, matematik üzerine tartışmaların yapıldığı ve halkın sosyal devletin savunulduğu camiler artık kültürel kurumlar olmaktan çıkarıldılar. Onlar, Osmanlı İmparatorluğu'ndaki gibi, yalnızca Muhammet, Allah ve Muhammet'in halefleri İmam Ali, Hüseyin ve diğer imamlara duaların edildiği yerler haline geldiler.

Koşullar halk kitleleri için çok ağırdı, fakat zaman geçtikçe baskılar yoğunlaştı, İran'ın en büyük yeraltı zenginliği olan petrol, emperyalistlerin, Şah ve şeflerin elinde keskin bir silaha dönüştü. Onlar, imparatorluk ve yarattıkları baskıcı ordu yararına halkın serveti ve geleceği üzerine kumar oynadılar. Böylece İran Şahı dünyanın en zengin adamlarından biri oldu. İran ordusu, donanımı ve ateş gücü bakımından dünyanın dördüncü büyük ordusu haline getirildi. Bununla birlikte, bu ordunun general ve yüksek rütbeli subayları Şah'ın ve taraftarlarının zenginliklerini savunan çürümüş bir klikten başka bir şey değildi. Askerler ve bu klik arasında çok büyük ayrılıklar vardı. İran halkının bu anti-emperyalist devrimi, en modern silahlarla donanan bu ordunun aslında ne kadar değersiz olduğunu gösterdi. Böylece, Şah'ın or-

dusu, Şah'ın ve Amerikan emperyalizminin ona yüklediği görevi yerine getiremedi.

Tüm halk kitleleri üzerinde yaygınlaşan bu baskı ve hoşnutsuzluk somut bir biçim aldı, niceliğin niteliğe dönüştüğü bu çok uygun objektif ve subjektif koşullar halk ve proletarya tarafından değerlendirildi ve halkın, Şah'a, Amerikan ve diğer emperyalistlere karşı isyanına götürdü.

Böylece İran halkı, kadın ve erkekleri, genç ve yaşlılarıyla devrimi başarıya götürdüler. İran işçi sınıfı bu devrimin en önündeydi.

Şah'ın onları korkutabilme düşüncesiyle birliklerine emir vermesi ve binlercesinin öldürülmesine karşın halk kitleleri ayaklanmalarını sürdürdü ve kanlı sokak gösterilerini hiç aksatmadılar. Humeyni bu objektif koşullardan yararlanarak, Şii taraftarlarından önemli bir grupla, tüm dünyanın da kabul ettiği gibi, çok önemli bir rol oynadı. Bununla birlikte, bu halk ayaklanmasında, yumruklarını sıkarak ayaklanan ve öldürülenlerin esas olarak halktan, gençlik, kadın ve her kesimden oluştuğu ve bu durumda onlara nasıl olsa birilerinin önderlik edeceği de söylenebilir.

Batı haber ajansları, tüm bu olayların ilham perisi olarak Humeyni ve onun Şii grubunun reklamını yapıyor. Şii mezhebinin ve dinin etkisini dışlamaksızın, bu anti-emperyalist devrimin yalnızca dinsel değil, fakat esas olarak sınıf karakterli sosyal bir devrim olduğunu düşünüyorum. Bu nedenle onu tümüyle bir İslami devrim olarak düşünemeyiz. Batı Haber ajansları birçok nedenden ötürü onu bir İslam devrimi olarak adlandırabilirler, örneğin bunun esas nedeni halk kitlelerinden bir gerçeği gizlemek olabilir, yani, emperyalistlerle bağları olan iç sömürücü sınıfların ancak bir sınıf devrimiyle yıkılabileceği gerçeğini... Bu türden devrimlerin, sözümona dinsel karakterli olarak tanımlanmasının nedeni budur. Böylece ve bir kere daha, dinin her zaman bir idealist öge olarak devrimci eylemlerin engellenmesi ve frenlenmesi doğrultusunda kullanıldığını görüyoruz.

Bundan başka, Batı dünyası, kapitalist dünya, İslamın Hristiyan dünyasına karşı ayaklandığı şeklindeki bir yanılsama yarat-

mak için İran devrimini bir sınıf mücadelesi olarak değil, bir dinsel hareket olarak tanımlamaya çalışıyor. Yani, onlar şimdi varolan ve çözümünü dayatan devrim momentlerini, Engels'in deyimiyle proleter devrimler momentlerini Ortaçağdaki Katolik ve Protestanlar arasındaki savaflara dönüştürmek, başka bir deyimle, zamanımızı Haçlı seferleri dönemine geri götürmek istiyorlar. Onlara göre, tersine çevrilmiş olarak Haçlı Seferleri Orta-doğu'da tekrarlanıyor.

Arap dünyasının, genel olarak Müslüman dininden olduğu bir gerçektir, fakat Arap dünyası içinde iç sömürücü zalimlere ve hâkimiyetini sağlamak için çok yönlü entrikalar çeviren, bir halkı diğerine karşı kışkırtan ve bugün İran'da olduğu gibi kaybedeceklerini gördükleri zaman bu anti-feodal ve anti-emperyalist mücadeleleri bilim dışı İslam dininden kaynaklanmış olmakla suçlayan emperyalistlere karşı güçlü bir nefret duygusu da vardır. Onlar, bunu dünya kapitalizminin krizlere girdiği ve bundan çıkış yolu bulamadıkları dönemlerde yapıyorlar. Tüm bu anti-emperyalist sosyal devrimler, yine de, bu sömürücülerce kanları emilen halkın yoğun nefretinin bir sonucu olarak ortaya çıkıyorlar. Bu kan içiciler, ABD, İngiltere, Fransa, İtalya, SB, başka yerlerde de hoşnutsuzluklara, gösteri ve grevlere neden oluyorlar. Bununla birlikte, İran'daki gibi hareketleri, bu türden tanımlamalarla, emperyalistler kendi ülkelerindeki grevcilere şunu anlatmayı amaçlıyorlar: Bak, bu türden isyanlar yüzünden, dünyayı Ortaçağa geri götürmek isteyen, dinsel savafları yeniden horlatmak isteyen bu cahil sersemlemlerle uğraşmak zorundayız, yani, fabrikaları kapatmamızın, işçileri sokağa atmamızın, fiyatları yükseltip ücretleri azaltmamızın nedeni budur ve çünkü petrol ihtiyacımızı karşılayamıyoruz. Bu nedenle, biz kapitalistler değil, fakat Müslüman halklar, Arap halklarıdır suçlu olan.

Teşhir etmek zorunda olduğumuz bu şeytanca amaçtır. Ulusal ve sosyal kurtuluş için yapılan savaflar, bunlar, ister Ortadoğu ve Afrika'da, isterse başka yerlerde olsunlar, anti-emperyalist karakterli ulusal kurtuluş savaflarıdır. Şu veya bu nedenle, proletarya bu türden savaflarda önderliği yapamasa, kendi partisi olmasa da, gelecekte yaratılacak devrimci koşullarda, toprak talebiyle yoksul

köylülükle ittifak içindeki ilerici ögelerin yaratacakları koşullarda hızla ileri atılmalıdır. Çünkü bu mücadeleler içinde, proletaryanın gerçek partileri ve liderleri ve şimdiki durumda sözde demokratik biçimler içinde çıkan teokratik burjuvaziye değil halka hizmet edecek halk orduları ortaya çıkarlar.

İran'a gelince, halk ayaklanmasına katılan poletaryanın, petrol sanayi işçilerinin zafer kazandığı bir gerçektir.

Humeyni'nin İran'a dönüşü hakkında çok konuşuldu. Bahtiyar onu engellemeye çalıştı, fakat sonunda o da generalleriyle birlikte ülkeden kaçmak zorunda kaldı. İran'da kalan generallerin çoğu ise idam edildi. Kendisini güvenlikte hissetmeyen Humeyni halkın sakinleşmesi çağrısında bulunuyor, fakat onlar susmuyorlar, hâlâ hareket halindeler ve şöyle diyorlar: Asla silahlarımızı bırakmaya-cağız! Haber ajanslarından bunları öğreniyoruz.

Amerikan, İngiliz emperyalistleri ve Sovyet sosyal emperyalizmi ve diğerleri İran'da kurulacak düzene karşı kışkırtmalara dönüşebilecek karışıklıklardan yararlanmaya çalışıyorlar. Her şey, devrimi yerleştirmeye çalışan ilerici İranlıların yetenek, kararlılık ve uyanıklığına bağlıdır. Onlar, bir evreden diğerine geçerek ve her evrede sahte, yüzeysel ve görünüşü kurtarmaya yönelik olarak değil, fakat radikal reformlar vasıtasıyla önemli sorunları çözerek devrimi sürdürmek zorundalar, çünkü onlar¹ tüm bunları engellemek için sükuneti sağlamaya çalışacaklar. Verdiği son mülakatında Carter'ı son derece korkmuş ve sarsılmış olarak görüyoruz: Afganistan elçileri öldürüldü ve o hiçbir şey söylemiyor. İran başkentinde "devrim muhafızları" Amerikan elçiliğine saldırdılar ve hiçbir direniş göstermeyen 19 deniz piyadesi, 6 subay ve yüksek elçilik mensuplarını esir ettiler. Sonuç olarak İran halkı için yararlı olacak birçok doküman ele geçirildi. Yeni ve geçici başkan Bazergan'ın tutukluların yaşamlarını korumak için müdahalesi gerekiyor.

Orada bir müdahale tehlikesinin olduğu da görülüyor. Gerçekte de Ortadoğu'da nüfuz alanları yaratmak isteyen, özellikle de kalabalık bir Azeri nüfusun (yarısı SB'de diğer ya-

1- Emperyalistler ve gericiler –Çev.

rısı İran'da yaşıyor) olduğu İran'la ilgilenen Sovyet sosyal emperyalistlerinin müdahalesi çoktan başlamış bulunuyor. İran'da bu momentte, yalnız orada değil, Türkiye'de de hareket halinde olan Kürtler de vardır. Aynı şekilde Kürtler SB'de de yaşıyorlar. Bu koşullarda, Sovyet sosyal emperyalistleri KGB vasıtasıyla da etkinliğini kullanmaya çalışacaktır.

İran sorunu, İran Körfezi'nde, örneğin nüfusunun %35'i Filistinli olan Kuveyt'te ve Arap Amerikan petrol şirketi ARAMCO'nun millileştirilmesinin talep edilebileceği Suudi Arabistan'da ABD'yi olağanüstü zor bir duruma soktu.

ABD'nin Ortadoğu ve İran Körfezi'ndeki jandarması Şah'ın kovulmasıyla İsrail'in esas petrol kaynağı kesildi. Böylece ABD ve diğerleri için tehlikelerin büyüdüğünü görüyoruz. Bu nedenle, bu sorunların kimin yararına ve nasıl çözümleneceğini görmek için büyük bir dikkat ve uyanıklıkla izlemek zorundayız.

Bizi dinlemek isteyenlere, olayları oldukları gibi açıkça ve büyük bir devrimci sınıf hareketi içinde olan Arap halklarının dini duygularını incitmeden anlatmalıyız. Aynı zamanda, herhangi bir şekilde, bu devrimin Carter ve benzerlerinin iddia ettikleri gibi İslami bir savaş olmadığını ve fakat yoksulların zenginlere karşı bir devrimi ve mücadelesi olduğunu anlatmamız gerekiyor.

ORTADOĞU'DAKİ GELİŞMELER EMPERYALİZMİN YARARINA DEĞİLDİR

Ortadoğu'daki ve elbette ki İran'daki gelişmeler, ne ABD emperyalizmi ve ne de genel olarak dünya emperyalizmi yararına geliyor. Bu durumda, Sovyetler Birliği tüm ülkeyi çabucak bir çatışma alanına çevirmeye hazırdır. Bununla birlikte, o "Tudeh" Partisi'nin geniş güçlerini ve Molla Barzani, şimdiki durumda Irak'ta değil Amerika'da olsa da, Kürtler ve Azerbaycanlıları kullanarak bozguncu bir yöntemle çalışıyor. Onun¹ Amerika'da oluşu, SB'nin Azerbaycan'daki bozguncu ve müdahaleci tutumuna bir karşı ağırlık olmak üzere, bu ülkenin de İran'daki Kürt faktörüne oynadığını düşündürüyor.

ABD, Savunma Bakanı Brown'ı Ortadoğu'ya gönderdi. O, İran'da olduğu gibi, her zaman olabilecek halk ayaklanmalarına karşı yönetici burjuvaların etkili bir direnişini örgütlemek ve herhangi bir Sovyet tehdidi karşısında direnmeleri için Emirlikler ve diğer Arap ülkelerinden sözler almak için devletten devlete dolaşıyor. Aynı zamanda, Carter'ın Moşe Dayan ve Mısır Başbakanı'nı Camp David barış antlaşmasının imzalanması için görüşmelere devam etmek üzere tekrar Washington'a çağırdığını görüyoruz.

Şimdiki durumda İsrail de tehlikededir. Humeyni, İsrail'e karşı mücadelesinde Filistinlileri savunacağını açıkça ifade etti. O, Tahran'da İsrail elçiliğini kapattı ve diplomatlarını İran'dan kovdu. Şah dönemi İran'ından petrol ihtiyacını karşılayan İsrail, Humeyni'nin buna son vermesi nedeniyle petrolü başka yerlerden almak zorunda. Bu koşullarda, ABD İsrail'i Mısır ile anlaşmaya varması için zorluyor, başka bir deyimle böyle bir anlaşmaya varmak ve Mısır'la sürtüşmeyi durdurması için Carter'ın dayattığı koşulları kabul etmesi için, İsrail baskı altındadır.

İran, İran Körfezi ve tüm Ortadoğu'daki bu çok tehlikeli durum yüzünden, ABD, CIA ajanlarını harekete geçirdi. Onlar, Sovyet tehdidinin İran veya Irak'tan ve Suriye veya Khali çölünü geçip Umman'a ulaşabilecek Güney Yemen'den geçerek Kuveyt'teki Filistinlilere bir darbe yaptırmak için birleştirebileceğini görüyorlar. Eğer böyle bir şey olsaydı, ABD, Ortadoğu ve İran'daki tüm stratejik pozisyonu ve petrol üzerindeki ekonomik gücünü kaybederdi.

Bugün, Humeyni'nin ülkenin üniversitelerindeki Marksist-Leninist eğilimli gösterileri yasakladığını duydum. Bu, sol güçlerin, bu arada Tudeh Partisi'nin ve Marksist-Leninist güçlerin de harekete geçtikleri anlamına geliyor. "Tufan" olarak bilinen İran İşçileri ve Köylüleri Partisi veya bizce bilinmeyen partilerin de son olaylarda olmaları mümkündür. Her durumda, gelişen hareket, dünya gericiliğinin söylediği gibi İslami ruhu değil, bizzat devrimini, kendisini destekleyen grupları doğuruyor.

İran'daki durumun nasıl gelişeceği görülecek, fakat şimdilik durgunluğun olmadığı ve hızlı gelişmelerin yaşanacağı görülüyor. Bu ülkede olanlar hakkında bir makale yayınladık, fakat şimdiye kadar ve her zaman makalelerimizi almaya hazır olan yabancı haber ajanslarının, bu kez İran'daki durum ve gelecekteki devrim hakkındaki makalemizden söz etmedikleri gözden kaçmıyor. Onlar bunu es geçtiler, çünkü çıkarlarına pek uygun görmediler.

İRAN'DAKİ DURUM ÜZERİNE

Aldığımız bilgilere ve düzenli olarak okuduğum yabancı ajans raporlarına göre, dinselliğin etkin ve hâkim olduğunu göstermek için her ne kadar İslami sloganlar kullanıldıysa da, İran devriminin anti-feodal ve anti-emperyalist bir halk devrimi olduğu açıktır.

Ayaklanmanın esas lideri ülkedeki en büyük parti olan İslami Parti'nin lideri Humeyni gibi görünüyor. Bunun, Şah rejimine karşı gösterilerin, bir başka deyişle ayaklanmanın başladığı zaman farkına varılmıştı. Televizyon ve gazetelerde, Humeyni'nin Şah'a karşı ayaklanan kitlelerin dinsel lideri olarak sunulduğunu gördük.

Şimdi, Humeyni'nin, feodal monarşi ve hükümetinin yıkılması ve yerine demokrasinin kurulmasını amaçlayan diğer demokratik partilerle işbirliği yaptığı da ortaya çıkıyor. Görünüşe göre, o, yabancı müdahalelere de karşıdır.

Çeşitli haber ajanslarının söyledikleri ve bizim görebildiğimiz kadarıyla İslami Parti, Halkın Mücahitleri Partisi ve Tudeh'in İran devriminde başlıca rolü oynadıkları anlaşılıyor. Yine görülebildiği kadarıyla, Mücahitlerin Partisi İran'daki ikinci partidir. Doğru ya da değil, ama bu partinin Maoist etkinlik altındaki bir hizbi de içerdiği söyleniyor. Bununla birlikte, Maocuların, Şah'la işbirliği içinde, o iktidarda kalıncaya kadar onu savunan ve destekleyenlerden arta kalanlar, şimdi bağımsız olarak ortaya çıkmış olabilirler. Bazıları yabancı kamplarda eğitim gören Fedailer, Mücahit Partisi'nin komandolarıdır. Bu partinin halk arasındaki etkinliği ve gücünü gören Humeyni onunla işbirliği yapıyor ve bizzat Humeyni, Şah rejimince hapsedilen bu partinin binlerce taraftarının serbest bırakılması için emir verdi.

Kendisini komünist olarak adlandıran Tudeh Partisi SB'ye bağlıdır ve diğer partiler arasında üçüncü sırayı alıyor.

Ayaklanma bittiği zaman bu iki parti silahlarını teslim etmeyi reddettiler, fakat Humeyni onları bastırmak için güç kullanmakla tehdit etti ve onlar Humeyni yönetimini desteklemek zorunda bırakılacaklar gibi görünüyor.

İran'daki Sovyet Büyükelçisi İran hükümetinden Tudeh'in tam olarak özgür olması hakkının tanınmasını istedi, fakat ona bu partinin diğer partilerle aynı koşullarda olmak zorunda olduğu açıkça anlatıldı. Bu parti, şimdi, seçimler nedeniyle hükümette iki temsilciye sahip olmayı talep ediyor. Yabancı haber ajanslarından, İran'daki olayların dikkatli bir gözlemi, bizi İran devriminin amacının kitlelere demokratik özgürlükler vermek ve İran'da yabancı müdahaleye bir son vermek olduğu sonucuna ulaştırabilir. Bunlar ne zaman gerçekleşecek, ancak gelecek gelişmeler bunu yanıtlayacaktır.

ABD, İngiltere, diğer kapitalist ülkeler ve gerici rejimlere sahip Ortadoğu ülkeleri İran'daki durum nedeniyle oldukça kaygılılar. SB, İran'daki yeni rejimi tanımak zorunda, fakat İran halk devriminin hızını kesmek ve onları izledikleri yolda daha fazla ileriye gitmemeleri için korkutmak amacıyla ve ajanları vasıtasıyla komplolar tezgâhlamaya çalışıyor.

Gerici Suudi Arabistan rejimi de İran'daki olaylar nedeniyle çok kaygılıdır, çünkü İran'daki feodal baskı ve sömürünün aynısı bu ülkede de sürüyor. Eğer bugün değilse yarın, benzer bir alın yazısı bu gerici rejimi de bekliyor.

Bir cumhuriyet ilanı ve yeni yasalar için yapılacak bir referandumda, Humeyni'nin İran'daki Amerikan üslerinin de kaldırılmasını isteyeceği söyleniyor. Amerikalıların bu üsleri Yunan adası Girit'e transfer etmek istediği de söyleniyor.

Bunun ne zaman gerçekleşeceğini göreceğiz. Fakat bir şey kesindir: Bugün Carter Mısır'a gidiyor, oradan da İsrail'e gidecek. Onun bu ülkelere ziyareti Mısır ve İsrail arasındaki "barış" anlaşmasıyla ilgilidir ve bu nedenle, ABD bu iki peykine sert sözlerle hitap ediyor. Bu iki ülke, yalnızca silah zoruyla değil fakat diğer gizli anlaşmalarla da ABD'ye bağlı olabilirler. Haftalardır bu bölgede olan ABD Savunma Bakanı Brown, Suudi liderlerle de gizli

anlaşmalar yapmış olmalı. Bu nedenle, Sedat ve İsrail'e karşı muhalefetlerini ifade eden Suriye, Irak ve İran'a karşı bir jandarmalar bloku kurulması olasıdır. Suriye ve Irak silah da aldıkları Sovyetlerin desteğine ve yardımına sahipler.

Humeyni, şimdiye kadarki açıklamalarında SB'nin İran'ın içişlerine karışmaması gerektiğini söyledi. Fakat onun tutumu hâlâ açık olarak ortaya konmuş değil. Alacağı net tavır daha sonra görülecek. Bununla birlikte, Amerikalıların şiddetle istedikleri statüko, petrol bölgesi Ortadoğu'da artık olmayacak. Bu elverişli durum, ABD'nin bu bölgedeki jandarması Şah'ın devrilmesiyle altüst edildi.

Elçiliklerimizden gelen raporlara göre, 18 Şubat'ta Zerri Popullit'de yayınlanan İran üzerine olan makale Arap ülkelerinde coşkuyla karşılandı ve tümüyle uygun bulundu, İran'a ulaşım ulaşımadığını ise bilmiyoruz.

MISIR VE İSRAİL ARASINDA MEKİK DOKUYAN CARTER NİÇİN GERİ DÖNDÜ

Amerika Başkanı Carter Mısır ve İsrail ziyaretlerinden sonra Washington'a geri döndü; televizyonda gördüğümüz gibi, Carter'ın çiçek buketleri ve alkışlarla karşılanması, bir fatihin dünüşü izlenimini vermek içindir. Nitekim Başkan Yardımcısı Mondale onu böyle sundu.

Böyle bir şey Dışışleri Bakanı'nın "görevi" olduğu için Carter'dan önce hiçbir başkan böyle bir görevi üstlenmemiştii. Onlar yerine, örneğın Kissinger gider ve tekrar gelir, bir şeyler alır satar ve bir devletten diğeriine tehdit veya okşama yöntemlerini kullanarak görevini yapmaya çalışırdı. Bu nedenle, Carter'ın Sedat ve Begin'le birçok sorun üzerinde görüşmeler yapmak için Mısır ve İsrail'e gitmesi ilginçtir. O, Kahire'den Kudüs'e gidip tekrar Assuan'a dönerek, yeniden Kudüs'e gidip Kahire'ye geri dönerek Sedat'la görüşmelerini başlattı ve bitirdi, sonunda da Washington'a uçtu.

Çeşitli ajanslardan öğrendiğimize göre Carter her iki ülkenin başkanlarıyla da görüştü, fakat o, Mısır ve İsraililerin çeşitli sorunlardaki baskı ve muhalefetiyle de karşılaştı. Ama onun önerilerini Sedat daha uyumlu ve ılımlı karşılarırken, Begin Carter'a baskı yaptı.

Başka bir deyişle ve haber ajanslarının ima ettikleri gibi, Sedat Carter'ın görüşleriyle birçok noktada uygunluk arzeden taleplerinin ısrarlı ve titiz bir savunucusu olmamış, bizzat Carter'ın doğruladığı gibi, Amerika'nın görüşleri Mısırlılarınkiyle yalnızca birkaç küçük sorun üzerinde farklılaşmıştı.

Bununla birlikte, İsrail'in sorunlarının çok farklı olduğu biliniyor. Yine bu ajanslara göre Carter İsraililerle "şiddetli" çatışmalara girişti. Bu, Carter'ın Begin ve hükümetiyle görüşmelerinde ve Begin'in parlamentoda, Knesset'de dağıttığı konuşmasında

göze çarpıyordu. Buradan da, Begin'in Carter planına karşı muhalif gibi görüldüğü anlaşıyordu. TV'de, İsrail parlamentosundaki milletvekillerini, özellikle de Begin'i konuşturmayan kadın milletvekilini izledik. Bu milletvekili çok şiddetli konuşmalar yaptı ve sonunda da, anlaşılan Begin ve Sedat'ın yapacağı anlaşmanın bir kâğıt parçasından başka bir şey olmadığını göstermek için, önünden bir kâğıt alarak yırttı. Onun yanında oturan ve ona ılımlı olmasını öğütleyen diğer milletvekili ise çok gülünç bir durumdaydı. Bir köşede onur konuğu olarak oturup bu tartışmada hazır bulunan Carter'la olanlar buydu. Belki de bu sahne Carter'a açıkça şunları anlatmak içindi: "Ben, Begin, senin bakış açını paylaşmak istiyorum, fakat, ABD Başkanı'nın söylediklerini benimsemek, parlamentoda karşılaştığım muhalefet nedeniyle mümkün değil. Bu nedenle, ABD, İsrail yararına ödünler koparmak için Mısır üzerindeki tüm etkinliğini kullanmalıdır."

Carter, bundan sonra, tekrar Kahire'ye gitti ve havaalanında Sedat'la 1.5-2 saat görüşerek Washington'a döndü.

Oradaki konuşmasında Carter büyük bir başarı elde ettiğini açıkladı. Bu başarı, İsrail-Mısır antlaşmasının imzalanması önündeki birçok sorunu bertaraf etmeyi içeriyordu, Carter ve Begin'e göre, eğer bu arada daha başka anlaşmazlıklar çıkmazsa, antlaşma gelecek hafta imzalanacaktı.

Bir yanın diğerine hangi ödünleri verdiğini değerlendirebilmek için antlaşma tekstini beklememiz gerekiyor, şimdi de, Amerikan Başkanı'nın Mısır ve İsrail ziyaretleriyle neyi amaçladığını yanıtlamalıyız.

ABD'nin yaşamsal çıkarları gibi esaslı nedenler, Başkanın otoritesini bir Dışişleri bakanının düzeyine düşmeye zorladı. Bu nedenler Ortadoğu sorunlar yumağıyla yakından ilgilidir. Ortadoğu Amerikalıların mı yoksa Sovyetlerin mi nüfuz alanı olacak ya da İran'daki gibi yeni bir devrim mi patlak verecek? İran'da olanlar, eğer bir Suudi Arabistan, Mısır veya başka bir Ortadoğu ülkesinde olursa, o zaman bu, ABD ve diğer Batılı devletler için bir felaket olur.

Amerikalılar yeterli petrol kaynak ve stoklarına sahip değil.

Carter'ın, ABD Başkanı –gelecek seçimlerde adaylığım koyarsa, geleceğin muhtemel başkanı– olarak, Ortadoğu ziyaretinin yarattığı dengelerde otoritesini böylesine düşürmesinin bir nedeni de budur.

Carter'ın bu iki ülkeye yaptığı ziyaretinin amacı şunlar olabilir: Mısır ve İsrail arasında barışı sağlamak, bu petrol bölgesini daha önce ilk olarak devrim, ikinci olarak Sovyet tehlikesine karşı koruyan İsrail'den daha sağlam koruyacak birleşik bir Mısır-İsrail jandarmalığı oluşturmak. Böylece Carter ve tüm Batılı kapitalistlerin amacının, artık bu bölgede, hâlâ bir istikrar kazanmamış olan İran'da olduğu gibi, daha fazla “karışıklık” çıkmamasını sağlamak olduğu anlaşılıyor. Ve bu bölgenin daha iyi nasıl sağlamaştırılacağı ABD ve diğerlerinin ciddi bir sorunu olarak ortadadır.

Bu nedenle, petrol için bir savaş başlatıldı ve onu herhangi bir tehdit karşısında korumak için önlemler alınıyor. Ve yukarıda işaret ettiğim gibi, bu hazırlıklar, diğer savaş kışkırtıcı nedenlerle de harekete geçebilecek bir Sovyet saldırısı ve bu bölgedeki emperyalizm uşağı birçok rejime karşı patlak verecek bir devrimle karşı sürdürülüyor.

Tüm bu nedenlerle Carter, hem İsrail ve hem de Mısır'a çok büyük miktarlarda yardım yapacağını ve eğer yanılmıyorsa dört milyar dolar tutarında para yardımı yapacaklarını açıkladı. Ve elbette ki, bu dört milyar dolar esas olarak silah için olacak, Amerikan Başkanı İsrail'le barış antlaşmasının imzalanmasından sonra, Mısır'dan Suriye, Irak ve diğer Arap ülkelerine karşı ve aynen İsrail gibi bir “şahinler ordusu” kurmasını istiyor. Ondan sonra da, bu iki ülke birlik içinde, bu bölgenin diğer ülkelerine ve hatta Libya'ya kadar uzanacak bir baskı çemberi oluşturacak. Çünkü Libya da, bu bölgede Amerikan, Batı kapitalistleri ve Sovyetlerin gözlerini diktiği bir petrol bölgesidir.

Bununla birlikte, Carter'ın Mısır ve İsrail ziyaretindeki amacı, bu iki ülke arasındaki bağları güçlendirerek ve “Marshall Planı”ndan daha iyi koşullardaki bir “Carter Planı”yla sözde ekonomik yardım adı altında bu iki ülkeyi tümüyle ABD'ye bağ-

lamak, eğer onlar tehlikeye düşerlerse Suudi Arabistan gibileri savunmak, Kuzey Yemen ve Umman'a ve eğer devrim daha radikal yönle kayarsa İran'a her türlü müdahaleye hazır bir ordu kurdurmaktır.

ABD, deniz yolları ve Süveyş Kanalı'nın tehlikede olduğunu görüyor, bu nedenle oralaradaki durumunu güçlendirmeye çalışıyor. Fakat Kızıldeniz çıkışındaki Aden şimdi Sovyetlerin ellerindedir, çünkü onların Eritre'yi işgal altında tutan Etiyopyalılarla çok yakın bağları var. Sovyetler ve Kübalılar Güney Yemen'e yerleşmiş durumdalar ve Ürdün, Suudi Arabistan'ın savunulmasında bir bariyer olan Kuzey Yemen'e karşı savaş başlattı. Bir zamanlar Yemen liderliğince büyük bir coşkuyla karşılanan güçlerini gönderen Nasır, Kuzey Yemen'e yardım ediyordu. Şimdi, Sedat'ın, ordusunun güçlendirilmesi ve Güney Yemen'i tehlikeye atacak şekilde tekrar Kuzey Yemen'e "yardıma" gitmesi mümkündür.

Böylece, için için kaynayan bu geniş bölgenin her yanında, birbirlerine karşı stratejik pozisyonlar kapmaya çalışan iki süper devletin, gelecekte, birbirleriyle kapışmalarını göreceğiz. Tabii ki, iki süper devlet bunu bölgedeki rejimlerle işbirliği içinde ve genel bir savaş değil, bölgesel savaşlar biçiminde yapmaya çalışacaktır. Bu bölgesel savaşlara girecek gerici klikler, tabii ki, dolaylı ya da dolaysız silah ve uzman yardımlarını bolca alacaklar. Örneğin, Beyaz Saray, son günlerde, Kuzey Yemen'e 3.000 danışman gönderileceğini açıkladı. Bu, büyük bir askerî gücün oraya gönderileceği anlamına gelir. Silahlara gelince, yasalarla da kılıfına uydurulduğu şekliyle, yani ABD'nin, aldığı silahları Kuzey Yemen'e verebileceğine ilişkin Suudi Arabistan'a izin vermesi biçiminde sağlanıyor.

Şimdi sorun, İran'da işlerin nasıl gittiğidir. Orada hiçbir şey yerine oturmadı. Humeyni, Şah'ın devrilmesinden sonra, sözde tüm özgürlükler için demokratik nitelikli olarak tanımlandığı Kur'an'ın ruhuna uygun biçimde ve gerçek bir İslam demokrasisi vb. için devrimi sürdürmeyi düşünüyordu.

Durumun kontrolü hâlâ Humeyni'nin elindedir, fakat Pehlevi monarşisinin devrilmesi ve tasfiyesiyle İran devrimi Humey-

ni'den daha radikal, daha ilerici, daha organize ve önemli hakların sağlandığı burjuva demokratik bir İran için mücadele eden güçleri öne çıkardı. Onların bu amaçlarına ne zaman ulaşacağını göreceğiz.

İran'daki güçlü hareketler yabancı devletlerden bağımsız olmayı talep eden birçok cephe ve partinin önderliği altında oluyor. Sovyetler, İran içinde Tudeh vasıtasıyla faaliyet yürüttü, fakat bu partinin içerideki durumunu tam olarak bilemiyoruz. Çinliler de, Şah'ın himayesi altında ve onu iktidarda tutmak umuduyla kendi Maocu partilerini yaratmaya giriştiler ve eğer monarşinin tasfiyesi kesin olarak gündeme gelirse, bu parti sözümona Marksist-Leninist bir parti olarak ortaya çıkacaktı. Böyle bir partinin olduğu söyleniyor. Bu arada, Humeyni'nin parti ya da cephesi daha güçlü görünüyor. Orada Filistin yanlısı unsurlar da vardır.

Elbette ki, bu parti ve cephelerin tümü, "yeni" ve daha demokratik bir burjuvazinin çıkarlarını savunacak bir hükümet yaratmak için mücadele ediyorlar, fakat tüm benzerleri gibi bu burjuva sınıfı da, İran devrimini ileriye götürmek isteyen radikal devrimci güçlere saldırmaya çalışacaktır.

Bu halk ayaklanmasında, yaşamın her alanında derin değişimler isteyen ve açıkça tanımlanmış programlar doğrultusunda demokratik haklar talep eden çok güçlü oluşumların sahneye çıktığını görüyoruz.

İranlı kadınlar tüm gösteri ve hareketlere katılıyorlar. Onlar erkeklerle eşit haklar istiyor ve Humeyni'nin İslamın sembolü olarak tanımladığı peçeyi reddediyorlar. İlerici öğrenci gençliğin çoğu da hareket halindedir. Binlerce öğrenci Tahran Üniversitesi'nde gösteriler düzenliyor ve ordunun halkın ordusu olması, subay ve memurların halktan seçilmesi gerektiğini ilan ediyorlar. İran'daki halk mahkemeleri Şah'ın hizmetindeki general, yüksek memur ve güvenlik örgütü subaylarını mahkûm ediyorlar. Diğer bir deyişle, Humeyni istesin ya da istemesin tam bir tasfiye hareketi yaşıyor.

Fakat İranlılar da yaşamak zorundalar ve onların esas zenginlik kaynağı petroldür. Onlar şimdi petrol üretimine de koyuldu-

lar, fakat önceki miktarlarda değil ve petrol fiyatını da yükseltmeye başladılar. Şimdiki geçici hükümet, İran petrolünü sömüren yabancı petrol şirketlerini millileştirmek için planlar ve yasal düzenlemeler yapıyor. Eğer bunu başarırlarsa, bu olumlu bir şey olacak. Bu zenginliğin nasıl ve kimler tarafından değerlendirileceği de ayrı bir sorundur. Bunun için yeni mücadeleler olacaktır.

Bununla birlikte, İran halkı, sahip olduğu bu büyük zenginliğin bizzat kendisi tarafından, diğer bir deyişle kendi yeni devleti ve partisi tarafından yönetilmesi gerekliliğinin bilincine ulaştırılmalıdır. Bu yöndeki sorunların nasıl gelişeceği görülecektir. Yine de, şimdilik, eğer önceki gibi olmayacaksa da şimdikinden daha iyi bir pozisyon sağlayıncaya kadar, Amerikan hükümetinin İranlılara karşı bir kuzu gibi uysal davrandığını görüyoruz.

Humeyni, ABD, Sovyetler ve İran'ı boyunduruk altına almayacak tüm emperyalistlere karşı savaşaacağını açıkladı. Elbette ki, o, yabancı kapitalist burjuvaziyle tüm bağlarını kesmez. Onun birine ya da diğerine dayanması maruz kalacağı baskılara bağlıdır. İran halkı bu ilişkinin köleleştirici bir ilişki olmasına izin vermemelidir. Aynı zamanda, ilerici İran halkı tüm tehlikeli unsurların kökünü kazımak için mücadele etmek zorunda, hâlâ varlığını sürdüren çeşitli gizli ajanların açığa çıkarılıp yok edilmesi yaşamsal bir önem taşıyor. Bunun, uzun bir zaman alacağı açıktır ve bununla birlikte, İranlılar, danışman veya sözde komünist ve demokratik parti maskeli ABD, Sovyet ve diğer ülke ajanlarının, bu zengin ve aynı zamanda yoksul ülkeyi herhangi birinin nüfuz alanına dönüştürmelerini engellemek zorundalar.

İran devrimi, gücünü sınırlarının ötesine taşıyacak büyük bir etkinliğe sahiptir. Gerçekte de, bu etki daha şimdiden Irak, Suriye, Suudi Arabistan, Umman vb.'lerinde olduğu gibi Körfez Emirliklerinde de hissediliyor. Yine de İran uyanık olmak ve ABD veya Sovyet emperyalistleri gibi iki büyük tehlikeyi hesaba katmak zorundadır. SB, İran'la çok yaygın bir sınıra sahip ve İran Azeri nüfusunun Sovyet Azerileriyle çok yakın ve yoğun bağları vardır. Böylece, Sovyet ajanları sabotaj örgütlemek, ayaklanmalar kışkırtmak, otonomi, ayrıcalıklar vb. için talepler yaratmak için İran'a kolayca girecek ve çıkacaktır.

Bu durumda, yalnızca sağlam devrimci ve gücünü işçi sınıfı ve halktan alan Marksist-Leninist bir politik güç, tedricen temelli kazanabilir İran'ı ve tüm dünyayı tehdit eden bu tehlikelere karşı direnebilir. Ortadoğu'nun bu bölgesindeki çatışmalar, Balkanlardaki son yüzyıl çatışmalarından daha yoğundur. Bu bölgedeki tüm devletler yabancıların etkisi altındadır ve yerel savaşlar için kışkırtılıyorlar.

Şimdi Mısır-İsrail ittifakını görüyoruz, Suriye ve Iraklıların birleşme çabaları da izleniyor, fakat bunun nasıl ve ne zaman olacağı diğer bir sorun olarak ortadadır. Aynı zamanda, Mısır'ın Libya'da gözünün olduğunu ve Sedat'ın Sudan'la yakın dostluğunu da görüyoruz. Bu nedenle, Libya-Mısır ve Sudanlılar arasında Sovyetlerin Afrika'ya sızmasını engellemek için olduğu kadar petrol üzerindeki hâkimiyet için bir çatışmanın çıkması da olasıdır.

Sovyet sosyal emperyalistleri Kaddafi'ye silah satıyor. Elbette ki, orada orduyu eğiten Sovyet uzmanları da vardır. Libya, Mısır ve diğer güney ülkelerine karşı iddialar sahibidir ve hâlâ Fransa'nın hâkim olduğu güneydeki çölde hak iddia ediyor. Bu çölde su yoktur, fakat derinlerde petrol vardır. Mücadele petrol üzerinde sürüyor, bu nedenle karışıklıklar çıkabilir.

Giscard d'Estaig'in Fransızca konuşan Afrika'ya yaptığı ziyaret ve sürdürdüğü çabalar boşuna değildir, O, bankalar, çok uluslu şirketler vasıtasıyla ve eski Fransa kolonilerine yatırımlar yaparak bu ülkelerin zenginliklerini yutmak ve oralarda Elisse'ye hizmet edecek yönetici klikler yaratmayı amaçlıyor.

Elbette ki, Fransa'nın Mobutu'ya yardımı veya Fas'ı ona yardıma gitmeye zorlaması boşuna değildir. Cezayir'i de unutuyorlar. Tam tersine, orada tekrar karışıklıklar çıkarmanın uygun anını bekliyorlar, Sahra veya Fas'ta da öyle... Şimdilik ufukta böyle bir şey gözüküyor. Ancak kapitalizm, kendisini ve onunla işbirliği yapan kliklerin çıkarlarını korumak için kaçınılmaz olarak karışıklık ve çatışmaları doğurur.

Afrika ve Ortadoğu'da, içinde emperyalizmin büyük çıkarlarının çatışma içinde olduğu fırtınalı bir durumu görmemizin nedeni budur, fakat aynı zamanda ezilen halkların, kendilerini

kimlerin ezdiğinin, komplolar tezgâhladığının, kanları ve terle-riyle kimleri zenginleştirdiklerinin bilincine vararak bir ayaklan- ma uyanışı içerisinde olduklarını da görüyoruz. Böylece ve doğal olarak halk isyanları doğuyor, güçleniyor ve patlak veriyor, bazen sonuçsuz kalsa da ayaklanmalar, güçlü bir zincirleme içinde yeni ayaklanmalara neden oluyor.

O halde, emperyalist baskı ve sömürü, otomatik olarak geniş halk kitlelerinin özgürlük savaşlarına yol açıyor.

BİR ANTI-ARAP EMPERYALİST TEHDİT

Bilindiği gibi, İsrail-Mısır antlaşması Washington'da son günlerde, Carter tarafından özel olarak Beyaz Saray bahçesinde kurulan otağda, bahçe duvarlarından izleyenlerden başka yüzlerce dinleyici önünde, Carter'ın tanıklığında imzalandı. Burası, geleneksel olarak ABD'nin çeşitli köleleştirici emperyalist antlaşmalarının imzalandığı bir yerdir.

Böylece, siyonizmin ilan ettiği ve Amerikan emperyalizminin finanse edip silah ve cephaneyle desteklediği saldırgan bir emperyalist yağma savaşımından sonra bir emperyalist antlaşma imzalandı. İsrail'in niyeti ve bu yağma savaşıyla başarmak istediği şey Filistinlilerin anavatanını ele geçirmek, Kudüs'ü, Ürdün Nehri'ni, Batı Yakası'nı, Gazze Şeridi ve Sina'nın tümünü işgal etmek ve böylece de Lübnan ve Mısır'ı bir şahin gibi vurabilmektir. Bunun başka, İsrail, Suriye'ye ait Golan Tepeleri'ni de işgal etti.

Tüm bunlar, Filistin, Suriye, Mısır, Ürdün ve dolaylı olarak tüm Arap halklarına karşı saldırgan emperyalist savaşın hedefleriydi. Amerikan emperyalizminin güçlü desteğini alan İsrail, bu savaşla, aynı zamanda petrol bölgelerini, yani Suudi Arabistan, Körfez Emirlikleri, Kuveyt, İran vb. gibi ülkeleri tam olarak ABD etkinliği altına almak ve buna hizmet edecek güçlü bir askerileşmiş ekonomiyle diğer bazı Arap ülkeleri ve onların petrolüne bağlı Batılı kapitalist ülkelere karşı bir engel oluşturmak amacındaydı.

Görünüşte birlik, fakat gerçekte bölünmüşlük içindeki Mısır, Suriye ve Ürdün bu saldırgan savaşa birçok kez karşı koymaya çalıştılar, fakat her zaman başarısız oldular, çünkü bu barbar istilasına karşı ciddi bir birlik içinde değillerdi. Onlar, Faruk, Nasser ve şimdi de Sedat döneminde olduğu gibi Kral Hüseyin yönetimi altında da yenilgiye uğratıldılar. Bu arada, kozmopolit bir ülke olan Lübnan'ın güneyinde ve özellikle İsrail sınırında yerleşen Filistinliler, sürekli olarak İsrail saldırılarına maruz bırakı-

larak kurban edildiler. Lübnan, Suriyeliler, Hıristiyan-Maroniler ve İslami mezhepler arasındaki çatışmaların yaşandığı bir ülkeye dönüştürüldü.

ABD ve İsrail, her türlü silah kullanmanın yanında Arap ülkelerinin her gün ilan ettikleri sözümona yeni birliklere aldırmaksızın onları bölme yöntemlerini de kullandılar. Bir yandan, Amerikan emperyalizmi ve İsrail saldırganlığı, diğer yandan da, Sovyetler bir formülden başka bir şey olmayan bu birlikleri parçalamak için çalıştılar. Tüm bu karanlık güçler, emperyalizm, sosyal emperyalizm ve onların uşakları, bu ülkeler ve halklar arasında çeşitli ihtilaflara neden oldular. Aslında bu ayrılık, esasları, farklı çıkarları ve birbirlerine karşı taşıdıkları farklı özelemleriyle, bu Arap ülkelerinin gerici liderliklerinde bulunmaktadır. Arap ülkeleri arasında hâkim devletler, petrolce en zengin olanlardır. Yani Suudi Arabistan, Irak, Kuveyt, İran, Körfez Emirlikleridir. Bunlar, diğer ülkeler üzerindeki hâkimiyetleri askerî güçlerine dayanmasa da, büyük ekonomik güçleriyle Suriye, Lübnan, Ürdün, Yemen, Mısır ve tüm Kuzey Afrika ülkelerinin yöneticilerini etkiliyorlar.

Böylece, ustaca kullandığı bu uşakları vasıtasıyla Amerikan emperyalizmi, özellikle İran ve Suudi Arabistan ve diğer petrol bölgelerini gasbedebildi. Bu nedenle, ABD Körfez ülkeleri üzerinde de büyük bir etkinliğe sahip ve bu durum şimdi de böyledir. Yalnız bu durum geçici de olabilir, çünkü İran Şahı devrildi ve bu ülkedeki Amerikan çıkarları hissedilir şekilde zayıfladı.

Şimdi, ABD, İran'daki hâkimiyetini yeniden kurmaya çalışıyor. Sovyetlerin iştahı da kabardı. O, İran'daki durumu Kürtler, Azeriler ve sözde komünist Tudeh Partisi vasıtasıyla etkiliyor. Şah zamanında, çeşitli Troçkist, Maoist partiler SAVAK'ın gözetimi altında mantar gibi bittiler ve şimdi anti-feodal ve anti-emperyalist devrimle birlikte yüzeye çıktılar ve bunlar az çok geniş sınırlarıyla demokrasi talep ederken, diğerleri Humeyni'yi savunuyorlar. Dün seçimler yapıldı, sonuçlarını göreceğiz.

ABD'nin ekonomik çıkarları İran petrolüne bağlıdır. Ve sonuç olarak, Ortadoğu'da tümüyle değilse de kısmen yıkıma uğra-

yan bu ülke, İran'da Şah'ı yeniden iktidara getirmeyi değil, diğer sömürü yöntemleriyle, duruma yeniden bir istikrar kazandırma-yı amaçlıyor.

Buna bağlı olarak, ABD büyük bir hızla hareket ederek, Mısır'la bir barış antlaşması imzalanması için İsrail üzerine baskı yapıyor. Böyle bir antlaşmayı imzalayan Mısır, Arap ülkelerine karşıt cephede yer alıyor. Bu görünüşü kurtarmak için Sedat, antlaşmaya, İsrail tarafından gasbedilen Filistin ve haklarının gelecekte söz tanınmasına ilişkin bazı maddeler sokmak ve Filistinlileri de bu antlaşmaya uymaya zorlamak istedi, fakat onlar reddettiler. Gerçekte ise o, elbette ki, bu hakların asla tanınmıyacağı bir formül bulmak için çalıştı.

Sedat, Amerikan bakış açısını kabul etmesi ve bu arada Begin'i de Amerikan görüşlerine çekmeye çalışması için ikna edildi. Gerçekte, İsrail-Mısır antlaşması bu iki ülke arasındaki bir antlaşma değil, ABD'nin Ortadoğu'daki çıkarlarına yönelik ve onun tarafından dikte edilen emperyalist bir antlaşmadır. Bu dokuz maddelik antlaşmada, Mısır, doğal olarak, bir dizi koşulla Sina'ya ve İsrail tarafından sömürülen petrol kuyularına yeniden sahip oluyor ve bu arada da, Akabe Körfezi ve Sitre Boğazı'nı uluslararası sular olarak ilan etmek, Süveyş Kanalı'ndan her bayraktan gemilerin serbestçe geçebileceğini kabul etmek zorunda kalıyor ve ayrıca Gazze Şeridi'nde belirli haklar ele geçiriyor vb. Tabii ki, İsrail de çok geniş bir Arap toprağını işgal altında tutabilecek ve onları siyonist devletinin içine katabilecekti. İsrail çok açık bir şekilde Batı Yakası ve Kudüs'ü vermeyi reddediyor. Begin Kudüs'ün İsrail'in başkenti olarak kalacağını ilan etti.

Bu sonuca ulaşmak için ABD her birine iki milyar dolar ödeyerek Mısır ve İsrail'i satın aldı. Elbette ki bu miktar, silah için kullanılacak ve böylece Amerikan silah sanayi daha fazla gelişecek ve her üç ülke çıkar birliğiyle daha fazla pekişmiş olacaklar. Bu antlaşmanın amacı ve anlamı budur, üstelik barış da değil, tam tersine yeni savaşların kaynağı olacak, çünkü bu antlaşma Arap halkları ve burjuva kapitalist olsalar da, Arap devletlerinin çıkarına değildir.

Her şeyden önce, Filistinliler bu antlaşmanın uzlaşmaz muhalifleridirler. Onlar, çok haklı olarak açıkça ve cesaretle bu antlaşma ve sonuçlarına karşı şiddetli bir mücadele başlatacaklarını açıkladılar. Sedat'ı bir hain olarak nitelendirip, "kafasını ve ellerini keseceklerini" ilan ettiler. Bu deyimler, haber ajanslarına göre bizzat Arafat'ın kullandıklarıdır.

İlk olarak, Suriyeliler Filistinlilerle birleştiler, çünkü onlar Golan Tepeleri'ni yeniden almayı güçleştiren bir İsrail-Mısır "ittifakı"yla karşı karşıyalar. Onlar, eğer, Golan Tepeleri'ni almaya çalışacaklarsa, bu antlaşmaya muhalif diğer Arap ülkeleriyle savaşçı ve yakın bir birlik kurmak zorundalar. Bununla birlikte, böyle bir şeyin oluşturulması da onlar için çok güçtür. Anlaşmaya varılmadan önce, İsrail-Mısır antlaşmasına muhalif olan ülkelerin Bağdat'ta toplanacakları açıklandı. Gerçekte toplandılar da, fakat tümünün Mısır'la ilişkileri kesmeyi, onu boykot etmeyi ve Sedat'ı, Arap davasını İsrail ve Amerikan emperyalizmine satan bir hain olarak ilan edilmesini kabul etmeyişleri nedeniyle hemen dağıldı. Bu toplantıda birbiriyle de yakın ilişkide olan Suriye ve Irak Filistinlileri desteklemek için çok kararlı görüldü. Körfez Emirlikleri ve Suudi Arabistan ise bu düşüncelere karşı soğuktu; diğerlerine gelince, onlar çoğunlukla konuştular. Bu son ülkelerden, örneğin Libya'nın Kaddafi'si sesini biraz daha hızlı yükseltti ve basit bir güç gösterisi olarak birliklerini Mısır'a doğru harekete geçirdi. Zaten Sedat da Mısır'a geri dönmeden önce birliklerine Batı'ya doğru hareket etmeleri emrini vermişti ve çünkü artık onların Süveyş Kanalı kanadı boştur, böylece o, Libya sınırı boyunca ordularını savaş halinde tutuyor.

Böylece, Libya'yla olası bir sürtüşmede birlikte olsunlar diye azami dikkatle yanına çekmeye çalıştığı Sudan, Sedat'ın tek destekçisi olarak kalıyor.

Bu arada, Suudi Arabistan ve Körfez Emirlikleri, Ürdün'le birlikte bu antlaşmayı şiddetle suçladılar, fakat Mısır'ı boykot etmeye ve ilişkilerini kesmeye karşı gibi görünüyorlar. Sonuç olarak da İsrail'e karşı herhangi bir savaşın başlatılması yanlısı değiller, çünkü Mısır'a karşı küçük bir savaş dahi onun müttefiklerine, İsrail ve Amerika'ya karşı da yapılmış olur. Şah devrildiği zaman

Amerika'nın Savunma Bakanı Brown'ı, Arap birliğini engellemek üzere Suudi Arabistan ve tüm Ortadoğu'ya gönderdiği hatırlardadır. Onu, Suudi Arabistan Kralı, Umman yöneticileri ve Körfez Emirlikleriyle görüşmeler yapan Brezinski izledi. Doğal olarak, bu koşullardaki Bağdat Toplantısı hiçbir sonuca ulaşamazdı.

Bu nedenle, Mısır-İsrail antlaşmasına muhalif olma iddiasında olan ülkeler arasında hiçbir birlik kurulamadı. Orada, bu antlaşmanın uzun sürmeyeceğine, Arap halklarının tümüyle antlaşmaya karşı olduğuna ve onların İsrail'i ve fiziksel olarak da Sedat'ı tasfiye edeceklerine, iki milyar doların Mısır'ı kurtaramayacağına vb. vb. ilişkin propagandif sözler de edildi. Doğal olarak, bu olaylar Sedat'ı kaygılandırıyor ve onun için sorunlar yaratıyor, çünkü Mısır halkı da tümüyle onun yanında değildir.

Fakat Mısır halkının nasıl çaba harcadığı ve ordularının Kanal'ı geçerek Sina'ya girdiği biliniyor. Yom Kippur Savaşı'nda İsrail bir sürprizle karşılaştı. Bununla birlikte, İsrail bir dizi askerî manevrayla Süveyş Kanalı'nı geçti, Sina'ya saldırarak Mısır ordusunu çevirdi ve daha fazla ilerlemesini engelledi. Yine de bu savaş Arap ülkeleri arasında Mısır'a az çok prestij sağladı, fakat bu durum şimdi, ilk olarak Mısır, Suriye ve Filistin halkları ve sonra tüm Arap halklarının aleyhine olan bir duruma ulaştı.

Diğer bir deyişle, İsrail-Mısır antlaşmasıyla, Amerikan emperyalizmi, Şah'ın devrilmesiyle Ortadoğu'da yaratılan tehlikeli durumu az çok düzeltmeyi başaramadı. Aynı zamanda, bu antlaşmayla Carter küçük bir seçim başarısı da kazanmış olabilir.

Washington'dan dönüşünde Sedat Bonn'dan geçti, öyle bir milyar falan değil, tam yirmi milyar dolar kredi istedi. Batılı haber ajansları, Federal Almanya Başkanı Carstens ve Şansölye Schmit'in candan karşılamasından bahsediyorlar. Onlar Batı Almanya'nın ekonomik durumunu düzeltmesi için Mısır'a yardım edeceğini, fakat bunun yirmi milyar dolar kadar da olamayacağını söylüyorlar. Bu abartmalı bir rakamdır ve böyle bir meblağın verilmesi Amerikalıların çıkarına değil, çünkü böylesine zorluklarla sağlanan Ortadoğu denge ve statükosu bozulabilirdi. Nasıl olursa olsun, Mısır'ın Bonn'dan alabileceği krediler yüksek faiz

ve belli bir takvimle ödenmek zorunda olacaktır. Böylece, Mısır tümüyle ABD ve Bonn'un etkinliği altına sokulmuş olacak.

Bu durumda, tabii ki, SB de İsrail-Mısır antlaşmasına muhalif ülkeleri ABD'ye karşı, yani İsrail ve Mısır'a karşı savaşmaya kışkırtıyor ve onları kendi liderliği altında birleştirmeye çalışıyor. Bu nedenle, eğer yanlış hatırlamıyorsam, antlaşmanın imzalanmasından tam bir gün önce Gromiko, Suriye ve Irak'a bir ziyaret yaptı. Bunun, Begin ve Sedat'ın Washington ziyaretine bir karşı ağırlık oluşturması için yapıldığı açıktır. Elbette bu ziyaretler boyunca, o, görüşmeler düzenledi, planlar sunup sözler verdi vb.

Yine de, Bağdat toplantısı hiçbir sonuç vermedi. Bu Arap ülkeleri SB'den yalnızca silah alabilirler, Sovyet değneği altındaki birlikleri ise ne gerçekleştirdi ne de gerçekleştirebilecek. Diğer Arap ülkeleri kendi aralarındaki birliği geliştirmeye çalışıyorlar. Hatta Irak ve Suriye birliğine dair söylentiler de var. Eğer bu birlik olursa, o da, birkaç yıl önce Suriye-Mısır birliği gibi olacaktır. Onlar arasında çok büyük çelişkiler vardır ve her bir "Baas" partisi ve liderlikleri bunları daha da derinleştiriyor.

Suriyelilerin çabalarına gelince, onlar da İran'la birleşmeye çalışıyorlar ve bu yalnızca bir varsayımdır. İran'ın kendine özgü amaçları var ve kendi ekonomik çıkarları onu, Araplarla uyum içindeki bir yolun dışına düşürüyor. Suudi Arabistan ise Emirlikleri etkiliyor. ABD Suudi Arabistan'ı destekliyor ve silahlandırıyor. Nüfus yoğunluğu İran'dakinden az da olsa, Suudiler, kendilerinin ve dolayısıyla ABD'nin hâkimiyetindeki Arap Yarımadası'nı tek bir konfederasyon altında birleştirmeye girişebilir. Başka bir deyişle, bu, her iki Yemen'in, Umman, Kuveyt, Suudi Arabistan, vb.'lerin birleşmesi ve böylece İran'la Şah döneminde olduğundan daha iyi ilişkiler kurulmak istenmesi anlamına geliyor. O zamanlar, ABD Suudi Arabistan'a karşı bir ağırlık oluşturmak için İran Şahı'na güçlü bir destek veriyordu, şimdi ise, bu ülke ABD'nin Humeyni'ye göz kırpan en iyi kızıdır. Ve ona sürekli baştan çıkarıcı sinyaller fırlatıyor. Bu amaçlarına ne zaman ulaşacaklarını göreceğiz. Şimdilik, OPEC ülkeleri fiyatları

epeyce yükselttikleri halde, ABD ve diğer kapitalist ülkeler, Ortadoğu'da uzun zamandır varolan ve daha da komplike bir hale gelen bu duruma bir istikrar kazandıracak bu yüksek fiyatları kabul etmek zorundalar ve bu bölge her zamanki gibi bir savaş yuvası olarak kalacak.

İRAN'DA CUMHURİYET İLAN EDİLDİ

Dün yapılan referandumla İran'ın monarşiden cumhuriyete dönüştürüldüğü ilan edildi. Oyların %95'i İran İslam Cumhuriyeti'nin ilanı için kullanıldı. Bu vesileyle yaptığı konuşmada Humeyni referandum sonucunda ortaya çıkan Cumhuriyet'in Monarşik rejime kesin bir son verdiğini açıkladı.

Bu, İran halkının emperyalist zinciri kırmada ve sosyal kurtuluş mücadelesindeki diğer büyük bir zaferidir. Oradaki olaylar olumlu bir yönde ilerliyor.

DİĞER ARAP ÜLKELERİ MİSİR'İ BOYKOT EDİYOR

Arap Birliği Şurası'nın Dışişleri bakanları düzeyindeki Bağdat Konferansı kararları yayınlandı. Bu konferans, yüzeysel de olsa, Mısır hükümetine karşı bazı kararlar almış bulunuyor. Bu kararlar, Mısır'ın, İsrail'le barış antlaşması imzalayarak Arap zirvesi, özellikle Rabat ve Cezayir'deki Konferans ve 9. Arap Zirvesi kararlarını ihlal ettiğini ve siyonist düşmanlarla barış antlaşması imzalamaması için başvuran Arap kralları ve başkanlarına aldırmadığını söylüyor. Bu karara göre, Bağdat Konferansı'na katılanlar, İsrail'le barış imzalayan Sedat hükümetini bir ihanetle suçluyorlar.

Karar metni, aynı zamanda, Mısır hükümetinin Arap saflarını terk ettiğini ve Arap düşmanlarıyla aynı tutumu aldığını belirtiyor. Kararda Mısır hükümeti, işgal altındaki Arap topraklarını, özellikle Kudüs'ü kurtarmaktan, içinde anavatanlarına geri dönme ve bu topraklarda kendi kaderini özgürce tayin ederek bir Filistin devleti kurmanın olduğu Filistin davasından, Arap Birliği ve dayanışmasından ve Arap davasını savunmaktan vb. kaçmakla suçlanıyor.

Somut olarak şu kararların alındığı bildiriliyor.

İlk olarak;

a) Arap elçilerinin Mısır'dan derhal geri çağırılması,

b) Mısır'la tüm diplomatik ve politik ilişkilerin kesilmesini tavsiye etmek, Arap hükümetleri, bir ay içinde, bu tavsiye kararını kendi anayasal yapısına uygunluk içinde hayata geçirmek için gerekli düzenlemeleri yapmak zorunda.

İkinci olarak;

Siyonistlerle barış antlaşması tarihinden itibaren Mısır'ın Arap Birliği üyeliği geçersiz sayılacak. Bu, Mısır'ın Arap Birliği'nce sağlanan tüm haklardan yoksun kalacağı anlamına da geliyor.

Üçüncü olarak;

a) Arap Birliği'nin geçici merkezi, bu antlaşmanın imzalandığı tarihten itibaren geçerli olmak üzere ve genel sekreterlik, teknik komite gibi organlarını da içerir bir şekilde Tunus'un başkenti Tunus'ta olacak,

b) Tunus hükümetine, bu yeni merkezi için gerekli kolaylıkların sağlanması için yapılacak bir başvuru metni;

c) 6 üye ülkeden oluşacak bir komitenin kurulması: Irak, Suriye, Tunus, Kuveyt, Suudi Arabistan ve Cezayir'den oluşacak bu komite, aynı zamanda, bu kararı yerine getirmek, üye devletlere çağrıda bulunmakla görevlidir ve bu ülkelere gerekli yardımı yapacak Arap Birliği Genel Sekreterliğini de temsil edecektir.

Komite, bu kararın uygulanmasına ilişkin Arap Birliği'nin tüm yetkilerini, servet, fon, doküman ve tüm kayıtlarını korumaya ilişkin tam yetkileri üzerine alıyor. Aynı zamanda, Komite, Arap Birliği karargâhının transferini önlemek için Mısır'ın alacağı tavrı, onun çıkarlarının ve haklarının ihlali için yapacaklarını engellemek için gerekli tüm önlemleri almak zorundadır.

Bu karar, Mısır'a karşı diğer yaptırımları da içeriyor. Diğer bir deyişle, Bağdat'ta Arap ülkeleri Mısır'ı boykot ederek, Sedat'ın hainliğini tasdik eden ve Camp David'de Carter'la birlikte imzalanan Mısır-İsrail antlaşmasını reddeden bir karar çıkarttılar. Elbette ki bu, Mısır'da bazı sonuçlara neden olacak. Fakat bana öyle geliyor ki, Bağdat'ta bir araya gelen tüm Arap ülkeleri Mısır'a karşı tavırlarında kesin bir kararlılık içinde değiller. Görünüşte karar oy birliğiyle alınmış olsa da, İsrail tarafından toprakları işgal edilen Suriye, ülkesinden çıkarılan ve antlaşmada hakları tümüyle ihmal edilen Filistinliler, Suriye yandaşı Irak, yani Mısır'a karşı muhalefet etmekte doğrudan çıkarı olan ülkeler dışında, örneğin bir Suudi Arabistan gibi ülkeler aynı kararlı tavrı alamazlar. Bu ülkeler sallantıdadırlar. Onlar Amerikan politikasınca dikte edilen koşullar karşısında bocalayacak ve Mısır'la ilişkilerini tümüyle kesmeyecekler. Kendi payına Kral Hüseyin bu antlaşmaya muhaliftir, fakat aynı zamanda o Amerikan yanlısıdır. Yaklaşık olarak yarım milyon Filistinlinin yaşadığı Ür-

dün’de bunlar bir gün kendisini devirebilir korkusuyla, Mısır’la ilişkilerin kesilmesine muhalefet ediyor. O, Filistin yanlısı pozları takınsa da, gerçekte Amerikan ve Suudi Arabistan uşağıdır.

Bu, ortak bir karar çıkarmalarına karşın, yine de gerçek bir birlik sağlayamamış Arap Birliği’nin görünüşüdür. ABD, onları tam etkisi altına almak için çalışmaya devam edecek. Sonuçta Suriye’nin de İsrail’le uzun ve zorlu görüşmelere başlamayacağını ve Golan Tepeleri sorununun şu veya bu şekilde çözülmeceğini kim bilebilir. Bu nedenle, ülkelerini yitirmiş Filistinliler asıl kaybedenler olacak ve böylece Ortadoğu sorunu çözülmemiş olarak kalacak ve bu arada büyük devletler de her şeyi kendi çıkarlarına göre ayarlayacaklar.

Yalnızca halkların ayaklanmaları, ABD ve Sovyet sosyal emperyalistlerinin ve diğerlerinin ayaklarını yerleştirdikleri bu bölgedeki zor ve komplike duruma bir son verebilir. Bu bölge, çok büyük stratejik önemi, petrolü, emperyalistler arası çatışmalarıyla ve bu bölgenin belirli güçlerinin iktidarda olduğu ülkelerin değil, yalnızca bölge halklarının direnebildiği yağma savaşlarıyla oldukça duyarlı bir bölgedir. Bu güçler halkların ulusal çıkarlara göre değil, temsil ettikleri burjuvazinin çıkarlarına göre bölünür veya birleşirler, yine büyük petrol burjuvazisinin çıkarlarına göre ABD ve Sovyet sosyal emperyalizmiyle bağlarını geliştirir ve bütünleştirirler.

ORTADOĞU'DAKİ TÜM OLAYLAR PETROLLE İLİŞKİLİDİR

Haber ajanslarına göre SB ve Suriye arasında bir dostluk ve işbirliği antlaşması imzalandı. Böyle olabilir, fakat Fransızların dediği gibi, tüm bu gürültü, Gromiko'nun nasıl davranacağını anlamak için, yapılan ballon de d'essai¹ olabilir. Geçenlerde, Gromiko, Suriye liderleriyle görüşmeler yaptığı Şam'daydı. O, bu ülkeyi tam da Camp David'deki Mısır-İsrail antlaşmasının imzalandığı dönemde ziyaret etti.

Eğer Gromiko bir sonuca ulaşıyorsa böyle bir antlaşma imza edilmiş olmalı ve bu Ortadoğu'daki ve özellikle de Suriye ve Irak üzerindeki SB etkinliğinin arttığı anlamına gelir. Çok daha önemlisi, onlardan silah "sağlayacağı" için SB dostluğuna önem vermeye eğilimli Filistin halkı arasında da SB'nin etkinliği artacaktır. İsrail-Mısır antlaşmasına muhalif olan ve bu antlaşmayı SB vasıtasıyla etkisiz kılmayı düşünen Arap ülkelerinde de böyle bir eğilim ortaya çıkacaktır. Bununla birlikte, ABD de, kendi etkinliğinin azalmasını önlemek için çok dikkatli davranıyor ve Irak'ı olduğu kadar ve özellikle İran Körfezi Şeyhleri ve Suudi Arabistanı etkilemeye çalışıyor.

Sovyet sosyal emperyalizmi de, İran'da revizyonist Tudeh Partisi'ne yardım edip finanse ederek içeriden ve dışarıdan ve esas olarak da ideolojik alandaki çalışmasını hızlandırıyor. SB, Humeyni'nin İslami Cumhuriyeti'nden otonomi isteyen Türkler² kadar, geçmişte de dostları olan İran Kürtlerini harekete geçiriyor. Elbette ki, orada tüm problemler üzerinde uzlaşmak için çaba gösteriliyor, fakat son çözümlemede, bunlar yine de bir uzlaşmadır. Bir kere İran'da ateş tutuşturuldu ve Sovyetler tarafından alevler üzerine benzin dökülüyor, aynı şekilde, Şah'ın tasfiyesiyle büyük kayıplara uğramış olsa da, orada hâlâ üsleri ve

1- Test balonu –Çev.

2- Azeriler kastediliyor –Çev.

derin kökleri olan CIA da bu ilk fırtınanın patlak vermesini bekliyor. CIA, rollerini daha sonra da oynayabilir, fakat, artık Şah'ın yararına değil, burjuva demokrasisi diye adlandırılan ve ABD'ye bağlı yeni hükümet biçimleri yaratmaya çalışarak.

Tüm bu çabaların ne için harcandığı apaçık bir şey. Her şey petrol için yapılıyordu, bu da petrol için olacaktır. İsrail-Mısır antlaşmasının imzalanma nedeni ve amacı da budur. Aynı zamanda, ABD'nin Suudi Arabistan, İran Körfezi ülkeleri için sunduğu dostluk gösterileri her iki Yemen'i birleştirme ve Sovyet üslerini Aden ve Kızıldeniz'den çıkarma çabaları esas olarak petrol hesapları nedeniyledir. Arap dünyası istikrar içinde değil, hareket halindedir.

SİYASİ PANORAMA

Dünyanın fırtınalı durumu kaygı uyandırıyor. Halklar hükümetler ve çeşitli partiler hummalı bir faaliyet içindeler. Tüm kapitalist-revizyonist ülkeleri sıkıca pençesi altına alan derin ve genel bir krizin sonucu olarak kaotik bir politik durum her yerde hâkim hale geldi. Elbette bu durum, halkların ve ülkelerin sosyal yaşamındaki büyük karışıklıklara ve bu ülkeleri yönetenler için büyük ve çözülmez problemlerin yaratılmasına neden oluyor.

Böylesine karmaşık bir durum statükonun korunmasını isteyenler için çok tehlikelidir. Kapitalist ve revizyonist ülkeler arasındaki çeşitli anlaşma ve ittifaklara dayanan bu statükonun bozulması, küçük yıkımlara neden olabileceği gibi çok büyük felaketlere de neden olabilir. Kapitalist ve revizyonistler büyük felaketlerden sakınmak için her şeyi yapıyorlar, küçük yıkımları göze alarak yeni ekonomik-politik ve askerî kombinezonlara başvuruyorlar. Onlar, dış sömürücülerin, emperyalist ve sosyal emperyalist tekellerin, onlarla işbirliği içinde kendilerini yöneten zengin sınıfların günbegün farkına varan halkların sosyal hareketlerini engellemek veya zayıflatmak için ellerinden geleni yapıyorlar.

Bu durumda, diğerlerinden ayrı olarak, karmaşanın en üst düzeyde olduğu iki yeri, Afrika ve Ortadoğu'yu belirleyebiliriz.

Afrika uyanış sürecinde bir kıtadır. Tabii ki, bu uyanış her yerde aynı düzeyde değil, fakat bu sürecin, yönetilenlerin yönetenlere karşı muhalefetiyle ve eski sömürgecilerden başka bir şey olmayan yeni sömürgeciler, Amerikalılar ve çeşitli yönetici kliklerce kanla bastırılan grev ve gösterilerle birlikte geliştiğinden kuşku duyulamaz.

Onlar¹ bu ülkelerin gerici yönetimleriyle işbirliği yaparak kendi aralarında tröstler kurarak, Afrika'nın birçok ülkesine çok

1- Yeni sömürgeciler –Çev.

büyük hacimli yatırımlar yaptılar. ABD’den başka İngiltere ve Fransa’nın da Afrika’daki eskiden beri devam eden etkinliğini, bu arada Sovyet sosyal emperyalizminin ona el atma çabalarını ve Çin sosyal emperyalizminin aç bir adam gibi ziyafet sofrasına oturma çabalarını yoğunlaştırdığını görüyoruz.

Sömürgeci güçler Afrika’da 2. Dünya Savaşı sonrası oluşan statükoyu korumaya çalışıyorlar. Bu statüko, onlara verilen yüzeysel özgürlük ve bağımsızlıkla ve sömürgecilerin kendi çıkarlarına göre belirledikleri sınırlarla karakterize oluyor.

Fransa da, İngiltere gibi, tüm sömürgelerine “özgürük” ve “bağımsızlık” vermek zorunda kaldı, klasik anlamda sömürgele-re sahip olmasa da, ABD’nin Afrika’da özellikle 2. Dünya Savaşı sonrasında hâlâ çok büyük etkinliği vardır. Savaşı kaybeden Almanya ise Afrika’daki nüfuz alanlarını da kaybetti. Yalnızca Portekiz 2. Dünya Savaşı sonrasında da Afrika’daki Angola, Mozambik, Yeşil Burun Adaları gibi sömürgelerini son zamanlara kadar elinde tutmaya devam etti. Şimdi, faşist diktatör Salazar’dan sonra bu ülkelerde değişiklikler yapıldı, onların bağımsızlıkları tanındı ve devlet sınırları “belirlendi”. Bununla birlikte, Afrika devletlerinin sınırları, özellikle Batı, Orta ve Güney Afrika sınırları yalnızca biçimsel olarak saptandı. Zorla kabul ettirilen biçimsel sınırlar, şimdi, büyük yeni-sömürgeci kapitalistlerin elde etmeye çalıştıkları statükonun oluşumuna olanak vermiyor, çünkü bu devletler oluşturulurken Afrika’daki milliyetler hesaba katılmadı ve böylece Afrika’daki yüzlerce milliyet farklı devlet sınırları içinde bölündü. 400 kabile bu devletlerden ayrılmayı ve kendi yeni devletlerini kurmayı talep ediyor.

Batı Avrupalı kapitalistler, ABD ve SB bu ülkelerde büyük çıkarlara sahipler. Onlar olağanüstü ucuz yerli emeği kullanarak ve modern yöntemlerle madenleri ve yeraltı yerüstü tüm zenginlikleri sömürüyorlar. Bu nedenle yeni sömürgecilerin tümü bu ülkelerdeki ekonomik-politik hâkimiyetlerini, küçük değişiklikler yapılsa da, eski yapılarını korumak ve bu devletlerin bağımsız oldukları sahte izlenimini verme amaçlarında kullanmak üzere, bizzat kendi metropollerindeki okullara göndererek bir çeşit yeni

seçkinler tabakası yarattılar. Fakat bu ülkeleri gerçekte kimlerin yönettiği herkesçe biliniyor. Örneğin, tüm Fransız Afrika'sındaki istatistiklere göre, orada işleri çekip çeviren 50.000 Fransız vardır. Bir avuç beyazın hâkim olduğu kıtanın büyük bir bölümünü elinde tutan Güney Afrika'da da benzer bir durum vardır. Bu devletlere egzotik bir görünüm vermek için Mobutu ve bir zamanların onbaşı Bokassa gibi kişiler iktidara getirildiler. Bu Afrika devletlerinde, kendilerince ve en uygun şekilde inşa edilen şehirlerde yaşayan ayrıcalıklı sömürgeciler, onları izleyen ortalama ücretli küçük rütbeli subaylar –ki bunlar, kır yoksullarından gelenlerdir– ve ne alabilecek ne de satabilecek durumdaki yoksul proletarya vardır.

Böyle bir durum ilerici unsurlar, özellikle giderek gelişmekte olan yeni aydınlar için kabul edilemez bir durumdur, bunlar halkların yabancılar ve yerel yöneticiler tarafından barbarca sömürüldüğünün farkına varıyorlar ve istedikleri gibi sömürerek barış içinde yaşamak isteyen patronlar üzerinde giderek artan taleplerde bulunuyorlar.

Nüfuz alanları ve pazarların paylaşımı ve yeniden paylaşımı üzerindeki emperyalistlerarası rekabetten doğan şimdiki durumda, Afrika'nın köleleştirilmesi üzerindeki kapitalist güçlerin kendi aralarındaki sürtüşme ve özlemlerin çatışması derinleşiyor. Belçika, Fransa, İngiltere, Amerika, Sovyetler ve Çinliler Kuzey Afrika'da Fas, Cezayir, Tunus, Libya, Mısır, Sudan vb. gibi ülkelere nüfuz alanları yaratmak veya güçlendirmekle kalmıyorlar, aynı zamanda, biri diğerinin zararına olarak, sağlam ve genişçe yerleşebilmek için, daha sonra bağımsızlıkları tanınan ülkelere sızmaya da çalışıyorlar. Bu amaca ulaşmak için Fransa ısrarla Euro-Afrika politikası izliyor ve böylece, yalnızca Fransızca konuşan Afrika'daki ayrıcalıklarını korumak değil, etkinliğini Arap ülkelerinde yaymak da istiyor. Bunun için politikasına Arap adını da katarak onu Euro-Afrika-Arap politikası haline getirdi.

Fransa'nın Afrika'da ve örneğin Suriye ve Lübnan gibi ülkelere Ortadoğu'da sömürgeleri vardı; fakat şimdiki durumda buralardaki etkinliği diğer emperyalist devletlerce aşındırıldı.

Fransa buralarda büyük ekonomik etkinliğe sahip değilse de, siyasi ve kültürel etkinliğe sahiptir. Ve bu etkinliğini kullanmaya çalışacak, çünkü, ABD ve Güney Afrika ırkçı rejimiyle yakın işbirliği içindeki İngiltere'nin Afrika kıtasında güçlü pozisyonlar ele geçirdiğini görüyor. Bu tehditten başka, Fransa şiddetle istediği bir yerin, Avrupa Birliği'nin önderliğini ele geçiren Batı Almanya'nın tehdidini de görüyor. Bu özlemini gerçekleştirmek için, Fransa, Batı Almanya'nın gücüne karşı koyabilecek ekonomik ve askerî gücü sağlamak zorundadır.

Fransa için Afrika, üzerinde taşları kendi yararına ve diğerlerini mat etmek için oynayacağı bir satranç tahtası gibidir. Sovyetler Birliği Kübalılar aracılığıyla çok büyük miktarlarda olmasa da sürekli kredilerle sızdığı Angola, Etopya ve Eritre vasıtasıyla her nereden girebilirse oradan sızmaya çalışıyor.

İç çatışma ve çelişkiler içindeki Batılı devletler koalisyonunun Afrika'daki durumlarını güçlendirmek için çabaladıkları açıkça görülüyor. Ama özellikle de, bu koalisyon, askerî stratejisine uygun pozisyonlar ve pazarlar ele geçirmeyi amaçlayan Sovyetlerin bu kıtaya sızmasını engellemek için ellerinden geleni yapıyor.

Büyük ekonomik-siyasi ve askerî hareketlerde, bu emperyalist güçlerin, Fas ve POLÍSARIO Cephesi arasında olduğu gibi Afrika kıtasındaki yerel savaşları kışkırttıklarını görüyoruz. Aynı şekilde Fas ve Cezayir, Moritanya ve POLÍSARIO Cephesi arasında düşmanlıkların tahrik edildiği de bir gerçektir. Zaire'nin Uganda'yla savaştığını, Angola'daki durumun karışık olduğunu ve Etopya Bokassası olan Haile Salasiye tasfiye edilmiş olsa da orada süren istikrarsız durumu görüyoruz. Şimdi, Sovyetlerin yardım ettiği bu ülke, Eritre ve Somali'yle savaştadır. Somali, önceleri Sovyet desteği alırken, şimdilerde ABD ve Çin yardımına döndü. Bu ülkelerdeki yönetici burjuvazi kendisi için rahat bir ortam yaratmak için sürekli değil, fakat münferit ve iyi organize olmamış halk isyanlarını bastırmaya çalışıyor. Bu isyanlar, halkın hâlâ ideolojik ve politik eğitim eksikliği nedeniyle genelleşemiyor ve güçlenemiyor. Bu hareketler, subjektif faktörün yaratılması ve eğer varsa güçlendirilmesini gerektiren objektif koşulların tam

bir gelişimi olmadan asla tam olarak organize olamayacaklar ve böylece iç ve dış sömürücü güçlere karşı zafere götürecek açık bir ayaklanmada halka önderlik edilemeyecektir.

Fransızca konuşan Afrika'da belirli bir istikrar varken, Orta ve Güney Afrika'daki durum değişime çok açıktır. Fransız altyapısı, şirket ve kurumları görece sağlam bir şekilde yerleştirilmiştir ve şimdi de görünüşte bu ülkelerdeki Fransız altyapısı, şirket ve kurumları görece sağlam oturtulmuş, metropoldekilere uygun bir örgütlenmeyle kurulmuştur, fakat bununla birlikte, bunlar ekonomik-askerî ve politik liderlik altındaki yeni sömürgeler için uygun değiller.

Kuzey Afrika'da görünüşte daha bağımsız ülkeler var ve bunlar büyük devletlerin çıkarlarına göre şekillenmeyen bir politika izlediklerini ileri sürüyorlar. Onların tümü Arap Birliği'nden söz ediyorlar ve kendilerini bağımsız ülkeler olarak adlandırıyorlar, fakat kendilerine taktıkları bu etiket incelendiğinde, gerçekte kendilerini sundukları gibi olmadıkları anlaşılır. Başka bir deyimle, bunlar Arap ülkeleridir, fakat onlar arasındaki ekonomik ve politik çelişkileri asla gidermeye yetmeyecek Müslümanlıktan başka hiçbir şeyin onları birleştirmedeği görülür. Bugün peygamber ya da halifeler döneminde yaşamıyoruz; Şam'ın, Bağdat'ın, Tahran'ın değil, sınıf çıkarlarının hâkim olduğu bir zamanda yaşıyoruz. Diğer dinler gibi Müslümanlık da, zengin yönetici sınıfların proletarya ve geniş kitleleri sömürme ve baskı altında tutma aracıdır, halklar bununla cehalet içinde tutuluyorlar ve bu dünyada değil "diğer dünya" da mutlu bir gelecek vaa-diyle uyutuluyorlar.

Arap ve Müslüman ülkeler ekonomik ve politik çıkarlarının birleştiği durumlarda dinlerini bir birlik aracı olarak kullanmaya çalışırken, çıkarlarının çatıştığı yerde ise dini savaş aracı olarak da kullanıyorlar. Somut olarak, Kuzey Afrika'da bir düşünce birliğinin olmadığını görüyoruz ve zaten feodal ve burjuva-kapitalist rejimler arasında bir birliğin olabileceğini düşünmek saçmadır. Aynı zamanda, bu ülkelerin emperyalist devletlerden tümüyle bağımsız olduklarını söylemek de hatalıdır. Gerçekte onlar ba-

ğımlıdırlar ve dünya kapitalizmiyle çıkar ilişkileri içindedirler, bu çıkarlara ve iktidardaki burjuvazinin çıkarlarına hizmet etmek için, kendilerine amaçlarını gerçekleştirme desteği sunan gelişmiş kapitalist devletlerle uygun anlaşmalar yapar veya bozarlar.

Bununla birlikte, Kuzey Afrika'nın devlet programlarında ilerici kimi öğelerin olmadığı söylenemez, tam tersine bu söylenmek zorunda, fakat bu ülkelerin çoğundaki güçsüz ilericilik de, olduğu kadarıyla, üreten ve sömürülen kitlelere değil yönetici sınıflara hizmet eder. Bu nedenle, bu devletler içinde farklı sınıflar arasında çelişkiler vardır, bunlar giderek derinleşiyor ve yeni sömürgecilerin korumak istedikleri statükoyu sarsıyor. Yani sömürgeciler bir yandan birbiriyle ilişki içindeki devletlerin çıkarlarının uyumunu da bozuyor ve zıtlıkların doğmasına neden oluyorlar. Yalnızca politikadan hiçbir şey anlamayanlar, bu ülkelerin sosyal yapısı ve izlemiş oldukları politikaların gerçekçi çözümlemesini yapamayanlar, bu koşullardaki çelişmelerin yalnızca devletler arasındaki çelişmeler olduğu sonucuna ulaşabilir ve Lenin'in doğru olarak tanımladığı gibi diğer çelişkilerin her zaman var olup geliştiğini ve her durumda, kapitalistlerin arzuladığı statükoyu olanaksız kıldığını unutabilir.

Yine, kuralları yalnızca emperyalist ve sosyal emperyalistlerin koyduğunu ve statükonun bozulmasına onlar arasındaki çelişme anlaşmazlık ve mücadelelerin neden olduğunu düşünmek aptalca olur. Halk kitlelerini aldatmak için, elbette ki, şu veya bu emperyaliste bağlı yönetici sınıflar, birini iyi, diğerini kötü olarak sunabilir ve böylece tüm kötülüklerin ve "nimetlerin" sorumlusu olarak yalnızca bu veya şu emperyaliste güven gösterilebilir. Gerçekte ise, çelişmeler her yönde ve yoğun bir biçimde varlığını ve çok şiddetli veya gizli biçimlerde de olsa kendi işlevlerini sürdürürler.

Ayrıntılara inmeden bu çelişmelerden bazılarını daha yakından bakalım:

Fas, on yıllardır Fransa'nın sömürgesiydi. Fransa bu ülkede, hegemonyasını kurdu ve üst ve altyapısını metropolün ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde şekillendirdi. Fransız ordusunda, ken-

di kanlarını Fransa ve 200 ailelik kolonisi için döken Faslı askerî birlikler vardı. Bugün, Fas, kendisine demokrat pozu veren ve sözde ilerici bir rol oynadığını ileri süren gerçekte ise barbar Ortaçağ kural ve yasalarını uygulayan bir kral tarafından yönetiliyor. İçinde emperyalist devletlerin entrikalar çevirdiği Fas'ın, Moritanya, Cezayir ve POLİSARİO gibi komşularıyla çok derin çelişkileri vardır.

Fransa ve ABD tarafından desteklenen Fas Kralı, Cezayir'in POLİSARİO üzerinde bir etkinliği olmasını istemiyor ve Moritanya'nın eli altında bulunmasını istiyor. Orada Amerika ve Sovyetler arasında da gelişen rekabet içerisinde dönen entrikalar vardır. Sovyetler kendi deniz üslerini Atlantik'te kurmaya çalışıyor, bu nedenle, Cezayir ve POLİSARİO üzerindeki etkinliğini kullanmak için her şeyi yapıyor ve Fas krallığını, zor dönemlerinde kullanacağı bir peyki haline getirmek için uygun bir anı kolluyor.

Bununla birlikte, şimdilik, böyle bir şey söz konusu değil ve SB bunu başaramıyor.

Savaşan tek Kuzey Afrika ülkesi Cezayir'dir ve Fransız işgalcilerle karşı kahramanca savaşarak burjuva özgürlük ve ulusal bağımsızlığını kazandığını söylememiz gerekli.

Cezayir bazı sosyal reformlar yaptı ve hem modern hem de İslami kültürün gelişmesini yaşıyor. Fransız kültürü sürekli bir etkinliğe sahip. Cezayir, Fransa'yla ekonomik ilişkilerini sürdürüyor ve özellikle onların ucuz işgücü, şarap, üzüm ve her şeyden önce de petrol ve Sahra gazı sömürüsünün konusu oluyor, onun petrolü ve gazı, petro gaz ve muhtemelen diğer madenlerce çok zengin olan bu çölün bölümlerine sahip olan ülkelerce çatışmalarında belirleyici bir rol oynuyor. Bu nedenle, sınır devletleriyle sürekli bir çatışma içindedir...

Şimdiki durumda, Cezayir diğer sözde bağlantısız ülkeler arasında olduğu gibi Arap Birliği sorununda da önemli bir rol oynuyor. "Bağlantısız" ülkelerin liderliğine oynayan Tito, Cezayir'in onların birliğini sağlamak için etkinliğini kullanacağına dair çok büyük umutlar besliyor. Bu ülkelerin birliği asla olamadı,

olmayacak da, çünkü her biri az ya da çok çeşitli büyük devletlere bağımlıdır.

Libya, Albay Kaddafi'nin bir darbeyle Kral İdris'i düşürdüğünde kurtulduğu veya "bağımsız" olduğu ilan edilen bir ülkedir. Gerçekte daha önce İtalyan sömürgesi olan ülke, İslami" sosyalist" bir ülke rolü oynamaya çalışıyor. Kaddafi birçok özleme sahip: Mısır'ın Libya'ya bağlı olmasını Arap sorunu üzerinde önemli bir rol üstlenmeyi istiyor.

Mısır, bir kralı olsa da olmasa da, bir burjuva ülkedir. Varlıklı burjuva demokratlar Kral Faruk'u devirdiler ve iyi de yaptılar. Fakat halkın istediği yönde ülkeyi yönetmediler. Tam tersine, ekonomik reformların yapılmadığı bu ülke, politik olarak da süper devletlerin, Amerika ve Rusya'nın satranç tahtasına dönüştürüldü.

Nasır ve Sedat'ın kararsız politikalarının bir sonucu olarak Mısır, dişine kadar silahlı İsrail tarafından zorlandığı savaş boyunca çok büyük kayıplara uğradı. Gerçekte bizzat Kahire de İsrail işgal tehlikesi altındaydı, fakat emperyalist devletler bunu önlemek için müdahalede bulundular, çünkü Mısır'ın tümünden işgal edilmesiyle Akdeniz bölgesinde büyük bir felaketin doğacağını önceden gördüler. Bununla birlikte İsrail, Mısır topraklarını ve önemli stratejik bir yer olan Golan Tepeleri'ni işgal ederek kendi siyonist devletini güçlendirmeyi başardı.

Mısır ve İsrail saldırganları arasında ve gerçekte içinde Filistin halkının da olduğu tüm Araplarla savaş anlamına gelen çatışmada biz şimdiki uluslararası durumun ikinci çözüm odağını buluyoruz.

Mısır ve İsrail arasındaki barış antlaşmasının imzalanmasıyla yeni bir durum ortaya çıktı. Tüm Arap ülkeleri hiç olmazsa açıkça bu antlaşmaya muhalefet ediyorlar. Çünkü bu adaletsiz bir antlaşmadır ve Filistin halkının zararınadır. Gerçekten de, Arap ülkelerinin birleşik politikasına tam zıt bir şekilde, Mısır, ABD'nin Ortadoğu'daki ajanı İsrail'le bu antlaşmayı imzaladı; İsrail'in tek yaptığı, işgal ettiği toprakların yalnızca bir parçasından çekilmek oldu; Golan Tepeleri ve Filistinliler ise tümüyle unutul-

du. Diğer Arap ülkeleri ve Humeyni İranı'nın bu denli "şiddetli" karşı çıkışlarının nedeni budur. Bununla birlikte, bu görünüşteki karşı çıkışta, Sedat'ın Arap davası ve Filistinlilere karşı ihaneti karşısında tam bir görüş ve eylem birliği yoktur. Örneğin, Suudi Arabistan ve Körfez Emirlikleri bunlar içinde yer almış olsalar da, hâlâ bir eliyle Amerikan emperyalizmine uzanıyorlar, çünkü petro-dolarları hakkında çok endişelidirler.

Böylece, Suriye hem Mısır'la anlaşmazlık içindedir ve hem de İsrail'le savaşıyor. Irak, Suriye'yi destekliyor. Bu iki devlet birleşilmeye çalışıyor. Bunun hakkında görüşmeler yaptıkları açıktır, fakat bu iki devletin rejimleri arasındaki çelişkiler, ekonomik düzeydeki farklılıklar ve her birinin stratejik pozisyonlarının farklılığı yüzünden asla başarılabilir. Çeşitli emperyalist devletler de böyle bir birleşmeye karşıdır ve önlemek için çaba harcamalarının nedeni de budur.

Suriye ve Irak parlak ve eski İslami kültürleriyle iki cumhuriyettir. Fakat genel yapıları içinde bu ülkeler zenginlik ve dinsel hiyerarşinin yönettiği feodal-burjuva ülkeler olarak kalırlar. Aslında, dinin her iki ülkede emekçi kitlelerin sömürülmesi ve baskı altında tutulmasında büyük bir rol oynadığı söylenebilir. Suriye'de Fransız kültürü, Irak'ta İngiliz kültürü önceden de olduğu gibi hâlâ önemli rol oynuyor.

Irak'da, insafsız emperyalist anlaşmalarla birkaç ülke arasında bölünmüş büyük bir halkın parçası olan Kürt azınlık vardır. Türkiye, SB ve İran'da da Kürtler yaşıyor. Kürtler ve Iraklılar arasındaki mücadele ve savaş birçok kez açığa çıktı. Önemli ulusal çelişkilerin yaşandığı Irak'ta bu çelişkiler özellikle Sovyetler tarafından kışkırtılır ve zaman zaman doruk noktasına ulaşır.

Bağdat hükümeti, İran Körfezi'nde gergin bir ip üzerinde yürümeye çalışırken, özellikle petrol zengini Roosvelt zamanında yaratılan ARAMCO Şirketi'yle ABD emperyalizmine yakından bağımlı Suudi Arabistan, sözde Arap çıkarlarından yana, İsrail'e karşı ve ABD'den bağımsızlaşmak istemiş gibi çifte bir rol oynuyor. Gerçekte ise, bu ülke tüm zenginliğine karşın politik ve askerî olarak zayıf da olsa etkin bir kapitalist ülke olarak kalır. Ve

Suudi politikası basit bir dolar ve petrol politikasından başka bir şey değildir.

Suudi Arabistan tüm Arap ülkeleri üzerinde çok önemli bir etkinliğe sahiptir. Diğerleri ondan kredi almakla ilgiliyken, Suudiler de kendinin ve ABD'nin çıkarlarını savunmak için politikalar dikte eder. Böylece Suudi Arabistan'ın ABD politikasının tam bir destekçisi ve taraftarı olduğu söylenebilir. Son zamanlara kadar İran tam olarak Amerikalıların hizmetindeydi, fakat büyük bir halk ayaklanmasıyla Şah'ın devrilmesi sonucunda Humeyni'nin hâkim olduğu İran'da durum değişti. ABD'nin köleleştirdiği İran, Amerika, İngiltere ve diğer emperyalistlerin vahşi sömürüsüne karşı isyan halindeki bir ülkeye dönüştü.

Fakat bundan, İran'ın ilerici demokratik bir cumhuriyet olduğu anlamı çıkmaz, ancak halk kitlelerinin faaliyetinin gerici İslamcı etkinliğe az çok ilerici bir renk kattığı da açıktır. Kitleler Pehlevi hanedanını devirdiler ve devrimci İslam Mahkemeleri'ni harekete geçirerek, şimdiye kadar, elleri İran halkının kanına batmış birçok Amerika ve Şah ajanını ölüme mahkûm ettirdiler. Bu mahkemeler bu türden mahkûmiyetleri vermeye devam edecek mi, şimdilik bilinmiyor.

Diğer önemli bir sorun, İran'daki petrol işçilerinin grevleriyle, dünyanın her yerinde ve özellikle de başını ABD'nin çektiği Batılı emperyalist ülkelerde neden olduğu büyük ekonomik ve enerji krizidir. İran'daki durum CIA'nın, ABD'nin bilgisi bile olmadan ona karşı ayaklanan İran halkının gücünü küçümsediğini gösterdi. Aynı şekilde Amerikalıların hegemonyacı çıkarları konusunda ne kadar kısa görüşlü olduğunu kanıtladı, oysa onlar direkt hâkimiyetleri altındaki İran Şahı'nın ebediyen var olacağını ve İran halkının sömürülmesinin devam edeceğini düşünüyorlardı. Ve tam tersi oldu. Şimdiki durumda İran'da henüz hiçbir şey istikrar kazanmadı. Bu dönem boyunca emperyalistler ve sosyal emperyalistler gerilimi düşürmek, devrimi zengin sınıfların yararına yumuşatmak, ajanlarının tümüyle tasfiye edilmesini önlemek ve İran sorununun neden olduğu dengesizliği az ya da çok düzeltecek yeni unsurları iktidara getirmek için manevra yapıyorlar.

Bizzat Amerikan Senatosu’nun, Şah’ın cellatlarının mahkûm edilmesi ve bunu gerçekleştiren mahkemelere karşı belirli kararlar alacağı tehdidiyle İran’ın içişlerine karışma çabaları bunu çok açık bir şekilde kanıtlıyor. Ayettulah Humeyni bu müdahaleye şiddetle karşı çıkıyor ve İslam Mahkemeleri’nin faaliyetlerini devam ettirmelerine izin vererek ödün vermiyor.

İran’daki halk güçlerinin hareket halinde olduğunu söyleyebiliriz, objektif faktör giderek olgunlaşıyor, fakat liderlik sorunu henüz belirlenmiş değildir. En güçlü liderlik şimdilik, çeşitli eğilimlerle belirli bir birlik içindeki İslamcı Humeyni liderliğidir. Fakat bu arada Bezargan hükümetinin emperyalistlerle uzlaşma eğilimi de görülebilir ve eğer başarılsa, bu uzlaşma, Şah döneminde var olandan farklı biçimlerde gerçekleşmiş olacaktır.

İran halkının Şah monarşisine karşı ayaklanmasının dünya çapında bir etkisi vardır ve bu etki yalnızca ekonomik bakımdan değil, politik yönden de önem taşıyor. Bir özgürlük hareketi olarak bu ayaklanma, tüm Arap ve Afrika ülkelerinde elverişli bir durum yaratmış bulunuyor ve böylece halklar özgürlük mücadelesi için nasıl ayaklanacaklarının yeni bir örneğine kavuştular.

Filistin halkı da silahlarını bırakmıyor, mücadeleleriyle korkusuz savaşçı ruhlarını sergiliyorlar, fakat en kötüsü de onların vatansız oluşları. Buna rağmen yerleşme olanağı buldukları her yerde yine de savaşıyorlar. Şimdiki Mısır hükümeti Filistinlilere karşı şiddetli bir muhalif tutum takınıyor, fakat bu görünüşte olabilir, eğer “El-Fetih” Gazze Şeridi ve Batı Yakası’na Filistinliler için belli bir otonom devlet kurulması için Mısır’la gizlice işbirliği yaparsa, bu pek şaşırtıcı olmaz. Bu muğlak bir düşünce olabilir, fakat temelsiz değildir. Lübnan’daki Filistinliler kendi özgürlük mücadelelerinin bir ürünü olan yürüttükleri faaliyetler sonucu İsrail uçaklarının sürekli bombardımanı altındadırlar.

Şimdiki durumda, Mısır’a muhalefet eden tüm ülkeler Filistin davasını savunuyor, fakat bu destek burada sağlam, diğerinde ürkekçe ve bazılarında da yalnızca sözdendir. Filistinlilerin, Suriye, Irak ve başka yerlere, özellikle de Körfez Emirlikleri ve İran’a yerleştirilmeleri bir rastlantı değildir. Böyle bir şey Ameri-

kan emperyalizmine karşı bu devletlerin kullanacakları bir baskı aracıdır ve aynı zamanda, bu devletlerin emperyalist ve sosyal emperyalistlerle yapabilecekleri anlaşmalara bir engel de olabilir.

Fakat Filistinliler bile güçlü bir birlik içinde değildir. Onların durumu Arap halkları ve devletlerini zayıflatan birçok çelişkinin bir yansımasıdır. Filistinli savaşçıların saflarında farklı hizipler vardır. Arafat ve El-Fetih'in kararsızlıkları yüzünden, onların izledikleri politika da belirsizlikler taşıyor. Bu arada, kendisini İsrail'e karşı uzlaşmaz biri olarak sunan ve El-Fetih'le uyuşmayan Habbaş amacına ulaşabilmek için SB'yle anlaşmaya çalışabilir.

Zaten durgun olmayan Ortadoğu bundan sonra da asla hareketsiz olmayacak ve İsrail-Mısır antlaşmasının imzalanmasıyla az çok durumu güçlenmiş olsa da, ABD politikası, bu bölgede hâlâ önemli güçlüklerle karşı karşıyadır. Bu bölgede barış hiç olmayacak, çünkü Amerika, İngiltere, Fransa arasındaki çelişkiler, onlarla Sovyet emperyalistleri, şu veya bu emperyalistlerle işbirliği içindeki yönetici klikler arasındaki ve daha önemlisi de halkların yöneticiler ve bu güçlerle çelişkileri sürekli derinleşiyor.

Küçük bir ülke olsa da Arnavutluk, kimi politik, ekonomik ve kültürel ilişkilerle bu ülke halklarınca bilinir ve onlar arasında çok iyi bir üne sahiptir ve hatta bu duygular süper devletler ve diğerleriyle çelişkileri olan kimi liderlerince de paylaşılr. Demek ki, bu ülkelerde, ilkeli politikası, cesareti, bağımsızlık ve egemenliğini yabancı ihlallere karşı koruması özellikleriyle onların ve özellikle Filistinlilerin İsrail, ABD ve SB'ye karşı mücadelelerine verilen sürekli destek nedeniyle Arnavutluk'a belirli bir hayranlık vardır.

Politikamız ve tutumumuzla, gerçek özgürlük ve bağımsızlık özlemi duyan halklarda derin izlenimler bırakıyoruz. Onlar, hakkında hayal kurdukları sosyalist düzenimizden de etkileniyorlar, açıkça görmemiş ve ülkemizdeki yeni toplumun nasıl inşa edildiğini, nasıl başarıldığını yeterince bilmiyor olsalar da, bu böyledir.

Yeni bir toplumun oralarda da inşa edilebileceğine inanıyoruz.

Baskı, yoksulluk, mutsuzluk, belirgin sınıf farklılıkları ve bu ülkelerde var olan şiddetli çelişkiler halkın uyanmasına, proleter-

ya ve aydınların Marksizm-Leninizmle tanışmasına ve düşünmelerine neden olur, kapitalist ve revizyonistlerin böylesine şiddetle karşı çıktıkları bu devrimci teori ve pratiğin baskı ve sömürüye karşı olduğu sonucuna ulaştırır.

Gerçekte, emperyalist ve sosyal-emperyalist süper devletler bir çöküş ve yozlaşma içindedirler, onların tüm kurumları sallantılıdır. Bu, düzenlerinin önemli krizler içinde olması ve halkların onlara karşı mücadeleleri nedeniyledir. Bununla birlikte, askerî güçleri ve silahlarıyla, farklı görünüşler verdikleri ekonomik ve politik yapılarının gücüyle onlar, halklara yenilmez ve karşı konulmaz olduklarını göstermeye çalışıyorlar. Ve bazılarının böyle bir düşüncüyü kabul edip güçlendirdikleri de bir gerçektir.

Sorun, onları ne küçümsemek ve ne de olduğundan fazla göstermek, tam tersine oldukları gibi değerlendirmektir. Yalnızca böyle bir bakış açısıyla zayıf noktaları bulunabilir. Bunların varlığı apaçıktır ve bu noktalara saldıracak devrimci güçler çürümüş kurumlarını çökertebilir.

Şimdi Amerika ve Sovyet sosyal emperyalizmi kendilerini güçlendirmek ve yenilmez güçler olarak göstermek için büyük çabalar harcıyorlar. Onların önemli atom potansiyelleri ve ekonomik güçleri olduğu bir gerçektir, dünyanın köleleştirilmesi politikası güttükleri, halkların ve devletlerin işlerine müdahale edip etkiledikleri, bazen hayvanca güç kullanarak, bazen dolaylı müdahalelerle birçok ülkede kuralları koydukları da bir gerçektir, fakat yine de onlar çöküntü içindeler ve pozisyonları sarsılıyor. Bunu gördükleri için de durumlarını güçlendirmeye çalışıyorlar, fakat baskı altında tuttukları halklara rağmen bunu yapmaları mümkün değildir. Zaman geçtikçe halklar dünyadaki tüm güçlerin devrimi isteyenler ve onu ezmek isteyenler olarak kutuplaştıklarını görüyor. Halklar devrimlerini başaracaklardır, bu nedenle onlar yağmacı emperyalist savaşları önlemeli ve dünya proleter devriminin bileşeni olan millî kurtuluş savaşlarını tutuşturmalıdırlar.

Silah ve dolarlara sahip olmak, yenilmez bir güç olmak anlamına gelmez. Eğer halklar politik olarak bilinçlendirilmiş ve şiddetli direnişler için örgütlenebilmişse, evet ancak o zaman

bu vahşî ve güçlü düşmanların yenilmesi için gerekli güçten söz edilebilir. Bu düşmanların birbirleriyle derin çelişmeler içinde oldukları ve bunlardan sakınmaya çalıştıkları biliniyor, fakat tüm bu çabalar boşunadır.

Haksız, emperyalist savaşlara karşı mücadele etmemiz gerekiyor, çünkü onlar halkların zararındır. Fakat emperyalistler de, özellikle de atom silahlarının olduğu ve halkların bilinçlenerek uyandıkları bu koşullarda, kendi aralarındaki çelişkileri bir yana koymaya çalışıyorlar, çünkü onlar eğer yeni bir dünya savaşı patlak verirse, bunun kendi zararlarına ve fakat devrim yararına olacağını, insanlığa çok büyük kayıplara mal olsa da kendi durumlarını da tehlikeye sokacağını çok iyi biliyorlar.

Süper devletler, SALT ve diğer antlaşmaları, aşırı-üretimin neden olduğu ekonomik, politik, ideolojik ve askerî krizleri ve hepsinden önemlisi de devrim korkusuyla yapıyorlar. SALT antlaşmalarıyla nükleer silahlarda ve ekonomik güçlerinde bir denge yaratmak istiyorlar ve aynı zamanda bu harcamalarda tasarruf yaparak, onları, halkları baskı altında tutacak, onların zenginliklerini sömürecek ve muazzam zenginlikler yaratacak büyük lordların toplumunu güçlendirmeye yönelik yatırımlar için kullanmak istiyorlar.

Bu nedenle, Amerika, Sovyet, Çin, Japon, İngiliz, Fransız ve diğerlerinin amacı, hem tek tek ve hem de grupsal devletler arasında ekonomik ve askerî bir denge yaratmaktır. Doğal olarak böyle bir şey gizli ve açık antlaşmaları gerektirir.

Yeni fetihler ve yeni pazarlar ele geçirmeye istekli Çin sosyal emperyalizmi, ABD, Japonya ve diğer kapitalist devletlere açıldı. Çin'in özlemi, ekonomik ve askerî bir süper güç olmak, tüm Güneydoğu Asya'nın hâkimi ve ASEAN ülkelerinin yasa yapıcısı olmak ve muhtemelen Pasifik'te Japon yolunu bloke etmektir. Belki de o Sibiry'a'yı saldıracak, fakat Amerikan emperyalizmine karşı koymak için Sovyetlerle birleşebilir de. Eğer Sovyetler, özlemlerini gerçekleştirmesine göz yumarak Çin'e yardım ederse, o zaman Çin, ABD'nin emperyalist yayılma politikası için büyük bir tehdit olabilir.

Kapitalist rejimleriyle, ekonomisini geliştirmek için düşüncesiz ve asılsız teşebbüsleriyle, bir göz kırpması süreci içinde başarcılığı megalomanik “Dört Modernleşme” özlemiyle ve Amerika, Japonya ve diğerlerinin yardımlarıyla, Çin tam bir kaos içindedir. Çin’deki durum istikrardan yoksundur ve bu durumuyla da süper devletlerle rekabet ve büyük fetihler peşinde koşamaz, “sağcılara” “solculara” karşı “aşırı sağcı” ve “aşırı solculara”, “radikallere” ve “demokratlara” karşı disiplin ve “birlik” için şimdiye kadar boşuna sürdürülen günlük faaliyetlerin nedeni budur.

Bunlar Çin’in önemli bir politik kaos içinde olduğunu, oradaki savaş ağalarının varlığını, sosyalizmin asla kurulamadığını ve sözde proletarya diktatörlüğünün gerçekte bir kişi ya da grubun diktatörlüğü olduğunu gösteriyor. Ve şimdi bu gruplar hâkimiyet kurmak için birbirleriyle kapışıyorlar, fakat birinin ya da diğerinin tam bir hâkimiyet sağlaması da mümkün değildir. Bu uzun bir zaman gerektirecektir. Bu durum maceracı bir politikanın gelişimine hizmet eder. İlk macera, Çin’in böylesi faaliyetlerle Batıya açılmasıdır, ikincisi, ona “ders” vermede ısrarlı olarak Vietnam’a karşı savaştır. Bununla birlikte, Çin’in Laos, Kamboçya ve Filipinler’den Endonezya’ya kadar ASEAN ülkelerine verdiği bu “dersler” yalnızca bir amaç taşıyor: bunları Çin’in politik, ekonomik ve askerî yörüngesine sokmak.

1914’ten beri dünyayı iki kez ateşe veren ve bunu üçüncü kez yapabilecek olan Avrupa gericiliğinin büyük bir ekonomik, politik ve askerî güç oluşturduğunu da görüyoruz. Avrupa, önemli bir ekonomik gücü elinde tutsa da, ABD’nin yardımı olmadan Sovyet güçlerine karşı koyamaz. Elbette ki, emperyalist güçler arasında şimdi varolan karmaşık ilişkiler nedeniyle bir güç olarak Avrupa Birliği, Amerika’yla olan bağlarını tümüyle koparamaz.

Onlar için ABD, bir Sovyet istilasına karşısında her zaman başvuracakları son çare olacaktır. Avrupa Birliği, politika olarak ve önemli ekonomik çıkarları nedeniyle SB’yle ilişkilerini yumuşatmaya çalışıyor ve onunla şiddetli çatışmadan kaçınmak için yollar arıyor. Uzakdoğu’da bir savaşla sonuçlansın diye SB ve Çin arasındaki çelişkilerin derinleşmesini görmeyi bekliyor ve aynı

zamanda bir yandan Çin, ABD ve Japonya, diğer yandan da Çin'in kendi çelişkilerinin derinleşmesiyle ilgileniyorlar. Böylece, Avrupa Birliği, diğerlerinin, kestaneleri onun için ateşten çıkaracaklarını düşünüyor. Fakat bunlar birer kuruntudur. Farklı kültür ve ekonomik çıkarlar, Avrupa Ortak Pazarı ve isterse müttefikleri olsun, Afrika veya diğer sömürge ülkelerdeki hâkimiyet için farklı özelemleri olan, devletlerin uzlaşarak birlik oluşturmaları önünde engeldir.

Böylece, hakkında tüm devletlerin yaygaralar kopardığı Avrupa Birliği, geçici bir çözümden ve er ya da geç güçlendirmekten çok zayıflatacak sayısız güçlüklerle karşı karşıya gelecek olan geçici kapitalist bir politikadan başka bir şey değildir.

Avrupa proletaryası, sendika patronları ve yapısal değişimlerle, parlamenter yol veya reformlarla daha iyi bir geleceğin kazanılacağını safça vaaz eden sosyal demokrat ve revizyonist partilere ebediyen uymaya devam edemez. Bugünlerde çok daha açık bir şekilde görülüyor ki, "Avrupa Birliği", proletarya ve Avrupa halklarının mutlu bir gelecek rüyasını imkânsız kılıyor. Avrupa'da çok iyi örgütlenmiş grev ve gösterilerin tırmanış göstermesinin nedeni budur, uyuşturucu alışkanlığı soysuzlaşma vb.'nin Avrupa ülkelerini kasıp kavurması bile gerici rejimlere karşı ezici halk kitlelerinin isyanını durdurmaya yetemez; halk kitleleri, belirli bir anda, bu sorunların gecikmeksizin çözümünü talep ettiği zaman, bu isyan doruk noktasına ulaşacaktır.

Belirli karakter farklılıklarıyla benzer bir süreç Latin Amerika'da yaşanıyor. Amerikan emperyalizmi, işi daha sıkı tutması ve daha radikal yöntemlerle bu ülkelerin askerî liderleri arasında sözde demokratik ve aslında darbeci bir ruh yaratması nedeniyle Güney Amerika ülkeleri üzerinde büyük bir etkinliğe sahiptir. Darbelerle iktidara getirilen generaller ve hükümetler ekonomik ve politik reformlar yapma izlenimi uyandırıyorlar, fakat gerçekte onlar askerî diktatörlüklerden, Latin Amerika halklarını acımasızca sömürenlerden ve Amerika işbirlikçilerinden başka bir şey değiller.

Sonuç olarak, şimdiki siyasi panoramanın şöyle olduğunu söyleyebiliriz: Amerika, Sovyet ve Japon emperyalizmi, dünya-

daki kuralları saptayan büyük güçler gibi görünüyorlar, fakat eğer daha derinlemesine bir çözümleme yapılırsa, durumun tamam böyle olmadığı görülür. Bu büyük askerî ve ekonomik güçlerin zayıflığı her geçen gün ve tedricen artıyor. Kapitalist ve revizyonist ülkelerdeki krizler onları çepeçevre ve sıkıca sarıyor. Milyonlarca işsiz, enflasyon ve sanayi üretiminin düşme oranları; tüm bunlar, bu zayıflık hakkında bir bilgi veriyor ve aynı zamanda, çalışan kitlelerin artan yoksullaşması, onları, patronlarına karşı ayaklanmalara sürüklüyor.

Bu durumda emperyalist devletlere ve yerel yönetici kliklere karşı halkların sürekli mücadelesi günbegün ve çok daha güçlenerek geliyor. Bu mücadeleler somuttur, hissedilebilir ve görülebilir. Bazen umutsuz gözükseler de aslında böyle değildirler. Devrimci mücadeleler bazen yenilgiye uğrayabilirler, ama bu geçici bir durumdur. Yenilgilerle birlikte tekrar örgütlenen devrimlerin zaferlerle taçlanması kaçınılmazdır. Ezilen halkların bu mücadelelerinde, burada daha güçlü orada henüz gelişmemiş bir halde de olsa, halkları aldatmak ve doğru gidişlerinden saptırmak için mümkün tüm araç ve taktikleri kullanmakta olan emperyalist manevralara karşı güçlü bir hareket ve örgütlenme görüyoruz.

Bu nedenle, emperyalist devletlerin çeşitli taktiklerini, onları nasıl geliştirip uyguladıklarını ve amaçlarının ne olduğunu tümüyle anlamamız, onları birbiri peşi sıra yenilgiye uğratmamız için ne yapmamız gerektiğinin saptanması için bir zorunluluktur. Onların yenilgilerinin, genel ayaklanma başarılıncaya kadar birbirini izleyecek karşı eylemlerinin öncüllerini yaratacağı asla unutulmamalıdır.

SÜPER DEVLETLER ARAP HALKLARININ GERÇEK BİRLİĞİNİ BALTALİYOR

Suriye ve Irak arasındaki birlik ve birleşme antlaşması bir su kabarcığı gibi patladı ve tam bir fiyaskoyla sonuçlandı. Önceki makalede, kapitalist temellerde böylesi birliklerin gerçekleşmeyeceğine işaret etmiştim. Birinin diğerine hâkim olmaya çalıştığı Irak ve Suriye'deki yönetici partilerin ortak yönleri yalnızca "Baas" adlarındadır. Bu birlik görüşmelerinde, Irak'ın Suriye'yi Suriye'nin de Irak'ı kendi liderliği altında görmek istediğinden kuşku duyulamaz. Böylece söz konusu olan sözde birlik görüşmeleri altında Şam ve Bağdat'ın kendi paylarına hâkimiyet teşebbüsünde bulunmalarıdır.

Liderlerinin bazılarının, kendi halklarının çıkarlarını savunmadığı savaşçı Arap halkları için bu bir olumsuzluktur. Suriye silah ve kredi aldığı Sovyetlere dayanıyor, fakat onların yardımları samimi değildir. Sovyetler, gerçekte Suriye'yi İsrail'e karşı ne savundu ne de savunuyor, tam tersine, İsrail'e top malzemeleri sağlaması bir yana, Suriye'ye modası geçmiş silahlar veriyor. SB'deki Yahudilerin binlercesi her yıl İsrail'e gönderiliyor ve bu göçlerle M. Dayan ve Begin ordusu artıp güçleniyor, kahraman Filistin halkının işgal altındaki ülkesinde siyonist koloniler kuruyor.

Diğer yandan, yabancı basından izlendiği gibi, Bağdat, onların sömürü merkezlerinden biri olmak anlamına gelecek şekilde Amerikalılara gülümsüyor. El-Bekr Irak'ı pençeleri altına almak istiyor. Bu arada, El-Bekr ve Baas'ın rüyası, şimdi bir "devrim" içinde olan İran'a karşın Körfez'e hâkim olmaktır.

Amerikalılar İran'dan vazgeçmiyorlar ve yine haber ajanslarının bildirdiğine göre, İran hükümeti Amerikalı uzmanlardan (petrol) büyük bir bölümünün geri dönüşünü onayladı. Ne kadarının doğru olduğuna bakmamız gerekiyor. Bu arada Sovyetler, Irak ve Suriye kartını oynuyor. Onlar için bu ülkenin bölünmüş-

lügü birleşmelerinden daha iyidir, bu nedenle SB, İsrail sorunu üzerinde bir şey yapamaz, çünkü İsrail ve Mısır atları Amerika için arabaya koşuldu bile. Ancak bu, bu ülkeleri bölmeye ve savuşturmaya çalışan Sovyetlerin hoşuna gitmedi, fakat yapabileceği bir şey de yok, çünkü onlar aynı zamanda ABD'yle de dostluklarını sürdürmek istiyor.

Camp David'de imzalanan Mısır-İsrail antlaşması Sovyetlerin açık bir saldırısına uğrayamaz. Doğal olarak, onlar Suriye, Libya kartını ve Mısır'daki ajanlarını mümkün olduğunca kullanacaklar, fakat daha çok istedikleri, Suriye ve Irak'ın bölünmüş ve etkileri altında olmalarıdır.

Irak'ta Sovyetler Barzani veya diğerlerinin önderliği altında Kürt kartına oynuyor ve bunlar¹ El-Bekr üzerindeki baskıyı azaltmak ya da yoğunlaştırmak için onların kozları olmaya devam ediyor. Sovyetler İran'da da benzer şeyi yapıyorlar, orada da Kürtler ve Azerbaycanlılar Moskova'nın emirlerine göre hareket edebilirler ve ediyorlar da. Son zamanlarda; Humeyni halka yaptığı bir konuşmada, Sovyetleri İran'da karışıklıklar çıkarmaması için uyardı, fakat bu karışıklık ve entrikalar devam edecektir, hem gizli ajanları vasıtasıyla Sovyetler hem de CIA vasıtasıyla ABD bunların kaynağı olacaktır.

Yalnızca burjuva-demokratik karakterli devrimin daha da ileriye götürülmesi İran'ı bu entrikalardan kurtarabilir...

Diğer bir deyişle, petrol bölgesi Ortadoğu ateş içindedir ve emperyalist devletlerce herhangi bir anda patlatılabilecek bir maden ocağı gibidir. Tek doğru alternatif Ortadoğu halklarının gerçek uyanışı ve bilinçlenmesidir. Filistin halkının kahramanca mücadelesinin evrensel önemi, emperyalistler ve yerel işbirlikçilerinin baskı ve entrikalarının bertaraf edilebilmesi için hangi anlamda bir birliğin yaratılması gerektiğinin örneğidir. Vatansız bir halk olsa da, Filistinliler tüm dünyaya özgürlük, ülkenin kurtuluşu, ekmek ve demokrasi için savaşın ve kurtuluşun tek yolunun silahlı devrim mücadelesi olduğunu gösteriyor.

1- Kürtler -Çev.

Üzülerek Filistinlilerin de kendi aralarında bölünmüş olduklarını görüyoruz ve bu bölünme Arap kardeşlerinden esinleniyor. Bir kısmı Suriyeliler tarafından kışkırtılıyor, bir kısmı Körfez Emirlikleri ve diğer bir kısmı da Suudi Arabistan, Irak vb.'lerinin etkisi altında hareket ediyor. Sovyetler, Moskova ve diğer başkentler arasında mekik dokuyan Arafat'a yardım ettiklerini iddia ediyorlar. Fakat Arafat da, Filistinlileri yüzüstü bırakıp İsrail ve ABD ile birleşen Mısır'a karşı savaşan çeşitli Filistinli akımlara karşı çıkıyor.

Bu arada petrol sorunu da patlak verebilir, çünkü petrol sıkıntısı, fiyatların artması vb. sürekli zorluklar yaratarak ve büyük kaygılara neden olarak emperyalistleri ciddi şekilde etkiliyor. Bu nedenle, onlar petrol tüketimini azaltmak için çeşitli tedbirlere başvuruyorlar. Fakat bu tedbirler ne pahasına olursa olsun elde etmek istedikleri kârları da azaltıyor. Bu koşullarda petrol çok büyük bir rol oynuyor. Petrol Arap halklarının elinde, onların özgürlüğü, ulusal kurtuluş hareketleri ve proleter devrimlere yardım için kullanabilecekleri güçlü bir silahtır, fakat eğer emperyalistlerin ve ajanlarının elinde kalırsa, o zaman da büyük bir baskı aleti olur.

PETROL KRİZİ VE DÜNYADAKİ ETKİLERİ

Üretici ülkeler tarafından sürekli yapılan fiyat artışı ve üretiminin azaltılmasına bağlı olarak petrol krizi veya daha yaygın bir deyimle dünya enerji bunalımı, kapitalist ve revizyonist ülkeleri cepheden sarsan genel ekonomik kriz sorunlarını azaltan ya da ağırlaştıran temel faktörlerden biridir. Birçok politik olayda, hükümet krizleri, sanayi üretimindeki genel düşüş, kontrol edilemez dalgalanmalar, devalüasyonlar, her tür taşımacılıktaki muazzam düzensizliklerde, fiyat yükselmeleri ve şiddetli kışların sonuçlarıyla baş edememe gibi sorunlarda belirleyici olan petrol sorunudur, kısaca genel yapının ilerleme ve gerilemesinde, güçlüklerin artması ya da onlarla başa çıkmada petrol esas faktördür. Büyük tekeller ve bankalar, çeşitli kapitalist ve revizyonist hükümetler ve partilerin kuruluşu ya da çöküşü petrol ihtiyacının giderilip giderilmemesine bağlıdır.

Emperyalist ve revizyonist devletlerin savaş makineleri ve ekonomileri için yaşamsal önemde başlıca ürün olan petrolün kıtlığının tedirgin edici ve bozucu etkileri, Arapların İsrail'i destekleyen Batılı ülkeleri boykot ettikleri 1973 yılında tehlikeli boyutlara ulaştı. Benim düşünceme göre, Arap petrol üreticisi ülkeler, bu boykotla, petrol silahını kullanarak İsrail, patronu ABD ve diğer düşmanlarını yenebileceklerini gösterdiler. Bununla birlikte, onlar bunu başarmak için, çok yanlı ekonomik, politik ve askerî baskılar kadar, entrikalar tezgâhlayan ve bu boykotu kıran bazı petrol üreticisi ülkeleri de yenmek zorundaydılar.

Petrol krizi Amerikan emperyalizmini o kadar sarstı ki, düşünceleri Amerikan orta sınıfının görece önemli bir kesimince uygun bulunmuş olsa da, Carter'ın TV'den yaptığı konuşmanın¹ yarattığı sonuçlarda görüldü. Carter'ın ABD ekonomisindeki kısmi başarısızlık nedeniyle değil, özellikle Japonya ve B. Almanya'ya olan milyarlarca dolarlık borcun yarattığı tehlikeli

1- 15 Temmuz 1979'da Camp David dönüşü TV'de yaptığı konuşma.

durumdan kurtulmak için izlenecek yol konusunda büyük tröst ve korporasyonların muhalefetine yol açtı. Bu durumdan kurtulmak ve doları nispeten istikrarlı tutmak için ABD hükümeti, büyük şirket ve tröstleri yeni vergiler altına soktu. Ama eğer onların nasırlarına basılırsa, bu, derhal ve öfkeyle ayağa kalkmalarına neden olur ve böylece tüm Carter kabinesi istifa etmek zorunda kalır. Geçen iki gün boyunca ABD hükümeteşiz kaldı, bu büyük bir krizin varlığını gösteriyor, gerçekten de bu krizin ilk örneğı bir Amerikan kabinesinin istifası oldu. Üstelik, yalnızca tüm kabine üyeleri değıl, Beyaz Saray'ın tüm yüksek rütbeli görevlileri de bunu yaptı. Kuşkusuz ki bu durumda, burada olacaklar şu Fransız sözünü izleyecektir: prendre les commandes¹. Carter tröstlerin temsilcilerini kabul edecek, isyan halinde onlarla uzlaşacak ve Senato'nun kabul ettiğı önerilerini uygulayacak yeni bir kabine kuracaktır. Aksi halde Carter yerini bir başkasına bırakarak gitmek zorunda kalacaktır. O, şimdilik değışmeyebilir, fakat gelecek seçimlerden sonra, bir daha asla dönmemek üzere Beyaz Saray'a elveda diyebilir.

Petrol krizi, ABD'de tehlikeli bir ekonomik duruma neden oldu ve elbette ki, bunun politik sonuçları da vardır. Fiyatlar yükseliyor, işsizlik ve enflasyon artıyor, değışim oranları doların son birkaç gün içinde altın ve Batı Avrupa paraları karşısında düşmeye devam ettiğini gösteriyor. İtalyan liri bile yükselirken ABD dolarının değıer yitirmesi karşısında olayların nasıl geliştiğini düşünün. Sonuç, emperyalizmin lideri Amerika'nın esaslı bir politik ekonomik yenilgiye uğradığıdır.

Amerika ve diğier emperyalistler, petrol kıtlığını, hazırlanmakta oldukları büyük savaşta "kan" eksikliği olarak hissediyorlar. Petrolü ele geçirmek ve bunun için de savaşmak zorundalar. Bu nedenle uluslararası durum daha tehlikeli oluyor ve bir üçüncü dünya savaşı veya yerel savaşlar tehdidi artıyor. Bununla birlikte, petrol olmaksızın istenilen ölçekte ve arzu edilen sonuçlarıyla bir dünya savaşı başlatmak hem Amerika ve diğier emperyalistler ve hem de Sovyet ve Çin sosyal emperyalistleri açısından mümkün değıildir.

1- Yönetimi ele almak, komuta aygıtının başına geçmek –Çev.

İsrail-Mısır antlaşmasının imzalanması da ABD için bir başarı gibi gözüküyor. Bu antlaşmanın, Sovyetlerin politik-ekonomik ve muhtemel bir askerî saldırısında Ortadoğu'daki petrol bölgelerini kazanmak için bir yerine iki silaha sahip olmak isteyen ABD'nin etkinliği altında imzalandığına işaret etmiştim. Bununla birlikte, Amerikan emperyalizmi ve Arap ülkeleri arasındaki düşmanlığın her zaman geçerli kalacağı da söylenmeli. Elbette ki, bu, Amerikan ve Sovyet emperyalizminin entrikalarına karşı koymak için gerekli olan Arap Birliği'nin zaafı yüzünden farklılaşmış bir düşmanlıktır. Yine de, bu antlaşma, bazıları çok daha öfkeli, bazıları daha sakin olsa da, diğer Arap ülkelerinde kızgınlığa neden oldu; ve tümünün de belirli güçleriyle ona muhalefet edeceğini söyleyebiliriz. Bu muhalefet, Şah'ın devrildiği, petrol çıkarımının yavaşlatıldığı, fiyatının yükseltildiği ve özellikle Amerika'ya satışının azaltıldığı İran'da, daha şiddetli olarak ifade edildi. Bu, diğerlerine de yansıdı ve sonuçlarından biri onların da petrol fiyatlarını yükseltmeleri oldu. Amerikalıların dostu Suudi Arabistan bile bu eyleme katılmak zorunda kaldı. Ama açıkça ifade etmese de, ABD ile dostluğa son vermeden hareket etti. Bu durumun bir sonucu olarak, Arap ülkeleri arasındaki anlaşmazlıklar arttı. Bu anlaşmazlıkların, ABD, dünya kapitalizmi, Sovyet sosyal emperyalizmi ve durumdan yararlanmak isteyen Çin sosyal emperyalizminin genel politikalarının bir sonucu olduğu açıktır.

Bu koşullar altında Suriye ve Irak birleşme teşebbüsünde bulundular, fakat bunlar da, El-Bekr ve Baas Partisi liderlerinin istifaları ve yerlerine yenilerinin gelmesi sonucunu doğurdu. İleri sürüldüğü gibi bunun nedeni El-Bekr'in yaşlı oluşu değildir. Hayır, o yaşlı bir adam değil, fakat yeterince açık olmayan onun Sovyetlere nasıl yakından bağlı olduğudur. Sovyetlerin Irak'ta iki karta, Kürt ve El-Bekr kartına oynadığını düşünüyorum. Bu karışıklık içinde, Sovyetler, şimdi İran, Suriye ve Irak'ta ayağa kalkan Kürtleri harekete geçiriyor. Doğal olarak, böyle bir şey onların yararına ve fakat Amerikalıların zararına. Bu nedenle, İran'da önemli bir yenilgiye uğrayan CIA, durumunu sağlamlaştırmaya ve mevziler kazanmaya çalışıyor. Bunu ne kadar zamanda ve nasıl başaracağını göreceğiz.

Arap halkları ve ülkeleri kendilerini bu durumdan kurtarabilmek için Amerika ve iktidardaki gericiliğe karşı gerçek bir eylem birliği yaratmak zorundadır. Bu nedenle kendini şimdi dayatan sorun, bu halkların ve ülkelerin, gericiliğin iç ve emperyalizmin dış baskılarına karşı nasıl direnecekleri, hem Ortadoğu ve hem de barış veya dünya savaşı sorunlarına yakından bağlı şu iki önemli sorunla nasıl başa çıkacaklarıdır: Filistin halkının hakları ve petrol sorunu. Bunları, Amerikalıların OPEC ülkeleri üzerinde baskı oluşturmak için aldığı ve 10-15 yıl içinde sentetik petrol üreterek veya enerji üretimi için büyük ölçekte nükleer güç, kömür ve güneş enerjisinin kullanımını devreye sokarak alacağı olası önlemler nedeniyle söylüyorum. Bu önlemlerle petrol üreticisi ülkelere, Şah, Şeyh ve Krallarıyla ucuz fiyata satsalar da muazzam kârlar elde eden Arap ülkelerine, artık petrol çıkarılmasının fazla kârlı olmadığını anlatmak istiyorlar.

Son konuşmalarından birinde Carter, OPEC'in ABD'ye silah çektiğini söyleyerek Arap ülkelerini şiddetle tehdit etti, elbette ki bu sözleriyle gerçekte ABD'nin bu ülkelere silah çekebileceğini anlatmak istedi. ABD'nin silahı her zaman elindedir ve hatta çıkarılarının tehdit edildiği bu anda bile onu kullanmaya hazırdır.

Ortadoğu'da iki süper devlet birçok manevralar içindedir. Begin ve Sedat sürekli görüşüyor ve "dostlukları"nı güçlendiriyorlar. Sedat, Şah'ın kabul edilmesi kararını parlamentodan çıkarttı. Bu İran devrimi için doğrudan bir tehdittir. Bu, İran halkını alternatifsiz bırakmaya çalışmak anlamına geliyor. İran halkı ya boyun eğmeye ve Amerikalılarla anlaşmaya zorlanmak ya da İran Şahı'nın geri dönüşü tehdidiyle yüz yüze bırakılmak isteniyor. Fakat onun geri dönüp dönmeyeceği, yalnızca İran halkına bağlıdır ve şimdilik geri dönmesi mümkün değildir. Sedat'ın bu kararı, sembolik bir jest veya İsrail'le anlaşmasına muhalif olan Arap ülkelerine yapılmış bir tehdit gibi görünüyor.

Petrol sorunu dünyanın ilgi ve kumpas merkezi oldu, çünkü tüm ülkeler bununla yakında ilgilidir.

SB ve sesini pek çıkarmasa da Çin, ABD ile birlikte bu sorunla uğraşiyor, çünkü o da tanımsız bir petrol krizi içine girdi.

Tüm Avrupa, özellikle çok çalışsa da petrol sorununa bir çözüm bulamayan Batı Avrupa da güçlükler içindedir ve karanlık günler yaşıyor.

... Petrol krizi bu ülkeleri sarstı ve onlar bunun farkına vararak elbette ki halkların zararına olacak tedrici tedbirler aldılar. Bu krizin faturası da halklara çıkarılıyor, çünkü Avrupalı tröstlerin, kartellerin ve uluslararası şirketlerin bu krizden yoğun bir şekilde etkilendiklerinin bir işareti hâlâ görünmüyor. Bu nedenle, her gün, krizin yükleri sırtına binmiş olan proletarya milyonlar halinde greve gidiyor. Bu, kapitalist devletlerdeki kötüleşen durumu doğruluyor ve bu rejimlerin, emekçilerin taleplerini reddetmek ve muhtemel ayaklanmaları bastırmak için çabalarını yoğunlaştırdığını gösteriyor. Bu ülkelerdeki işsizlik sürekli olarak büyüyor, enflasyon en yüksek düzeylerde ve halkın yaşam ve iş güvenliği yoktur: Gangsterlik, hırsızlık, cinayet ve adam kaçırma gibi olaylar sürekli artış gösteriyor.

... Haber ajanslarına göre, ve bu doğru olabilir, Japonya, ABD, İngiltere, B. Almanya ve İtalya'nın büyük petrol şirketleri, Güney Çin Denizi'nde petrol arama antlaşmaları imzaladılar. Doğal olarak, denizden petrol çıkarmak çok masraflı olacak, özellikle de Çin için, çünkü ham petrol gelirinin büyük bir kısmı kredi veren şirketlere garanti edilecek Çin'e minimum bir kâr kalacaktır. Bu nedenle, çözüm yine, ABD ve ortaklarının uzun dönemdir yaptıkları gibi, Arap petrol üreticisi ülkeler ve OPEC'te aranacaktır...

Enerji krizi, sonuçlarını komşu ülkelerimizdeki ekonomik ve politik olaylarda da kuvvetle hissettirecektir. Eğer uyanık olmazsak, onlar dolaylı olarak ülkemize yansiyabilir. Bu koşullar altında, şimdiye kadar izlemekte olduğumuz ilkeli politikayı sürdürmemiz gerekiyor, Amerikan emperyalizmi, Sovyet sosyal emperyalizmi ve faşist ve ırkçı yönetimlerin olduğu bazı ülkeler dışındaki kapitalist ve revizyonist ülkelerle karşılıklı ticareti sürdürmeliyiz. Karşılıklı yarar temelindeki bu ticareti, bu devletlerle herhangi bir ideolojik ve politik uzlaşmaya varmaksızın, tam tersine belirleyici önemdeki bu iki yönde ısrarla mücadele ederek sağlamaya çalışmalıyız. Diğer yandan, ekonomik ve kül-

türel ilişkilerimiz dürüst, politikamız ilkeli olmak zorundadır. Ticaret yaptığımız bu ülke halklarına ve proletaryasına, küçük de olsa bir ülkenin özgür ve kimseden kredi kabul etmeden, büyük devletlerden yardım almadan da bağımsız yaşayabileceğini göstererek yardım etmeliyiz. Bunun ön koşulunun da, kendi emeği, kendi gücü, partisi ve ideolojisine dayanarak sosyalist bir toplumun kuruluşu ve ondaki ilerleyişi olduğunu göstererek... Çok büyük bir ekonomik gücümüz olmasa, yukarda işaret ettiğim yönlerdeki güçlüklerle karşılaşsak ve küçük bir devlet olsak da, sosyalist devletimiz biricikliği içinde yenilmezdir. Tüm bunları yapan Marksist-Leninist Partimizdir ve o, çeşitli kapitalist ve revizyonist devletler arasında var olan çelişkilerden nasıl yararlanacağını çok iyi biliyor, proletarya diktatörlüğünün yapması gereken de budur. Bu nedenle, onların tuzağına düşmemek için uluslararası durumu izlemek, olayların çelişki ve çatışmaların nedenleri ve köklerini açıklayabilmek esaslı bir önem taşıyor. Ve asla pragmatik politika izlememek gerekiyor, fakat her fırsatta ve halkımızın “Yedi kez ölç ve bir kerede kes!” atasözüne de uygun olarak akıllı adımlar atmak çok önemlidir. Bu, akıllı ve uyanık kalmak zorunda olduğumuz anlamına geliyor.

Elbette ki, bu kollarımızı kavuşturup oturmamız gerekiyor anlamına gelmiyor, tam tersine her zaman saldırı halinde olmamız gerekir...

HUA GUA FENG AYETULLAH HUMEYNI'DEN ÖZÜR DİLİYOR

Reuter ajansının 28 Temmuz tarihli bir haberine göre, Hua Gua Feng, Şah'ı ziyareti nedeniyle Humeyni'den özür diledi. Hua'nın iktidara gelişinden önce, Şah'ın kızkardeşlerinin Mao Zedung ve Çu Enlay'la görüşerek Çin'i ziyaret ettikleri ve bu ziyaretin Li Şien ve diğer liderlerce İran'a gidilerek iade edildiği biliniyor. O zaman, Pekin radyosu büyük bir reklamla Şah ve karısı ile Mao ve Çu arasındaki yakın dostluklardan söz etti. Elbette ki, bu, Çin'i yakından izleyen biz Arnavutları şaşırtmadı, fakat çok kızdırdı. Çinliler bu ziyaretleri, İran Şahı'yla "candan" ve dostça ilişkilerin sürdürülmesi politikasının onurlu bir tezahürü olarak değerlendirdi.

Bununla birlikte, skandal skandalı izledi. Hua Gua Feng'in iktidara gelişiyle bu dostluk öylesine gelişti ki, Çinliler Tito'nun öğütlerine beyinsizce uyarak caka satarken, Hua'nın Roma'ya ve Yugoslavya'ya ziyareti Tahran'da son buldu. Hua, orada tam üç gün kaldı ve Şah'ı devirmeye çalışan binlerce isyancı sokaklarda vurulurken, Şah'la gizli görüşmeler yaptı. **"Sosyalist" Çin Başkanı'nın bu ziyareti, o, Şehinşah'ın sarayında görüşmeler yaparken, SAVAK'ın İranlı yurtseverleri en masse¹ katletmesi çarpıklığıyla anılacaktır.** Ancak yine de Şah devrildi ve iktidarı Humeyni aldı. Peki, Çin o zaman ne yapacaktı? Elbette ki tükürdüğünü yalayacak ve Humeyni'nin ellerini öpecekti ve nitekim böyle de oldu.

Çin için 180 derecelik dönüş yapmak pek bir şey ifade etmiyor, bu nedenle bir utanç duydukları da söylenemez ve bugün Şah veya Pinoşet ile yarın Humeyni veya yeni bir Allende'yle birlikte olmak pek önem taşımıyor. Böylece Humeyni'den özür dilemeleri de anlaşılır oluyor. Şah ve SAVAK zamanında, Çinli-

1- Fr. kitleler halinde -Çev.

ler, orada CIA'yla yakın işbirliği içindeki kendi ajanlarını örgütleyebildi. Şimdi de kendi taraftarlarını desteksiz bırakmıyor, fakat eğer Humeyni desteklenmezse ajanlarının İran'daki varlığını da sağlayamayacağını biliyorlar. Çin'in manevrasının bir nedeni de budur. Reuter ajansına göre, bir ziyaret için İran'da bulunan Pakistan Başkan Danışmanı Aga Şah, içinde söz konusu ziyaret için özürlerin ve "İran İslam Cumhuriyeti'ne ifade edilen candan ve samimi duygular"ın olduğu Hua Gua Feng'in bir mesajını elden verdi. Yine aynı kaynağa göre, Çin Başkanı, yaptığı uzun bir yolculuk sonucu dinlenmek için İran'da durduğunu söyleyerek, Şah'la buluşmasını Humeyni'ye mazur göstermeye çalışıyor. Daha sonra ise, İran radyolarında, Humeyni'nin bu özürü kabul ettiği ve fakat şu vurguyu da yaptığı haberinin verildiğini öğrendik: "Ülkemiz, o¹, İran gençliği bir kan gölü içindeyken İran'ı ziyaret etmiş olsa bile, Müslüman olmayan ülkelerle dostça ilişkiler içinde olmayı istiyor. Biz ve halkımız bu ziyareti nedeniyle onu bağışlayacağız." Amin!

Böylece Başkan Hua, İran liderleri, İslam ülkesi Pakistan ve Amerika'yla ilişkilerini geliştirmiş bulunuyor. Çin'in Amerikan emperyalizminin ve İran'daki öncü kolu olan CIA'nın hizmetinde olduğu çok açıktır. Büyük bir ülke olarak Çin liderlerinin, halkın ayaklandığı ve kesinlikle son günlerini yaşayan Şah'a destek sunmaya gitmesi bir rastlantı değildir. Çinliler için Şii veya Sünni, Budist veya Müslüman ve Katolik veya Protestan olmak önemli değildir. Çinliler için "fare" yakaladıkları sürece "kedi-lerin" hepsi aynıdır. "Kedinin" beyaz ya da siyah olması değil "kedi" olması önemlidir. Bu nedenle, Çinlilerin Çin usulü secdeye vararak saygı gösterilerinde bulunmalarının sonu yoktur. Tabii ki, her yana dağıttıkları gülümseme eşliğinde... Herhangi biri bu gülümsemelere karşılık vererek Çinlileri memnun etmek isterse, o toplantı ve görüşmeler sonrası dışçide çenesini tamir etmek zorundadır, çünkü Çinlilere gösterdiği gülümsemeler nedeniyle kesinlikle yorulacaktır. Bize gelince, Çinli kurnazlıklara hiç karşılık vermedik, tam tersine gülümsemelerini sert bir to-katla kısa kestirdik.

ARAP HALKLARIYLA DOSTLUĞUMUZU SÜRDÜRMEK AMACINDAYIZ

Bugün bir ticari heyetin başkanı olarak Irak ve Türkiye'ye gidecek Ticaret Bakanı'yla bir toplantı yaptık. Iraklı görevlilere, küçük bir ülke olarak sosyalizmi kendi gücümüze dayanarak inşa ettiğimizi, onların sahip olduğu olanaklara sahip olmadığımızı, ancak kendileriyle karşılıklı yarar temelinde ticaret yapmak istediğimizi anlatmasını salık verdim. Ancak başlıca amacımız basitçe ticaret yapmak değildir, önemli olan ticari ilişkilerimiz vasıtasıyla Irak ve diğer Arap halklarıyla dostluğumuzu geliştirmektir.

Genel olarak, Irak ve diğer Arap halkları, emperyalizme ve revizyonizme karşı şiddetli ve kararlı mücadeleleriyle tanıdıkları Arnavutluk'a, Partisine, devletine ve politikalarına karşı sempati duyuyorlar. Bakan'a şunları söyledim: İktidarda kim olursa olsun, orada bu düşünceyi kitleler arasında bulacaksın. Bununla birlikte, liderlikleri arasında bile hakkımızda iyi konuşacaklar vardır, onlarla konuşurken bizim de Irak halkı ve diğer halklar hakkında iyi konuşmamız gerekir. Bu, yapacağımız ticari anlaşmalardan daha önemlidir. Ona, yalnızca ticari anlaşmalar yapmakla sınırlı kalmayacağını, bunları yaparken aslında buluştuğu insanlara Arap halklarına duyduğumuz dostluk duygularını anlatma olanağına kavuştuğumuzu unutmamasını, bu nedenle çalışmalarında çok yönlü olması gerektiği talimatını verdim.

Diğer şeyler arasında onlara, Arap halkları ve devletlerinin ortak düşmanları İsrail ve onunla işbirliği yapanlar anlatılmalı. İsrail'e karşı mücadelelerini tüm gücümüzle desteklediğimize ve bundan sonra da Amerikan işbirlikçisi, kuklası ve ortak düşmanımız olması nedeniyle desteklemeye devam edeceğimize de işaret edilmeli.

Irak'ta tehlikeli bir sorun olan Kürt sorununa gelince, Iraklılara, Arnavutluk'un kimsenin içişlerine asla karışmadığı, Irak'ın

devlet bütünlüğünden yana olduğu ve bu ülkenin içişlerine emperyalist ve revizyonist devletlerin müdahalesine ve entrikalarına karşı olduğu çok açık bir şekilde anlatılmalıdır.

ELİNİZİ İRAN'DAN ÇEKİN

(Bir makale için notlar)

İran hakkındaki bir başka makale için yeni tezler hazırladım. Üç veya dört makale yazdığım İran hakkındaki bu yeni makale¹ İran'a karşı Amerikan tehditlerini işlemeli ve bunlara karşı İran'ı savunmayı üstlenmelidir.

İçeriğindeki hâkim öge, İran'a ekonomik ambargo uygulamayı kararlaştıran Amerikan emperyalizminin eylemlerinin bir başlangıcı olarak Carter'ın işaretinin yorumu ve teşhiri olmalıdır. Amerika, hem İran devletinin ve hem de İran Şahı'nca çalışan bankalardaki milyarlarını daha önce bloke etti. ABD, daha sonra sıcak savaşa dönüştürmek üzere İran'ı önce soğuk savaşıla tehdit ediyor. Amerika'nın bunu niçin yaptığı açıktır, çünkü o, İran halkından üst üste darbeler yiyor ve her girişiminde yenilgiye uğruyor. Eğer tehditlerinden ve yağma savaşlarından vazgeçmezse, daha başka yenilgilere de uğrayacaktır. Bununla birlikte o, "imparatorluğu"nu savunmaktan vazgeçemez. Bu yüzden de petrol ülkesi İran'ı kontrol altında tutmayı sürdürmek için çalışacaktır. Bu nedenle, Amerika'nın bir ajanı ve aynı zamanda kendi halkının eli kanlı katili İran Şahı'nı ve bu halkın sömürülmesini savunmayı sürdürecektir.

İran halkı Amerikan emperyalizmine karşı ayaklanmış ve ona karşı acımasız haklı bir savaş başlatmış bulunuyor. Amerikan emperyalizmi ona karşı bir yağma savaşına hazırlanırken, İran halkının savaşı doğru bir yöndedir, birincisi mahkûm edilirken, ikincisinin desteklenmesi gerekir. İşaret ettiğim bu noktalar makaleye arka plan olarak hizmet edecek. Bu arada diğer emperyalist ülkeler ve aynı zamanda Tito, Deng ve yandaşları gibi peyklerinin, açık ya da gizli, az ya da çok Amerika'yı desteklemelerine

1- 30 Aralık 1979 tarihli Zeri Populit'de yayımlandı.

vurgu yapılmalıdır ve hatta, doğrudan veya dolaylı olarak verdiği destekle SB'ye de işaret edilmelidir.

Bununla birlikte, SB ve ABD'nin bu bölgeyi kendi nüfuz alanlarına almak için birbirleriyle mücadele ettikleri de bir gerçektir. Şimdiye kadar İran, Amerikan denetimindeydi, bu dönemde ise SB onun yerini almaya çalışıyor. Bunun için, bir yandan gizli baskılar ve açık tehditler kullanıyor, diğer yandan da, Amerika'nın yarattığı tehditleri istismar ederek ve sözde İran'ın bağımsızlığını savunmak için Sovyet Azerbaycanı'na ordularını konumlandırıyor ve İran Azerbaycanı ve Kürdistan'da gizli ajanları vasıtasıyla karışıklıklar çıkartıyor.

Dün gece, Amerika Dışişleri Bakanlığı ve haber ajansları, Sovyetlerin tankların desteğinde 50.000 kişilik askerî bir güçle Afganistan'a girdiklerini ve Sovyet yanlısı olan Taraki'yi öldürerek darbeye iktidara gelen ve yine Sovyet yanlısı pozunda olan Başbakan Hafızullah Amin'i devirdikleri haberini verdiler. Hem Sovyetlerin ve hem de Amerikalıların bu bölgede kendi oyunlarını oynadıkları görülüyor. Son çözümlemeye tüm bu olaylar, süper devletlerin, üzerinde yayılmacı amaçlarını gerçekleştirmeye çalıştıkları İran'ın zararınadır.

Süper devletlerin bu bölgedeki açık ya da gizli tüm eylemlerinin İran üzerindeki baskının ve Afganistan'ın işgal edilmesinin, Ortadoğu'daki işyanları önlemek için İran ve Körfez ülkelerine karşı birlikte tezgâhlanmış emperyalist komplolar oldukları açıktır.

Makalede İran halkının mücadelesinin feodalizme ve emperyalizme karşı bir özgürlük mücadelesi olduğuna vurgu yapılmalıdır. Kendi yararları için İran halkının ABD ve Sovyet emperyalizmine karşı birleşmesi gerekir. Humeyni'yi de anlamalıyız, onun İslami felsefesine karşı olduğumuzu ve fakat onun anti-emperyalist tutumu ve Amerika'ya karşı mücadelesinde benzer düşünceler taşıdığımız belirtilmelidir.

İran'ın bağımsızlığı sağlandıktan ve süper devletlerin tehditleri savuşturulduktan sonra, İran halkının demokratik haklar, toprak, ekmek ve özgürlükleri için savaşması gerektiğini eklemeliyiz.

Amerika'nın bu faaliyetlerinin, dünya savaşına yol açacak tehlikeli karışıklıklara neden olması da söz konusudur. Humeyni, ABD'nin uygulamak istediği ablukanın bir savaş anlamına geldiğini ve bunun da kanlı bir dünya savaşına dönüştürüleceğini açıkladı. İmam Humeyni haklıdır, çünkü eğer Amerika, İran'a saldırırsa tüm Ortadoğu savaşa katılacaktır. Bu ülke devletleri arasında çelişkiler olsa da, İran halkının tek güvencesi olan halklar, onu savunmamazlık edemezler. Böylece, Ortadoğu'daki bir savaş, emperyalist entrikalarla zaten istikrarsız olan bölgeyi daha da karıştıracak ve SB, İngiltere, Fransa ve diğer devletler de çatışmalara bulaşacaklardır.

Kısaca, bir savaş durumunda ABD yalnızca İran halkıyla değil, Körfez Emirlikleri halkları ve tüm Ortadoğu halklarıyla karşı karşıya gelecektir. Diğer yandan, Amerika'nın askeri eylemleri ve ablukası, ihtiyaçları olan petrolün kesilmesi anlamına geleceği için, ekonomik bir çöküntüye uğrayacak olan Japonya, İtalya, B. Almanya ve İngiltere gibi müttefiklerin muhalefetiyle de karşılaşacaktır. Bu ülkeler, ne petROLSÜZ olabilir ve ne de onsuz savaşabilirler, ABD bile Ortadoğu petrolü olmadan uzun süreli bir savaşı sürdüremez. Bu soğuk savaşı sıcak bir çatışmaya dönüştürürse, petrolü kaybedeceği de açıktır.

İran'da ABD ve diğer emperyalistlerin eskiden beri ajanlarının olduğu ve bunların anti-emperyalist halk ayaklanmaları ve öğrenci hareketlerine karşı örgütlenmiş olduklarına da işaret edilmelidir. Bu nedenle İran halkı, proletaryası, öğrenciler ve köylülük uyanık olmalı, binlerce açık ya da gizli manevra ve sahte demokratik hareketlerle faaliyet yürütecek iç ve dış düşmanlara karşı bir blok halinde karşı durmalıdırlar.

Tüm bu kumpaslar ve sahte demokrasi hareketleri, eski rejimi, ajanları Şah veya başka birini kendilerine en iyi şekilde hizmet etmesi ve İran petrolünü garanti etmesi için geri getirmek isteyen emperyalistlerin marifetidir.

Amerikan elçiliğinin sözde diplomatlarının gizli ajanlardan başka bir şey olmadıklarına işaret edilmelidir. Bugün Amerikan, Sovyet ve başka ülke diplomatları gerçek bir diplomat

karakteri taşımıyor ve onlar kabul edilmeleri için sundukları güven mektuplarındaki ilkelere uymayan CIA, FBI, KGB vb. ajanlarıdır. Kabul edildikleri ülkelerde de bu ülke halklarının bağımsızlık ve özgürlük mücadelelerine karşı bir casuslar ve ajanlar ağı örgütlüyorlar.

İran'ın muazzam zenginliklerini sömürmek için Şah'ı ve adam-larını destekleyen Amerikalı diplomatlar işte bu türdendirler.

Humeyni ve İran halkının, İran Şahı'yla işbirliği içindeki ajan ve diplomatları saptırıcı eylemleri nedeniyle mahkemelere sevk edip mahkûm ettirmeleri bu nedenle haklıdır.

Burjuva dünyası, İran halkının bu haklı tutumunu, diploma-tik ilişkilerin ve diplomatların statüsünü belirleyen uluslara-ra-sı normların bir ihlali olarak değerlendiriyor, fakat ilk olarak, kendilerinin İran halkı zararına düzen ve kuralları ihlal ettikle-rini söylemeyi unutuyorlar. Dünyanın en büyük kapitalisti Papa bile tüm dünya çapında bir örümcek ağı gibi yayılan yapısıyla Vatikan'dan İran halkını tehdit etti ve Humeyni'nin rehineleri bırakması için "dua etti". Buna karşılık Şah'ı deviren Musaddık zamanında Amerikalılar, elçileri Henderson ve CIA vasıtasıyla tankları halkın üzerine sürerken asla ses çıkarmadı.

Papa, İran'a karşı soğuk ve sıcak savaşın hazırlayıcısı ve esas mimarı ABD Savunma Bakanı Brezinsky'yle tam bir anlaşma içindedir.

İran halkı, öğrenciler ve Humeyni, yalnızca Amerikalı emper-yalist saldırganlara karşı değil, onun her türden maskeli uşakları-na karşı da cesur ve doğru bir tutum alıyorlar. Bu uşakların kimi papaz kılıklıdır, kimi ellerinde devletlerinin "tavsiye mektupları" olan diplomatlardır ve tümü de İran'a, Humeyni'ye rehineleri bı-rakması için yalvarmaya ya da baskı yapmaya gidiyorlar, çünkü o, ABD tarafından konulan kuralları ve geleneksel diplomasiyi sözde ihlal ediyor! Fakat bunların tümünün de, ABD, Sovyet sos-yal emperyalizmi ve dünya kapitalizminin, İran ve diğer halkların çıkarlarını ihlal ettiklerini hiç hesaba katmıyorlar, çünkü söz ko-nusu olan, tümünün bağlı oldukları klik ve emperyalist güçlerin halklara karşı savaşındaki çıkarlarıdır.

İran'dan kendi milli çıkarlarına karşı ve fakat Amerikan yanlısı kararlar almasını talep eden bu adamların tümü, kendilerini, İran'la "dostluk" ve demokratik maskeler altında gizliyorlar. Fakat halkların ortak düşmanlarına karşı iyi davranılamaz, en güçlüler ya da güçsüz ama kurnaz olanlar tarafından sürekli ihlal edilirken, diplomatik ilişkilerde geleneklerden bahsedilemez. Emperyalizmin uşakları ve onların eylemlerine karşı diş diş mücadele etmek gerekir.

AFGAN HALKININ SOVYET İSTİLACILARA KARŞI MÜCADELESİNİ DESTEKLİYORUZ

SB'nin Afganistan halkına karşı başlattığı askerî saldırıyı mahkûm etmek ve kınamak gerekir. Bu olay hakkında yayınlamamız gereken bir makalede¹, Sovyet sosyal emperyalizmi ve Afganistan'daki ajanlarının ilk olarak, Kral Muhammet Zahir Şah'ın ve bundan sonra da, önceden Sovyetlerin finanse edip iktidara getirdiği Prens Davud'un devrilmesini kendi çıkarı için kullandıklarına işaret etmek gerekir.

Bu makalede, Afganistan'a nüfuz eden Sovyet istilacılarına karşı direniş hareketinden olumlu söz etmeliyiz. Bu, Afganistan halkının haklı bir mücadelesidir ve ortadan kaldırılamaz. Bu ülke halkının istilacılara karşı geleneksel bir direnişi vardır. Onlar İngiliz emperyalist ordularına karşı unutamayacakları bir ders vermişlerdi.

Bu vesileyle, revizyonist istilacılar ve uşaklarına karşı dağlarda ve şehirlerde mücadele eden Afgan halkıyla dayanışma içinde olduğumuz ifade edilmelidir.

Makalemiz, halklara, olayları açıkça anlatmaya, SB'nin askerî saldırganlığı hakkında bilgi vermeye ve SB'nin bu bölgedeki amaçları ve Afgan halkının istilacılara karşı haklı mücadelesini aydınlatmaya hizmet etmelidir.

1- 5 Ocak 1980'de Zeri Populit'de "Saldırganlar Afganistan'dan Dışarı" başlığıyla yayınlanan makale.

AFGANİSTAN'A YAPILAN SOVYET ASKERÎ SALDIRISI VE AMERİKAN EMPERYALİZMİ

Bugün Amerika Başkanı Carter, Afganistan istilasını kınamaya ve istilayı uygun bulmayışına bir işaret olarak, SB'ye 17 milyon ton buğday satışı antlaşmasını yerine getirmeyeceklerini, yani bu antlaşmayı askıya aldıklarını açıkladı. Aynı zamanda, Senato'daki SALT-2 antlaşmasının onaylanmasının ertelendiği, Pakistan'a silah verileceği vb. hususlarını da ekledi.

ABD bunlarla hem kendisinin ve hem de müttefiklerinin moralini yükseltmek istiyor. SB'nin hangi karşı önlemleri alacağını göreceğiz, fakat onun böyle şeyleri hesaba kattığı da kesindir. Hem Kanada, hem de Avustralya Sovyetlere buğday sağlıyor.

MÜSLÜMAN ÜLKELERDEKİ OLAYLAR, DİYALEKTİK VE TARİHİ MATERYALİZM IŞIĞINDA DEĞERLENDİRİLMELİDİR

Şimdiki uluslararası durum oldukça gergindir. Dünyanın birçok yerinde, başlıca petrol üreticisi ülkelerde ve özellikle de Asya petrol bölgelerinde, emperyalist Çin ve diğer ülkeler istisna edilmeden emperyalist süper devletler arasında nüfuz alanları ve pazarların bölüşümü ve yeniden-bölüşümü üzerindeki mücadelelerin şiddetlendiği görülüyor. Partimizin uzun süre önce doğru olarak değerlendirdiği gibi, birinin diğerini saf dışı etmeye çalıştığı bu mücadele, yeni ve çok daha önemli boyutlara ulaştı. Sözde barış ve dünya dengesini korumak için “anlaşma ve uzlaşma” partitörleri ve diplomatik çabalar her türlü baskı ve komplolara eşlik ediyor. Son olayların da gösterdiği gibi, aralarında tehlikeli bir rekabet yokmuş gibi, emperyalistlerarası anlaşma ve uzlaşmaların, birbirlerine karşı politikalarının esas ilkeleri gibi gözükmesi yanıltıcı olmamalıdır. Bir gün gelecek, aralarındaki rekabet öyle bir noktaya ulaşacak ki, artık üstesinden gelemeyecekler ve sorunların çözümü askerî çatışmaları kaçınılmaz kılacaktır. Böyle bir çatışmanın sonuçları, önceki emperyalist savaşlarda da görüldüğü gibi, tüm ağırlığıyla halkların üzerine çökecektir.

Bu rekabetin son ürünlerinden biri Sovyet sosyal emperyalizminin Afganistan’ı istila etmesidir. Gerçek şu ki; Sovyetlerin Afgan halkının bağımsızlığına karşı bugünkü açık işgal eylemleri, sosyal emperyalist şoven politikası, askerî liderler ve Afganistan’daki ajanları tarafından uzun süredir hazırlanmaktaydı. Şimdiki duruma ulaşmak için, önce Kral Muhammed Zahir Şah’ın 1973’teki ve sonra da Prens Davud’un 1978’deki devrilmesini kullandılar. Onlar, şeytanca amaçları için, Afganistan halkının mutlak monarşi ve yabancı dostlarından kurtulma özlemlerini de kullanmaktan çekinmediler. Önceleri monarşiyi destekleyen ve iktidarda tutan Sovyetler, Afganistan Kralıyla olan “ittifak”larına

aldırmaksızın, O'nun devrilmesini gerçekleştirdiler. Emperyalist amaçlarını gizlemek için ilk olarak kendi adamlarını sözde ilerici düşüncelerle iktidara getirdiler. Daha sonra bunlar da, biri diğerrinin ardından ve kanlı darbelerle değiştirildi ve Nur Muhammed Taraki ve Hafızullah Amin öldürüldü.

Güçlü ve ağır silahlarla donanmış olsa da, hiçbir işgalci, halkları ebediyen baskı altında tutamaz ve onlara boyun eğdiremez. İstila edilen her ülkenin halkı, ulus ve halk düşmanı klik ve ajanlar dışındaki tüm ülke, yabancı saldırganları nefret ve direnişlerle karşılar, önceleri münferit fakat sonraları daha iyi örgütlenmiş ayaklanmalar giderek genelleşir ve özgürlük savaşlarına dönüşür. Bunun kanıtını, bu kez de Afganistan'da görüyoruz; orada halkın şehirlerde, köylerde ve dağlarda Sovyet istilacılarına karşı nasıl savaştıkları biliniyor. Afgan halkının bu savaşı, dünyanın her yerindeki devrimciler ve özgürlüksever halkların sempati ve desteğini kazanıyor, bizim halkımız da onları tüm gücüyle destekliyor. Sovyet sosyal emperyalizmine karşı Afgan halkının bu mücadelesi haklı bir savaştır ve bu nedenle zafer kazanacaktır.

Afgan halkının bugünkü savaşı ve İran halkının anti-feodal, anti-emperyalist ayaklanmasının, dünyanın şimdiki karmaşık durumu ve problemleri hakkında ideolojik, politik ve teorik cepelerde kazandırdıkları giderek önem kazanıyor: burjuvazi ve revizyonizmin tanımlamaktan hoşlandıkları gibi "İslam kaynaklı" bu ayaklanmalar özgürlük hareketlerinin öncü kolu oldular. Bu objektif bir realitedir. Eğer Müslüman halkların bu hareketini, geniş halk kitlelerini harekete geçiren bu hareketleri, oldukça basit ve yüzeysel bir şekilde ve gerçek nedenlerini derinlemesine bir tahlil yapmadan, yalnızca basit bir İslami karakterle açıklasaydık, o zaman halkları köleleştirme özlemlerini gizleyen emperyalist ve revizyonistlerin konumuna düşebilirdik. Çünkü onlar bu hareketleri kötülüyorlar.

Biz Marksist-Leninistler her zaman dinin halkın afyonu olduğunu açıkça söyleriz. Bu sorundaki düşüncemizin değiştiğinin hiçbir örneği bulunamaz ve "dini sosyalizm" gibi hatalara düştüğümüz de olmadı. Müslümanlık da bu bakış açısı dışında

değildir. Ancak şimdi, geniş Müslüman kitlelerin kendi ulusal ve sosyal kurtuluşları için emperyalizme ve yeni sömürgecilğe karşı ayaklandıklarını görüyoruz. Geçmişte, kasten cahil bırakılan ve bugünkü görünümleriyle de geriliğe mahkûm edilen bu halklar, şimdi, eski ve yeni sömürgecilerin vahşi sömürü ve baskısının farkına varıyorlar. Onlar, bu baskı ve sömürünün politik-ekonomik nedenlerini anlamaya başladılar, gerilikleri ve Müslüman oluşlarına bakılmaksızın, büyük bir enerji sergileyerek proleter devrimlere yol açacak burjuva demokratik karakterli anti-emperyalist devrimlere önemli bir katkıda bulunuyorlar. Müslümanlığı benimser görünerek bu halkların üzerinde baskı kuranlar ve dini kullanarak onları vahşice yöntemlerle sömürenler halk düşmanı baskıcı rejimler ve gerici papazlardır. Bunlar emperyalist güçlerden aldıkları destek ve silahlarla bu kan içici iktidarlarını korudular ve şimdi de, gerektiğinde dinsel fanatizmi yerleştirip kışkırtarak korumaya devam ediyorlar. Böylece, olayların gelişimi; iç düşmanların dışarıdakilerle yakın ilişki içinde kendi halklarını ezdiklerini, bunu sürdürmek ve onları karanlığa mahkûm etmek için de dini kullandıklarını söyleyen Marksist-Leninist tezleri gitgide doğruluyor.

Gözlerimizin önündeki olaylar Müslüman Arapların savaş-tıklarını gösteriyor. Onların anti-emperyalist, anti-sömürgeci ve anti-feodal mücadeleleri, silahlı çatışmalar eşliğinde sürüyor. Bu ayaklanma ve mücadeleler kaynağını, bu halkların ilerici ve özgürlük âşığı duygularından ve üzerlerindeki vahşi sömürü ve baskıdan alıyor. Eğer özgürlük âşığı ve ilerici değilseniz, iki yönlü baskıya, iç ve dış baskıya ve sömürüye karşı ulusal bağımsızlık için mücadele edemezsiniz.

Anti-emperyalist, anti-sömürgeci ve anti-feodal ayaklanma ve mücadelelerde bir diğer sosyal neden ve itici güç, bu halkların içinde bulundukları ciddi ekonomik durum, açlık ve acılar altında yaşamalarıdır. Bu nedenle, onların politik ve kısmen de olsa sosyal uyanışlarını hesaba katmamazlık edemeyiz.

Tüm Müslüman inançlı halkların mücadelesine bakıldığında, onlarda farklı gelişme düzeylerinin olduğunu, bazı dönemlerde

yükselip bazı dönemlerde durgunlaştığını görürüz; durgunluğun nedenleri çeşitlidir ve özellikle de sahte ilerici burjuvazinin başarılarına çöreklenmiş olmasıdır.

Örneğin Fas'ta bazı hareketler oluyor, fakat bu ülke halkının anti-feodal ve anti-emperyalist hareketi diğer ülkelerdekilerle aynı düzeyde değildir. Tam tersine, monarşi ve feodalizm şiddet kullanarak, sahte reformlarla ve dini duyguları istismar ederek Fas halkına hükmediyor.

Cezayir, Marksist-Leninist bir önderlikle değil millî burjuvazinin önderliği altında olsa da Fransız sömürgecilere karşı ulusal kurtuluş savaşı verdi ve bu savaş yabancı işgalcilerin kovulmasıyla sonuçlandı, fakat daha fazla ilerleyemedi...

Tunus'ta halk, uykuda ve ilgisiz görünse de, uyanıyor olmanın zayıf işaretlerini veriyor, fakat onlar tümüyle geri de değiller, son zamanlarda, orada bir sendikal hareketten söz ediliyordu ve hatta sendika genel sekreteri de tutuklandı, ama daha fazla bir şey olmadı.

1952'de Mısır'da bir ayaklanma oldu. Monarşi kansız bir şekilde devrildi. Kral Faruk bir grup subay tarafından Mısır'dan kovuldu. Onu tahttan indirenler İskenderiye'ye kadar eşlik ettiler, para verip bir gemiye bindirdiler, kaçmasına ve boynunu kurtarmasına yardımcı oldular. Başka bir deyişle, Kral'a kendi isteğiyle ülkeyi terk edip postu kurtarmasının dahi iyi olacağını, çünkü artık ülkede kalamayacağını ve hiçbir temele sahip olamayacağını anlattılar. Böylece, başlarında Nasır, Necib ve Sedat'ın bulunduğu bir grup subay, son derece dejenere olmuş monarşiye karşı bir darbe yaptılar ve iktidarı ele geçirdiler. Darbeyi gerçekleştiren bu bir grup Mısırlı subay kimlerdi ve kimlerin temsilcileriydi? Bunlar, burjuvalardı ve sınıf olarak burjuvazinin temsilcileriydi, İngilizlere karşıydılar, fakat aralarında Hitler yanlıları da vardı. Daha önce işaret ettiğim gibi, bizzat Enver Sedat'ın kendisi, Nazi Mareşali Rommel'le işbirliği yaptığını açıkladı.

Bu olay, yani Faruk'un tahttan indirilmesi "bir devrim" olarak adlandırılacak şekilde abartıldı. Bununla birlikte, Mısır halkı ve proletaryası bundan hiçbir şey kazanamadı. Gerçekte, halkın ya-

rarına olabilecek hiçbir reform yapılmadı. Sözde Tarım Reformu da, feodallerin ve zengin toprak sahiplerinin yararına son buldu. Arap halklarının birliği maskesi altında iktidara gelenler, Mısır ve Suriye'nin birliğini sağlamaya çalıştılar. Bununla birlikte, bu yöndeki her çaba boşuna oldu, çünkü Suriye'de de o zaman burjuvazi, atlarını ve patronunu basitçe değiştirmişti. Sosyal emperyalist SB Fransa'nın yerini almıştı, onlar da bu temelsiz "birliği" sabote ettiler ve bu ülkeye sağlamca yerleştiler.

Bilindiği gibi, 1969'da Libya'da da bir isyan oldu. Kral İdris hanedanı devrildi ve anti-emperyalist pozu takınarak, başlarındaki Kaddafi'yle bir grup genç subay iktidara geldi. Bu hareketi ilkin ilerici olarak değerlendirebiliriz. Fakat daha sonra etkisini kaybetti ve şimdi de durgunluk içindedir. İktidara gelen Kaddafi, İslam dünyasının başı olma iddialarıyla ortaya çıktı, Müslümanlığı kullanarak Libya'yı "ilerici" ve hatta "sosyalist" olarak sundu, fakat gerçekte ise, bu ülkenin önemli petrol zenginliği çok kuşkulu maceralar ve sinsî amaçlar doğrultusunda kullanıldı. Elbette ki, petrol satış miktarının gerçekten muazzam olması nedeniyle şehir halkının yaşamında demagogik amaçlı bazı değişiklikler yapıldı, ancak yoksul bedeviler ciddi sosyal problemler içinde yaşamaktadır. Bilindiği gibi, Kaddafi, Nasır'ın politik, ideolojik, dinsel inanç ve amaçlarının bir takipçisi ve onun bir mürididir.

Monarşiye karşı, az çok ilerici ve devrimci bir ayaklanma 1958'de Bağdat'ta oldu. Ayaklanma, Kral Faysal ve onun Başbakanı Nuri Said'in öldürülmesiyle son buldu. "Komünistler", liberal subayların temsilcisi General Kasım'la birlikte iktidara geldiler. Bununla birlikte, yalnızca beş yıl sonra, 1963'te bir darbe oldu ve Kasım idam edildi. Yerine Albay Arif geçti. 1968'de ise, General El-Bekr devlet başkanı oldu ve gerici, feodal ve komprador burjuvazinin temsilcisi olan Baas Partisi tekrar iktidara geldi.

İran ve Afganistan'da bugün olanlar, komşu ülkeler Pakistan, Suudi Arabistan, Irak, Körfez Emirlikleri, Suriye, Mısır ve diğer ülke halkları için olumlu bir örnektir, fakat aynı zamanda bunlar, bu ülkeler yönetici klikleri için büyük bir tehlike de oluşturuyor. Bu nedenle, tüm Arap dünyası karışıklık ve değişim içindedir.

Anti-feodal ve anti-emperyalist İran devriminin yankısı, Endonezya'ya kadar uzanıyor, fakat oradaki hareket, İslam dininin daha oturmuş ve kaynakların daha zengin olduğu Orta Asya, Ortadoğu ve Kuzey Afrika ülkelerindekinden daha zayıftır. Bu bölgelerde, örneğin İran'da, halk arasında ilerici bir uyanış vardır. Fakat bu uyanış halkın aç gözlü feodal monarşist ülkelere ve zalim emperyalistlere karşı özgürlük özlemlerini nasıl kulanacağını bilen dinsel öğelerin liderliğindedir. Bu nedenle biz, bu durumun Marksist-Leninist bir çözümlemesini yapmak zorundayız. Amerika ve dünya kapitalizminin burjuva-revizyonist politikalarının yaydığı ve hikâyeleştirdiği gibi, Humeyni ve İran halkının politikadan anlamadıkları veya aynen Hz. Ali, Hz. Hasan, Hz. Hüseyin gibi gerici olduklarını kabul edemeyiz. Bunlar doğru değildir. Tam tersine, gerçekler, Humeyni gibilerin esasta ilerici burjuva demokratik ve anti-emperyalist olan bu hareketin uygun kullanılışını bildiğini gösteriyor.

Diğer yandan da, çeşitli yöntem ve araçlar kullanarak emperyalist ve sosyal emperyalist güçler kendilerini bu hareketlerin destekçisi olarak sunmaya ve onları kendi amaçları doğrultusunda kullanmaya çalışıyorlar. Bununla birlikte, şimdilik bu hareketler onlara karşıdır ve pek yüz vermiyorlar. Bu yüzden, Sovyet sosyal emperyalizmi Afganistan'a tank birlikleri ve on binlerce askerini göndermek zorunda kalıyor. Diğer bir deyişle, Sovyet ordusu, süngü ve tankları olmadan iktidarda kalamayan kuklalarını iktidarda tutmak için, bağımsız bir ülkeye karşı açık bir faşist saldırı yapmak zorunda kaldı.

Bu olayın yankıları uluslararası kamuoyuna yansımakta ve kaygı uyandırmakta gecikmedi, özgürlüksever halklar ve ilerici güçler arasında büyük bir öfke ve infiale neden oldu, stratejik bakış açısından da özellikle ABD gibi rakiplerini hegemonya kavgasında kışkırttığı çok açıktır. Gelecekte de, Carter'ın SB için güçlükler yaratacağı, gittikçe zayıflayan durumunu sağlamlaştırmak için bir hareket başlatmak isteyeceği görünüyor. Sovyetlerin olası bir Pakistan istilasını önlemek ya da daha çok, Müslüman Pakistan halkının anti-emperyalist devrimci duygularını Sovyetlerin kendi amaçları doğrultusunda kullanmasına

bir son vermeyi istiyor. Pakistan halkı, komşusu İran halkının anti-emperyalist hareketine sempatiyle bakıyor, İran'da olanlar burada da olabilir. Bu olasılığı önceden önlemek için, ABD Sovyet tehlikesine karşı bir önlem gerekçesiyle Pakistan hükümetine, 50.000 asker göndermeyi ve daha fazla silah sağlamayı önerdi. Savunma Bakanını Çin-Amerikan ittifakını somutlaştırmak ve aktif hale getirmek için Çin'e gönderdi. Bu ziyaret boyunca, her iki taraf da Sovyetlerin bu bölgedeki yayılması hakkındaki kaygılarını ifade ettiler ve buna bağlı olarak, kendilerinin ve birbirlerinin emperyalist çıkarlarını savunma kararı aldılar. ABD, Çin'e en gelişmiş ve modern silah ve donanım sözü verdi.

Pakistan'a bir Sovyet tehdidi gerçekten var mıdır? Evet vardır. Bununla birlikte, bir Sovyet müdahalesi olmasa da, Ziya Ül Hak'a duyulan öfke, Humeyni'ye duyulan sempatiyle de güçlenerek patlak verebilir. Pakistan halkının ayaklanmasından kaçınmak için Ziya Ül Hak, Sovyetlerle bağlarını geliştirebilir ve onların Pakistan'a müdahalelerini kolaylaştırabilir. ABD, işte bu nedenle Pakistan'la askerî antlaşmalarını yeniden gözden geçiriyor.

Bu durumda, Carter dengeyi korumaya çalışıyor, çünkü SB'nin Pakistan'a müdahalesi, dünyanın bu bölgesinde Amerikan emperyalizmi için de bir tehdit oluşturur. ABD, Pakistan üzerindeki etkinliğini de göstermek zorundadır, çünkü bu ülkeyle "bir savunma antlaşması" yapmıştır. Ayrıca son zamanlarda Orta Asya'da ortaya çıkan bu yeni durumda, Carter, Sovyet yanlısı politika izleyen İndra Gandi'nin iktidara yeniden gelişi gibi tehlikeleri de görüyor. Eğer Sovyetler, Hindistan'daki durumlarını güçlendirirlerse, ki Pakistan bu ülkeyle çatışma halinde, o zaman Pakistan Sovyetler karşısında daha savunmasız kalabilir, diğer bir deyişle, Sovyetlerin sızması daha kolay ve etkinliği de giderek artmış olur. Amerikalılar bir askerî müdahale olasılığını ve Pakistan'da bir Sovyet etkinliğinin oluşmasını işte bu nedenlerle önlemek istiyor. Diğer yandan Sovyetlerin, Amerikan emperyalizminin bu ülkeye yaptığı tehditleri engellemek için yardım bahanesi altında İran'a baskı yapması olasılığından da çok kaygılıdır.

Bu bölge halklarının Müslüman olduğu açıktır ve bunu söylerken, onların büyük çoğunluğunun inananlar olduğu gerçeğini de unutmuyoruz, fakat bunların inançları görelî bir olaydır ve politika da hâkim tek öge değildir. Orada, Kur'an'a, daha çok bir âdet ve gelenek nedeniyle inanan ve saygı duyan ilericiler de vardır. Bu yüzden, ezici çoğunluktan söz ettiğimiz zaman, Müslümanlığın, halka, liberal, ilerici ve halkın çıkarlarına hizmet eden bir din olarak sunulduğunu akıldan tutmamız gerekiyor, onlara, her şey, "halkın iyiliği için" maskesi altında vazediliyor. Örneğin, "temizlenmek, dua etmek, oruç tutmak" da "sağlık için, kişinin fiziksel ve ruhsal olarak güçlendirilmesi vb. içindir" deniliyor. Diğer bir deyişle, halka, dinin kuralları, yalnızca bu yaşam için "yararlı" olarak değil, aynı zamanda ölümden sonraki "yaşam" için de yararlı olarak sunuluyor. Bununla birlikte, yoksulluk, baskı, eğitim ve belirli politik gelişmeler bu inancın temellerini sarsıyor.

Genel olarak bu bölgedeki tüm bu olay ve gelişmeler içinde, emperyalist ve sosyal emperyalistleri büyük güçlüklerle karşı karşıya görüyoruz. Aynı zamanda, kuklalarının da büyük güçlükler içinde olduğu kendiliğinden anlaşılır. Her ikisi için de, ister Şii ister Sünni olsunlar, Müslüman halkların anti-feodal, anti-emperyalist ve anti-sömürgeci devrim hareketleridir. Bu bölgedeki tüm gelişmeler olumludur ve bu halkların büyük devrimci atılım ve hareketlerini ifade ediyor. Fakat aynı zamanda, bu hareketleri engellemek veya yönünü ve yoğunluğunu saptırmak isteyen halk düşmanlarının çabalarını da görüyoruz.

Bu nedenlerle, bu hareket ve ayaklanmalar, ilk bakışta dinsel bir karakterde görünse de, dine inananların yanı sıra inanmayanların da katıldığı gözönünde bulundurulduğunda, halkların bu eylemlerine devrimci sosyal hareketler olarak bakmamız gerekir, çünkü onlar emperyalizme bu güçlüklerin kaynağı yeni-sömürgeciliğe veya baskıcı feodal monarşilere karşı savaşıyorlar. Tarih, dıştan dinsel motifli görünse de, geniş katılımlı halk devrimlerinin çok olumlu örneklerini veriyor. Onlar arasında, İran'daki 1848-1851 (Babist) hareketleri; 1857-1859'da İngiliz sömürgeciliğine karşı büyük halk ayaklanmasına önderlik eden Vahabi hareketini; Avrupa ülkelerini, özellikle Almanya'yı silip süpüren 16.

yüzyıldaki Reformasyon dönemi köylü hareketlerini sayabiliriz. Reformistlerin kendisi dinsel bir maske altında olsa da, feodal sisteme ve bu sistemi savunan Katolik kilisesine karşı genel bir sosyo-politik hareketi temsil ediyordu.

Halkların bağımsızlığı, özgürlüğü ve yaşamsal çıkarları ihlal edildiği zaman, onlar, isterse aynı dinden olsunlar, saldırganlara karşı her zaman ayaklandılar. Örneğin, 1962’de Nasır sözde bu ülkeye yardım amacıyla Mısır ordusunu gönderdiğinde Kuzey Yemen’de olanlar böyledir. Daha sonra, Nasır gönderdiği bu birlikleri geri çekmeye zorlandı, çünkü her iki devlet aynı dinden olduğu halde, bu ülkenin halkı ile Mısır ordusu arasında şiddetli çatışmalar başladı.

Halkı Müslüman olan Güney Yemen’de, Aden Limanı’nı elinde tutan İngilizlere karşı bir devrimci halk hareketi olmuştu. İngiltere Aden Limanı’nı asla isteyerek bırakmazdı, çünkü bu liman Hint Okyanusu ve Kızıldeniz’e giriş için çok büyük stratejik öneme sahipti, fakat Yemen halkının anti-emperyalist hareketi, onu, çekip gitmek zorunda bıraktı. Bundan sonra, 1970’de Yemen’de Sovyet etkisi altındaki tedrici bir gelişmeyle “halk demokrasisi” kuruldu. Eğer bugün değilse yakın gelecekte Sovyet sosyal emperyalizmine karşı devrimci bir hareket patlak verecektir.

Umman Sultanlığı’nda da Sultan’ın yönetimine muhalefet eden yaygın anti-emperyalist ve anti-sömürgeci devrimci bir hareket vardır. Benzer bir durum Etiyopya, Somali, İran Körfezi ülkeleri vb.’de de gelişecektir.

Bu bölge ülkelerinin tümünün halkı dincidir, Kur’an’a ve Muhammed’e inanırlar ve emperyalist baskıya karşı mücadele sorunu, dinlerine bağlı olarak da ele alınır. Bu, bir gerçektir. Bununla birlikte, bu isyan ve devrimci uyanışlara neden olanın din olduğu sonucunu çıkaramayacağımız da çok açıktır. Ancak yine de, bu halkların Müslümanlığa inandıklarını gözardı edemeyiz. Ama aynı zamanda onlar, her renkten emperyalizme karşı kendi ulusal ve sosyal kurtuluşları için kahramanca savaşıyorlar.

Özgürlük öncesinde Arnavutluk halkı da Müslümandı, fakat fanatizm yoktu. Araplarda veya diğer Müslüman Asya ülkelerin-

de de geçmişin klasik fanatizmi özellikle bugün olamaz. Böyle bir fanatizm, ne Müslümanlar, Katolikler, Kalvinciler ve ne de Hıristiyanlığın diğer hiziplerinde olabilir. İçinde yaşadığımız çağı unutmamak gerekiyor. Bilimin bugünkü büyük gelişimini, devrimci proletaryanın büyümesi ve güçlenmesini ve Marksist-Leninist düşüncelerin yaygınlık kazanmasını gözardı edemeyiz. Bugün gerici dinsel liderler, feodal düzen uşakları ve bunlarla birleşen baskıcı monarşiler, özgürlük hareketlerini engellemek için halkı cehalet ve kölelik altında tutuyorlar ve klasik anlamdaki fanatizmi bu ülkelerdeki anlamıyla kışkırtıyorlar.

Humeyni'ye gelince, o, inançlı bir dini lider ve idealist bir flozofdur. O bir fanatik bile olabilir, fakat aynı zamanda onu, İran halkının devrimci ruhuyla birleşmiş ve uyum içinde görüyoruz. Humeyni, monarşi muhalifleri yanında saf tutmuş bulunuyor. Emperyalist burjuvazi, Pehlevi hanedanı yandaşları ve diğer gerici güçler, onun kendisinin bir monark olmak istediğini söylüyorlar. Bırakalım söylesinler, fakat gerçek şudur ki, İran'daki anti-emperyalist, anti-sömürgeci ve anti-feodal özgürlük hareketi üstün durumdadır ve Humeyni, bu hareket karşısındaki olumlu tutumunu hâlâ sürdürüyor.

İran'da olanlar, Pakistan veya Arap Yarımadası'nın diğer ülkelerinde de olabilir, bazı komşu ülkelerde ve hatta SB'de de devrimci bir durum için kıvılcım çakabilir, çünkü sosyal emperyalizm ve revizyonizm her yerde millî baskı uyguluyorlar ve bunun bir sonucu olarak halklardaki ulusal kurtuluş özlemleri uyanıyor. Yalnızca sosyalizm ve Marksist-Leninist bir teori, ulusal sorunun doğru bir çözümünü verir. Bugün ulusal haklar SB'de, Amerika ve diğer emperyalistlerin etkin oldukları yerlerde ihlal ediliyor, ayaklar altına alınıyor. Buralarda çok büyük baskılar vardır ve mantıksal olarak da tepkisel hareketlerin olacağı kesindir.

İran'da, şimdiki olayları çözümlemek ve bunlardan Marksist-Leninist öğretiye göre dersler çıkarmak zorundayız. Bu ülkede monarşi ve emperyalizme karşı mücadele eden aktif güçler, aşırı dinciler, öğrenci gençlik, işçiler ve aydınlardır. Bu nedenle, ne proletaryanın ve ne de tutarlı Marksist-Leninist bir partinin

önderliğinden söz edilebilir. Bu soruna ilişkin olarak, bu hareket içindeki farklı politik akımların esasları ve güçlerini tam olarak bilemediğimizi de akılda tutmak gerekir. Kendi ülkemizin deneylerinden de biliyoruz ki, işçi sınıfı gelişmemiş olsa da, işgal koşullarında objektif ve subjektif faktörlerin varlığı nedeniyle, Partimiz millî kurtuluş savaşında halka önderlik ederek zafere kazandı, fakat partimiz tümüyle Marksist-Leninist ideolojiye dayandı ve bu, işçi sınıfının önderliğinin sağlanmış olması demektir. İran'daki durum böyle değildir. Bu ülkede Marksist-Leninist bir parti vardır, ancak genç bir parti olarak işçilerin köylülerin Komünist Partisi henüz yeni kuruldu, fakat hâlâ küçüktür ve çelikleşmemiş olduğu gibi işçi sınıfı ve halk kitleleriyle bağları güçlü değil vb. Bu arada legal ve illegal olarak varolan şimdilerde tamamen legalleşen Tudeh Partisi de vardır, ancak bu parti SB'nin kuklasıdır. Marksist-Leninist sloganlar ardına gizlenen bu parti, İran halkının mücadelesini sabote ediyor ve İran'ı SB'nin esareti altındaki bir nüfuz bölgesine dönüştürmeye çalışıyor. İran'ın Müslüman halkının Marksizm-Leninizimden, bir teori ve bir devrim pratiği olarak habersiz olmasının nedeni budur. İran'daki büyük geleneksel Müslüman ve Şii mezhebi üniversitelerinde okuyan öğrenciler, dine inananlar ve inanmayanlar olarak gözüküyorlar. Laik ilerici unsurlara gelince, bunlar dine inanmakla birlikte burjuva demokratik bir devlet için savaşıyorlar, bunlar "ilerici" bir kapitalizme inanıyor ve anti-komünisttirler ve bazıları da SB'nin hâlâ sosyalist bir ülke olarak Leninizmi temsil ettiğini ve uyguladığını düşünürler. Marksizm-Leninizmin İran'da genel bir kabul görmeyişinin nedenlerinden biri de budur ve bu nedenle, halk mücadelesini İslam bayrağı altında sürdürüyor. Bu, önderliğin Şii din adamlarınca yapıldığı anlamına gelir, fakat onlar hakkında hiçbir hayal beslemiyoruz ve onların dini hâkimiyet altında burjuva demokratik, yani teokratik bir rejim yandaşları olduğunu biliyoruz. Bu anti-emperyalist ve barbar komprador Pehlevi hanedanına karşı mücadelenin gelecekte hangi yolu tutacağına gelince, bu, esas olarak ülkedeki güçlerin ilerleyişine bağlıdır.

Bu güçlerin genel bir tanımlaması nasıl yapılabilir?

Dünyanın şimdiki durumunda ve halkların ulusal ve sosyal kurtuluşlarının şimdiki evresinde, İran'daki halk ayaklanması yeni bir evreyi temsil ediyor. Diğerlerinin ne söylediklerine bakmaksızın, bu evrenin çok dikkatli bir dökümünü çıkarmak ve Marksist-Leninist bir çözümünü yapmak zorundayız.

İran petrol zengini bir ülkedir ve bu nedenle esas olarak petrol işçileri ve diğer endüstri işçilerinden oluşan bir proletaryası ve zanaatkârı vardır. 33 milyonluk nüfusunun yaklaşık 17 milyonu kırdadır ve toprakla uğraşır. Bunlar oldukça yoksuldurlar ve Şah'ın hizmetindeki mollalar, dinsel kurumlar, küçük toprak sahibi burjuvalar, zengin tüccar ve tefeciler tarafından baskı altında tutulur ve sömürülürler. Toplam nüfusun %99'u Müslüman ve büyük bölümü de Şii'dir.

Pehlevi rejimi dünyanın en barbar, kan içici, sömürücü ve çürümüş rejimlerinden biridir. Bu rejim, herhangi bir ilerici hareketi, hatta ılımlı-liberal bir gösteriyi bile, işçi ve öğrencilerin ve grev protestosunu, herhangi bir küçük ölçekli gelişmeyi kan ve terörle bastırır. Şah'ın vahşi diktatörlüğü kendisinin yarattığı feodal toprak sahiplerine, zengin mülk sahiplerine, gerici bir orduya ve bizzat Şah'ın tanımladığı gibi "devlet içinde bir devlet olan" SAVAK'a dayanır. Terör, halkı soyma ve her türden rezilce yöntemle zenginleşen Pehleviler, moral ve politik dejenerasyonun simgesiydi, İngiliz, Amerika ve diğer emperyalistlerin satılmış ortaklarıydı. CIA'nın boğazına kadar silahlanmış işbirlikçi jandarmaları oldular.

İran zulüm altındaydı, fakat her gün toplu katliamlar olsa da, halk hızla ayaklanıyordu. Rejimden hoşnutsuz olan Ayetullahlar da harekete geçmeye başladılar. 1951'de, burjuvazinin temsilcisi Şah'a muhalif mollaların ve Tudeh'in desteklediği Musaddık iktidarı ele geçirdi. Şah 1953'te kovuldu, fakat onun devrilmesiyle her şey sona ermedi, çünkü CIA bir darbe örgütleyerek Musaddık'ı devirdi. Şah'ı geri getirerek tekrar tahta oturttu. Böylece İran, Amerika ve Şah'ın mülkü haline gelirken petrol de güçlü bir silahları oldu.

İran halkının isyanının, onca yoğun teröre karşın bastırılabilmesi, farklı biçim ve yoğunluklarda olsa da ara sıra patlak ver-

mesi karakteristiktir. Bu devrimci süreç, üstün bir nitelikte ve tedricen inşa edildi ve baskının korku evresini yendi.

Şiddetli teröre karşın, 1977’de Şah’a karşı muhalefet çok daha güçlü bir şekilde sergilenmeye başladı, daha açık oldu ve aktifleşti. Eğer Şah’a karşı mücadele eden eğilimlere yakından bakarsak onların otonom yapıları ve fakat ortak bir stratejilerinin olduğunu görürüz. Böylece Musaddık yanlılarının muhalefetini, dinci güçlerin direnişini, öğrenci gösteri ve eylemlerini, aydınların ve sanatçıların tutumlarını ve üniversiteler vb. akımları bir arada ve aynı zamanda işçi sınıfı ve tüm ezilen halkın direniş birliğini görüyoruz.

SAVAK tümüne de acımasızca saldırdı, fakat baskı ve idamlar yalnızca kitlelerin öfkesini artırdı. Bu direniş sürekli bir faaliyete dönüştü.

Aynı zamanda ulusal cephe içindeki Musaddık taraftarlarının muhalefetine yeniden uyanışını da görüyoruz. Şah’ın devrilmesinden sonra başbakan olan Şahpur Bahtiyar bu akımdandı. Ve o, Şah ve Amerikan emperyalizminin, anti-emperyalist İran devrimi ve Humeyni’ye karşı son silahı oldu.

Bu politik muhalefetin gelişme sürecinde, “özgür İran Hareketi”, “İran partisi” ve “İran Ulusal Hareketi Sosyalist Birlik” partileri koştular. “Özgür İran Hareketi” başkanı Bezergan feodal monarşinin tümüyle tasfiyesinden sonra başbakan oldu, Humeyni ve diğer imamlara yakın biriydi.

Ne bu politik muhalefet ve ne de dinsel muhalefetin her konuda birleşmediği her zaman akılda tutulmalı. Bu muhalefetin içindekilerinden bazıları tarım reformuna, kadınlara oy hakkına vb. karşıydı. Tutucu din adamlarından oluşan ve Şah’a karşı Şii ilkeleri ışığında muhalefetten daha aktif olan bu grup, kitleler arasındaki etkinliğini tedricen kaybediyor. Bunlardan biri Humeyni’ydi. O hapsedildi, işkence edildi, tekrar hapsedildi, sürgüne gönderildi ve oğlu öldürüldü. Bu durum İmam’ın etkisini halk arasında ve aynı şekilde tüccarlar arasında ve tüm işçiler üstünde artırdı. Şah’a karşı yükseltelen ajitasyon, karışıklıklar ve gösterilerle halk kitleleri İmam’ın ülkeye geri dönü-

şu talebini ileri sürdüler. Politik bir kişilik olan Ali Şeriatî'nin esrarengiz bir biçimde ölümü, dini öğelerin ortaya çıkışına ve çatışmalarda önderlik etmelerine yol açtı ve tüm halk, özellikle Tebriz, Tahran, Kum ve diğer şehirlerde onlarla birleşti. Tüm bunlar İran halkının savaşçı ruhunun belirtileriydi. Ve sonucunda da Şah monarşisi, ayaklanan halkın çılgınca dalgalar halindeki sürekli tekrarlanan başkaldırıları karşısında direnmede oldukça yetersiz kaldı.

Feodalizm, monarşi ve emperyalizme karşı bu ilerici ayaklanmalar ortamında, Marksist-Leninistler, çeşitli politik eğilimleri, bu eğilimlerin yönetimleri, ittifakları, kendi aralarında ve dışarıdaki kapitalist-revizyonist devletlerle olan ilişki ve çelişkilerini çözümlemek zorundadırlar.

Şimdilik Şah'a ve Amerikan emperyalizmine, bir dereceye kadar Sovyetlere karşı ayaklanmada aktif ve militan bir birlik, aynı zamanda Amerika'ya karşı olduğu kadar açık ve aktif olmasa da, diğer kapitalist devletlere de karşı olan muhalefet ve uyanıklığın arttığını görüyoruz. Bu durum kesinlikle gelişecektir. İran üniversiteleri politik ve dinsel eğilimlerin ateşli gösteri merkezleri oldu ve aynı zamanda da dinsel ve politik muhalefetin birleştiğini de izliyoruz. Böylece, aralarındaki çelişkilere karşın, Musaddık ve Humeyni taraftarlarının birlikte hareket ettikleri anlaşılıyor. Petrol işçileri dışında önemli bir proleter kitleye sahip olan Tebriz'deki olayların, bu birliğin sonucu olduğu söylenebilir. Benzer şeyler Abadan ve petrol saha ve rafinerisinin olduğu diğer bölgelerde de oluyor.

İranlı Marksist-Leninistler, özellikle onlar, işçi sınıfının gücü ve yönelimlerinin bir çözümünü yapmalı ve partileri, bu analize dayanarak onlara gitmeli ve onları eğitmelidir. Bu arada, ideolojik ve politik olarak onları aydınlatırken, kendisi de, sona ermekten çok uzak, yeni başlayan ve çeşitli biçimlere bürünecek olan bu devrimci sınıf mücadelesi içinde, işçi sınıfıyla kaynaşarak, çelikleşmelidir. Yalnızca çalışan sınıfın devrimci eylemi ve Marksist-Leninist ideoloji, bu anti-emperyalist devrimin doğru bir yola girmesinde belirleyici faktör olabilir. El-

bette ki, İran'da şimdiki durumda işçi sınıfının devrimci güçlerinin çoğu kazanılabilir ve kazanılması zorunludur da; bunları kazanmak, ilerici unsurları, öğrenci, yoksul ve orta köylülüğü kazanmaktan önce gelir.

Marksist-Leninistler, eğer var olan bu durumu anlamazlarsa ve onu doğru bir biçimde kullanamazlarsa, eğer anti-dinci savaşçılar olarak ortaya çıkarlarsa hata yapmış olurlar ve böylece Humeyni ve Musaddık yandaşları veya diğer anti-emperyalist burjuva demokratik parti ve hareketlerle anti-feodal ve anti-emperyalist birliğe zarar verirler.

İlkesel olarak anti-dinci olsalar da, Marksist-Leninistler, şimdilik, ayaklanan ve haklı bir politik mücadele içindeki halkın dini inançlarına karşı bir mücadele başlatmamalıdır, öte yandan hâlâ ideolojik olarak tam biçimlenmemiş halkın bu önemli okulda¹ öğrenmek ve kendi deneyleriyle görmek durumunda oldukları unutulmamalıdır. Bunun için Marksist-Leninistlerin halka, olayları diyalektik ve tarihi materyalizmin ışığında değerlendirebilmeyi öğretmeleri lazımdır. Dünyanın görünümü, kitlelerin devrimci ilerleyişinde veya burjuva demokratik reformları önlemek için liderliği ele geçirmeye çalışan anti-emperyalist eğilimlerden izole edilmişlik içinde kavranamaz. Marksist-Leninistler ve proletarya bu devrimci eylemlerde önemli bir rol oynamak zorundadırlar ve içinden geçmekte oldukları anı açıkça kavrayarak devrimin ölmesine izin vermemelidirler. Onlar, Şii din adamları veya anti-Şah burjuva demokratik ögelerin “derin” ve kapsamlı burjuva demokratik önlemler ve reformlar yapabilecekleri hakkında yanılsamalara kapılmamalıdır. Eğer işçi sınıfı, yoksul köylülük ve ilerici öğrenciler devrimin şiddetinin azalmasına izin verirlerse, ki bu, politik ve sosyo-ekonomik reformları başarmak için ittifak ve faaliyetleri yönlendirmeme anlamına gelir, o zaman devrim yarı yolda kalacaktır, kitleler yanıltılacak ve böylece onların sömürülmesi, farklı emperyalistlerle ittifak içindeki sahte demokratlar tarafından ve yeni biçimler içinde devam edecektir.

Müslüman halklar arasında gelişen bu özel devrimci durumun incelenmesi, dersler çıkarılması ve yeni mücadele biçim-

1- *ayaklanma-Çev.*

lerinin, eylemlerin ve ittifakların bulunması sorunludur. Burada devrim durumu Avrupa ve Asya'dakinden ve bazı bakımlardan devrimci hareketlerin reformist önderlikler ve karşı-devrimci sosyal demokrat ve revizyonistlerle olan bağları nedeniyle donmuş olduğu Latin Amerika'dakinden bile daha gelişkindir.

Örneğin, böylesine belirgin politik devrim ruhunu, güçlü ve büyük bir proletaryası olan Avrupa'da göremiyoruz. Bunun nedenleri nedir? Bunlar arasında ve bilindiği gibi karşı-devrimin ağır etkisi, sosyal demokrasi ve revizyonizmin sabotajı sayılabilir. Sorun kıtamızda sömürünün olmaması ve bu nedenle proletaryanın hareketinin olmaması değildir. Hayır, burada da sömürü ve hareket vardır, fakat bunlar başka mahiyettedir. Bu hareketler sosyal demokratlar, revizyonistler ve diğer kapitalist uşaklarının tanımladıkları gibi "koşulların olgunlaşması için vb." bekleyen "çok derin Marksist-Leninist hareketler" değildirler. Hayır, kapitalist burjuvazi ve uşakları, bunların olgunlaşmasına izin vermez, kitlelerin devrim mücadelesine atıldığı, emperyalizm, feodalizm ve kapitalist burjuvaziye büyük güçlükler çıkardığı Arap-Müslüman ülkelerindeki gibi olaylara izin veremez.

Bazıları Arap halkları ve diğer Müslüman ülke halklarının "yoksul" oluşları nedeniyle ayaklandıklarını iddia ediyorlar. Gerçekte yoksul oldukları doğrudur. Fakat bu şekilde kabul edilmesi gerektiğini söyleyenlerin kendileri burjuvadır ve bu nedenle, istisnasız her yerde kapitalizmin baskı ve sömürüsü varken, ona karşı başkaldırılmıyor.

Bu ülkelerde "kitlelerin geri olduğu" ve bu nedenle kolayca harekete geçirilebildikleri de iddia ediliyor. Bu, böyle bir uslamlamayı destekleyenlerin aslında dejenere oldukları ve devrimci olmadıkları anlamına gelir, çünkü kapitalizmin çöküş içinde olduğu bir çağda dürüst insanlar devrimci olmak ve silahları ele geçirerek kapitalizme karşı ayaklanmak zorundadırlar. Burada, Avrupa'da ne yazık ki böyle bir şey görmüyoruz. Tam tersine, vazedilen, şimdiki duruma adaptasyon teorileridir.

Tüm kapitalist ülkelerde politik tartışmalar organize ediliyor. Bu, sosyal demokratlar, Hristiyan demokratlar, revizyonist-

ler ve aynı türden tüm insanların “devrim” ve sözde devrimci eylemler için konuşmayı moda haline getirdiklerini gösteriyor ve her biri bu yolla ve kendi yöntemiyle işçi sınıfını aldatmaya çalışıyor. “Solcular” “devrim” için feryat ediyorlar, fakat her yerde “devrim olamaz” “açıklamalarıyla” derhal bunu sınırlıyorlar. Yalnızca “belirli değişimlerin yapılması” gerektiğinden söz ediyorlar, yani, radikal devrimci değişimler talep eden kitlelerin devrim yürüyüşlerini engellemek için onlara birkaç kırıntının verilmesini istiyorlar.

Bu durum ve olguları, emperyalizme ve sömürgecilğe karşı halk ayaklanmalarını, eski dinsel geleneklerden arta kalan sorunları vb. makale ve diğer propaganda yöntemlerimizle çözümleyerek propagandasını yapmalıyız. Bu öğeler, örneğin dinsel motifin kullanılması, bizim özgürlük hareketlerini desteklememizi dışlamaz çünkü böyle hareketler, yukarıda anıldığı gibi, Marx zamanında da oldu; ilk olarak dinin tasfiye edilmesi ve ancak bundan sonra devrimi başarmayı beklemek, devrim ve halkların yararına değildir.

Bugünkü durumda, aynı zamanda dine de inanarak isyan eden halk, Roma İmparatorluğu ve köle-sahiplerine karşı ayaklanan Spartaküs’ün bilinç düzeyinde değildir ve emperyalizm ve sosyal emperyalizmin baskı ve sömürsüne karşı isyan halindedirler. Hristiyanlığın başlangıç dönemindeki Spartaküs önderliğindeki kölelerin isyanı da, Marx ve Engels’in açıkladığı gibi ilericiydi.

Bu çok önemli gelişmeler içinde diğer Afrika halklarının da hareket halinde olduğunu görüyoruz, fakat Arap ve İran halklarının devrimci enerji ve gücüne sahip değiller. Onların niçin ayaklanmadıkları ve bu halklarla aynı mücadele düzeyinde olmadıklarının da incelenmesi ve nedenlerinin bulunması gerekir. Afrika halklarının, gerçekte Arap, İran ve diğerlerinden daha fazla ezildiği bir gerçektir. Aynı zamanda Marksizm, Afrika kıtasına özgü olarak da hâlâ gelişmemiştir ve Müslüman ülkelerde olduğu kadar olmasa da, din, burada da etkilidir. Marksist-Leninist teorisinin Afrika’da çok geniş ve derince yaygınlaştırılması hedef alınmalıdır. Dinsel düşüncelerin, ezilen halklar arasında hâlâ ilk evrelerindeki şekliyle geliştiği bu bölge hâlâ bakir bir alandır.

Afrika halkları hâlâ güneş, ay, büyü'nün vb. dahi gücüne inanırlar, Pagan inançlıdırlar ve bu inançları bırakalım Hıristiyanlık, Budizm ve diğer dinleri, Müslümanlıktaki kadar bile somut bir teoloji düzeyine çıkmamış ve bir ideoloji olarak kristalleşmemiştir. Baskı ve sömürünün en vahşi biçimlerine uğramış olsa da, Afrika'da hareket çok yavaş geliyor. Bu, bu bölgedeki sosyal gelişmenin yetersiz oluşuyla ilgilidir.

Bu sorunları bütünsel olarak incelediğimizde, Katolikliğin hâkim olduğu Avrupa ülkelerinde "diğer yanacağını çevir" biçimindeki itaat felsefesi vazedildiğini, dini liderlerin gerici bir tutum takındığını ve millî ve sosyal kurtuluşları için Katoliklerin isyanını önlemeye çalıştığını, buna karşılık İslamiyetin, bir bütün olarak Müslüman halkların mücadelelerinde önemli bir rol oynadığını görürüz. Elbette ki, bu ülkelerde burjuva devlet baskısı, kapitalizm, sosyal demokrasi ve modern revizyonizm daha önemlidir, fakat Katoliklik de statükonun korunması için kitlelerin devrimci ruhunu söndürmeye hizmet ediyor.

Ekonomik gelişme bakımından, Müslüman halklar, sömürgeci işgaller ve sömürgecilerce geri bırakıldı, sömürgeci ve yeni sömürgeciliğin hâkim olduğu on yıllar içinde Müslümanlık, yabancı işgalcileri temsilen Katolik ve Protestanlık tarafından baskı altında tutuldu; fakat bu olaylar direnişsiz ve birtakım sonuçlar yaratmadan olamazdı. Bu nedenle, bu halkların anti-emperyalist devrimlerindeki dinsel motifin nedenlerini bu tarihsel gelişim ve sonuçlar içinde aramak gerekir.

Sorun kendisini, Müslümanlığı şimdiki gelişme evreleriyle ve geçmiş asırlarla karşılaştırmalı olarak ele almak gerektiğinde ortaya koyuyor. İnsan toplumunun gelişiminin ortaya çıkardığı bir etki Müslümanlığın fonksiyonunu giderek azaltıyor. Yani, Müslümanlığın belirli ölçülerde liberalize edilmesi nedeniyle, bir Müslüman artık, 17, 18, 19. yüzyıldaki gibi değildir.

Bugün Müslüman ülkelerdeki peçeli bir kadın, elbette tam olarak bizdekiler gibi gelişmemiş olsa da, özgürlük öncesi, örneğin Kavaja'daki peçeli kadınlarımızla aynı duyguları taşıyor. Bununla birlikte, isyan duyguları bunlarda daha derindir ve ka-

muoyunun uygun gördüğü kadar bunlar ifade ediliyor. Bugünkü İranlı kadınlar emperyalizme ve Şah'a karşı mücadeleye katılıyor.

Böylece, Müslüman nüfusun üzerindeki dinsel baskıyı da görmüş oluyoruz, fakat din, özellikle dış tezahürlerinde belirli bir değişime uğramıştır. Daha da somutlamak için, bu ülkelerde dinin önemli olduğunu, fakat bir yandan isyan ruhunun uyandığı, diğer yandan dinin liberalize edildiği bir dönemde, İslami dogmalara inananların, halkları, baskı ve yoksulluk altında tutmak için dinin önceki normlarını kullanmak isteyen dincilere karşı da isyan etmeye zorladığını söylemek gerekiyor. Onların ve dinlerinin düşmanı olan ve bu nedenle kafir diye adlandırmaya devam ettikleri emperyalizme karşı mücadelelerinin başarısı kesin olarak buna da bağlıdır. Bu halklar, hem ülkelerini hem de dinlerini baskı altında tutan yabancı istilacıların Katolik ve Protestan olduklarını biliyorlar. Batılılar, aynı zamanda yabancı işgalcilerle olan sınıfsal antagonizmaya da sahip olan bu dinsel antagonizmi basitçe bir dinsel mücadele olarak veya doğru olmayan karalamalarla adlandırıyorlar. Müslüman ve Müslüman olmayan Asya, Afrika halklarının bugünkü kurtuluş mücadelelerine yaklaşımları budur ve hatta Protestan İngilizlere karşı mücadele eden ve Katolik olan İrlandalılara karşı da aynı tutumu sergiliyorlar. Aynı zamanda, doğru olmayan yaklaşımları ayaklanma halindeki Müslümanlarda da görüyoruz; onlar “gavurlar, dinimize karşı olan dinsizler bizi eziyorlar” vb. diyorlar. Böylece ulusal kurtuluş sorunlarını dinsel soruna bağlıyorlar, fakat gelecekte, diğer Müslüman halklar da, Cezayir, Suriye gibi ülke halklarının bu sorunlarda kaydettiği gelişme evresine ulaşacaklardır.

Bu çabalar, başkaldıran halkların sempatilerini artırmakla kalmaz, onlarla birliğe de götürür, çünkü bunların hepsi de Müslümandır. Eğer emperyalizme ve gerici yönetimlere karşı ayaklanan bir halk, dini bir baskı aracı olarak kullanırsa, bu, dine inananlar arasında bile dinsel duyguları yok eder. Ne zaman ki bir halk başkaldırırsa o zaman devrimci duygular yayılır ve derinleşir ve halk, ulaştığı o evre tarafından dini daha açıkça düşünmeye zorlanır. Daha düne kadar İran yoksul köylülüğü yalnızca “inşallah” diyor ve kendini bununla teselli ediyordu, fakat

şimdi yalnız bununla bir şeyin kazanılamayacağını biliyor. Geçmişte bu halklar “böyle buyruldu” diyorlardı, fakat şimdi kitleler birlikte başkaldırıyor ve silahları ellerinde olarak caddeleri doldurup özgürlük istiyor. Ve kesinlikle, eğer toprak talebiyle çıkarılarsa, bu ülke köylüleri hiç şüphesiz ki, dini kurumların önemli varlıkları için bile dincilerle savaşır. Sinsi gerici güçlerin fanatikçe yaygara yapmaları, kadınları peçe altına koymayı vb. istemelerinin nedeni budur, çünkü onlar, İran devriminin itibarını azaltmaya çalışıyorlar ve çünkü emperyalizm ve kapitalizm, dinde muazzam bir destek görüyor. Katoliklerin mantığı ve bakış açısıyla dünya gericiliğinin merkezi olarak Vatikan’ın tutumunun nedeni de budur. Fakat devrimler dinsel sisleri dağıtıyor. Bu, kesinlikle başkaldıran Arap ve diğer Müslüman halklarda ve diğer dinlerden halklarda da olacaktır, yani dini inançların ve dinsel liderliklerin tasfiyesi ve ortadan kalkması yönünde bir ilerleme olacaktır. Bu, önemli bir sorundur.

Burada, Arap olsun olmasın, Müslüman ülkelerde ayaklanan tüm halklardan söz ediyorum. Avrupa’da böyle hareketler yoktur. Bu kıtada sosyal demokrat reformist partiler ve güçler faaliyet sürdürüyor. Avrupa’da hâkim olan büyük revizyonist partiler halkların çıkarları ve duygularının tersine kapitalizmi, emperyalizmi ve sosyal emperyalizmi destekliyorlar ve halklar arasındaki itibarlarını kaybetmişlerdir. Varolan Marksist-Leninist partiler ise hâlâ küçüktürler. Arap olan ve olmayan Müslüman ülkeler ne Amerikan ve ne de Sovyet sosyal emperyalizmine güven duyuyorlar, çünkü onlar Müslüman halkları ezmek ve sömürmek için çabalayan güçlü devletleri temsil ediyorlar ve aynı zamanda Müslüman olarak bu halklar, bu güçlerin dinlerine de güven duymuyorlar.

Sonuç olarak, İran ve Afganistan’da gelişen ayaklanmalar tüm Müslüman dünyayı etkileyen sonuçlar doğuruyor. Bu nedenle, eğer Marksist-Leninist gruplar, bu bölgedeki tüm yoldaşlarımız İran ve Afganistan ve diğer Müslüman ülkelerde çıkan olay ve sorunları tam olarak anarlarsa, o zaman tüm olanakları kullanarak daha fazla iş yapabilirler. Bununla birlikte onlar ihtiyatla çalışmalıdırlar. Bu ülkelerde din direkt olarak, keskin slogan

ve hatalı çözümlemelerle ortadan kaldırılamaz. Gerçeği bulmak için, şimdiki koşullarda var olan güçlerin faaliyetlerini analiz etmek zorundayız, çünkü gerçek ya da değil, Humeyni için olduğu gibi, onlar hakkında da her şey söyleniyor. Doğrudur, Humeyni de bir dincidir, fakat buna bakmaksızın, onun anti-emperyalist tutum ve eylemleri çözümlenmelidir, bu durumda, bu tutum ve eylemlerin ister istemez devrimin yararına olduğu görülür.

Olayların tüm gelişimi çok ilginçtir. Burada din sorunu, politik sorunlarla ve halklar arasında sempati ve dayanışmayla iç içedir. Bununla şunu demek istiyorum: Örneğin, eğer belli bir ülkenin liderliği İran halkının ayaklanmasına karşı çıkarsa, o zaman ülke içindeki belli pozisyonunu kaybeder, halkın muhalefeti ve “gavur” ABD işbirlikçisi suçlamasıyla karşılaşır, çünkü bunlar İslama karşıdır. Bu, bu halkların İslamı ilerici olarak, ABD’yi ise kendilerini yalnızca sosyal yönden değil ve fakat dinsel yönden de ezen güçlerin temsilcisi olarak görmeleri nedeniyledir. Bu ülkelerden hiçbirinin İran’daki olayları açıkça mahkûm edemeyişlerinin nedeni de budur.

İran halkının devrimini baltalamak için, gericiliğin kullandığı diğer bir engel de düşmanlıkları körüklemek, ulusal azınlıklar sorunlarını kışkırtmaktır. Gericilik, bu önemli anti-emperyalist ve “Müslüman-yanlısı” ayaklanmayı zayıflatmak için Azerbaycanlılar, Kürtler vb.’lerin ulusal duygularını kışkırtıyor. Ulusal duyguların kışkırtılması, şimdiye kadar olduğu gibi, anti-emperyalist hareketleri ve ulusal kurtuluş savaşlarını sabote etmek için emperyalistlerin, sosyal emperyalistlerin ve tüm gericiliğin ellerindeki bir silahtır. Bu nedenle, ulusal azınlıklar sorununun çözümünün şimdinin önemli bir sorunu olmadığına dair partimizin tezleri doğrudur. Şimdi Kürtler, Tacikler, Azerbaycanlılar ve diğerleri eğer mümkünse Marksist-Leninist esin ve öğretiyeye göre, emperyalizme ve uşaklarına karşı mücadele etmelidirler. SB’de yaşayan ve bugün köleleştirilmiş olarak baskı altında tutulan Kürtler, Tacikler ve Azeriler, her şeyden önce, Rus sosyal emperyalizmine karşı mücadele etmek zorundadırlar.

Bu bölgedeki durumun ve ortaya çıkan bazı sorunların geniş-

e bir özetidir bu. Elbette ki olaylar daha da geliŖecektir. Marksist-Leninist teoriye dayanarak Müslüman dünyasında ortaya çıkan olayları ve genel durumu analiz etmek ve bunlar karŖısındaki tutumumuzu, bu olayların doğru anlaŖılmasına yardımcı olması için saptamak ve böylece halkların devrim hareketlerinin baŖarısına katkıda bulunmak bizim esaslı bir görevimizdir.

İRAN HALKININ HAKLI ANTİ-EMPERYALİST MÜCADELESİNİ DESTEKLEMİYİ SÜRDÜRÜYORUZ

Ramiz Yoldaşla İran'ın savunulması hakkındaki bir başmakale¹ hakkında konuştum. Bu makalede, bizzat Carter tarafından açıklandığı şekliyle ABD'nin aldığı zorlayıcı önlemleri ve askerî müdahale hazırlıklarını teşhir ve mahkûm etmeli ve İran'ın bunlara karşı savunulması için dünya kamuoyunu harekete geçirmeye çalışmalıyız. Carter'ın sözcülüğünü yaptığı anti-İran koalisyon ezilmelidir. İran'daki krizlerin tüm sorumluluğu ve utancının Amerikan emperyalizmine, onun ajanı Şah'a, CIA komplolarına ve ABD ile SB arasındaki çelişkilere ait olduğuna işaret etmeliyiz. İki süper devletin hedefi petroldür. İran halkı, bu güçlü silahı, Amerikan emperyalizminin planlarını ve İran'a karşı mücadelede Carter'ı izleyenleri ezmek ve boşa çıkarmak için kullanmalıdır. Makalede, Sovyetlerin, İran'ın sahte savunucusu tutumunu da teşhir etmeliyiz. SB'nin bir yandan Afganistan'a karşı cinayetlerini gizlemeye çalışırken, diğer yandan demagogileriyle bölgedeki durumu şiddetlendirdiğine ve bir müdahaleye hazırlandığına işaret etmeliyiz. Bu bölgedeki nüfuz alanlarını sağlamlaştırmak için ABD ve SB arasında gizli anlaşmaların olduğu reddedilemez. Makalede İran halkının da tehditler karşısında duyduğu birlik ihtiyacına, ABD ve SB'ye karşı mücadeleden başarıyla çıkmak için gerekli ulusal birliğe vurgu yapılmalıdır. Düşmanların ülkemize karşı tehdit, şantaj ve blokaj uygulamalarına karşı takındığımız tutumlara örneklerle göndermeler yapılmalıdır. Onları ezmiş ve ilerleyebilmiştik; o halde İran da düşmanlarını ezebilir ve zafer kazanabilir.

1- "İran Halkı Amerikan Emperyalizminin Yeni Tehditlerini Kararlılıkla Püskürtüyor" adlı ve 19 Nisan 1980'de Zeriî Popullit'te yayınlanan makale.

YÜZ KIZARTICI BİR YENİLGİYE UĞRAYAN CARTER'IN HAYDUTÇA EYLEMİ

Tahran'da bir casus yuvası olan Amerikan Elçiliği'nde tutuklanan ajan çetesini kurtarmak için yapılan Amerika'nın barbarca operasyonu¹ rezilce bir başarısızlığa uğradı. Bu haydutça eylem Amerikan emperyalizmi ve başkan Carter'ı diğer bir skandalla yüz yüze bıraktı.

İki gün önce televizyonda yaptığı bir konuşmada, Carter operasyon hazırlıklarının Kasım 1979'da başlatıldığını kabul ettiği gibi, helikopterlerin çarpışması ve mekanik bozulmalarla izah edilen başarısızlığıyla birlikte operasyonun tüm sorumluluğunu üstlendi. Mürettebattan sekiz subayın öldürüldüğünü, onlarcasının yaralandığını ve kalanların da geri çekildiğini açıkladı. Haydutları, birer kahraman olduğunu söyleyip överek ölenlerin ailelerine başsağlığı diledi, bu olaylardan utanç duyduğunu da ekledi.

Bu haydutça eylem, en gelişkin donanım ve savaş makinelerine rağmen dünyanın en büyük süper devletlerinden birinin itibarını sarstı, zayıflığı ve çürümüşlüğü gözler önüne serdi. Amerikan halkı şoka uğratıldı ve Le Monde gazetesindeki son makalesinde Andre Fontaine'nin benzetmesiyle "Beyaz Saray'ın Hamleti" Carter, bu eylemle "aslan"lığını hatırlatmak isterken, en yakın dostlarının bile yalnız bırakıldı.

Bu barbarca eylem tüm dünyaca kınandı, yalnızca dünya halkları değil ve fakat batan gemiyi ilk terk eden fareler gibi, Carter'ı kendilerini önceden haberdar etmemekle suçlayan ve bu olayla ABD boyunduruğundan kurtulmanın yeni bir imkânını bulan müttefikleri tarafından da kınandı. Böylece onlar Pontius Pilate gibi ellerini bu işten çektiler. Yalnızca İngiltere Başbakanı Thatcher ve Kanada Başbakanı Trudeau, Carter'ın trajik "yiğitlik"ini övdüler. Gerçekte karışıklık ve şaşkınlık içindeki kapitalist dün-

1- İran'da Taba'ya yapılan hava operasyonuna değiniliyor.

ya, Amerikan savunması hakkında korku ve kuşku içindedir, enerji krizi hakkındaki umutsuzluk, özellikle İran petrolünün kesilmesi kaygısı içinde “kırılan parçaları” yapıştırmaya çalışıyor. Sovyet saldırganlarına gelince, onlar, sevinçten ellerini ovuşturuyorlar ve Amerikan müdahalesi ve operasyonun başarısızlığının kendilerinin Afganistan saldırısını gölgelediğini düşünüyorlar. Hem ABD ve hem de SB’nin emperyalist saldırganlar oldukları bir kez daha açığa çıkmıştır. Her ikisinin son eylemleri de saldırganlıklarını gösteriyor. Sovyet saldırısı başarılı olsa da yenilgiyle karşı karşıyadır, Amerikalılarınki ise daha başlar başlamaz başarısızlığa uğradı, fakat bundan sonra da tekrarlanabilir. Savaş kışkırtıcısı haydutlar olarak emperyalistler kibirlidirler ve bu tür eylemlerden asla vazgeçmeyeceklerdir, bu nedenle onlarla sonuna kadar savaşmak ve maskelerini indirmek gerekir.

Afganistan’a karşı Sovyet saldırısı ve Çin’in Vietnam saldırısı gibi Amerika’nın İran saldırısının da uluslararası arenada sürekli sonuçları olacaktır. Bunlar, yeni bir dünya savaşını haber veren açık işaretlerdir.

Bu nedenle çok uyanık olmalıyız, ekonomi, savunma ve birliğimizi ve her yerdeki çalışmalarımızda proleter disiplini güçlendirmek zorundayız. Ülke içinde olduğu gibi uluslararası planda da güçlü olmalıyız, doğru tutumumuzla, sosyalist ülkemizin yararına halklarla dostluk ilişkilerimizi yaygınlaştırmak zorundayız. Halkların en gaddar düşmanları Amerikan emperyalizmi, Sovyet ve Çin sosyal emperyalizmi, tüm dünya kapitalizmi ve revizyonistlerine saldırmaya devam etmeliyiz.

Amerikalıların ve saldırgan Amerikan operasyonunun felaketi hakkında özürler uyduran dostlarının sahte argümanlarına işaret eden bir makalenin¹ Zerii Popullit’te yayınlanması emrini verdim.

İlk olarak, Carter’ın saydığı mazeretlerin uydurma ve sahte olduğu söylenmelidir. Hiç kimse, en gelişmiş silahlarıyla dünyanın en büyük saldırgan gücünün önce bir, sonra iki, ondan sonra

1- “Kahrolsun İran’a Yapılan Faşist Amerikan Saldırısı” adlı makale, 29 Nisan 1980.

üç, dördüncü... helikopterinin bozulduğu hikâyesine kanmaz... Bu hikâyelerin tümü saldırının mimarlarını kurtarmak içindir. Yüz günlük yoğun bir hazırlıkla tamamlanan böyle bir operasyonun bir Waterloo olması nasıl mümkün oldu? Üstelik kaçan bazı haydutlar, Amerikalı ölü subayları kargalara yem olmak üzere İran'ın kızgın kumlarında bırakarak geri çekildiler ve Taba ovasında bir de uçak yandı. Carter operasyonu durdurma emrini verdiğini kabul etti, yani sözde mekanik arızalar nedeniyle komandolarının panik içinde geri çekilmesini... Başarısızlık, panik içinde geri çekilme ve ABD'nin politik felakete uğraması doğrudur, tüm geri kalanlar ise doğru değil, sahtedir, uydurmadır.

İkincisi, Sovyetlerin, Amerikan haberleşmesini uydularıyla bozduğunu ileri süren diğer yorum da doğru değildir. Böyle bir şey gerçekleşebilir, fakat Amerikalılara karşı değil, çünkü onlar Sovyetlerin bu imkân ve araçlarından tümüyle haberdardılar ve bu nedenle, Amerikalıların Sovyet kaynaklı böyle bir eylem olasılığına karşı önceden önlem aldıkları kuşkusuzdur. Acil geri çekilme emri açık ve kesin olarak uçağa ulaştı –Sovyetler bu emri niçin bozmadılar? Bu yorum da geçerli değildir.

Üçüncüsü, Sovyetlerin Amerikalıların bu eylemini gözleyen bir üssü olduğu, Taba'daki eylemin yapılmasına kadar gözledikleri, sonra da derhal bir ültimatom verdikleri, Amerikalıların operasyonu durdurarak belirli bir zaman içinde çekilmelerini istedikleri, aksi halde, sözde İran'ı korumak için müdahale edecekleri, yani Afganistan'da olduğu gibi burayı da işgal edeceklerini söyledikleridir. Böylece Sovyetler 18 yıl önce Kruşçevlerin yediği tokatın¹ intikamını aldılar. O zamanlar Sovyet revizyonistleri utanca gömülmüşlerdi, bu kez de Amerikan emperyalistleri utanca battılar. Gemişte Kruşçev'in yaptığı gibi, şimdi de Carter'ın kuyruğu bacakları arasında kaçtı. Sovyetlerin blöf yapmaları mümkündür, fakat İran'ı istila etme olanağı vardı, çünkü Afganistan'da olduğu gibi, İran sınırı boyunca konumlandırılmış birliklere ve donanıma sahipti.

1- 1962 Kasım'ında, Karaippler Krizi zamanında, Sovyet revizyonistleri, Amerikan emperyalizminin tehdit ve baskıları altında Küba'daki füzelerini çekmeye zorlanmış ve bu operasyonla Amerikan savaş gemilerinin kontrolüne izin vermek zorunda kalmıştı.

Carter, Sovyet faktörünü hesaba katmadı. O, emperyalist bir dünya savaşına götürecek büyük çaplı bir çatışmaya hazır değildi. Carter, operasyonunun, ışık hızıyla başarılacağını tahmin ediyordu, fakat Sovyetler buna izin vermediler, O, operasyon kararını Senato'dan, en yakın dostlarından, NATO'lu müttefiklerinden gizli çıkarttı. Eğer bu yorumu kabul edersek, demek ki, SB planı ele geçirdi ve ABD'nin yenilgisini herhangi bir reklam yapmadan sağladı. Bizzat Carter'ın kendisi bu yenilgi hakkında yaygara kopardı. O, başarısızlığı, paniği ve yenilginin neden olduğu ABD'ye güvensizliği bizzat açıkladı ve bunlar şimdi gündemdedir. Böylece Carter, Amerikan saldırısı hakkında söyleyecek çok şeyi olan Sovyetlerin yararına çalıştı, çünkü bu olay Afgan sorunu ve Sovyet saldırganlarının diğer maskeli işleri hakkındaki gürültüyü bastırmış oldu.

Dördüncü bir varsayım daha: Amerikalılar İran'a çok sayıda birlikler indirmiş ve onlar daha sonra toplanmak ve önceden kalan ajanlarla birleşerek bir sivil savaş çıkartmak için ülkeye dağıtılmış olabilirler. Carter, başkan seçimleri arifesinde daha büyük bir zafer elde etmek için geçici bir gözden düşmeyi kabul etmeyi tercih etmiş olabilir. Bu eylem gelecekteki daha büyük bir eyleme götürecek bir savaş hilesi olarak da değerlendirilebilir. Zaman hangi varsayımın doğru olduğunu gösterecektir.

İranlılar çok uyanık olmalılar. Diğer halklar da aynı şekilde çok uyanık olmalı ve Amerika, Sovyet, Çin ve diğer emperyalist haydutlara karşı mücadele etmeliler. Bu tehlikeli durumda dünyadaki kriz daha da derinleşiyor ve Amerikalılar ve onların NATO'lu müttefikleri arasında belirli anlaşmazlıklar olacaktır. Çinliler, tıpkı Amerikalılara doğru yaptıkları gibi, Sovyetlere doğru 90 derecelik bir dönüş yapabilirler ve Titoizmin yerini alabilirler. Düşmanlar arasındaki çelişkiler halklar için bir zafere dönüştürülebilir, bu nedenle bu çelişkileri derinleştirmeli, teşhir etmeli, onlardan yararlanmalı ve halkların özgürlük ve bağımsızlık mücadelesinde yardımcı olmalı ve Sovyetler, Amerika ve diğer emperyalistlerin hazırlamakta oldukları savaş önlemeliyiz.

AFGAN HALKI BOYUN EĞMİYOR

Afgan yurtseverleri, ülkelerinin, Sovyet sosyal emperyalistlerince işgal edilişinin yıldönümünü büyük gösteri ve silahlı mücadeleyle lanetliyorlar. Bazı bölgelerde, olanaklar ölçüsünde ve yerel koşullara göre işgalcilere taş ve silahlarla saldırıldı.

Haber ajanslarından öğrendiğime göre, Kabil'in merkez bölgelerinden birindeki önemli bir Sovyet üssünde büyük bir patlama olmuştur. Sovyet askerleri göstericilere, öğrencilere, işçilere ve sıradan vatandaşlara ateş açtığı sırada birçok hükümet binası taşlandı. Göstericilerin birçoğu yaralandı ve tutuklandılar.

Afganlılar yoksul fakat geleneksel yiğitlikleriyle gururlu bir halktır. Bu nedenle, Sovyetlerin ne en modern silahları ve sayıca kalabalık güçleri ve ne de vahşi terörleri Afganlılara boyun eğdirebilir. Şimdilik onların eylemleri hâlâ küçük ölçeklidir, fakat gelecekte eylemlerini giderek artıracaklar ve Sovyetler Afganistan'dan kovulup atılncaya kadar sürecek şiddetli savaşlara dönüştüreceklerdir.

İşgalcilerin baskıları bu mücadeleyi bastıramaz, ancak halkın nefretinin yükselmesi ve yoğunlaşmasına neden olur. Bunu, biz Arnavutlar Nazi işgalciler ve yerel işbirlikçilerine karşı zaferi kazanıncaya kadar süren acı deneylerimizden biliyoruz.

KISSINGER TEKRAR ORTADOĞU'DA

Birkaç günden beri, Filistin ve diğer Arap halklarının en gad-dar düşmanlarından biri ve uluslararası siyonizmin gerçek bir dostu olan kötü ünlü Henry Kissinger Ortadoğu'da sinsice dola-şıyor. Bu kez bir devlet görevlisi olarak değil, başkan Reagan'ın özel bir elçisi olarak Arap halklarına karşı entrikalar çevirmek için derinlemesine araştırıyor ve her şeyden önce de Amerikan petrol ve silah tekellerinin çıkarlarını sağlama almanın hesapla-rını yapıyor.

O her nereye gittiyse, Suudi Arabistan, İsrail, Umman veya başka yerlerde, "çabalarıyla katkıda bulunmaktan" övündüğü İsrail-Mısır antlaşmasının kabul edilmesi önerisini de birlikte götürüyor. Her yerde "bölgesel bir anlayış", diğer bir deyimle, İsrail saldırganlarına karşı mücadeleye son verilmesi, Ürdün ve Batı Yakası, Gazze Şeridi, Golan Tepeleri ve Sina'nın bir parça-sından oluşan Arap topraklarının işgalinin kabul edilmesi için dil döktü durdu -(başarılımış bir iş olarak İsrail devlet sınırlarının güvenliğinin sağlama alınması...)

Bu arada, "Amerikan hükümetinin Ortadoğu ve Körfez ülke-lerinde büyük bir askerî müdahale kararlılığına" dair açık ve ki-birli tehditler savurmaktan da geri durmadı.

Kennedy, Jahnson, Nixon, Carter ve şimdi de Reagan'ın anti-Arap politikalarını formüle eden stratejist Kissinger işte budur.

KIBİRLİ AMERİKA'YA AĞIR BİR DARBE

Haber ajansları, ABD otoritesine karşı uluslararası arenada ciddi olumsuz etkilerin olacağı yeni bir olayı geçiriyorlar. İran hükümeti, halk ve devrimcilerin 4 Kasım 1979'da Tahran'da Amerikan elçiliğinde tutuklamış olduğu 52 rehineyi serbest bıraktı. Bunlar, çeşitli düzeylerdeki diplomatlar, teknikerler, diğer memurlar ve Tahran'daki elçiliği korumakla görevlendirilen ABD deniz piyadelerinden oluşuyor. Ve Washington hükümetinin yaptığı askerî müdahale tehditleri, ekonomik-siyasi baskı ve şantajlara aldırmaksızın, onlar 444 gündür tutuklu olarak sorgu-landılar.

Tahran'daki Amerikan elçiliği personeli esir alındı, çünkü onlar, uluslararası antlaşmalara ve hukuka aykırı ve bunların ihlali temelinde İran'ın içişlerine karıştılar ve İran halkına karşı illegal faaliyetler sürdürdüler. Elçilik, CIA ajanlarının casusluk ve tehlikeli bozguncu eylemlerinin bir merkezine dönüştürülmüştü. 1953'te, Şah'ın taraftarlarının yardımıyla CIA, Musaddık hükümetini deviren bir darbe örgütlemiş ve İran halkının ABD ve Şah'a karşı mücadelesini sabote etmişti.

CIA ajanlarının yoğunlaştığı bu merkezde, İranlılar, yalnızca İran'da değil, Ortadoğu'nun tüm petrol ülkelerindeki ABD faaliyet ve entrikalarına ilişkin çok sayıda doküman ele geçirdi.

Bu Amerikalı diplomat-casusların uzun bir süredir esir alınmış olmaları, ABD'nin ekonomik-siyasi ve askerî despotizmi ve kibirliliğine indirilmiş önemli bir darbeydi. Dünyanın her yerinde de büyük yankıları oldu. Bu eylemle Amerika çileden çıktı ve bu küçük düşürücü durumundan mümkün olduğu kadar sancısız çıkmak için her çabayı harcadı, ancak pek bir şey yapamadı. Ve sonunda rehineleri serbest bırakmak için İran Meclisi'nin dayattığı koşulları kabul etmek zorunda kaldı: Amerika bankalarındaki mal ve para varlığı üzerindeki blokajın kaldırılması, kendilerine ait olanların İran'ın kullanımına verilmesi, Şah'ın aile ve

akrabalarının tüm zenginliğinin İran'a ait olduğunun tanınması ve kabul edilmesi vb.

Bundan başka, rehinelerin serbest bırakılması hakkındaki İran hükümeti bildirisinde, tüm ABD askerî ve politik müdahaleleri ve Reagan'ın tumturaklı tehditleri bir kere daha ve sertçe kınandı.

ABD'nin İran Meclisi'nce dayatılan koşulları kabul etmesiyle rehinelerin serbest bırakılması, İran halkının devrim mücadelesinde yeni bir zaferdir.

Bu olay, onların kahraman, kararlı ve İran'ın gerçek bağımsızlığı ve özgürlüğü doğrultusundaki yürüyüşlerini durdurmak isteyen ABD ve diğer emperyalistlere karşı daha güçlü darbeler indirmeye hazır bir halk olduğunu gösteriyor.

İran hükümeti ve halkının bu eylemi tebrik edilmeyi hak ediyor ve biz bu eylemi, hiçbir emperyalist ve sosyal emperyalist gücün halkların özgürlük ve bağımsızlık özelemlerini engelleyemeyeceğini gösteren görkemli bir eylem olarak tanımlayarak kutlayan yayınlar yapacağız.

AFGANİSTAN'DAKİ SOVYET ORDUSUNUN MİSİLLEMESİ

Haber ajansları sürekli olarak Afgan yurtseverlerinin işgalci Sovyet ordusuna karşı cesurca savaşını, onların özellikle Kabil çevresindeki kırsal bölgelerdeki eylemlerini geçiyor. Bu arada, Afgan halkına karşı Sovyet güçlerinin vahşi ve barbarca misillemeleri hakkında da bilgi veriliyor. Özellikle direnişin olduğu ve halkın savaşçıları desteklediği kırsal bölgelerdeki misillemeler çok ciddi ve şiddetli boyutlardadır. Sovyet birlikleri, top ve uçak desteğinde tüm bölgelerde sürekli olarak ve gelişi güzel saldırılar yapıyor. Savunmasız insanlardan binlercesinin öldürüldüğü söyleniyor.

Bugünlerde, Sovyet işgalci ordusu, teknik okulun da isabet aldığı Kandahar kentini bombaladı. Şimdi şehrin merkezinde tanklar ve diğer zırhlı araçlarla devriye gezdiriyor.

Haber ajansları çok haklı olarak Sovyetlerin bu korsanca eylemlerini 1979 Kasımından bu yana olan en şiddetli misillemeler olarak tanımlıyor.

FİLİSTİNLİLER İSRAİL TERÖRÜNE KARŞI KOYUYOR

Birkaç gündür, işgal altındaki Arap toprakları ve Güney Lübnan'daki Filistin kamplarında İsrail'in kullandığı şiddet ve teröre karşı Filistin halkının gösterileri hakkında birçok haber okuyoruz. Filistinli güçlerin direnişi her yerde ve özellikle Batı Yakası'nda çok önemli boyutlardadır.

Bu arada, ağır bir topçu baraj ateşi desteğindeki çok sayıda özel İsrail birliğinin Beyrut'tan Kuzey-Batı bölgesindeki birçok noktaya, Nebatiye, Tyre ve başka yerlere indirildiğine ilişkin haberler de alınıyor. Şiddetli savaşlar oluyor, ölü ve yaralıları var. İsrailliler ağır kayıplar veriyorlar.

Ayrıca askerî eylemlerinin yanı sıra, İsrailliler, yeni Yahudi yerleşim alanları yaratmak için yeni topraklar ve Filistinlilerin mallarını da gasbetmeye devam ediyorlar.

Filistinlilere karşı uygulayan bu insanlık dışı eylemler, bu vahşi terör, Büyük-Sırp Titocular tarafından bu günlerde vahşi bir teröre maruz bırakılan Kosovalı kardeşlerimiz için duyduğum üzüntüyü de artırıyor. Tam da Tel-Aviv'in ırkçı Yahudileri gibi Büyük-Sırp Titocuları da yalnızca Yugoslav anayasasına dayalı politik ve ekonomik haklarını talep ettikleri için, Kosovalı Arnavutlara karşı yasadışı araçlarla şiddet ve terör uyguluyorlar. Bununla birlikte, bu eylemleriyle hem İsrailliler ve hem de Büyük-Sırplar yalnızca kendilerine zarar veriyorlar.

ORTADOĞU VE ARAP HALKLARININ MÜCADELESİ ÜZERİNE

Notlar

8. Parti Kongresi¹ için raporun uluslararası durum bölümünü koşulların izin verdiği ölçüde Ortadoğu sorununa bağlı olaylara ayırmalıyız. Diğer şeyler arasında şunlara da işaret etmemiz gerekiyor:

1) Arap halklarının İsraili işgalcilere ve patronları Amerikalılara karşı mücadeleleri daha büyük boyutlar ve yoğunluk kazandı. Bu mücadelenin merkezinde, tam on yıldır ve son derece güç koşullar altında, İsraililerce gasbedilen anavatanlarına dönmek ve orada özgür ve bağımsız olarak yaşamayı sağlamak için görkemli bir savaş başlatan kahraman Filistin halkı vardır.

2) Şah ve patronu Amerikalılara karşı İran halkının devrimi, genel olarak emperyalizme indirilen ağır bir darbedir. Bu devrim, Şah ve onun Ortaçağ kalıntısı rejimini süpürüp attı, patronu Amerikalıları kapı dışarı etti. ABD ne diplomatik yöntemlerle, ne ekonomik şantaj ve hatta ne de askerî müdahalelerle uğradığı bu önemli yenilgiyi tamir edecek durumdadır.

- İran'da Amerikan emperyalizmi, en önemli petrol kaynaklarından birini, bu kaynaktan çıkardığı muazzam kârları ve "müttefikleri"nin İran Körfezi ülkelerinin yenilmez bir koruyucusu olarak kendisine duydukları güveni kaybetti.

- Mısır ve İsrail'in Camp-David'deki uzlaşması sarsıntıya uğradı; NATO içinde açık ve gizli anlaşmazlıklar patlak verdi.

3) Afganistan halkı ulusal bağımsızlıklarına kavuşmak için Sovyet sosyal emperyalizmi ve yerel uşaklarına karşı kahramanca ve cesurca savaşıyor.

1- Arnavutluk Emek Parti'sinin 8. Kongresi Kasım 1981'de yapıldı.

İran halkının haklı anti-feodal ve anti-emperyalist mücadelesini, Filistin ve diğer Arap halklarının haklı mücadelesini ve Afganistan halkının, ülkelerini Sovyet işgalcilerinden kurtarmak için cesurca direnişlerini doğru buluyor ve destekliyoruz.

Not

Dün İsrail Başbakanı Menahim Begin, Amerikan Başkanı Reagan ile görüşmeler yapmak için Washington'a gitti.

Benzer her durumda olduğu gibi, bu ziyaret, İsrail'in yeni anti-Arap maceralarının arifesinde Amerika'dan talep ettiği politik ve askerî destekle ilişkilidir.

Son dönem boyunca İsrail ordusu Lübnan'daki Filistin kamp-larını sürekli bombalıyor, Filistinlilere karşı terör kampanyasını sürdürüyor ve Filistin topraklarına Yahudileri iskân etmeye devam ediyor. Lübnan ve diğer Arap ülkelerine karşı, İsrail askerî provokasyonları yoğunlaştırıldı.

Tüm işaretler, İsrail'in, yalnızca Filistinlilere karşı basitçe saldırılar için değil, Lübnan ve hatta askerî güçlerini bu ülkede konumlandıran Suriye'ye karşı büyük çaplı bir askerî müdahale için de hazırlandığını gösteriyor.

SEDAT ÖLDÜRÜLDÜ

Kahire’de düzenlenen bir askerî geçit töreninde, Sedat, Mısır askerleri içindeki bir komando tarafından öldürüldü. Onu kim öldürdü? Teröristler mi?

Onların kimi suçlayacağını göreceğiz. Onun öldürülmesi ABD ve İsrail’in çıkarına değildir. Ya Sovyetler? Evet, bu olayla, daha komplike olan Ortadoğu ve global stratejileri açısından onların Sedat’ın öldürülmesinde çıkarları vardır. Sovyet “şemsiyesi” altında bulunan ve Suriye, Etiyopya ve Güney Yemen’le yaptığı ittifakla Mısır’ı kuşatan Libya’nın Kaddafi’si onun öldürülmesiyle doğrudan ilişkilidir. Kaddafi, Sedat ve Sudan Numeyri’sini açıkça eleştirdi ve Çad’a da saldırdı. Filistin yanlısı ve İsrail karşıtı diğer Arap ülkelerinin de, daha az bir düzeyde de olsa onun öldürülmesinde çıkarları vardır. Onun öldürülmesi, bu ülkeler için ABD’ye karşı kullandıkları bir şantaj konusuydu aynı zamanda.

Şüphesiz Sedat’ın öldürülmesi bir grup maceracı tarafından daha büyük başka maceracıların çıkarına hizmet edecek şekilde gerçekleştirildi. Oldukça tehlikeli olan suikast öncesi durum, şimdi daha da tehlikeli oldu. Süper devletler çatışma içindeler ve dünyayı her geçen gün daha büyük bir hızla nükleer bir savaşa doğru sürüklüyorlar.

Halklar, bu savaş kıskırtıcıları ve uşaklarına karşı mücadelelerini yaygınlaştırmak zorundadırlar.

SOVYET İŞGALCİLERİNE KARŞI SÜREKLİ SALDIRILAR

Parti Kongresi raporlarıyla çok meşgul olsam da çeşitli haber ajanslarını dikkatle okuyorum, bu, başlıca uluslararası olayları izlemek için gereklidir.

Bugünlerde, Afgan yurtseverlerinin Sovyet işgalcilerine karşı kanlı savaflara girdikleri ve Dakar eyaletinin kuzey bölgelerini tümüyle kontrolleri altına aldıkları dikkatimi çekti. Yurtseverlerin eylemleri, içinde İçişleri Bakanlığı ve korkunç Pul-el-Sakr cezaevinin de bulunduğu Kabil üzerinde yoğunlaştırılıyor. Ülkenin her eyaletindeki Sovyet askerî yoğunlaşmasına karşın, onlar Kabil'i diğer eyaletlere bağlayan ve özellikle SB'ye giden yollarıdan çoğunu kontrol ediyorlar. Kabil yakınındaki bir havaalanında bir Sovyet helikopterini de vurarak düşürdüler.

Sovyet ve Afgan ordusunun kalıntıları, iki aydır yurtsever güçlerin elinde bulunan ülkenin ikinci büyük şehri Kandahar'ı kurtarmak için büyük çapta bir saldırı başlatmış bulunuyor.

Afgan yurtseverlerine bravo. Onların direnişi ve mücadeleleri kesinlikle zaferle taçlanacaktır.

FİLİSTİN HALKINA KARŞI YENİ KOMPLOLAR

Başta Filistin olmak üzere Arap halklarına karşı büyük bir emperyalist-siyonist komplo gün geçtikçe somutlaşıyor. Haber ajansları raporlarından okuduğuma göre, Amerika Başkanı Reagan İsrail Başbakanı Begin'e gönderdiği bir mesajda, ABD'nin her zaman "İsrail'in güvenliğini" garanti etmekte kararlı olduğunu açıkça ifade ediyor.

Amerikan emperyalizminin son zamanlarda giderek arttırdığı büyük miktarlardaki askerî ve finansal yardımın yanı sıra bu mesaj, "İsrail sınırlarının güvenliği" olarak adlandırılan tehlikeli anti-Arap politikanın legalize edilmesinin ve bu doğrultuda İsrail'e daha çok cesaret vermenin önceden tasarlandığının bir ifadesidir. Bu "güvenilir sınırlar" politikasıyla İsrail, işgal altındaki toprakları, özellikle Ürdün Nehri'nin Batı Yakası, Gazze Şeridi ve Golan Tepeleri'ni sürekli işgal alanda tutma niyetindedir.

Özellikle emperyalizm, siyonizm ve gericiliğin Ortadoğu'daki Filistin politikalarında yeni gelişmeler olacaktır.

Not

Son zamanlarda yüksek rütbeli Amerikalı asker ve politikacılar Ortadoğu'ya hac seferleri yapıyorlar. Bu ziyaretlerle Amerikan emperyalizmi, özellikle ekonomik ve askerî stratejileri bakımından bu bölgede kazanmış olduğu pozisyonları sağlamlaştırmaya çalışıyor.

Bu kez de Savunma Bakanı Weinberger Ortadoğu'ya yeni bir tur başlattı. O, ABD vasalllarının vidalarını sıkmak ve ABD'nin anti-Arap ve anti-Filistin komplosunu somutlaştırmaktan başka, Amerikan tekelleri ve silah sanayinin bir aracısı olarak, ABD işbirlikçilerine silah satışlarını gerçekleştirmek için de gidiyor. Haber ajanslarına göre, Weinberger, gezisini her şeyden önce İsrail'e karşı kullanmayacaklarının garantisini alarak, en modern silahları, F-15 süpersonik uçaklarıyla AWACS radar uçakları satacakları Suudi Arabistan'dan başlattı. O zaman, bu silahlar kime karşı kullanılacaktır? Besbelli ki, komşu Arap ülkelerinin millî kurtuluş hareketlerine ve bazılarının söylediği gibi İran'a karşı kullanılabilirler.

İRAN HALK DEVRİMİNİN 3. YILDÖNÜMÜ

Yarın, İran halkı, kan içici Ortaçağ kalıntısı Şah rejimi ve iğrenç patronu Amerikan emperyalizmine karşı devriminin üçüncü yıldönümünü kutlayacak.

Amerikan emperyalizmi, Sovyet sosyal emperyalizmi ve diğer gerici güçlerin vahşi baskılarına karşı güçlü bir direniş ve şiddetli savaşlarla dolu bir üç yıl, Şah'ın her türden destekçileri ve İran'daki yabancı ajanlarına karşı şiddetli bir mücadeleyle geçen bir üç yıl.

İran halkının bu anti-emperyalist mücadele ve direnişi övülmeye ve desteğe layıktır. Bu devrimin üçüncü yıldönümü için yazacağız, bu seçkin olay nedeniyle İran halkına tebriklerimizi ifade edecek ve onlara işlerinde, ülkelerini ilerletme ve geliştirmede ve süper devletlerin komplolarına karşı ulusal bağımsızlık ve özgürlük mücadelelerinde başarılar dileyeceğiz.

CİDDİ İSRAİL TEHDİTLERİ

Lübnan'daki son olaylar daha tehlikeli ve vahşi bir karaktere bürünüyor. Özel bir önem verilen Beyrut'un Güney kesimindeki Filistinli güçlere karşı askerî provokasyonların yanı sıra Lübnan halkı arasındaki çeşitli hizipler arası kardeş kavgası da devam ediyor.

Bu olaylara direkt olarak karışanlar Amerikan emperyalizmi ve özellikle Lübnan'daki Filistinli güçleri tasfiye etmeye çalışan İsrail'dir.

Batılı haber ajanslarına göre, Başbakan Begin, Lübnan'ın egemenliğini tehdit eden kibirli bir açıklama yaptı. Bu ülkedeki son olaylar ve özellikle Beyrut'un durumu hakkında konuşan Begin, diğer şeyler arasında şunları da söyledi: "Lübnan'ın işgal olasılığını dikkate alacağız." Bu açıklama dünya kamuoyunda önemli bir etki bıraktı, çünkü böylece, zaten varolan gerginlik tırmanıyor, pek yakın tehlikelerin bir ön uyarısı yapılmış oluyor ve İsraili saldırganların Arap halklarına ve özellikle de Filistinlilere karşı yeni planlar hazırladıklarını gösteriyordu.

Dünya kamuoyunu küçümseyen bu kibirli tutum içindeki İsrail, Amerikanın açık ve Sovyet emperyalizminin gizli desteğine sahiptir, her iki devlet de, bu bölgedeki tansiyonun yükseltilmesini ve Filistin halkının direnişinin tasfiyesini istiyor. Emperyalist ve sosyal emperyalist kurtlar ve onların çakalları bulanık suda balık avlamak istiyorlar. Çünkü böylece, onlar için kompolar tezgâhlamak ve Ortadoğu halklarının zenginliklerini talan etmek daha kolaylaşıyor.

Arap halklarının ve öncelikle de Filistin halkının uyanıklığını artırması ve onları tehdit eden tehlikeleri yenmek için aralarında gerçek bir birlik kurmaları asli bir önem taşıyor. Yalnızca uzlaşmaz bir mücadeleyle İsraili saldırganlar ve onların emperyalist, sosyal emperyalist patronlarının hakkından gelinebilir.

İSRAİL BEYRUT’U FİİLİ OLARAK İŞGAL EDİYOR

Önceden yazdığım gibi, çok ciddi ve tehlikeli bir durumun yaşandığı Lübnan’daki gelişmeleri dikkatle izliyorum. Birkaç günden beri İsrail hava, deniz ve kara güçleri, Beyrut’u, özellikle de Filistin halkı ve organize güçlerinin yoğunlaştığı uzak varoşlarını şiddetle bombalıyor.

Haber ajansları, ağır silahlı ve modern mekanize İsrail birliğinin Beyrut’a doğru ilerlediğini haber veriyor.

Haber ajans raporlarından okuduklarımız ve TV’den gördüklerimiz, İsrail ordusunca Beyrut’un *de facto* işgali ve Filistinlilerin tüm Lübnan’dan kovulma planlarının yerine getirilmesiyle karşı karşıya olduğumuzu gösteriyor.

İsrailli saldırganlar, Lübnan gibi bağımsız bir ülkenin hükümlerine ve halkının özgürlüğüne saldırma cesaretini nereden alıyor?

Amerikan emperyalizmi onları koruyor ve savunuyor. Bugün okuduğum bir raporda İsrail Dışişleri Bakanı İzak Şamir şunları söylüyor: “ABD, Lübnan krizini çözmek için kara ve deniz güçlerini kullanma planlarını hazırladı.” Ve Şamir Amerikalılar için böylesine tehlikeli ifadeleri boşuna kullanmaz. O, böyle bir destekten çok emindir, çünkü son zamanlarda bizzat kendisi Washington’daydı ve Amerikan hükümetinden tüm garantileri almıştı. Gerçekten de, birkaç yüz uçağı ve kent savaşları için uzmanlaşmış 8.000 askeriyle Akdeniz’deki 6. Filo, Lübnan kıyılarına doğru harekete geçirildi.

Olayların nasıl gelişeceğini göreceğiz. Lübnanlılar ülkelerinin İsraillilerce işgaline hoşgörü gösterecek mi? Filistinliler İsrail gaddarlığına boyun eğecekler mi? Diğer Arap ülkeleri bu işgale razı olacaklar mı?

Gelecek günler bu soruların yanıtını verecektir. İsraillilerin işgal planlarını gerçekleştirmek için her çabayı göstereceklerini

ve fakat öncelikle Filistinli savaşçılar ve Lübnanlıların sert direnişleriyle karşılaşacaklarını düşünüyorum.

Bir şey dikkat çekiyor. İsrail açıkça harekete geçmiş ve ABD'nin açık desteğine sahipken, SB yalnızca durumun bozulmasının olası sonuçları hakkında "tehdit edici" ifadeler yayınlıyor, Akdeniz'deki filosunu harekete geçiriyor ve başka hiçbir şey yapmıyor.

FİLİSTİNLİLER İÇİN AĞIR BİR DARBE

Önceden gördüğüm gibi, İsrail'in Lübnan'a karşı askerî saldırısının gerçek amacı olan Filistin Kurtuluş Hareketi'nin örgütlü güçlerinin imhası gündemdedir. Haber ajansları, dün, Beyrut'taki Filistinli güçlerle İsrail askerî güçleri arasındaki şiddetli çatışmalardan sonra, Filistinlilerin İsrail ordusunun baskısı altında, kuzey bölgelerine doğru çekilmekte olduklarını söylemeye başladı.

Bundan başka, çok kurnazca bir manevra daha gerçekleştiriliyor. İsraililerin dokunmayacakları bir geri çekilmenin Filistinlilere "sağlanması ve garanti edilmesi" karşılığında bir antlaşma koparılmaya çalışılıyor ve galiba böyle bir şey elde edildi de; buna göre, ABD, Fransa ve İtalya birliklerinden oluşmuş büyük bir güç Lübnan'a gönderilebilecektir. Bu birlikler "çok-uluslu güç" olarak adlandırılacak ve Filistinlilerin geri çekilmesini denetleyecektir. Ve bu birliklerin her biri bağımsız bir komutanlık altında ve gerekli tüm savaş araçlarıyla silahlanmış olacaktır.

Lübnan'daki olayları özel bir dikkatle izliyorum, çünkü bunların tüm Akdeniz, Balkanlar ve Orta Avrupa'yı ilgilendiren sonuçları olacaktır, yani, bu olaylar ülkemizi de etkileyebilir.

Yoldaşlarla konuşmamda, onlara basın yoluyla İsrail'in amaçları ve ABD komplolarının teşhirine devam edilmesi doğrultusunda talimatlar verdim. Filistin halkının özgürlüğü için verdiği haklı mücadeleyi desteklemeye devam ediyoruz.

AMERİKALILAR LÜBNAN'A İNİYORLAR

Haber ajansları, 800 Amerikan bahriyelisinin 6. Filo'yu terk edip “düzeni restore etmek” ve savaşı taraflar arasında “barış” sağlamak ve devam ettirmek için, bugün Beyrut'a çıktıkları haberini verdiler. Gerçekte, bu olayın son zamanlarda yapılan Reagan ve Begin arasındaki “stratejik anlaşma”nın gerçekleştirilmesi için bir Amerikan askerî işgali olduğunu göstermek zorundayız. Bu anlaşmanın temelinde, Amerikan hükümetinin Arap ve Filistinlilere karşı savaşında İsraili saldırganları savunmak için mümkün tüm araçları kullanacağına ilişkin verdiği söz vardır.

Amerikan birliklerinin yanı sıra, Fransız birliklerinin birkaç gün önce geldikleri, İtalyan ordusundan özel birliklerin ise bölgeye ulaştığı söyleniyor. “Çok uluslu güç” diye adlandırılan bu birliklere Beyrut'taki durumu “sakinleştirme” ve Filistinlilerin Beyrut'tan çekilmelerini “denetleme” görevi verilmiştir.

BEYRUT'TAKİ FİLİSTİNLİLERE KARŞI İŞLENEN AĞIR BİR CİNAYET

Bugünlerde Beyrut varoşlarındaki Filistin kampları Sabra ve Şatilla'da çok ciddi bir cinayet işlendi. Lübnanlı Falanjist milisler olarak adlandırılan ve İsrail hükümetince eğitilen, donanımları sağlanan ve finanse edilen Binbaşı Haddad komutasındaki ayrı bir birlik, 17 Eylül şafağından 18 Eylül'e kadar İsrail birliklerince kuşatılan bu iki kampa girdiler. Onlar, kadın, çocuk, yaşlı, genç erkek ve kızlar ve hastalar arasında hiçbir ayırım yapmadan, en barbarca yöntemlerle 1.500 masum, savunmasız Filistinliyi toptan öldürdüler. Mülteci olarak sığınılan bazı yerlerdeki tüm aile fertleri hep birlikte katledildi. Bu katliam gecenin karanlığında da ve 24 saat boyunca sürdürüldü. Bu arada, saldırganlar ayrıldılar ve izlerini kaybettirebildiler.

Haber ajansları raporlarına göre, esas olarak, hâlâ sağ kalabilen ve cinayet yerini dehşet içinde terk eden Filistinlilerin çabalarıyla, gazeteciler bu çirkin cinayetleri gecikerek öğrendiler.

Bu olay dünyanın her yerinde büyük bir kızgınlık ve infiale neden oldu. Protestolar başladı ve bu insanlık dışı cinayetlerin uygulayıcılarından hesap sorulması gerektiğine ilişkin talepler yükseldi. İsrailli politik ve askerî çevreler, "bu olay hakkında hiçbir bilgileri olmadığını", "katilleri tanımadıklarını" vb. söyleyerek kendilerini temize çıkarmaya çalışıyorlar. Bununla birlikte, çelişkili ifadeler ve bu bölgedeki her iki kampın da İsrail ordusunun kontrolü altında oluşu bunun tersini gösteriyor. Yalnızca Beyrut'taki işgal birlikleri komutanlığı değil, Savaş Bakanı ve Başbakan Begin de bu cinayeti biliyorlardı. Lübnan'daki İsrail ordusunun başı olan Savunma Bakanı Şaron ve Genelkurmay Başkanı Aton'un, İsrail birliklerinin sessiz protestoları altında, bu cinayetin uygulanması emrini verdikleri söyleniyor.

Sabra ve Şatilla'da işlenen bu cinayetler öylesine tehlikeli boyutlara ulaştı ki, Tel Aviv'de bile "gerçeğin açığa çıkma-

ısı” ve İsrail halkının “onurunu” kurtarmak için “sorumluların cezalandırılması” talepleri büyük bir heyecan içinde yükseltildi.

Televizyonda bu iki kampta işlenen dehşet verici olaylardan sahneler, ceset yığınları, ebeveynleri için ağlayan çocuklar, kurbanlar arasında yakınlarını arayan acıdan çarpılmış yüzleriyle kadınlar vb. gördüm. Bu sahneler, bu yeni barbarlar için nefret ve kızgınlık uyandırıyor, yalnızca Alman Nazileri böylesine canavarlıklar yapmışlardı. Tüm ilerici insanlık bu cinayetin mimarlarını şiddetle kınamalıdır.

İsrailli saldırganların ve diğer gerici güçlerin ülkelerinden kovduğu ve en zalim yöntemlerle zulüm altında tutulan Filistin halkı için çok üzgünüm. Bu zulüm neden? Çünkü onlar anavatanlarına dönmek ve haklarına kavuşmak için savaşıyorlar, ve çünkü onlar, yalnızca halkların haklarını ayaklar altına alan ve adaletin ne olduğunu bilmeyen İsrail ve patronu Amerikan emperyalizminden adalet talep ediyorlar.

Basın yoluyla Filistin halkına karşı işlenen bu barbarca cinayeti öfke nefret ve şiddetle mahkûm edeceğiz ve bu cinayetlerin doğrudan mimarlarını ve taraftarlarını savaş suçluları olarak teşhir edeceğiz.

SOVYET SOSYAL EMPERYALİSTLERİNDEN “BAŞ SAĞLIĞI”

Bugün Filistin haber ajansı VAFA'nın bir raporundan, Suriye'deki SB Büyükelçisinin Yaser Arafat'ı kabul ettiğini ve ona, Sabra ve Şatilla'daki katliamları “mahkûm” eden Brejnev'in bir mesajını elden verdiğini okudum.

Mesajın tüm içeriği açığa vurulmamış, fakat Şam'daki elçilikte elden verilen mesajın herhangi bir başsağlığı mesajından daha fazla bir değerinin olmadığı anlaşılıyor. Bu mesajla Brejnev, Arafat'a, “Sabra ve Şatilla'daki ölümler için başsağlığı” dileklerinin kabulünü istemekten öteye gitmemiştir. SB'nin Ortadoğu'daki son olaylar, özellikle Filistin halkının tasfiye edilmesi ve Filistin hareketinin çökertilmesi için tezgâhlanan komplolar karşısındaki tutumu, onun hain anti-Arap politikasının çok açık bir göstergesidir. Onların dostluğu ve askerî yardımları sahte ve etkisizdir.

SB'nin Suriye'ye, içinde süpersonik uçakların ve son model füzelerin de bulunduğu silahlar sattığı biliniyor. Bununla birlikte, bunlar, Amerikan modern silahlarıyla donanmış İsrail saldırıları karşısında kullanılmıyor. Neden? Çünkü onların “ateşleme mekanizmaları” Sovyet uzmanlarının ellerindedir. Aynı şey Mısır'da da oldu ve sonuç biliniyor. Samimi bir destek etiketi altında Suriye'ye satılan modern silahlar Suriye ve Filistinlilerin savunulması için değil, ABD ve İsrail'e şunu söylemek içindir: “Ben de buradayım”. Böylece SB'nin bir süper devlet olarak bunu kendi çıkarları için yaptığı anlaşılıyor.

İsrail, Filistinlilere ne zaman ağır askerî saldırılar başlattıysa, Yaser Arafat ve diğer Filistinli liderler Moskova'ya çağrıldı ve her defasında da “Filistin halkının mücadelesinin her araçla savunulacağını” söyleyen “sert” bildiriler yayınlandı. Bununla birlikte, “araçlar” her zaman başsağlığı mesajları oldu. İsrail bunun çok iyi farkındadır.

Somut olarak, son iki aydır, tüm dünya, Filistin ve Lübnan halklarına karşı yapılan çok ciddi ABD ve İsrail askerî saldırılarını, örneğin Lübnan'ın işgali, Filistinli savaşçıların Beyrut'tan zorla çıkarılması vb.'yi gördü. İlerici insanlık çok ağır ve insanlık dışı bir olayı, Sabra ve Şatilla'daki masum ve savunmasız Filistinlilerin katliamını da gördü. Bu trajik olaylara karşın Brejnev, Sabra ve Şatilla katliamı üzerine "kınama mesajından" başka bir şey olmayan bir başsağlığı mesajını Arafat şahsında tüm Arap halkları ve ülkelerine veriyor.

Bu tür bir tutum, Arap ve Filistinlilere karşı İsrail ve ABD'nin zapt olunmaz kibrini cesaretlendirmekten başka bir anlam taşımaz.

İSRAİL’İN ARAP DÜŞMANI EYLEMLERİ WASHINGTON’DA ONAYLANIYOR

ABD, İsrail devletinin tüm anti-Arap politika ve eylemlerinin esas destekleyicisidir. Eğer Tel Aviv Arap düşmanı planların uygulayıcısıysa, bu planların hazırlandığı ve kâğıda geçildiği yer de Washington’dur. Bu bir gerçektir. Bizzat olaylar ve yaşam bunu kanıtıyor.

4 Ocak’ta İsrail Devleti’nin başı İzak Navon ABD liderliğine “resmî” bir ziyaret yapmak ve “danışmak” için Washington’a gitti. Haber ajanslarına göre, bu vesileyle o, amacı ve anlamı iyi tanımlanmış bir ifade kullandı. Diğer şeyler arasında şunları da söyledi: “Kudüs şehri bölünemez” ve “İsrail’in başkenti” olarak kalacaksa, o zaman “1967 savaş öncesi sınırları İsrail’in güvenliğini garanti edemez.” Bundan sonra da şunu ekledi; “İsrail bağımsız bir Filistin devletinin yaratılmasını asla kabul etmeyecektir.”

İsrail’in Arap ve Filistin düşmanı politikasını oluşturan bu açıklamaların, saldırgan ve kibirli karakteri hiçbir yorumu gerektirmiyor. Bu açıklamalar, patronu ABD emperyalizminin onayı ile yapılıyor ve daha fazla yardım için Tel Aviv’in daha fazla baskı yapması da gerekmiyor.

AFGAN SAVAŞÇILAR SOVYET İŞGALCİLERE AĞIR DARBELER VURUYOR

Afgan halkının Sovyet sosyal emperyalist işgalcilere karşı silahlı direnişi başarıyla sürüyor. Sovyetler katı bir sansür uygulasalar da, zaman zaman yayınlanan gerçekler, terör, vahşice uygulanan askerî baskı ve halkın uçaklarla bombalanmasına karşın, Afgan halkının mücadelesinin, genişleyerek büyüdüğünü gösteriyor. Birkaç gün önce haber ajansları 16 yüksek rütbeli Sovyet danışmanının esir alındığı Kuzey Afganistan'da Mezarı Şerif bölgesindeki cesurca bir eylemi geçtiler. Dün Kabil yakınındaki Celalabad havaalanına yapılan saldırı ve bu saldırıda imha edilen 13 Sovyet helikopterinin haberi verildi. Haber ajansları, zaman zaman Sovyet askerî komuta merkezine yapılan güçlü saldırıların haberlerini veriyor.

Yurtsever Afgan halkının yükselttiği mücadele ve direnişler bizi sevindiriyor, çünkü bunlar, diğer şeylerin yanı sıra küçük ve silahsız da olsalar, halkların, özgürlük, bağımsızlık ve onurlarını savunmak için ortaya atıldıklarında, Amerikan emperyalizmi ve Sovyet sosyal emperyalizmi gibi daha güçlü ve daha silahlı, düşmanlarına karşı güçlü saldırılar yapabilir ve zafer kazanabilirler diyen Marsist-Leninist tezleri doğruluyor.

Afganistan halkının yabancı işgalcilere karşı kahramanca bir mücadele tarihi vardır. Onlar Rus çarlarının baskı ve etkinliğine karşı güçlü bir direniş gösterdiler. İngiliz sömürgecileriyle tam on yıl savaştılar. İngiliz ordusuna karşı asla unutamayacakları üç savaşla karşılık verdiler. 1921'de onları tam olarak ülkeden kovup ulusal bağımsızlıklarını kazandılar. Bunlar, Afgan halkının Sovyet işgalcilerine karşı zafer kazanacaklarına olan inancımızı güçlendiriyor. Onlar bu mücadeleden ulusal ve sosyal haklarını savunmanın daha güçlü bir bilinciyle çıkacaklardır.

REAGAN FİLİSTİNLİLERİ TEHDİT EDİYOR

Bu yılın başında, İsrail Devlet Başkanı İzak Navon tarafından Washington’da yapılan Arap karşıtı iddiaları içeren bir açıklama bizde bir izlenim bıraktı. Bu vesileyle özellikle Amerika topraklarında yapıldığı zaman, Navon veya bir başka İsrail liderince yapılan böylesi açıklamaların Amerikan hükümetinin bilgisi ve onayı olmadan yapılamayacağını not ettim.

Bugün Reagan, yaptığı bir basın toplantısında Filistin halkı ve onun haklı mücadelesine değindi. Reagan ne söylüyor? Amerika-lıların taslağını hazırladığı Ortadoğu “Barış planı paketi” Filistin-liler için “bir anavatan kavramı”nı içermiyor. “Hiç kimse” diyor Reagan, “bir Filistin devletinden yana ifadelerde bulunamaz”. Böylece, Amerikan emperyalizminin başı için Filistinliler anava-tanları olmayan göçmen bir halktır ve dolayısıyla kullanacakları egemenlik hakları da yoktur.

Hemen bu Filistin karşıtı ifadelerden sonra, Reagan, eğer gerekirse Beyrut’taki “çok-uluslu güçlerin” bir parçası olan Ame-rikan birliklerinin İsrail’i savunmak için onun sınırları yakınla-rında, “Güney Lübnan’da devriye gezeceklerini” ekledi.

Bu, Navon’un yaptığı anti-Arap açıklamaların, İsrail işga-li altındaki Arap topraklarındaki sınırların garanti edilmesi ve bağımsız bir Filistin devletinin tanınmasının reddi için tam ve açık bir destek değil midir?

SOVYET DİPLOMASİSİNİN GÜLÜCÜKLERİ

İki emperyalist süper devlet yağma amaçlı çıkarlarını korumak için, dünyayı ateşe vermeye hazırdır. Onların kanlı elleri yalnızca zıt çıkarları olan ülkeler arası çatışmaların değil, fakat aynı kökenli, aynı dini inanç ve çıkar birliğine sahip ülkeler arasındaki her çatışmada ve her yerel uyuşmazlıkta vardır.

TASS ajansı, SB Dışişleri Bakanı'nın, son günlerde, "ikili ilişkileri ve uluslararası sorunları" görüşmek üzere ve arka arkaya İran ve Irak büyükelçilerini kabul ettiği haberini verdi. Sovyet sosyal emperyalistlerinin, İran'a, kendisine karşı bir politika izlememesi için baskı uygularken, Irak'a da, İran'la savaşında kullanmak üzere en modern silahlar sattığı biliniyor. İran hükümeti, Kürtler ve Tudeh partisi vasıtasıyla neden olduğu karışıklıklar yüzünden SB'nin İran'ın içişlerine karışmasından sürekli şikâyet ediyor ve haklı olarak onları, aynen Amerikalılar gibi şeytanlar diye tanımlıyor.

Irak-İran çatışması hem SB ve hem de ABD için silah satışları nedeniyle iyi bir kâr kaynağı oldu. Bu nedenle, her ikisi de bu savaşa karşı ve "olayların yatışmasından" yana olduklarına yemin etseler de, İran ve Irak halkının ödeyeceği muazzam kan ve zenginlik bedeliyle hiç ilgilenmeksizin bu çatışmanın daha fazla derinleşmesi için çalışıyorlar. Gromiko'nun gülümsemeleri bu amaca hizmet ediyor.

10 Mart 1983 Perşembe

SAVAŞAN BİR HALKI HIÇBİR GÜÇ YENEMEZ

Gelen haberlerden anlaşıldığı kadarıyla Afgan yurtseverleri, olağanüstü savunma gücüne rağmen Kabil'deki Sovyet elçiliğine tekrar saldırdılar. Sovyet sosyal emperyalistleri, yiğit bir halkın yaşadığı bu ülkede yakıp yıkma politikası izliyor, fakat aslında kendi ayakları altındaki toprak kayıyor. Ve onlar Afganistan'ın hiçbir yerinde barış ve güvenlik içinde olmayacaklar.

Afganlı yurtseverlerin cesurca eylemleri ve silahlı direnişlerinden gelen haberler, kendi ülkesi, özgürlükleri ve hakları için mücadele eden bir halkı hiçbir gücün yenemeyeceğini gösteriyor.

KGB’NİN AJAN DİPLOMATLARI

Bu yılın Ocak ayında İran hükümeti, TASS ajansının Tahran bürosunu, çalışanlarının “İran gerçeğini çarpıtmaları” gerekçesiyle kapattı. Bugün haber ajansları, İran hükümetinin 18 Sovyet diplomatını, apaçık ki onların İran halkının çıkarlarına karşı faaliyetleri ve işlerine müdahaleleri nedeniyle *persona non gratae*¹ ilan ettiğini geçtiler.

Sovyetlere karşı benzer şeyler dünyanın her yerinde oluyor. Bu yıl Andropov’un “çocukları”, faaliyetlerine çok kötü başladılar. Diplomat, kültürel veya askerî ateşe, gazeteci, tercüman veya “Aeroflot” çalışanları oldukları bahanesiyle orada bulunanlar KGB ajanları olarak açığa çıkarılıyor, tutuklanıyor, diğer ülkelerin işlerine karışma ve casusluk faaliyetleri nedeniyle mahkûm ediliyorlar. Yalnızca Fransa’da 47 Sovyet gazeteci *persona non gratae* olarak ilan edildiler ve Nisan başlarında kovuldular. Son iki veya üç ay içinde diğer 10-15 görevli, İsveç, İtalya, İspanya, Hollanda vb. yerlerde ele geçirilip kovuldular.

¹ İstenmeyen kişi –Çev.

HALKLARIN ŞANLI GEÇMİŞLERİ İNKÂR EDİLEMEZ

Notlar

Asya, Afrika, Latin Amerika ve hatta Avrupa'nın küçük halklarının eski kültür, gelenek ve özgöl özelliklerini önemsemeyerek, onların zihni yeteneklerine ve hatta tinsel duyarlıklarına aldırma-yarak, bu halkları karalamaya ve küçümsemeye yönelik kapitalist-emperyalist propaganda çok iyi bilinir. Bugün, genişlemesine ve derinlemesine propaganda edilen bu bilim dışı ve gerici eğilim, ulusal ve sosyal kurtuluşları için silaha sarılan ve mücadele eden halklara karşı emperyalist ve revizyonist devletlerin siyasi-ekonomik hegemonya ve askerî politikalarının bir parçasıdır.

Son yıllar boyunca önemli bir petrol bölgesi olan Ortadoğu'ya açık ve iğrenç müdahalelerini haklı çıkarmak için emperyalist ve revizyonist propagandistler, Arap halklarının kültürsüz, cahil, kendilerini ve muazzam zenginliklerini yönetecek yetenekte olmadıklarını ve çöldeki göçebe, çapulcu vb.'lerden başka bir şey olmadıklarını "kanıtlamak" için birleşik bir yaygara başlattılar.

İnsanlığa çeşitli alanlarda bilim adamları, tıp, astronomi ve matematikte öncüler, büyük filozof ve şairler kazandıran Arap halklarının eski kültürel gelenekleri yadsınamaz ve unutturulamaz. Bu halkların yoksulluğu, cehalet ve gerilikleri, tümüyle ve yalnızca Avrupa merkezli her türden sömürgecinin ve bugünün yeni sömürgecileri olan Amerikan emperyalistleri, Sovyet sosyal emperyalistleri ve diğerlerinin izlemekte oldukları ve hâlâ izlemeye devam ettikleri yağma ve istila politikaları nedeniyledir.

Okul günlerimden beri ve boş zamanlarımda, Arap ve Pers kültürü ve onların evrensel bilim ve kültürünün gelişimine katkıları hakkında yazan dürüst yazar ve bilim adamlarının eserle-

rini okuyorum. Diğer şeyler arasında, bu incelemelerim bende, bu halklar ve onların kurtuluş mücadeleleri için derin bir saygı ve sevgi uyandırdı. Araplar ve İranlılar söz konusu olduğunda, gerçekten parlak olan geçmişleri, kültürel ve düşünsel tarihleri bilinmeden ve incelenmeden hiç kimse bu halkların şimdiki durumları, onların özgürlüksever, yurtsever, ilerici ve devrimci ruhları hakkında bir değerlendirmeye ulaşamaz. Zaman ve yer izin verdiği kadar, burada Arap ve İran uygarlıkları ve kaynağı bu bölgede olan İslam dini hakkındaki bazı düşüncelerimi ve çıkardığım sonuçları aktaracağım.

13. yüzyılda Arap uygarlığı

(Hicri takvime göre 6. yüzyıl) Zamanımızın 13. veya Müslüman Hicri takvime göre 6. yüzyılında, Emevi ve Abbasi halifeleri önderliğindeki Arap uygarlığı büyük bir gelişme kaydederek doruk noktasına ulaştı. Arap kültürü, o dönem Batı kültüründen daha gelişkindi. Bu büyük ve önemli kültür, Roma İmparatorluğu'nun yıkımlarıyla, barbar istilalarıyla, kalem değil yalnızca kılıç kullanabilen soylularıyla, ormanlarda ve ıssız vadilerde izole edilmiş olarak inşa edilen manastırlarda toprağı sürmekle de uğraşan ve fakat daha çok da bu dünyadan çok “diğer dünyaya” uğraşan keşişleri ve papazlarıyla karakterize olan Ortaçağın koyu karanlığına ışık saçan bir fener olarak hâkim oldu. Bununla birlikte, Batı kültürünün içinde bulunduğu kaos ortamında, gizemci yapılarına karşın Ortaçağ papazlarının, çöküş içindeki bu kültürel değerleri toplamak için çok iyi çalıştıkları da söylenmek zorunda. Manastırlarda St. Francis ve St. Thomas Akino gibi rahipler ve taraftarları, eski el yazmalarını kopya ederek çoğalttılar, İncil ve Yeni Ahit gibi kutsal kitapları tercüme ettiler.

Yine de, bu dönem boyunca, Fas ve İspanya Endülüsundeki El-mohad¹ ve Abencerag² hanedanlarının önemli teşvik ve yönlendirmeleri altında Arap kültürü, “altın çağını” yaşadı.

1 1147-1269 yılları arasında Magrib (Kuzey Batı Afrika ülkeleri) ve İspanya'nın yarısına hükmeden Berberi krallar.

2 15. yüzyılda Grenada krallığı üzerinde güçlü bir etkisi olan Fash aile.

Bu tarihsel dönemleri incelediğimiz zaman, Bağdat Saray duvarlarının ve Dicle ve Fırat kıyılarındaki sarayların mermerle kaplandığını, Arap şehirlerinin ise drenaj kanallarıyla, su kaynak ve depolarıyla ve lambalarla aydınlatılan caddelerle donatılmış olduğunu görürüz. Öte yanda ise, aynı dönemde “Foro (Compo) Vaccino” (inek avlusu) olarak adlandırılan ünlü antik Roma Meydanı’na girmek isteyen biri, gübreyle uğraşmak zorundadır. Yine Arap şehirleri genel hamamlara, yüz binlerce ciltlik üniversite kütüphanelerine sahipti; ve bu şehirler düzenlenen şiiir yarışmalarıyla ünlüydü. Charlemagne’ın soylularının, daha kendi adlarının nasıl yazılacağını bilmedikleri bir zamanda, biri Batıda diğeri Doğuda olan Bağdat ve Cordoba’nın gelişmiş Arap Emirleri, görkemli binalar diktiler, bilimin gelişimini ve bilim adamlarını himaye ettiler, okul, kütüphane ve bilimsel derneklerin kurulmasına ön ayak oldular. Arap ve İran halklarının önemli bilim adamları şunlardı:

El Razi:¹ İranlı hekim, simyager ve filozof. Kızamık ve çiçek hastalığını keşfetti ve belirtilerini tanımladı, atardamarı ilk keşfeden seçkin bir operatördü ve katarakt üzerine birçok operasyon yaptı. Latince çevirileri vardı ve Ortaçağ Avrupası’nda bilinen 24 ciltlik tıp ansiklopedisi derledi.

El-Hazis (903’te öldü): Hekim. Guatr belirtilerini buldu ve bugün de kullanılan Lithotomy ameliyatını tanımladı ve gerçekleştirdi.

El-Hazin:² Seçkin Arap fizikçi, matematikçi, günümüze ulaşan “Geometrik Eğriler” üzerine eseri de içinde olmak üzere fizik, matematik, astronomi ve felsefe üzerine birçok eserin yazarı. “Optik” adlı eserinde gözyaşı, kornea, lens ve retinasıyla, gözün belli bir tanımını ilk veren bilginidir. Işığın göze nesneden yansıdığı ve vice versa³ olmadığı tezini savunur, bununla, görmenin içeriği ve nedeni olarak gözü değil nesneyi alan materyalist tezi kanıtlar.

1 Ebu Bekr Muhammed İbni Zekerîya (Rey-Horasan, 860-923).

2 Ebu Ali Muhammed İbni el Hayyam el Hazin (Basra, 965, Kahire, 1039).

3 Aksi –Çev.

Avicenna (İbni Sina):¹ Persli filozof ve hekim. Aristo eserlerinin öğrencisi. Tıp alanında damar ve toplardamarlar üzerinde uzmanlaşır ve kan sirkülasyonu üzerinde düşünceler ileri süren ilk bilgidir. Menenjit, ateşli hastalıklar, satlıcan (zatülcenp), felç vb. gibi hastalıkların tam bir tanımının verildiği ünlü “*Canon Medicinæ*”nin yazarıdır. Aynı kitapta tedavi ve sağlık bilgisi hakkında birçok öğütler verir. Bu eseri Latinceye çevrildi, Avrupa’nın her yerinde yayılarak ve o dönem tıp fakültelerindeki başlıca öğreti olarak 17. yüzyıla kadar aşılmadan kaldı.

Avanzoar:² Arap hekimi ve (İspanya) Seville’de yaşadı. İbni Rüşt onun arkadaşı ve öğrencisiydi. Eserinin adı *Teusir* veya *Theisur*’dür. Bronşotomi’nin ilk uygulayıcısı, kırık, çıkık, iltihaplanma ve akciğer ödemi üzerindeki belirli bilgilerin derleyicisiydi.

Averroes (İbni Rüşt):³ Fizikçi, hekim, astronomi bilgini, matematikçi ve filozof ve kelimenin tam anlamında evrensel bir dâhi. Panzehirler üstüne bir bilimsel eser olarak *Theriac*’ın yazarıdır. Aristo’nun eserlerini savundu ve onlar üstüne yazılar yazdı.

Aben Mither:⁴ Hekim ve botanist. O, Claudios Galanos ve Dioseorides gibi Yunan hekim ve filozoflarının eserlerini yayına hazırladı ve zamanının tıbbi bilgilerini içeren bir ansiklopedi hazırladı.

Dönemin tüm gelişmelerinde payı olan bu bilim adamları insanlık için ne büyük bir şans! Araplar özellikle matematik, astronomi ve tıpta büyük ve önemli ilerlemelere neden oldular ve böylece bilimler tarihinde yeni bir çağın habercisi oldular. Engels şöyle diyor:

“... doğanın doğru bir çözümüne dayanan ilkeler ilkin ve yalnızca Alexandr dönemi Yunanlılar arasında gelişmeye başladı, daha sonra, Ortaçağda Araplar tarafından daha da geliştirildi.”

1 Ebu Ali el-Hüseyn İbni Sina (980-1037).

2 Ebu Harun İbni Zuhr (Andalusiya, 1073-Sevilla, 1162).

3 Ebu Ali el Walid Muhammed İbni Ahmet İbni Muhammed İbni Rüşt (Kordoba, Marakeş).

4 Abdullah İbni Ali Bihtar (Malaga yakınlarında Benandı-1248).

Bağdat ve Kordoba'daki halifelerin himayelerinde çevrilen antik Yunan filozoflarının eserleri ve düşüncelerinin 9. yüzyılın başındaki İslam düşünürleri üzerinde etkileri oldu.

Bu eserlerden esinlenenler filozof olarak bilinirler ve bunlar mistisizme (tasavvuf) karşıt olarak felsefe disiplini içindedirler. Bu filozoflardan ilki, Abbasiler döneminde Bağdat'ta yaşayan **El-Kindi**'dir.¹ Aristo'ya atfedilen ve fakat gerçekte yeni-Platoncu bir eser olan ünlü *Teoloji* onun inisiyatifile çevrildi.

El Kindi: Evrenin oluşumunu tinsel ilkeyle ve bir dizi akli, hiyerarşik eylemlerle açıklayıp “dünyanın Tanrının bir yaratısı” olduğunu söyleyen katıksız bir gizemcilik olan yeni-Platoncu teoriye katıldı. Bu teorinin Kur'an'la uygunluk içinde olan tek teori olduğu söylenir.

El Farabi:² Bir dizi bilimsel alandaki derin bilgisiyle evrensel bir zekâ, *Magister Primus*³ olarak adlandırılan Aristo'dan sonra *Magister Secundus*⁴ olarak adlandırıldı.

Onun birçok çalışması, antik Yunan'ın iki büyük filozofu Aristo ve Platon'un düşüncelerini bağdaştırma girişimlerinin yanı sıra yorumlarını da içerir. Platon ve Aristo temelli eserlerinde, insan aklının üstün bir ifadesi olarak değerlendirdiği İslami inançlarından vazgeçmeksizin yeni-Platoncu bir yöntemle işlenmiş yorumlar vardır. Farabi, İbni Sina ve diğer seçkin filozofları da etkileyecek bir biçimde tam bir idealist-dinsel felsefeyi özenle işledi. Onun felsefi görüşlerindeki belirgin öge, ontolojik⁵ planda varoluşun, yaratılan şeyin özünden ayırt edilmesi gerektiği, çünkü ancak akılla kavranabilecek “özvarlık”ın gerçek varoluş olduğu, yaratılmış olan tek tek bireysel varlıkların ise gerçek olmadığı ve yalnızca “özvarlık”ın birer görüntüsü olduğu ve son çözümlemede “özvarlık”la birleştiği kadarıyla öz olduğudur.

1 Ebu Yusuf Yakup İbni İshak El-Kindi (Kufe, 796-Bağdat, 873).

2 Ebu Nasır Muhammed İbni Muhammet İbni Tarkan İbni Uzaloğ El Farabi (Türkistan, 872-Şam 950).

3 Latince, birinci usta –Çev.

4- Latince ikinci usta –Çev.

5- Varlık bilimsel –Çev.

Diğer önemli tezi, “akıl”ın, bir dizi eylemlerle onuncu akla kadar bir “akıl”dan diğerine geçerek, dünyanın ve insanın da içinde bulunduğu tüm evreni yarattığıdır.

Toplumun ideal örgütlenmesi veya “mükemmel şehir” hakkındaki Farabi doktrinine göre, bunlar ancak toplum, Peygamberin kuralları temeline dayandığı ve haleflerince yönetildiğinde başarılı olabilir ki, bu da, Platon düşüncesinin İslam felsefesindeki etkisinin bir ifadesidir.

Farabi felsefesi, İslam dini ve insan akli arasında bir uyum yaratma girişimlerinin ilkidir.

Bununla birlikte, bu filozoflar arasında en seçkin olan hekim, düşünür ve politikacı ünlü İbni Sina’dır (Avicenna). Felsefesinde, Aristo eserlerinin ateşli bir öğrencisidir ve anıtsal eseri Şifa’da yeni-Platoncu bir yorumla Aristo felsefesiyle İslami Doğu dünyasının bir sentezini yapmaya çalışır. Tam bir idealizm olan “yaratılış” felsefesini özenle işler. Ona göre, yaratılış, “tanrısal düşüncenin” kendisi olan ilk akıl olarak varlık’ın, bir dizi eylemlerle cenneti, evreni ve sonunda dünyamızı da yaratmasıdır.

Onun felsefesi aydınlanma felsefesi olarak da değerlendirilir, çünkü o, Farabi’nin akıl ve yaratıcı faaliyetleri hakkındaki mistik düşüncelerini de içermektedir. Bununla birlikte, bir bilim adamı olarak o, sık sık gizemcilikten kopar ve “fizik”inde doğanın nedensellik ve zorunluluk yasaları temelindeki gelişme ve hareket düşüncelerine ulaşır. Bu materyalist tezleriyle de bilime bir ivme kazandırır ve Ortaçağ skolastik felsefesine darbeler vurur.

Al-Gazali:¹ Filozof. O en büyük sufi’dir. Bağdat’taki Nizamiye Medresesinde teoloji ve hukuk öğretmeni.

Gazali filozoflara şiddetle saldırır ve onların gerçeğe ulaşma çabalarını boşuna olarak değerlendirir. Ve kendi eseri “*Filozofların İntiharı*”nda gerçeğe yalnızca iman ve sezgiyle varılabileceğini söyler. Fakat felsefe, en büyük savunucusunu Doğu’nun en büyük bilginlerinden biri, Kordoba Kadısı, fizikçi ve Al-mohad monarklarının danışmanı İbni Rüşd’de (Averroes) bulur. O, “Çif-

1- Ebu Hamid İbni Muhammet El Gazali (Horasan, 1058-1111).

te Gerçek” adlı yapıtıyla Ortaçağ Avrupası üzerinde çok büyük etkiye bulunur. İbni Rüşd bu eserinde Kur’an ve onun gerçekliğinin kavranmasının farklı düzeylerine işaret eder. Bunlardan birisi cahil halk içindir ve iman yoluyla ona verilir, diğerine ise birkaç bilgin ulaşabilir ve bu da felsefe yoluyla verilir. Böylece o, felsefeyi, yalnızca onu anlayabilecek, “mesajları” yorumlayabilecek seçkin bir azınlığın sahip olmayı başarabileceği bir bilgi sayarak esoterizmi uygular. Bu uslamlamaları ona, iman ile felsefeyi bağdaştırma işini verir ve böylece o, en üst gerçek olarak gördüğü Aristo felsefesini savunur.

Felsefe ve Descartes yöntemi Avrupa Felsefesi ve bilimsel düşünce yaşamına ivme kazandırdı ve böylece Ortaçağ skolastik felsefesinde en derin çatlaklardan biri oluşurken, Batı ve Doğu arasında en kesin ayrılıklardan biri de doğmuş oldu. İman ve irrasyonalizme karşı rasyonel bir bakış açısıyla o (Descartes), yeni Avrupa kültürünün kurucusu oldu ve onu tanrı merkezli (teokratik) bir kültürden, akli güçlerin ön plana çıkarıldığı insan merkezli (antroposantrik) bir kültüre dönüştürdü.

17. yüzyıl Avrupası’ndaki bu tartışma, Müslüman dünyada II. yüzyılın başlarında oldu. Sorunu Gazali çözdü, fakat aklın değil dinin yararına bir çözüm oldu bu. O zamandan sonra Müslüman teolojisi geneli içinde gelişen felsefi incelemeler, “tüm bilimlerin üstündeki bir bilim” olarak değerlendirilen Kur’an’a göre yazılmak zorunda kalındı ve her şey akıl ile ve akıl’a göre değil, Kur’an’la ve Kur’an’a göre açıklanmak zorundaydı. Hiçbir düzeltme veya geliştirme Kur’an hükümlerine uygulanmaz. Çünkü o, zaten mükemmeldir ve Allah’ın kelimasıdır. Böylece din, insanlığın yetkinleşmesini üstlenir. Gazali şöyle diyor: “İslam mutlak, tanrısal ve rasyonalidir.” “Mutlak kudrete sahip Allah dünyayı yarattı; olmak veya olmamak onun arzusuna bağlıdır.”

Ortaçağda İslam

Muhammedizm veya İslamiyet tek tanrılı “evrensel” bir dindir. 6. yüzyılda bir dini doktrin olarak gelişen İslamiyetin doğuşu

Arap yarımadası sosyal koşullarına bağlıdır. Daha sonra ise o, çöl sınırlarını aşp diğer ülkeleri ve halkları fethederek sonraki yüzyılın büyük Arap-Müslüman İmparatorluğu'nu yaratmanın bir aracı olarak kullanıldı.

Müslümanlığın gelişmesi, çeşitli halkların yaşadığı politik ve tarihsel olaylara, dinin örgütsel biçimleri ve farklı ülkelerdeki farklı yönetimlere bağlıdır. Bu gelişim sürecinde, Müslümanlıkta birbirlerine muhalif olan Şii, Sünni ve İsmaili gibi mezhepler ortaya çıktı. Bu mezhepler ve diğerleri Kur'an'ın çeşitli bölümleri ve ayetlerinde ifade edilen "İslami dogmanın özünü" ve tek tanrıcılığın bir ifadesi olan "Allah'lar yoktur, yalnızca Allah vardır ve Muhammed de onun peygamberidir" ilkesini alır ve korurlar. Kur'an, Müslümanlar için Tanrının elçisi (Cebrail) vasıtasıyla Muhammed'e gönderilen "kutsal kitap"tır.

İslamdaki tek tanrıcılık dogması ilk peygamberlerden İbrahim ve Musa'dakilerle aynıdır.

İslam yüzyıllar öncesinin bu inançlarının bir devamı olarak sunuldu, fakat gerçekte Kur'an, Yahudilerin Tevrat'ı, Hristiyanların İncil'i vb.'lerden daha kuramsal ve bütünseldir. İslamiyet bu kitaplardan Tanrının tekliği ve önceki peygamberleri de Tanrının elçileri olarak görmesini alır ve kabul eder. Bununla birlikte, Hristiyanlığı tanımlarken "Kutsal Teslis"i ve özellikle İsa'yı "Kutsal Baba'nın Oğlu" olarak kabul etmez, yani İslamiyet için "Kutsal Ruh" kabul edilebilirken "baba ve oğul" formülü edilemez.

Kur'an'ın ilk bölümlerinden itibaren ayetlerin başında yer alan üç harfin, İslamiyetteki tüm mezheplere mensup büyük düşünür ve yorumcuların hiçbir tarafından asla açıklanmamış olmasından çıkardığım kadarıyla, İslamiyet, Yahudilerin mesihizmini sessizce kabul etmektedir. Bunun için verilen tek açıklama "bu ayetteki bölümleri yalnızca peygamberin anlayacağı" şeklindedir.

Musa'nın kitabı "*Decologue*" (Tevrat)¹ İslamiyetçe "İlk kitap" olarak kabul edilir. Diğer bir kutsal kitap, Mekke mağaralarında Muhammed'e "Tanrının indirdiği" Kur'an'dır.

1- Musa'nın Sina'da Yahova'dan aldığı söylenen on emir -Çev.

Bu, İslamiyetin diğer dinlere karşı gösterdiği “hoşgörünün” kaynağıdır. Bununla birlikte, bu “hoşgörü” görelidir, çünkü genel olarak Kur’an bölümleri “kafirlerle” karşı “cihad”dan söz eder ve Müslümanlığı kabul etmeyenlerle veya ona karşı olanlarla savaşın gerekliliğini vurgular.

İslamiyet, İbrahim Peygamberin dininin basit bir yeniden yaratısı veya tek tanrıcı dinin basit bir Arap adaptasyonu değildir. Hayır, her zaman Kur’an’a dayanan bu din, kendisini, bir Müslümanın düşüncesinde her dinle bağdaşabilirliği ve daha başından itibaren doğru, evrensel bir dinsel doktrin olarak ifade eder.

Doğal olarak, Kur’an bölümleri bir dizi yasa içerir ve bunlar gelişmesi içinde göçebe toplum da, yerleşik hale gelir. Bu göçebe toplum geniş Arap çöllerinde bir vahadan diğerine kervanlar halinde dolaşır, verimli ve işlenmiş topraklarda konaklarken, Mekke ve Medine’de toplanan tüccarlar da ticareti örgütlerler.

Kureyş kabilesinden olan bir aileden gelen Muhammed, İslami rivayete göre “Allah’la buluşmak için göğe” Kudüs’e gidinceye kadar bu şekilde seyahat ediyordu.

Müslüman veya Müslüman olmayan düşünür ve tarihçiler, dini ve Peygamberin vazettiklerini ilk benimseyenlerin, güçlü kabilelerin ezdiği yoksullar olduklarını söylüyorlar. “Yaşamdan sonraki cezalandırma”, zenginliğin cezalandırılması olarak vazedilir ve bu da, o zaman Mekke’de Muhammed’in yıktığı putlara tapan “ticari cumhuriyet”i yöneten zenginelere karşı yöneltilirdi. Mekke’deki taraftarlarının umutsuzluğu ve muhaliflerinin arttığını gören Muhammed, bir grup taraftarıyla bu şehri terk etmeye ve inançlarını yaymak için bir başka şehire göç etmeye karar verir. İlk olarak, Kureyş kabilesinin de yaşadığı Taif denilen yere gitmeyi düşünür, fakat oradan destek bulmaz. Bunun üzerine sakinlerinin Mekke’dekiler gibi tüccar değil, daha çok köylü olduğu Yathrib denilen kasabaya gitmeye karar verir. Muhammed’in oraya yerleşmesiyle buranın adı Medinet-el-Nebi (Peygamber Şehri) olarak değiştirilir, bugüne kadar da böyle bilinir.

Böylece o günün ekonomik koşullarının peygamberi ortaya çıkardığı anlaşıyor. İslamiyet, genel olarak bilinen sosyal geliş-

mesi içinde, hem o zamanki Arap ticari krizi ve hem de yoksul göçebelerle şehir eşrafı arasındaki çatışmaları çözümlmek zorunda kalır.

İslamiyetin başlangıcından ve ortaya çıkışından önce Monoteizmin (tek tanrıcılık) varolabileceğini sanmak zordur. Monoteizm Arap Paganizminin tedrici bir evrimidir ve Kur'an'ın vazet-tikleri böyle bir eğilimi doğurmuştur.

İslamiyet, yayılcılığı daha Muhammed'in sağlığında başlayan ve bu özelliği Arap yarımadası dışına yaptığı çeşitli seferlerle kanıtlanan yayılcı bir ideolojidir. Ve asıl genişleme ve istilalar dönemi de Muhammed'in ölümünden sonraki Müslüman toplulukların liderleri ve aynı zamanda onun "temsilcileri" olan halifeler döneminde olur. Ebu Bekr, Ömer, Osman, Muaviye ve 1. Velit döneminde İslamiyetin etkinlik alanı çok genişler ve birçok ülke istila edilir.

Bu koşullarda gelişen İslami uygarlık, dogma ve iman gücüne bağlı Arap İslam toplumuna bağlanır ve böylece yaratılan İmparatorluk İslamiyetin yanı sıra Araplaştırılır.

Müslüman Arap İmparatorluğu'nun, Muhammed'in ölümünden sonra birbiri peşi sıra Arabistan yarımadasına gelen topluluklarca kurulduğu teori ve iddiaları pek doğru değildir. Gerçekte, bu yayılma ve genişlemeden önce tüm göçebe kabileler Suriye ve Mezopotamya'nın verimli topraklarına sızdılar. Bu göçebelik ve bu ülkelere yerleşim Roma işgaliyle başlar.

Bazı bilim adamları, tarihçiler Arap alfabesinin Mezopotamya Hırat'ında hazırlandığını söylüyorlar, fakat bu alfabenin kaynağı hâlâ belirsizdir. Çünkü o ırksal nedenlerle olmasa da linguistik açıdan "semitik" kaynaklı olarak değerlendirilir ve çünkü o *Nabataean* yazılarında anılan ve Mezopotamya'da yaşayan Aramik bir halkın ve Filistin'in güneydoğusunda yaşayan ve Bizanslılarla ve Lakhmit kabileleriyle savaşan Gasaniler adlı bir kabilenin el yazmalarına bağlanır. Bu halklar İslamiyetin ortaya çıkışından önce bir ara kayboldular, fakat Muhammed zamanında ve onun İslamiyeti vazetmesinden ve Arap istilalarından sonra Arap nüfusu izole ederek şimdiki Güney Ürdün ve aşağı Irak'a yeniden yerleştiler.

Tüm bu halkların ve kralların ülkelerinin Araplar tarafından işgal edilmeleri nasıl açıklanabilir? Bizans güçlerinin bozguna uğratılması ve hatta Kostantinopolis'in tehdit edilmesi, Sasani hanedanının tasfiyesi vb. nasıl açıklanabilir?

En organize Arap-Müslüman saldırıları, önemli bir kişilik ve yetenekli bir savaşçı olan Halife Ömer'le başladı. Onun otoritesi bir efsane gibidir. O, hep mutlak iktidarı altında tutmaya çalıştığı askerî ve idari bir örgütlenme yarattı. Onun askerî birlikleri, sürekli Arap sızma ve saldırılarıyla gediklerin açıldığı kalelerde kendilerini savunan ve çok ağır bir savaş donanımıyla yüklü olan muhaliflerinkinden daha hafif donanıma sahipti ve bu nedenle daha hareketliydi. Sayısal yoğunluklarına gelince, bu, hem Araplar ve hem de rakipleri açısından tam ve kesin olarak saptanamaz. Yalnız Arapların çok daha fazla oldukları söyleniyor. Ayrıca Bizanslı generallerce askere alınanlar, kendilerini ezen bir rejimin savunulmasında pek de gönüllü değillerdi.

Bizanslılar ve 4-5 asır Pers yönetiminde kalan Achaemenidler hanedanı (Pers) arasındaki savaşlar da her iki yanın askerî yapılarını yıpratmıştı. Daha sonra Sasani İmparatorluğu da aynı şekilde zayıflatıldı. Bu nedenlerle, onların, Arapların saldırıları karşısında direnmeleri mümkün olmadı.

Arap stratejisi neydi? Usta ve yöntemli bir savaş tipi. Her şeyden önce, almayı düşündükleri yer hakkında tam bir bilgi sahibi olurlar, ileriye doğru yürüyüşleri süresince cılgınca ataklardan akıllıca sakınırlar ve bazı destek noktalarına yerleştirdikleri öncülerle saldırılardaki başarılarını garanti altına alırlardı.

Arap istilalarını izleyen İslami inanç, karşılaşılan diğer dinsel inançların yıkılmasında ve vaat edilen yeni bir maddi ve ruhsal toplumun yaratılmasında önemli bir faktör oldu.

Bizans İmparatorluğu'nun çeşitli bölümlerinde Hristiyan öğreti, İmparatorluğun Ortodoksluğa uydurulmasını benimsemedi. Ermeni, Suriye Jacohite ve Mısır ile Etiyopya'daki Coptic¹ kiliseler, ki hâkim olanlar bunlardı, resmî teolojik formüllere karşı çıktı.

Aynı şekilde, Sasani İmparatorluğu'nda da resmî din olan Zerdüştlük, iki zıt ilkenin (iyilik ve kötülük) belirlediği dualist bir doktrin olan Manicilik'in saldırısına uğradı; taraftarlarına bu iki ilkeden birini seçmeyi zorunlu kılan Manicilik, entelektüel tabakayı etkiledi ve dine daha sosyal bir renk kazandırdı.

Müslümanlık ve Araplar tarafından işgal edilen çok fazla sayıdaki ülkede, âdetleri ve belirli özerklikleriyle çeşitli halklar heterojen bir yığın oluşturdular. İslamiyet tüm bu halkları bir araya getirdi ve birleştirdi, fakat yeni sosyal ve idari sorunları da yarattı. İlk olarak da yöneten ve yönetilenler, Müslüman olanlar ve olmayanlar ayrımını belirginleştirdi.

Askerî zaferler, savaşılan güçlerin, tepe noktalarını ele geçirdikleri bir hiyerarşinin yaratılmasını birlikte getirdi. Ve bu hiyerarşide Müslüman-Araplar dışındakilere yer yoktu.

Halifeler bu birliğin liderleriydi. Müslümanlar halifenin etrafında toplanmış ve özel bir yere sahip iktidar odaklarını oluşturuyor, yerli halk yönetiminde yer alıyordu.

Böylece, yönetimin evrensel biçimi ve toplumsal liderlik yerleştirildi. Müslümanlığı kabul eden halklar sorumluluğun üstlenilmesine katılmaya ve sağlanan kârlara ortak olmaya çalıştı. Bu nedenle de, yönetim sorunlarında ve halkın sosyal ilişkilerinde sorunlar doğdu. Sonraları, bunların, söylediğimiz gibi, geniş bir alana yayılan ve zamanında “dar-el-İslam” (İslam dünyası) diye adlandırılan Müslüman-Arap uygarlığı için belirgin sonuçları oldu.

Yönetimdeki böyle bir hiyerarşi ve sağlanan servetlerin paylaşım biçimi, halktan çok, toprak üzerindeki mülkiyeti etkiledi.

Yahudi, Hristiyan, Zerdüş ve diğer Pers kaynaklı inançlar yalnızca Kur'an öğretilerine tam bir saygı göstererek yaşamlarını sürdürebildi ve inançlarını koruyabildiler. Araplar Müslümanlığı benimsemeyenleri köle (memluk) olarak değerlendirir ve öyle davranırdı.

İmparatorluk içinde halk üç açık ve belirgin kategoriye ayrıldı: Galip ve başarılı Müslüman-Arap istilacılar, İslamiyetin kabul ettirildiği Arap olmayan halklar ve kendi dinsel inançlarına sadık

Arap olmayan halklar. Bununla birlikte her durumda asimilasyon süreci de başlatılırdı.

Arap dilinin kullanımı tüm İmparatorluk içinde öylesine yaygınlaştı ki, 8. yüzyılda, Emevi Halifesi Abd-el-Malik, o zamana kadar Yunanca, Latince ve Farsça gibi değişik dillerle muhafaza edilen idari sicili Arapçaya çevirtti. O zaman Bizans ve Sasani paralarındaki figürler tümüyle çıkarılarak, yerlerine Kur'an'daki ayetlerin yerleştirildiği yeni paralar basıldı.

İmparatorluk içindeki halklar da işgal süreci içinde ve sonrasında askerî liderlik içinde savaşçı özelliklerine göre ayırt edildiler. Örneğin, İslamiyetin kabul ettirildiği Kuzey Afrika halkları, özellikle de Berberiler, İspanya'nın işgalinde çok önemli bir rol oynadılar. Onlardan biri, ondan sonra isminin verildiği körfezle (Cebeli Tarık) anılan general Tarık'tır.

Ayrıca, devrimci Abbasi hareketi sonrasında, İran Horasanlıları, yerel Müslüman-Arap birliklerine kabul edildiler ve bunlar anti-Emevi propagandaya hizmet ettiler. Bununla birlikte, bu, Emevi Halifeliği hanedanının yıkılması için ilk adım oldu. Onların Halife ordusunu yönetmeleri Abbasi hanedanı zamanında paralı ordunun biçimlendirilmesine götürdü. Bu ordu, Ortaçağ Müslüman toplumunda önemli bir rol oynayacak olan köle kökenli paralı askerlerden oluşturuldu.

Tüm İmparatorluk içinde İslami doktrine dokunulamazdı. Arap yurtseverliği hâkim kılındı, fakat İslami kültürün gelişimi bu yığılmayı sağlayan farklı halkların kültür, gelenek ve görenekleriyle zenginleştirildi. Elbette ki, bu basitçe ve sessizce olamazdı, bunun için 8. yüzyıldan 9. yüzyıla kadar birçok savaş ve çatışmalar oldu.

Bir örnek Zerdüştlükten İslamiyete döndürülen Pers şair ve düşünürü İbn-el-Mukhafa'den verilebilir. O, Abbasi halifesine tüm İmparatorluk için yasalar yapma önerisini götürdü, fakat bu kabul edilmedi. Kur'an hükümlerine muhalif bir Maniizm taraftarı olduğu ve Pehlevi hanedanının "*Kelile ve Dimne*" adlı kitabını çevirdiği için Basra'da idam edildi. Bu, Pers, Yunan veya Sasani kültürünün Arap-İslam kültürüne yaptığı katkıları gösteriyor.

Öte yandan büyük ölçekte yapılan çeviriler vasıtasıyla Grek bilim ve mantığı benimsetildi. Gerçekten de, önemli ve antik bir kültür olan Grek kültürünü Avrupalılara tekrar kazandıran Araplar oldu.

Çeşitli halifeler, özellikle de Abbasi hanedanı, İslami dogmalara bir yardım ve destek olarak ve özellikle Pers inançları gibi kaynağını diğer dogmalardan alan dinlere karşı muhalefet etmek için Grek kültürünün benimsenmesini özendirdiler.

Müslüman-Arap kültürü böylece zenginleşti, fakat aynı tutucu yapısını korudu, çünkü İslamiyete dayanıyor, İslam-Arap birliğini, Kur'an hükümlerinin evrenselliğini ve Arap dilinin yaygın kullanımının zorunluluğunu ileri sürüyor ve bunlara sıkı sıkıya bağlı kalıyordu.

İslami dinsel öğreti yüzünden Arap dili imparatorluk içindeki genel haberleşme dili oldu. Bir dogma ve doktrin olarak İslamiyet, hem Arap ve hem de Arap olmayan halklar için evrensel olarak kabul edildi.

İmparatorluk sonrası Arapların ayrıcalıkları yavaş yavaş ellerinden alındı, ancak tarihsel prestijlerini ve onurlu yerlerini korudular. İslamiyetin her zaman muzaffer kalması "çağrı" sı yapılırken, halklar dinin kendilerine verdiği haklardan yoksun kıldılar. Bununla birlikte bu, binlerce yıl içinde gerçekleşme umudu biçimine dönüştü. Fakat bu çağrı, her zaman hatırlandı ve çeşitli hükümdarların bir imparatorluk yaratma özlemlerine hizmet etti. Bunda, genel İslami dogmanın amaçladığı sosyal dinsel birliğe zarar veren hem bir zayıflık ve güçlülük ve hem de bir rekabet unsuru vardı.

İslami inaçtan arda kalan bazı eğilim, âdet, özel ve yerel karakteristikler yeni Müslüman-Arap toplumunda da korunur. Bunun bir sonucu olarak, imparatorluğun yönetimi sorunlarındaki bölünme ve felsefi tartışmalarda çeşitli halifeler arasındaki rekabet, Kur'an'ın çeşitli bölümlerinin farklı yorumlarını doğurdu.

İslamın beşiği Arabistan'dır, ilk doğduğu yer buydu ve Arap etkisinin İslamiyet üzerindeki belirgin hâkimiyeti de bu nedenle

dir. Arabistan Ortaçağdaki geniş İslam dünyası üzerinde büyük bir etkiye bulundu.

Bu çağın Müslümanları, bizzat Muhammed'in kutsal kitap olan Kur'an'ı vazettiği dönemde Arabistan çöllerinde kabilelerin yerleşmiş veya başıboş dolaşıyor olmaları, farklı inançlardan bedevilerin veya tüccarların Mekke ve Medine'de yaşıyor olmaları ve işgal edilen yerlerdeki nüfusa İslamiyetin kabul ettirilmesi gibi gerçeklere bakmaksızın, İslamiyeti Arabizm olarak tanımladılar.

Daha sonraları, çeşitli hizip ve hanedanlarla ve bu türden tanımlamalarla zayıfladı ve bugünlerde çok derin değişimlere uğruyor. İslamiyetten geriye kalanlar, kutsal yerler olarak Mekke, Kabe ve Kur'an'daki dinsel hükümlerdir. Bugünkü Suudi Arabistan ise yarımadanın sıradan bir devletidir.

İslamiyetin doğası üzerinde farklı düşünceler vardır, bazıları bunun, akınlarla yağma yapan göçebe kabilelerin oluşturduğu bir öfkenin savaşı karakteriyle belirlendiğini söylüyor. Bazıları ise, Mekke ve Medine'de yaşayan şehirli ve ticari bir özelliğin belirleyici olduğunu ileri sürüyorlar.

Elbette ki, bu görüşler tartışmaya açıktır, çünkü 6-8. yüzyıllarda ve daha sonra Ortaçağın Mekke ve Medine'si, onları bugün gördüğümüz gibi değillerdi. Bu şehirler, o zamanlar, içinde ticaret merkezlerinin olduğu birer köydü ve Kur'an'da Medine'nin "Peygamber Şehri" olarak tanımlanması, bu şehrin dinsel bir merkez olduğunu gösteriyor.

Orada Muhammed, vazettiği yeni dinin zafer kazanması ve hâkim olması için ilk faaliyetlerini başlattı. Ve süreç içinde de İslami bir topluluk yaratarak ilk camiye inşa etti, böylece İslamiyetin yalnızca yaygınlaştırılmasının değil, aktif bir güce dönüştürülmesinin de temellerini attı. Amaçlarından ilki de, bu topluluk içinde Yahudiler dahil çeşitli grupları birleştirmektir.

Bu gruplar aşağıdaki gibi bölünmüştü: Mekke'den gelen ve "Mümin" diye adlandırılan gerçek inananlar, diğerleri ise, Medine'de oturan *antehar* (yardımcı) diye adlandırılıp taraftar olarak değerlendirilen, yeni gelenler tarafından çok güçlü itaat ettirilen,

koşullara göre tutumlarını değiştirmeye hazır, ikiyüzlü ve kararsız ve “münafık” diye adlandırılan inatçı Araplardı.

Muhammed Yahudilerin desteğini kazanmak için, onlara, örneğin ibadet edilirken Kudüs’e dönmek gibi bazı ödünler verip, ayrıcalıklar tanıdı.

Sonraları, izleyen istilalarla, diğer gelişmiş şehir merkezleri kuruldu. İran, Suriye, Mısır ve Kuzey Afrika’dan başlayıp İspanya’ya kadar uzanan bu büyük şehirler, yalnızca ticaret ve zanaatçılığın geliştiği şehirler olarak değil, aynı zamanda askerî alanlar ve istilalardaki destek noktaları olarak da inşa edildiler. Bu şehirlerin nüfusları tedricen arttı. Farklı eyaletleri yönetenlerin ve halifelerin merkezleri oldu.

Bu şehirlerde, Halifeler ve hiyerarşik görevliler kültürel ve renkli bir felsefi yaşamın sürdüğü görkemli saraylar yaptırdılar ve buralarda Arap halklarının çöl yaşamına duyduğu nostaljik ve karakteristik özlemi ifade eden müziği ve şiiriyle İslam ve Arabizme uyarlanmış zengin bir sanatsal yaşam başladı.

Arap tarihçileri, 2. Abbasi Halifesi El-Mansur’un Dicle nehri kıyısında etrafı yüksek surlarla çevrili bir “kale şehir” inşa ettirdiğinden söz ediyorlar. Bugüne kadar kalan ve sonraları Bağdat diye adlandırılan bu “kale şehirde” El-Mansur, görkemli bir saray yaptırır, surlar dışında büyük bir ticari merkez doğar ve böylece çeşitli sosyal faaliyetlerin geliştiği bir “kale şehir”e dönüşür. Ve Bağdat, Abbasilerin merkezi olur.

Hemen hemen aynı zamanda (768) Dicle’nin diğer kıyısında bir başka saray El-Mansur’un halefi El-Mehdi tarafından inşa edildi.

Böylece, İmparatorluk ticaretinin Kuzey’den Güney’e ve Batı’dan Doğu’ya geliştiği önemli ticari merkezler olan şehirler yaratılmış oldu. Hepsi de gösterişli ve mamur şehirlerdi. Bununla birlikte, özellikle savaşların neden olduğu kayıplar ve Nil, Dicle ve Fırat’ın neden olduğu doğal afetler nedeniyle maddi iktidarlarını sürdürmekte güçlük çeken halifelerin zayıflaması, bu görkemli yaşamın sonunu getirdi.

Bu şehirler bugün bile, tarihte Bağdat Abbasi hükümdarlarının “altın çağının” yaşandığı efsanevi başkentler olarak anılırlar.

Ortaçağın diğer görkemli bir şehri de Basra’dır. Küfe ise, Bağdat ile rekabet içinde oluşundan zarar gördü. Bu şehirlerden biri, Mısır’da eski adı Fustat olan bugünkü Kahire’dir, Ortaçağda İskenderiye ve antik Babil’i gölgede bırakır. Benzer gelişmelerin olduğu diğer şehirler ise, Nişabur, Şiraz, İsfahan ve istilalardan sonra geliştirilip güzelleştirilmiş Kordoba gibi İspanya şehirleridir.

Bu önemli ticaret merkezleri, aynı zamanda sosyal yaşam ve kültürün de geliştiği yerler oldu. Çeşitli İslami felsefi okullar, halifelerin önemlerine bağlı olarak belirlenen Bağdat, İran’daki Meşhed ve Kum, Irak’daki Kerbela gibi kutsal yerlere bağlı olarak etkinlik sürdürdüler.

Müslüman-Arap İmparatorluğu, Selçuk Türklerinin, Gaznelilerin vb.’lerin çeşitli istilalarına uğradı. Bu imparatorluk büyük ve önemli çelişkileri barındırıyordu. Bunlar önemli toprak kayıplarına, dağlarda yerleşik halkın halife yönetimi dışına çıkmasına ve ilk planda da büyük toprak ağaları haline gelen ve haraç ve aşar biçimleri altında ağır vergiler koyan feodal beyler ve yöneticilerin ekonomik sömürüsü sınıf çelişkilerinin şiddetlenmesine neden oluyordu.

İmparatorluk Batı’da Berberi göçebelerinin istilalarına uğradı; İspanya’da Berberi-Arap-İslam kökenli monarklar Castilian Hristiyanlarıyla savaştılar. Burada Kordoba Al-mohad Berberileri de anılmak zorundadır.

Bu gelişmeler Magrib-İberik ülkelerinin İslami kültürünü de etkiledi.

Böylece, İslam-Arap İmparatorluğu çeşitli halkların bir yığılmasını yaşadı. Araplardan başka, Ermeniler, Türkler, Farslar Koptlar, Berberiler, Endülüslüler ve diğerleri kendi özelliklerini taşıyıp, asimile edilmeden bir arada yaşadılar. Bu durum Azerbaycan’da isyan eden ve bir muhalif hareket olan Babek için bir temel oluşturdu.

General El-Mamun Tahir Horasan'da halifeyle ilişkilerini keserek bağımsızlığını ilan etti ve 10. yüzyılda bir grup Şii, Tunus Fatimileri olarak yeni bir halifelik yarattılar. Bu halifelik Mısır'ı istila etti ve bu arada Zahidi Şii'leri, Yemen'de halifelik kurdular vb.

Bu olaylar İmparatorluğun çeşitli rakipleri tarafından kemirildiğini ve çeşitli prensliklere bölündüğünü gösteriyor. Bu sorunlar 10-11. yüzyılda gelişti ve 15-16. yüzyıllardaki istilalarla daha da kötüleşti.

Elbette ki, Müslümanlık dininin geliştirdiği bağlar varlığını sürdürdü, fakat bu bağların, bu ayrılıklar üzerinde ne kadar etkili olduklarına ve yerel inançların, bölge ve kabile rekabetinin onları ne kadar besleyip büyüttüğüne karar vermek çok güçtür.

İslami kurumları, Batı veya Müslüman-Arap İmparatorluğu dışındaki ülkelerin politik kavramlarıyla bir yere yerleştirmenin de zor olduğu unutulmamalıdır.

Müslüman ülkelerin tarihlerinde asırlar içinde oluşmuş pratik deneyler, görünüşte mantıksal sonuçlara götüren, fakat gerçekte İslami vaazlara ters olan ve bazen çelişmeli anlayışları ortaya çıkarır. Örneğin Müslümanlık, çeşitli kişiler ve kolektif unsurlar arasında hiçbir fark ve ayırım kabul etmez. Ve şunu vazedir: “İnsanın ilk ve son amacı Tanrıya hizmet etmek, onun iradesine boyun eğmek ve Kur'an hükümlerini uygulamaktır.”

Teorik olarak, İslami “devlet” kavramını tanımlamak zordur, çünkü onun politik kavramlarını dinsel kavramlarından ayıran hiçbir şey yoktur. Kur'an hükümlerinin bir vazedicisi olarak Muhammed aynı zamanda “devletin başı”ydı da. Bununla birlikte Kur'an'ın hiçbir yerinde, kimin ümmet'in başı olacağına, devletin ve imparatorluk kurumlarının nasıl ve kimlerin yönetiminde olacağına ilişkin bir şey bulunamaz. Aynı zamanda Kur'an'da, Peygamberin ölümünden sonra yerini kimin alacağı da söylenmez. Bu, her zaman belirsiz ve rekabetler, kan davaları ve hizipleşmelerin doğuşuna yol açan bir sorundur.

Muhammed, Medine'ye ulaşır ulaşmaz şehirdeki 12 Arap ve 10 Yahudi kabileyle bir anlaşma yaptı. Bu anlaşma “dünyanın ilk

yazılı anlaşması” kabul edilebilir. İki bölümden oluşuyordu: İlk bölümü Müslümanların kardeşliğini onaylıyor ve Medine’deki 12 kabile ve Mekke’den gelenleri içine alan belli bir oluşum yaratıyordu - Ümmet. İkinci bölüm, 10 Yahudi kabilesiyle bir “politik bağlaşıklık” içeriyordu. Bu Yahudiler inançlarını değiştirmeyecek ve Müslümanlarla aynı haklara sahip olacaklardı.

Bu anlaşma, heterojen bir nüfustan, yani, birleşik bir politik organizma içinde dayanışmayla var olabilecek kabilelerden, bir Müslüman devlet yarattığı için önemlidir.

Bu anlaşmayla, Allah’ın Resulü olarak Muhammed savaş ya da barış ilanı ve yargısal olaylarda son hükmü verme haklarıyla merkezi gücü temsil ediyordu.

Kabileler arası savaş yasaklandı, özel kişiler mahkemeleri yönetemez veya hüküm ilanında bulunamazdı, bunları, hükümete, merkezi güç Peygambere göndermek zorundaydılar, çünkü “Peygamber’in her şeyi düzenleme ve kötülüğü önleme yetkisi vardır”. O bir “otokrat” değildir, çünkü “hem lider (Muhammed) ve hem de halk açısından otoritenin kaynağı” yalnızca Tanrıdır.

Bir Müslüman devlet modeli olarak Muhammed’in Medine’de kurduğu devlet, ondan sonraki dört halife tarafından kaba hatlarıyla korundu ve onlar tarafından ideal, yalın ve gerçekçi bir sistem olarak değerlendirildi. Bu dönemden sonra ise, devlet yapısı teorisinde ve yönetenlerin pratikleri arasında gedikler açıldı. Böylece, Muhammed’in sistemine yalnızca 30 yıl uyuldu.

İlk gedik Emevilerin iktidara gelişiyle oluştu. Bu hanedanın kurucusu Muaviye halifeliğin başkentini Şam’a taşıyarak, kapıları Suriye ve Bizans etkinliğine açtı. Peygamberin dostları ve arkadaşları olan Ebu Bekir, Ömer, Ali, Hasan ve Hüseyin’in küçümseyip reddettikleri Bizans’ın lüks yaşamı Muaviye’yi cezbedti.

İktidarı dönemince Muaviye, onu otokratik bir yönetime dönüştürdü. O, tinsel kaygılardan, yani Kur’an’ın uygulanmasından daha çok maddi iktidara ve gelişmesine önem verdi. Halifelik, dinsel karakterini biraz yitirdi, buna karşın Muaviye’nin kişisel otoritesi yükseltildi. O, ülkeyi politik olarak yönetmek için bir

danışma ve yürütme kurulu olan Şeyhler konsülü şurayı Şam'da kurdu. Birçok Müslüman-Arap halifesince sürdürülen hanedanlık sistemi bu yolla 7. yüzyılda kuruldu.

Bununla birlikte, Muhammed'in koyduğu ilkeler, Müslüman düşünürleri asırlarca etkilemeye devam etti. Bugün bile, genel olarak Müslüman dünyasında, politikacılar dinin dışında düşünemezler.

Ne Kur'an ne de Muhammed herhangi bir hükümet ya da yönetim biçimi vazetti. Müslümanların seçmek zorunda olduğu en iyi yönetim biçimi, Allah'ın-Kur'an'ın hükümlerinin uygulanmasını zorunlu kılan ve ona izin veren yönetim biçimidir.

Halife, Peygamberin halefi olarak değerlendirilse bile, o, Peygambere, Cebrail aracılığıyla dikte edilen Allah-Kur'an'ın yasalarına ek yapamaz ve onları düzeltemez.

Şimdi, İslamda "demokrasi"nin varlığından söz edebilir miyiz? Orijinal Müslüman kurumlarında, Arap ve Bedevi gelenek ve âdetleri korundu. Demokratik karakteri ise, halkın, Müslümanlığın yayılmasına neden olan farklı dinlerin zorbalığından kurtarılması ve yönetimin daha hoşgörülü kılınmasıyla güçlendirildi.

Bazıları İslami sistemi bir cumhuriyet olarak değerlendiriyor. Belki bu, Kur'an'ın, lider ve vatandaşlar arasında tartışma ve görüşmelerin olması gerektiğini salık vermesi nedeniyledir.

Aynı zamanda, Kur'an'ın şunu söylediği de bilinir: "Tanrı zalimler gibi değildir." İlk halife olan Ebu Bekir de şunları söylüyor. "Benim Allah'a ve Peygambere itaat ettiğim gibi siz de geleneklere göre bana itaat edin. Eğer ben onlara itaat etmezsem, siz de bana itaat etmemelisiniz."

İslamda "kardeşlik" bir ilke ve yasa sorunuydu. Ve ilkesel olarak, toplum içinde yöneten ve yönetilenlerin maddi ve tinsel birliği olmalıdır.

Yukarıda işaret ettiğim gibi, Muhammed'in ölümünü takiben maddi ve tinsel iktidar sorunu kanlı düşmanlıklara ve bölünmelere neden oldu. Kur'an'da ümmetin, İslamiyetin genel felsefi çerçevesi içinde nasıl organize edileceğine ilişkin hiçbir şeyin olmaması şaşırtıcıdır.

Peygamberin ölümünün üzerinden geçen üç asır içinde, elbette ki tinsel dogmalara dayalı ve ona bağlı bir maddi iktidar biçimi yaratmak için bölünmeler, kişi, kabile ve hükümdarlar arasında savaşlar oldu.

İslami mantıktan çıkan bir sistem olarak Halifelik, Müslümanlar tarafından dinsel dogmanın esas biçimi olarak değerlendirilmedi. Muhammed, Ebu Bekir'i yalnızca toplu ibadetlere önderlik etmesi için atadı. Bununla birlikte, Peygamberin arkadaşının anlayışına göre, toplu ibadetlere önderlik eden İmam'ın, aynı zamanda toplumun politik lideri olmasıyla analoji içinde Ebu Bekir aynı yetkilerle halife kabul edildi. Böylece, devlet ve dinsel topluluğun tek bir fonksiyon içinde yönetimi anlayışı hâkim oldu.

Teorik olarak, Halife, Ebu Bekir gibi ya halk tarafından seçilirdi ya da Ömer gibi selefi tarafından atanırdı. Halifelik sistemi, onun maddi ve dinsel ayrıcalıkları, dogmatik ve felsefi okulların yorumlarıyla değiştirildi ve geliştirildi, sonunda da halifelik bir monarşiye dönüştürüldü. Fakat Kur'an hükümlerinin yorumcularının ve imamların gücüyle halifelik zayıflamakta olan eğilimleriyle bir politik iktidara dönüştürüldü, halifeler iki-üç asır süren ayrıcalıklarından giderek soyutlandılar. Böylece, Mustafa Kemal bir devrimci eylem olarak halifeliği kaldırdığı zaman İslami saflarda herhangi bir karışıklık olmadı, çünkü halifeliğin Peygamber'den kaynaklanan Arap-İslam geleneklerinden ayrıldığı görülebiliyordu.

Peygamberin ölümü sonrasında İslami dogma iniş ve çıkışlara uğradı. Muhammed ve arkadaşlarının sağlığında İslami gelenekler korundu ve önemli bir rol üstlendiler. Bununla birlikte, Arap topraklarının genişlemesi ve farklı halklar ve inançlarla ilişkiye geçilmesi, tartışmaları ve Kur'an hükümlerinin çeşitli imamlar ve halifeler tarafından yapılan yorumlarıyla birlikte devlet ve örgütlenmesini de derinden etkiledi.

Yalnızca belirli Şii mezhepler, "Tanrının iradesinin" onların nasıl yönetileceğini belirlemeye devam ettiğine inanmaya devam ettiler. Diğerleri içinse, beklendiği gibi, Peygamber onları¹ ge-

1- Vahiyleri -Çev.

tirmişti ve artık başka bir mesaj beklenemezdi. Şimdi ise sorun onun getirdiği mesajların konulması ve yorumlanmasıydı.

Bu dönemde, hüküm ve yasaların uygulanmasında, vergilerin toplanması, hırsızların cezalandırılması vb. sorunlarda tam bir karışıklık ve kaos yaşandı. Bazıları belirli adımlar atarak uygulamaları doktrine uygulamaya, diğerleri ise Peygamber zamanı geleneklerini izlemeye başladı.

8. yüzyıl başlarında, Medine ve Mezopotamya'da çeşitli yargılayıcı ve yorumlayıcı okullar açıldı. En önemlileri, (adını kurucusu Malik İbni Anes'ten¹ alan) Malikilik ve Ebu Hanife'nin² kurduğu okuldur, ki bunlar doktriner temeller koydular. Ve zamanla resmî Sünni mezhebinin yaratıcısı olarak Kur'an hükümlerini yorumlayıp Müslüman yargı esaslarını formüle ettiler. Bunlardan sonra ve bunlarla tartışan İmam el-Şafi ve İmam İbni Hanbeli kendi bakış açılarıyla ortaya çıktılar.

Onların da kendi taraftarları vardı ve yalnızca yargı alanıyla sınırlı olmayan ve fakat etik alanlara kadar uzanan kendi anlayışları ve Kur'an yorumlarını yarattılar.

Onların doktrininin detaylarına inildiğinde, Hambelilerin teolojide geleneksel, moral alandaysa çok katı oldukları görülür. Şafileler uslamlama ve analogi yoluyla Tanrı ve onun yarattıkları arasındaki çeşitli ilişkileri kabul edip mistisizme gösterdikleri eğilimleriyle daha esnek bir teoloji benimsediler. Hanefiler ise, daha bağımsız olduklarını kanıtladılar ve düşüncelerini daha rasyonalist bir teolojiyle birleştirdiler.

Şimdi, oryantalistler, bu bakış açılarındaki farklılıkların "kişisel düşüncelerin bir yansıması" mı yoksa özellikle Grek uygarlığı ve mantığıyla diğer uygarlıklardan bir etkilenme sonucu mu olduğunu belirlemeye çalışıyorlar.

Teolojik tartışmaların birçoğunun önemli politik-felsefi sonuçları oldu ve bunlar birçok okul ve bölünmenin kaynağı oldular. Bilinen esas teolojik sorun, politik sorunların arkasında

1- Müslüman-Arap jürist (Medine 710-Medine 795).

2- Irak'ta 767'de öldü.

gizlenmiş olarak imam ve onun fonksiyonları, yani, onun statüsü sorunudur. Ve sorunun özü de, ondan önceki ve sonraki halifelerin ayrıcalıklarının, Peygamberin damadı Ali'ye iade edilip edilmeyeceği sorunuuydu.

Burada, Müslüman dünyasındaki iki bölünme ve doktrinin temeli yatar: Ali taraftarları olan Şii'ler ve önce Ali taraftarı olup daha sonra ona karşı isyan eden Haricilerdir.

Ancak sorun yalnızca imamın fonksiyonları üzerinde karmaşıklaşmadı. Savaş, Ali ve muhalifleri Muhammed'in dul eşi Ayşe desteğindeki Talha ve El Zübeyr arasında patlak verdi. 656 yılındaki bu savaş, Ayşe'nin bu savaşa deve üstünde katılması nedeniyle "deve savaşı" olarak bilinir. Bu Müslümanlar arasındaki ilk sivil savaştır. Talha ve El Zübeyr savaşta öldürülürken, Ayşe de tutsak edilerek daha sonra orada öleceği Mekke'ye gönderildi. Savaştan sonraki tartışmalar kimin kan akıtılmasına neden olduğu üzerinde sürdü. Ali'nin muhalifleri onu suçladılar. Bazıları "günahkârların" "cehenneme" gitmesi gerektiğini söylerken, geri kalanlar ise tarafsız olmayı yeğlediler.

Bu tartışma, imama güven sorununu veya inananların statüko-sunu da kuşkulu kıldı. Tartışma giderek derinleşti, bunun karşısında sivil savaşa karşı yeni bir tutum takınılması istendi ve halifenin varlığı tartışma konusu haline getirildi. Sorun ayrıca şöyle konuldu: Bir hata ya da adaletsizlik yapan halife olarak kalabilir mi?

Emevi Halifeleri taraftarlarından koşulsuz itaat etmelerini istediler ve inananların bu dünyada yargılanmamaları gerektiği şeklindeki mürşit eğilimini cesaretlendirdiler. Böylece, İslamiyete inanan hiç kimse topluluktan (ümme) kovulamayacaktı. Ali ve Muaviye arasındaki savaştan sonra geliştirilen doktrinleriyle onlara muhalif olan Hariciler, Kur'an hükümlerine sıkı bir uyma istediler. Onlara göre, bu yasalara uymayanlar toplumdan kovulmalı ve eğer öldürülmüyorsa kâfir ilan edilmeliydi. Bundan sonra, halife her şeyin yargılayıcısı konumuna yerleştirildi, çünkü onlar gerçeğin garantörleriydi.

Muaviye Ali'yle yaptığı savaşı kazandı ve Suriye halifesi olarak tanındı.

Ali'nin oğullarından biri olan Hüseyin, Yezid'in halifelliğini reddetti ve ona karşı ayaklandı. Aralarındaki savaş Kerbela'da oldu ve beş aylık bir muharebeden sonra Hüseyin ve taraftarları katledildi (10 Ekim 680). Şiiler çok şehit verdiler ve bunun üzerine bu gün onlar için yas günü oldu.

Kur'an'ın birçok bölümünde "insan, bu dünyada yapmış olduğu iyilik ve kötülükler nedeniyle diğer dünyada yargılanacaktır" denilir. Fakat kim tarafından? Kur'an'ın diğer bölümlerinde sınırsız ve mutlak güce sahip Allah'ın bunu yapacağı söylenir. Çünkü "Allah insanı hem şaşırtır ve hem de doğru yola koyar." Başka bir deyişle Tanrının yarattığı insan iradeden ve kişisel sorumluluktan yoksun tutulur. Böylece, insan çok az bir özgürlüğe sahipken Tanrı kadiri mutlaklıktır.

Cebriye (zor, buyurucu kurallar) teorisi, yönetici imama tam bir itaati yerleştirmek için mürşitlik murjizm kolunu güçlendirdi.

Şiiler, Emevi halifelerini gaspçı ve zorba olarak tanımlarlar ve Medine yönetim çevresini de Kur'an'ı ihlal eden imansız, dinsiz ve ruhsuz adamlar olarak görürlerdi. Böylece, Emevi hanedanı döneminde tartışmalar Tanrı kavramı ve "Tanrının kelamı" olarak Kur'an'ın özü üzerine başladı.

"Kur'an tanrısal bir esinle bildirilmedi, ancak derlendi" tezi 7 ve 8. yüzyıllar arasında ortaya çıktı. Tarih biraz karanlıktır, fakat bu tez 8. yüzyılda yaşayan ced ibni Dirhem'e hamledilir.

Emevi halifesi Halil El-Kasr onun boynunu vurdurdu.

Bu tezin sonraki sonuçların "Tanrı" sorunu hakkındaki kuşku-
kuların doğmasına yolaçtı.

Benzer bir düşünce İranlılar arasında Jahm'dan çıktı ve hatta daha da ileri gitti: "Tanrı Musa'yla konuşmadı" tezini savunarak, o, Tanrının Muhammed'le de konuşmadığını dolaylı olarak ima etti ve aynı zamanda "İbrahim, Tanrının arkadaşı olamazdı" diyerek, olan şeylerin Kur'an'dakilere zıt olduğu sonucunu çıkardı ve bunları yazdı.

Kellesi kesilen Jahm'ın bu "gizemli" tezlerinin antropomorfizme bir tepki olarak doğduğu söylenebilir.

Antik Grek filozoflarının Arapçaya çevrilmesiyle, Emevi hânedanının son dönemlerinde olan bir olayın bunun üstünde etkisi olabilir.

Cad veya Cahm adlı bu adam Emevilere muhalifti ve onların devrilmesini istiyordu. Bu nedenle, onun tezlerinin politik bir mücadeleyi temsil ettiği de kabul edilebilirdi.

Her durumda, bunlar, dogma sorunlarına “rasyonel bir yaklaşım”ın başlangıcına işaret ediyor.

Abbasi halifelerinin iktidara gelişleriyle yeni teolojik okul –ki bunlar rakiplerince mutezile diye adlandırılırdı– ortaya çıkmaya ve somut biçimler almaya başladı. Bunların habercileri, sonradan Müslümanlığın kabul ettirildiği iki İranlıydı ve özgür kılınmış köleler olarak İran geleneklerine sadıktılar: Vasil İbni Ada ve Amr İbni Ubeyd ve bunlar hem politik ve hem de dinsel düzlemde ortaya çıktılar.

Bu eğilim kendini açıkça tanımlamadı ve yandaşları, doktrin içinde doğan çelişkiler karşısında “nötr” kalan izole edilmiş gruplar ve kişilerdi. Dinsel ve entelektüel yanları olsa da, bu eğilimlerinde politik yanın hâkim olduğu da söylenir. Abbasi halifesini desteklediği de iddia edilir, ama tarihçiler bu yanlarını hiç vurgulamazlar.

Vasil, Ali taraftarları ve muhalifleri arasında bağımsız bir tutum sürdürdü. O, daha önce destekledikleri Ali’yi “kesin olarak” mahkûm eden Haricilere de karşı çıktı.

İnsan “kendi eylemlerinin özgür yargıcısıdır” tezini formüle eden Amr İbni Ubeyd idi ve ona göre bu tez Tanrının nitelikleri ve “Kur’an’ın özüne” aykırıydı. Bu tez entelektüel bir eğilim taşıyordu. Çünkü ona göre adil olmak zorunda olan ve kendi adaleti içinde özgür olmayan Tanrı hakkında yeni bir kavram benimsendi ve yine bu teze göre, Tanrı bir bütündür, ona “varoluşu”ndan başka bir nitelik ve hiçbir tanım verilemez. Tanrısal adalet ve birliğin böyle bir tanımı, gerçekte, dini herhangi bir iktidar ve keyfi inisiyatiften yoksun bırakıyordu.

Böylece, Mutezileler için Tanrı, artık insanın ondan kork-

ması gereken bir mutlak değildi, fakat saygı gösterilmesi gerekli akli bir varlıktı ve ona ibadet etmek ya da ondan bir şey istemek gerekmiyordu, çünkü “madem ki Tanrı adıldı, o zaman ona ibadet etmek anlamsızdı.”

Hariciler ve Mutezililer arasındaki sorunun özü ve biçimine ilişkin bu entelektüel tartışmalar, anlaşma veya anlaşmazlıklar içinde olarak, yalnızca zamanın politik sorunları değil, aynı zamanda antikitenin felsefi akımlarının etkileri dolayısıyla da.

9. yüzyılda Abbasi Halifesi El-Mamun’un desteklediği Mutezile düşünürler, sorunları felsefi bakış açısı altında ortaya koydular.

Mutezile, “bir Tanrı ve bir adalet vardır” tezini savunan bir doktrin oldu. Ve Tanrının maddi olmayan karakteri üzerinde ısrar eden bir Teodise’yi¹ temel alır, Tanrı zaman dışıdır. O ne maddidir ve ne de bir rastlantıdır. Herhangi bir insani kategorinin dışındadır. O, yaratılamaz ve yaratmaz. Bu, basit bir soyutlamaya dönüştürülen Tanrının tümüyle olumsuz bir tanımıdır.

Bu düşüncenin kökenleri, Mutezililerin keşfetmeye ve incelemeye başladıkları Antikite’nin felsefi usamlamalarında bulunur. Böylece, akılcılık dogmaların kör inancının yerini almaya başladı. Bu, her şeyi, bilim, yaşam, dünya, iktidar vb.yi Tanrıya atfeden geleneksel düşünceleri sarstı.

Bu durum büyük tartışmalar doğurdu, çünkü her şeyin kaynağının Tanrı ve onun yaratan olduğu biçimindeki düşünceleri tartışılır kıldı ve o, Tanrının kutsal üstünlüğünü ve herşeyin kökeninde Allah olduğunu kabul etmeyen yeni düşünceleri temsil ediyordu.

Onlar somut olarak sunulan nitelikleri, “Tanrı her şeyi görür, işitir ve cezalandırır” gibi açıklamaları kabul etmiyorlardı. Bu yeni “tanrı teklifi” kavramı sorununda, onlar insanın kendi içinde ve eylemlerinde özgür olduğu tezini savunanlardı. Ve onlara göre “kötülük Tanrıya atfedilemez, insanın hataları kendi sorumluluğundadır.”

1- *Kötülüğün varlığından çıkarılan argümanlara karşı Tanrının iyiliği ve mutlaklığını savunan bir doktrin (ilmi ilahi) –Çev.*

Böylece, sonuç olarak bu doktrin, tüm bu olay ve oluşumlara müdahale etmek için Peygamberin varlığını nedensiz görüyordu ve dolayısıyla Tanrının merhameti düşüncesi için de bir neden yoktu.

Moral ve dinsel yaşamın bu başlangıç noktasına diğer felsefi karakterli düşünceler eklendi.

“Adalet” ilkesi, Allah’ın kendisinin adalete **“uygun” hareket etmesi ve insanları “adilce yargılaması**” –“iyilik ve kötülük” fonksiyonu– gerekirdi, fakat bu “iyilik ve kötülük” insanlar tarafından ve kendi düşünme kapasiteleriyle tanımlanmak zorundadır.

Onlar, “Tanrı insanın aklına uymalıdır” diyerek onun iradesini sınırladılar. Mutezilizm, böylece, içinde “aklın” “Tanrının kutsal gücü” karşısında daha üstün bir yer işgal ettiği dinsel felsefeye yükseltildi. Bu felsefe, mucize-yaratan güçleri aklileştirdi ve aklı insani işlerin ve dinin biricik ölçütü olarak değerlendirdi.

Buradan da, “tanrısal bir esin” olarak değil, “derleme” olarak değerlendirilen Kur’an mesajlarının değerini düşürmeye ulaşıldı ve böylece Kur’an ebedi olmaktan çıkarıldı.

Her ne kadar muhtemel eğilimleri gösterilmiş olsa da, dogmanın başlıca yanları alıkonulduğu için, Mutezilizm İslamiyetin çok sert ve sekte bir felsefi akımı olarak değerlendirilebilir. 20. yüzyılda bazı İslami akımlar onu benimsemeye teşebbüs ettiler, fakat gerçekte o ne uyarlanabilir ve ne de herhangi bir Batılı felsefi akımla eşitlenebilir.

Bu hareket öylesine güçlü oldu ki, bir zamanlar, birçok halifenin iktidar döneminde olduğu şekliyle resmî doktrin oldu ve bizzat Mutezililer “Mutezili olmayan bir inanan değildir” diyecek kadar dogmaları içinde hoşgörüsüz oldular.

El-Mamun gibi dönme Mutezili halifelerin iktidara gelişlerinin neden olduğu tepkilere karşın, olgunun kendisinin İslamiyetin Ortaçağdaki gelişimi üzerine de önemli bir etkisi olduğu açıktır. Böylece yeni okul, tartışma ve sorunlar ortaya çıktı ve diğer sistemlerin yorumu gündeme getirildi.

İmam İbni Hanbeli onlara karşı çıktı. O, Mutezilizmi bir “anti-rasyonalist teoloji” olarak adlandırarak, geleneksel inan sisteminde karşı çıktı ve kendi düşüncelerini “gerçekçi ve bütünsel” bir doktrin olarak tanımladı.

El-Ezher, Ortodoks cenahtan dogmatik bir teolog ve eski-Mutezili olarak, Hanbeli gelenekçiliğine muhalefetin bir temsilcisi olarak ortaya çıkar ve Müslümanlığın açık bir savunusunu üstlenir. Okulu Ezherizm olarak bilinirdi.

Tüm bu ideolojik çelişkiler, soyut karakteri içinde kalmış olsa da, bölünmelerin nedeni oldu. İlk bölünme, Ali’yi halife yapmak isteyen taraftarlarıyla, buna muhalefet edenler arasındaydı. Şii’ler farklı yanları temsil ediyorlardı, karşıt ve farklı düşünceleri, doktriner ve politik tutumlarıyla çeşitli dallara ayrıldılar.

Bu dalların bir ortak yanları vardı, o da, rasyonel argümanlara dayanarak ve bunları yan yana koyarak, Peygamber’in daha kendi zamanında imam yetkileriyle donattığı ve onun varisi olarak Ali’nin haklarını tanımlayan yasal gelenekleri araştırmaktır.

İmam’ın kalıtsal haklarının yasallığına ilişkin tartışmaların olduğu bu dönemde, bu, İslamiyetteki bölünmelere de neden olacak farklılıklara bir ivme kazandırdı.

Şiiler, yasal imam-halifelerin, eğer onlar yeterli dinsel, bilimsel niteliklere ve cesarete sahipseler, bunların, yalnızca Ali’nin ve Peygamber’in kızı Fatma’nın çocukları olacağı tezini savundular.

Şii’lerin kendileri de, imamcılar ve İsmailiye mezhebinden olanlar olarak iki kola ayrıldılar. Bu iki dal, Ali ve Fatma kökenli imamların kalıtsal haklarına inanıyorlardı; onlar “nesilden nesile” bazılarına göre 12. diğerlerine göre 7.’sine kadar babadan oğula atanmalıydılar.

Bundan sonra, bazıları 9. yüzyılda kaybolmuş 12. İmam Mehdi’nin “geri dönüşünü” bekledi. Dönüşüyle o, yeni ve daha adaletli bir düzen kuracak ve muhaliflerini mahkûm edecekti. Bunlar imamcılardı. Bu arada, diğerleri de 8. yüzyılda kaybolmuş veya “saklanmış” 7. İmam İsmail’i bekledi, ki bunlar da İsmailcilerdi.

Bugüne kadar 12. İmam'ın taraftarları, katıksız adil bir krallık ve gerçek İslamı yaşatacak Mehdi'nin geri dönüşünü bekledi, diğerleri de Fatımiler halifeliğini kurdu.

İmamcı Şiiiler ve Mutezilizm Sünni halifelerin iktidara gelişine karşıydılar.

Bunun için, onlar Sünni halifelerin hedefleri oldular.

Kerbela'daki İmam Hüseyin'in trajedisi Ortaçağ doğusunun tutkularının trajedisine işaret eder.

İmamcılar geçmişte acı çeken kutsal peygamber ailesi üzerinde dinsel düşüncelere dalmaktan hoşlanırlar; düşünürleri de, tüm sistemi kabul eden, gizemsel bir üyeliğe dayalı tinsel bir yaşam ve imamın öğütlerine uymayı salık veren esoterik (içrek) doktrinle uğraşmayı severler.

Fatımiler Mısır'da yaklaşık üç asır yaşadılar, onlar önemli bir felsefi doktrin ve ortada oluş ya da kayboluşlarıyla halife ve imamların doğalarını "süper insan" olarak nitelendirmeye dayandılar.

Bu, Kur'an'a dayalı gerçeklerin antik filozofların ortaya çıkardıkları sistemlere uyarlanmasına bağlı esoterik bir doktrindi. Onlar imamı dünyayı yöneten evrensel ruh olarak değerlendiriyorlardı. Bu eğilimin, 11. yüzyılda imamın Peygamberin ve Kur'an'ın üstünde değerlendirildiği İran Almud'unda neo-İslamizmle daha belirginleşti, çünkü imamın yeni bir devrim başlatması ve yeni bir çağ açmasını gerektiyordu.

Böylece, Muhammed'e saygı gösterilmiş olsa da, o, aşırı halife İsmail yanlısı bir kol tarafından reddedilir.

İslamiyetin sahte peygamberleri de vardır, fakat her ne zaman ortaya çıktıysa onların hareketleri, (örneğin, 8-9. yüzyıllardaki Mutezililer -Ali'nin yandaşları ve muhaliflerini bir araya getirmeye çalışan bir teolojik okul yandaşları) zorla bastırılmadı.

Bunlardan biri ozan ve mistiklerden oluşan Sufi hareketiydi (onlar isimlerini giydikleri beyaz yünlü -Suf- elbiseden alırlardı).

Mistik ve çileci bir akım olarak sufilik, kendisini, kendini dünyadan ayırabilen ve vecd ile Tanrıya ulaşabilen insanın mükemmelliği ve azizliğinin özel bir çizgisi olarak sunar.

Bu hareketin üyeleri olan dervişler, oraya özel bir hazırlık, dualarla eğitilerek ve esrarengiz hareket ve danslarla kabul edilerek, gizli bir topluluk kurdular.

Sufi-derviş mezhebi şunlardan oluşuyordu: Mevlevi dervişler, Rukai dervişler ve Bektaşî dervişler.

Sufizmin Hint Budist-Veda ve Hristiyan mistizminden etkilendiği iddia edilir.

Ayrıca Vahhab adlı liderleriyle tanınan Vahhabi mezhebi de vardır. Bunlar en Puriten ve fanatik mezhep olarak değerlendirilir.

Bu notlarla İslamiyetin veya Afrika, Asya ve Avrupa kıtalarındaki birçok ülke ve halka yayılan büyük Arap uygarlığının ve onun bu ülkelerdeki uygarlık ve bilimin gelişmesi üzerindeki etkilerinin tarihini yazmak niyetinde değilim. Bu etkiler karşılıklıydı. Modern uygarlık ve günümüz biliminin gelişmesi, başlangıcını önceki çağların uygarlıklarında bilimsel gelişme ve başarılarında bulur. “Kutsal türbeler”in ve Kudüs’ün inançsızlardan kurtarılması gerekçeleriyle, Hristiyan Avrupa’nın Selçuk Türklerine karşı başlattığı silahlı Haçlı Seferleri ve özellikle Venedikliler tarafından yürütülen ve İstanbul’un fethiyle sonuçlanan 4. Haçlı Seferi’nin Arap kültürü ve felsefesi üzerinde olumsuz etkisi olmuştur. Fakat aynı zamanda Arap kültürü ve felsefesinin o dönem Avrupalı filozoflar ve bilim adamlarının üzerinde önemli etkileri vardır. Ve böylece, Arap uygarlığının sönmeye yüz tutmasıyla Avrupa uygarlığının yükseldiği söylenebilir.

Gelişmesinin doruğuna çıkan Arap uygarlığının zayıflayıp gücünü yitirdiği bir döneme ulaşılır. Fakat bu dönem yalnızca Moğol istilaları veya fanatik Roma papaları ve felsefi-bilimsel gelişmeyi baskı altında tutan büyük feodal lordların düzenledikleri Haçlı Seferleri nedeniyle değildi. Zaman geçtikçe bizzat İslami-

yetin kendisi de gerçek bilimsel bilginin geliştirilmesiyle ilgilenmedi ve tam tersine engelleyici oldu. Niçin?

Çünkü Kur'an, insani gelişim ve başarıların en son sınırı olarak değerlendirilip propaganda edildi. Kader kültü ve insanlığın günahları üzerine Allah'ın bir gazabı olarak sunulan önemli doğasal olgulara karşı aşağılık duygusu inananların kafasına yerleştirildi. Böylece, onların önlenmesi veya önlenebilme imkânları karşısında insanlar güçsüz bırakıldı. Tam tersine, insan gerçekte, Allah'ın arzusu ve iradesini temsil eden Kur'an'a karşı çıkmaksızın onlara boyun eğmek zorunluluğuyla yükümlendirildi.

Allah'ın gücü ve İslamiyetin rolünün mutlaklaştırılmasına muhalefet edenlere karşı çok sert yasaların eşlik etmesi Arap toplumunun daha da ilerlemesi önündeki engel oldu. Böylece, Arap düşünürleri Grek filozoflarını ilk tanıyıp kabul edenler ve onların düşüncelerini Avrupa'ya taşıyanlar olsalar da, zamanla Arap kültürü ve biliminin daha ileri gelişimindeki mezartaşları olan Platon ve Aristo'yla Ortaçağ Avrupası onların karşısına dikildi.

Bugün Arap halkları, kendi sosyal kurtuluş ve genel gelişimlerinin düzeyini zamanımıza uygun hale getirmek için cehalet ve gerilikle mücadele ediyorlar. Bununla birlikte, bu halkların özlemlerinin gerçekleşmesi öyle kolay değil, çünkü onların düşmanları çok ve güçlüler ve çünkü onları birleştiren güçler olan din, Kur'an ve dilleri yetersizdir.

Ayrıca, asırlar öncesine dayanan ve Kur'an'ın farklı yorumlarının kaynaklık ettiği bölünmeler bizzat emperyalist burjuvazi ve gerici düşünürlerince besleniyor ve derinleştiriliyor. Emperyalistler, kendi gerçek ulusal ve sosyal çıkarlarının bir ifadesi olacak bir düzen ve devlet kurma mücadelesindeki Arap halklarını etkisiz ve kararsız kılmak için tüm araçları kullanıyor.

Yine de, Ortadoğu'da gelişen olayların emperyalist, sosyal emperyalist ve gericiliğin istemleri doğrultusunda olmadığına biz tanığız. Arap halkları artık uyandı, şiddetle mücadele ediyor ve kendi yaşam çizgisini kendi elleriyle hazırlamayı talep ediyor. Birçok Arap ülkesinde her türden emperyalizm, sömür-

gecılık ve onların ekonomik-politik ve askerî varlıklarına karşı haklı bir mücadele başlatıldı. Bu, herkesin desteklemesi gereken olumlu bir gelişmedir, çünkü ilerici ve devrimci bir geleceği temsil ediyor.

Arap halklarının dünya emperyalizmi ve yerli uşaklarına karşı bu kararlı ve haklı mücadelesi, hâlâ hâkim bir yer tutmaya devam eden, engelleyici bir rol üstlenen ve tüm mezhepleri arasında çatışmalara neden olan dinin olumsuzluğundan kurtulduğu zaman; ancak işte o zaman, Arap halklarının zaferi kesin ve böylece insanlık tarihinde yeni bir evrenin açılışının nedenlerinden biri olacaktır.

ÇAVUŞESKU ARAPLAR VE İSRAİL

Çavuşesku'nun yalnızca Çin ve ABD arasında değil, diğer ülkeler arasındaki aracılığı da uzun süredir biliniyor. O, İsrail ve birçok Arap ülkesi arasında çok güç uğraklardaki arabuluculuğa daha az bulaşmış değildir.

Şimdi, İsrail'in geçen yıl Sabra ve Şatila'da işlediği insanlık dışı cinayetlere karşı ilerici insanlık arasında uyanan öfke ve kızgınlığın daha dinmediği bu koşullarda, İsrail ve "çok-uluslu güçler" Lübnan'ı işgal ederken, Çavuşesku İsrail Dışişleri Bakanı Şamir'i ağırlıyor ve onunla ikili görüşmeler yapıyor.

Onlar ne hakkında görüşüyorlar? Haber ajanslarının söylediği gibi, İsrail SB ve diğer Batı Avrupa ülkeleri arasındaki diplomatik ilişkileri yeniden kurmak için "arabuluculuk" sorununu tartışıyorlar.

Kuşkusuz ki, Çavuşesku bu rolü üstlenecek ve onu başarmaya çalışacaktır, çünkü onun diğer arabuluculuk girişimleri gibi bu da ona bazı ekonomik avantajlar kazandıracaktır. Bununla birlikte, onun İsrail'e bu koşullarda vermeye çalıştığı en büyük yardımın Tel Aviv'in anti-Arap ve anti-Filistin politikası karşısındaki dünya kamuoyunda uyanan öfke ve kızgınlığı az çok azaltmaya çalışmak olacağını düşünüyorum.

Bu, Çavuşesku'nun İsrail yandaşı olarak çıkmasının ilk örneği değildir. Çavuşesku, İsrail liderleriyle sık sık ikili görüşmeler yaptı. İsrail hükümet yetkililerinin Washington'un yanı sıra sık sık gittikleri yer Bükreş'tir de. Birçok Arap ülkesi lideri de oraya gidiyor. Bununla birlikte, Arafat ve diğer Filistin liderlerinin bu görüşmeler hakkında yanlısamlar içinde olması üzücüdür.

3 Kasım 1983 Perşembe

AFGAN YURTSEVERLERİNE BRAVO

Haber ajanslarına göre, Afgan yurtseverleri son günlerde Sovyet işgal ordusu genel komutanlığı ve Kabil'deki SB elçiliğine saldırdılar. Raporlar, ülkenin diğer büyük şehirlerindeki cesurca eylemler ve stratejik Sovyet askerî merkezlerine saldırılardan da söz ediyor. Ateş, yabancı işgalcilere sürekli ateş!

KIBRIS SORUNUNDAKİ YENİ GELİŞMELER

Kıbrıs'taki Türk toplumu Yasama Meclisi, bu adanın Kuzeyinde "Kıbrıs Türk Cumhuriyeti"nin kuruluşunu ilan etti.

Bu olayın uluslararası arenada belirli yansıma ve sonuçları olacaktır, zaten kötü olan Türk-Rum ilişkilerini daha da kötüleştirecek, süper devletlerin müdahalesi tehlikesini güçlendirecek ve Akdeniz'deki durumu daha da karmaşık hale getirecektir.

Bu olayın süper devletlerden bağımsız olduğu düşünülemez ve uygun bir zamanda tutumumuzu açıklayacağız. Biz, hem Rum ve hem de Türk halklarının ulusal bağımsızlık ve özgürlük için haklı mücadelelerini destekliyoruz; ve eskiden olduğu gibi şimdi de, Kıbrıs sorununun doğru ve sürekli bir çözümünün, ancak herhangi bir müdahale olmadan iki toplumun kendi aralarındaki görüşmelerle olabileceği düşüncesindeyiz.

FİLİSTİN HAREKETİ SAFLARINDAKİ CİDDİ VE ZARARLI BİR DURUM

Amerikan emperyalizmi, Sovyet sosyal emperyalizmi, siyozizm ve Arap gericiliğinin başlıca amaçlarından biri Ortadoğu'daki herhangi bir ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesini her zaman sabote etmek olmuştur. Bu durumda, onların şimdiki amacı Filistinliler arasındaki düşmanlık ve kardeş kavgalarını kışkırtarak Filistin özgürlük hareketini yok etmektir. Onlar arasında her zaman çelişkiler olmasına, petrol sorunu, stratejik pozisyonlar ele geçirme veya nüfus alanları oluşturma üzerindeki şiddetli çelişkilerine karşın, Filistin sorunu ve halkının tasfiyesi üzerinde çelişkileri yoktur, tam tersine bu sorunda bir anlaşma içindedirler. Çevirdikleri entrikalar, gizli ajanlarının faaliyetleri, para ve şantajlarla satın alınan kişiler vasıtasıyla, Filistin halkının düşmanları bazı ürünler elde etmeyi başardı.

Filistin Kurtuluş Örgütü içinde farklı program ve amaçlar taşıyan grup ve muhalif eğilimlerin olduğu bir gerçektir. Ve bu gizlenemez. Aynı zamanda, bu politik eğilim ve gruplar arasında bazen çok şiddetli patlak veren politik sorun ve çatışmaların varlığı da inkâr edilemez ve bunların Filistin halkının kurtuluş mücadelesini olumsuz etkilediği açıktır. Bununla birlikte, bana, şimdi sorunlar daha da ilerledi ve genel olarak Filistin halkının mücadelesini tehlikeye atacak şekilde daha da derinleşti gibi geliyor.

Haber ajansları birkaç günden beri Arafat ve askerî yardımcılarının biri olan Ebu Musa arasında belirginleşen ve dolayısıyla FKÖ liderliği saflarında yaşanan ciddi bir bölünmeden söz ediyorlar. Bu bölünme her iki taraf açısından da ciddi sonuçlar doğurabilecek şiddetli silahlı çatışma noktasına ulaştı. Bekaa Vadisi'nde üstlenen Suriye askerî birlikleri desteğindeki Abu Musa, Arafat ve taraftarlarına karşı onları kuşatma altındaki Tripoli kentinden çekilmeye zorlamak için savaşıyor.

Ebu Musa ne istiyor? Arafat'ın devrime ihanet ettiği ve FKÖ liderliğini gasbettiği suçlaması altında, Ebu Musa, onun örgüt liderliğinden çekilmesi veyahut yaklaşık 4.000 taraftarıyla Lübnan topraklarını terk etmesini talep ediyor.

Arafat ise, Filistin özgürlük savaşını engellemeye ve Abu Musa vasıtasıyla FKÖ liderliğini tümüyle ele geçirmeye çalışan ve onu kışkırtan Suriye ve Libya'yı suçluyor. Bu arada kardeşler arası savaş tüm şiddetiyle devam ediyor ve bu gerçekten üzücüdür, çünkü böyle bir şey yalnızca Filistin halkının mücadelesini sabote etmeye ve onların birliğini bozmaya hizmet eder. İsrail ve Filistin halkının tüm düşmanları bu kardeş kavgasını körüklüyor ve ateşe benzin dökerek kanlı ellerini ısıtıyor ve her gün dökülen Filistin kanını hazla seyrediyorlar.

Kuşkusuz ki Filistin halkı ve gerçek Filistinli savaşçılar bu bölünme ve kardeş kavgasının karşısındadırlar ve ummak istiyoruz ki, akıl, ekilen nefret tohumları, kişisel kıskançlık ve ulusal olmayan çıkarlar üzerinde zafer kazanacaktır. Filistin halkı ve onların yiğit savaşçılarının acımasız ve vahşi düşmanlarına karşı zafer kazanmak için birlik olmaya ihtiyaçları vardır. Bölünmeler yalnızca onların düşmanları, anti-Filistin ve anti-Arap plan ve komplolarının yararınadır.

ÇOK TEHLİKELİ BİR KARDEŞ KAVGASININ SONU

Yoğun savaşlardan sonra, çepeçevre kuşatılmış bir haldeki Filistinli güçlerin ve yerel sakinlerinin uğrayabileceği çok daha kötü tehlikeleri de düşünen Arafat, taraftarlarıyla birlikte birkaç gündür kuşatma altında olduğu Tripoli'den çekilmeyi kabul etti.

Haber ajansları bu kararın verildiğini ve şimdi tartışılan sorunun 4.000 Filistinli savaşcının aileleri ve silahlarıyla nasıl ve hangi araçlarla tahliye edilecekleri olduğunu geçiyorlar. Bu durumdan yararlanan İsrail çok ağır koşullar öne sürüyor: Filistinliler ayrılacaklardır, fakat önce ağır silahlarını teslim etmek zorundadırlar. İkinci olarak, Arafat “yargılanmak” ve “İsraillilere karşı işlediği cinayetler”den “mahkûm edilmek” üzere “teslim olmak” zorundadır.

Aksi takdirde, diyor İsrail yöneticileri, savaş gemileri Filistinlileri taşıyacak gemilere saldırıp batıracaklar. Bu, İsraillilerin Filistin halkına duydukları nefret ve zaptedilmez kinlerinin yeni bir göstergesidir.

Bu arada, içinde Amerika ve Sovyet sosyal emperyalistlerinin de bulunduğu Filistinliler arasındaki kardeş kavgası kışkırtıcıları Filistinlilere “ellerini uzatıyor”, “yardım teklif ediyor”, Lübnan'dan nasıl çıkacaklarının “yollarını gösteriyorlar” vb. Örneğin, Arafat ve savaşçılarına gemilerle bu çatışmada nötr olan bir ülkeye gitmelerini önerdiler; gemilere binerken Beyrut'taki “çok uluslu güçlerin” koruması altında olacakları; gemilerin açık denizde de Fransız ve İtalyan savaş gemilerince korunacağını vb. de eklemeyi unutmadılar. Bu arada İsrailliler de tehditlerini hayata geçirdiler, savaş gemilerini Tripoli limanı yakınına yerleştirerek, zaman zaman Filistinlilerin biriktikleri yerlere top atışları yapıyorlar.

Bu olayların nasıl gelişeceğini göreceğiz, ancak her durumda Filistinlilerin anavatanlarına geri dönüş mücadelesinde yeni bir ağır darbe yedikleri açıktır.

FİLİSTİNLİLER TRİPOLİ'Yİ TERK ETTİ

Haber ajansları Filistinli savaşçıların Lübnan-Tripoli Limanı'ndaki Yunan gemileriyle, İtalyan ve Fransız savaş gemileri eşliğinde ve İsrail savaş gemilerinin yakın gözetimindeki ayrılışının nihayet dün başladığı haberlerini veriyor. Arafat bu gemilerden birindedir.

Gemiler Kıbrıs limanlarından birine uğrayacak, Filistinliler oradan çeşitli yönlerle, örneğin Tunus, Güney Yemen ve hava yoluyla da Irak'a gidecekler.

Dün akşam TV'den Filistinli savaşçıların zoraki ayrılışından bazı sahneler izledim. Onlar arasında birini bir eliyle tüfeğini diğer eliyle küçük oğlunu ya da kızını havaya kaldırırken gördüm. Bu vatansız insanlar nereye gidecekler? Gidecekleri yerde onları neler bekliyor? Gelecek onlar, aileleri ve çocukları için neler getirecek?

Uzun süredir acı çeken Filistin halkının ne acı bir yaşam çizgisi var! Bununla birlikte, bu ağır darbelere ve onlara karşı her yandan açılan savaşlara karşın zaferi onlar kazanacaktır. Halklar yenilemez! Filistin halkı asla yenilmeyecek! Her zaman Filistin halkının yanında olduk ve bundan sonra da olacağız.

ARAFAT MÜBAREK'LE BULUŞUYOR

Hâlâ gidiş yönleri bilinmeyen Filistinli savaşçıların Odysee türü yolculuklarını izliyorum. Haber ajanslarının bir raporunda, Filistinlileri taşıyan bir geminin Süveyş Kanalı'na girdiğini okudum. Dün bu gemide olan Arafat İsmailiye limanında karaya indi ve Kahire'ye giderek Mısır Başkanı Mübarek ile buluştu. Bu buluşma büyük bir sansasyona neden oluyor. Niçin? Çünkü bu önceden tam olarak bilinmeyen ve umulmayan bir buluşmadır.

Bilindiği gibi, Mısır Camp David antlaşmasını kabul etti ve İsrail'le barış antlaşması imzaladı. Ve İsrail'le diplomatik ilişkiler de kurmuş bulunuyor. FKÖ ve kişisel olarak Arafat Mısır'ın bu eylemlerine karşıydı ve gerçekte bu nedenle de Kahire'yi terk etmişlerdi.

Bu değişimin ve Arafat-Mübarek buluşmasının altında gerçekte ne olduğunu ve bunların Filistin halkının mücadelesi üzerindeki sonuçlarını yakında göreceğiz.

1983 YILINDA ORTADOĞU

Notlar

İki emperyalist süper devlet, ABD ve SB'nin Ortadoğu'daki açık politik-ekonomik ve dolaylı askerî rekabetleri ve doğurduğu sorunlar bu yıl da uluslararası olayların merkezindeydi. Arap-İsrail çatışmasında yeni ve tehlikeli gelişmeler oldu. İran ve Irak arasındaki savaş tüm şiddetiyle devam etti. Afgan halkının Sovyet işgalcilere karşı direnişi daha da derinleşti vb. Bu olayların belirli alanlardaki gelişmeleri, bu bölgedeki savaş yuvalarının komşu ülkeler ve halklar için de ciddi sonuçlara yol açabilecek daha büyük çatışmalara götürebileceğini gösterdi.

Daha önceleri de yazdığım gibi, Ortadoğu'daki tüm emperyalistlerarası rekabetin gerçek kaynağı petrol ve Arap ülkelerinin askerî-stratejik pozisyonlarıdır. ABD ve SB, açık ya da gizlice, bu bölgenin stratejik pozisyonu ve petrol nedeniyle yıllardan beridir şiddetle çatışıyorlar. Genel olarak ekonomileri ve özel olarak onların güçlü askerî makineleri uzun süre petROLSÜZ yapamazlar. Bu bölgeden geçen kara, hava ve deniz ulaşım yollarına hâkim olmadıkları için, Asya ve Afrika'nın geniş toprakları üzerindeki işgal ve yayılma, sınırsız Pasifik ve Atlantik Okyanusu'nu denetim altında tutma planlarını gerçekleştirmek çok zordur.

Bunlar, ABD ve SB'nin Cezayir'den İran'a kadar uzanan bu bölgeye "ulusal çıkar alanları" olarak bakmaları ve buraları savunmak için savaş dahil her şeye hazır olduklarını açıkça ilan etmeleri altında yatan başlıca nedenlerdir. Bu bakış açısını izleyerek onlar, 1983 yılı boyunca somut eylem tehditleri yapmaktan geri durmadılar.

ABD, deniz filoları ve özel kara birliklerini, eğer İran Hürmüz Boğazı'nı kapatır ve petrol tankerlerinin geçişini önlerse, müdahale etmek için İran Körfezi yakınlarına gönderdi. Akdeniz'deki 6. Filo'yu maksimum düzeyde takviye ederek, 2000'den fazla bahriyeliyi Lübnan'a indirdi. Bu askerî eylemle-

rinin her biri ABD'nin "ulusal çıkarlarının savunulması" baha-nesi altında yapıldı.

SB de benzer şekilde hareket etti, deniz filolarının bir kısmını Pasifik'e gönderdi, Akdeniz'deki filolarını takviye etti vb. O da, tüm bunları SB'nin bu bölgelerdeki ulusal çıkarlarını "savunmak" için yaptı!

Böylece, iki süper devlet, önceki yıllardan daha fazla bu yıl, bu bölgenin halklarının bağımsızlık, özgürlük ve tüm özlemlerini hiçe sayarak ganbot politikasına başvurdu. Bu ganbot politikası ve her iki yana açık askerî eylemleri, "Ortadoğu krizi" denilen olgunun daha da şiddetlendirilmesinin ifadesiydi.

Aynı zamanda, iki süper devlet başkan veya hükümetlerinin "özel elçileri", çok özel görevler yüklenerek, Tel Aviv, Riyad, Kahire, Şam ve Arap dünyasının diğer başkentleri arasında mekik dokudular. Bu yolculukları kendi ülkelerinin "yardım ve arabuluculuğunu" önerme adı altında yaptılar, fakat asıl amaçları, özellikle Filistin halkına ve diğer Arap halklarına karşı baskı uygulamak ve daha fazla komplolar örgütlemektir.

Bu yıl boyunca, günlüğüme beni çok etkileyen süper devletlere karşı Filistin, Arap, Afgan ve İran halklarının kahramanca mücadeleleri kadar, İsrail ve diğer emperyalistlerin insanlık ve yasa dışı eylemlerinden anılar ve çarpıcı olayları da kaydettim. Bu olaylar hakkındaki bazı düşüncelerimi, bu halkların maruz kaldığı felaketler karşısındaki hissettiğim duygu ve üzüntülerimi ve fakat bunlarla birlikte, emperyalist, sosyal emperyalist ve İsraili işgalcilere karşı örnek mücadeleleri karşısında hissettiğim büyük sevinci de kaydettim. Burada, işte bu olaylardan bir özet veriyorum.

Arap-İsrail Çatışması ve Komplikasyonları

"1983 yılı, İsrail ordusu ve Amerika, İtalya, Fransız ve İngiliz ordusundan oluşmuş "çok-uluslu güç" tarafından gerçekleştirilen Lübnan'ın de facto işgalinin gelişmesi yılı olarak değerlendirilebilir. Bu işgal, her şeyden önce Lübnan'da yoğunlaşmış Filistinli organize güçlere güçlü bir darbe vurmak ve

imha etmek için yapıldı. Bu, anayurtlarına dönmek için savaştan Filistinlilerin mücadelesini sabote etmek ve tümüyle felç etmek isteyen İsrail, emperyalizm ve Arap gericiiliğinin bu planlarının ikinci bölümünün pratik uygulaması anlamına geliyordu.

Şiddetli bir savaştan sonra, dışinden tırnağına kadar en modern silahlarla donanmış yaklaşık 100.000 kişiden oluşan İsrail ordusu Beyrut ve Lübnan'ın güneyini işgal etti. Filistinli savaşçılar kahramanca direndiler, fakat sahte dostlarının onları terk etmelerinin etkisiyle de, sonunda "çok uluslu güçlerin" "gözetimi" altında Bekaa Vadisi'ne doğru Beyrut'u terk etmek zorunda kaldılar.

Bununla birlikte, Lübnan işgali ve organize Filistinli güçlerin imha planı Filistin ve Lübnan halklarının birliği parçalanmadan tümüyle başarılamadı.

Böylece 1983'te dünya, İsrail, Amerika ve belirli Arap gerici rejimlerince kışkırtılan iki kardeş kavgasıyla yüz yüze kaldı. Bunlar, Lübnan halkları içindeki çeşitli hizipler arasında, Hristiyan ve Müslümanlar arasında ve hatta Dürzi, Şii, Sünni Müslümanlar, Maroni Hristiyanlar ve diğerleri gibi çeşitli mezhepler arasında bile ortaya çıkan kışkırtmaların ürünüydü. Bu savaşın Lübnan için çok ciddi siyasi ve ekonomik sonuçları oldu ve diğer şeyler arasında, eskiden çok zengin ve kozmopolit bir kent olan Beyrut'un yıkılmasına neden oldu. Bu kardeşler arasındaki savaşın diğeri ise, FKÖ içindeki kışkırtmaların ürünüydü, bir yandan Arafat ve taraftarları, diğeri yandan da, bir zamanlar Arafat'ın sağ kolu olan Ebu Musa arasındaki çatışmada kendini gösterdi. Bu savaş Arafat'ın Lübnan'dan tümüyle çekilmesi ve yaklaşık 4.000 savaşçının kısmen silahsızlandırılmasıyla son buldu. Bu kardeşler arası savaşlardan tümüyle yararlanan İsrail ve kaybeden de Filistin halkı ve onun özgürlük mücadelesi oldu.

Bu yıl boyunca, savunmasız Filistinlilere karşı genel bir terör kampanyasıyla, anayurtlarından kovulduklarından beri yerleştikleri Lübnan'daki 3.000-4.000 Filistinli oradan kovulmak istendi ve Lübnan'da örgütlü İsrail ajanları Beyrut çevresindeki Sabra ve Şatila kamplarında yaşayan savunmasız Filistinlilere karşı

görülmemiş gaddarlıktaki katliamları gerçekleştirdiler. Gecenin karanlığında ve sözde sürpriz saldırılardan bu kampları korumakla görevli düzenli İsrail ordusu gözetiminde, İsrail hizmetindeki bazı Lübnanlı faşist çeteler ayırım yapmaksızın halktan 1.500 kişiden fazlasını en barbarca yöntemlerle katlettiler.

Bu insanlık dışı cinayetleri uygulayanlar, kışkırtıcıları ve destekleyenleriyle birlikte izlerini kaybettirdiler, derhal koruma altına alındılar ve böylece cezasız kaldılar. Bununla birlikte tüm ilerici dünya kamuoyu onları mahkûm etti ve caniler sürüsü olarak damgaladı.

Bu yıl, Lübnan'daki iç politik gelişmelerde de çok ciddi bir durum yarattı. Ülke, hemen sürekli olarak olayları yönlendirecek İsraili işgalcilere karşı muhalefet eylemleri ve halkı harekete geçirme gibi olaylara müdahale etme yeteneğinde olmayarak hükümeteşiz ve yönetimsiz kaldı. Lübnanlı gerici klikler bu durumdan yararlandı ve Lübnan'ın ulusal çıkarlarına aykırı olarak özellikle Filistinlilere ve ilerici güçlere karşı örgütlendi ve silahlanarak askerî eylemlerde bulundu.

Bununla birlikte Lübnan halkı bozguna uğratılamadı. Onlar silaha sarıldı ve işgalci İsrail ordusu, diğer işgalciler ve özellikle Amerika ve Fransız ordusuna karşı şiddetle direndiler. İsrail, Amerikan ve Fransız askerî hedeflerine saldırıldı ve onlara ciddi zararlar verildi.

Böylece, Beyrut İsrail ordusunca işgal edilmiş ve onu desteklemek için binlerce "barış gücü uzmanları" (çok uluslu güçler) gönderilmiş olsa da, Lübnan'daki durum hiç de barışçı olmadı. Bu nedenle, İsrail hava, deniz güçleri, içinde uçak taşıyan "Nimitz", "Eisenhower" ve "Independence" ve onlarca kruvazörün olduğu ABD Deniz Filosu, Beyrut ve özellikle Bekaa Vadisi çevresindeki dağlarda mevzilenen Filistin ve Lübnanlı savaşıçıları sürekli bombaladılar. Amerikan hava ve deniz güçleri Lübnan hükümetinin onayıyla Bekaa Vadisine yerleşmiş birleşik Arap-Suriye güçlerini de bombaladı.

Sovyet sosyal emperyalistlerine gelince; onların yaptıklarından ve tumturaklı ifadelerinden çıkarabildiğim kadarıyla, onlar

tüm bu olaylar karşısında, Filistin, Lübnan ve hatta Suriye'yi hedefleyen bu saldırılar için hiçbir şey yapmıyorlar. Bunu niçin söylüyorum? Şunun için! SB'nin Suriye'yle "dostluk antlaşması" olsa da o kör ve sağır rolü oynadı. Ve oynamaya devam ediyor. Sovyet sosyal emperyalistlerinin "Arap dostlarına" ihaneti ve onları yüzüstü bırakması ilk olmuyor. Onlar her şeyden daha çok, mümkün olduğu kadar çabucak kalkınsınlar ve böylece yenilerini verebilsin diye onlara maksimum düzeydeki silah satışıyla ilgililer ve bu durumda bu veya şu ülkeyle imzaladıkları "dostluk" antlaşmalarıyla verdikleri sözleri hiç düşünmüyorlar.

Şimdi, Ortadoğu'da giderek daha çok, Ortadoğu krizini çözmek için Reagan'ın kişisel patronajı altında tezgâhladığı söylenen "politik plan paketi" hakkında konuşuluyor. Bu plan, anti-Filistinli Ürdün Kralının hâkimiyeti altında yaratılacak parçalanmış bir "Filistin Devleti"nden söz ediyor, fakat asıl amacı İsrail sınırlarının güvenliğini garanti etmektir. Bu, İsrail, Amerika ve Arap gericiliğinin Filistin halkının haklı mücadelesini tasfiye etme amaçlarını başarmının üçüncü evresi ya da bölümüdür.

Halkımızın Filistin halkına özel bir sempatisi vardır, çünkü o kararlı ve kahramanca bir savaş başlattı ve sürdürüyor, biz, onları bu savaşlarında destekledik ve bugün kendilerini içinde bulundukları yalnızlık ve ihanet çemberi içinde de desteklemeye devam edeceğiz. Bugün terk edilmiş ve ihanete uğramış olsa da Filistin halkı zaferi kazanacaktır. Onların zaferi kesindir, çünkü haklı bir dava uğruna savaşıyorlar.

Afgan Halkı Sovyet İşgalcileri Kovacaktır

Bugünler Afganistan'ın Sovyet ordusunca işgal edilmesinin dördüncü yılının tamamlandığı günlerdir. Sovyet sosyal emperyalistleri bu faşist saldırıyı her şeyin çabucak unutulacağı ve Afgan halkının hemen aldatılıp boyun eğdirileceği umuduyla yaptı. Fakat çok ciddi şekilde yanıldılar. Afgan halkı hiçbir zaman ve hiçbir şekilde Sovyet sosyal emperyalist sürülerin anavatanlarını işgal etmesine razı olmadı ve onlarla uzlaşmadı. Tam tersine, onlar ellerinde silahları öyle etkili bir şekilde savaşıyorlar ki,

Sovyet hükümeti, sürekli takviye taze birlikler ve içinde kimyasal silahların da olduğu en modern silahları göndermek, kitleleri bombalamak, köyleri yakıp yıkarak halkı göçe zorlamak, çeşitli alanları yakmak ve savaşçıları tika basa cezaevlerine doldurmak zorunda kaldı. Afgan halkına boyun eğdirmek için, Sovyet sosyal emperyalistlerinin kullanmadıkları ne kaldı ki? Fakat onlar ne boyun eğdirilebilir ne de sindirilebilirler.

1983 yılı boyunca işgalci Sovyet birliklerine karşı Afgan savaşçılarının direnişleri daha da yoğunlaştı ve boyutlandı. Güçlü Sovyet garnizonları yalnızca Kandahar ve Herat gibi eyaletlerdeki dağlık bölgelerdekiler değil, Kabil'dekiler de Afgan yurtseverlerinin tekrar tekrar saldırdıkları hedefler oldu. Birçok kereler “Kale” gibi Sovyet elçiliği ve içinde Sovyet işgalci generallerin birliklerce tahkim edilmiş binalarına saldırıldı. Generaler, diğer yüksek rütbeli subaylar ve binlerce asker öldürüldü, onlarca danışman ve uzman esir edildi, havaalanlarına saldırıldı, uçak, helikopter, tank, top gibi savaş araçları imha edildi veya ele geçirildi. Kendilerini “dost” olarak değil ölünceye kadar savaşılması gereken vahşi ve kalles düşmanlar olarak gören bir halkın içinde yaşamaya zorunlu Sovyet işgalcilerinin ayakları altındaki yer tutuşuyor. Sovyet işgalciler Afgan topraklarına yerleştirdikleri onca asker ve güçlü silahlara karşın, kendilerini bir an bile güvende hissetmiyorlar.

Yoksul ve çoğunlukla düşmandan ele geçirilenlerle silahlı yiğit Afganlı savaşçılar, kimler ve ne kadar güçlü silahlarla donanırsa donansın, yabancı işgalcilere karşı nasıl savaşılması gerektiğinin, savaş yeteneği ve özgürlük için savaşın akışında özveri ve cesaret örneklerinin nasıl olması gerektiğinin parlak örneğini veriyorlar.

Raporları okurken veya TV’de sık sık Afganlı savaşçıların Sovyet işgalcilerine karşı eylemlerinden bölümleri izlerken, kar, buz, yağmur ve diğer güçlükler arasında ve yalnızca tüfekleriyle nasıl kayadan kayaya atladıklarını görünce şanlı ulusal kurtuluş savaşımıza geri gider ve halkımızın cesareti, yiğitliği ve fedakârlığını hatırlarım. Elbette ki, bizim savaşımız daha yüksek bir düzeyde ve daha iyi organize edilmişti ve her şeyden önce de o Mark-

sist-Leninist öğreti temelinde inşa edilmiş komünist partimizin önderliği altındaydı. Demokratik Cephe örgütlenmesi altında bölge veya din ayrımı olmadan sıkıca birleşmiş halkımız, uğruna savaşmak zorunda olduğu ideallerin ve zaferden sonra kuracağı devletin karakterinin bilincindeydi. Bununla birlikte Afgan halkının mücadelesinin haklı bir mücadele olduğunu tekrarlamak isterim ve Afgan yurtsever savaşçıları, dünyanın tüm yurtsever güçlerince kutlanmaya ve saygı görmeye layıktırlar ve Sovyet işgalcilerini ülkelerinden kovabilsinler diye yürüttükleri özgürlük mücadelesinde desteklenmelidirler. Ve Sovyet sosyal emperyalistleri ve uşaklarının hoşuna gitsin ya da gitmesin ve uzak bir gelecekte de değil, bu sonuç kesinlikle gerçekleştirilecektir. Afganistan halkı özgürlük ve bağımsızlığına tekrar kavuşacaktır.

İran-İrak Savaşı Üzerine

İraklı yöneticiler, ülkelerinin İran devriminden etkilenmesi korkusuyla ve yeni İran rejiminin yıkılmasını isteyen Sovyet sosyal emperyalistleri, ABD ve Arap gericiliğinin kıskırtmalarıyla İran'a karşı savaş başlattı. Bana öyle geliyor ki, Saddam Hüseyin ve klığı bu savaşın çok çabuk biteceğini ve İranlıların devrim sonrası silah durumu nedeniyle teslim olacağını, Kuzistan ve başka yerlerdeki sınır bölgelerindeki petrol alanlarının işgaline izin vereceklerini düşündüler, fakat işler böyle sonuçlanmadı. İran ordusu Irak ordusunun ilk saldırılarına direndi, Irak ordusunca işgal edilen sınır bölgelerini kurtardı ve Irak içlerine doğru ilerledi.

Savaş, ağır ve kanlı çatışmalarla, bazen durgun ve bazen özellikle İraklılarca sürdürülen basit top roket atışları ve hava saldırılarıyla üç yıldan beridir sürüyor. Ve daha şimdiden çok önemli insan kayıplarına ve tahmin edildiği gibi, her iki yanın milyarlarca dolarlık hasarına neden oldu.

İrak'ın savaşı başlatmadaki amaçları gerçekleşmedi ve Saddam Hüseyin onu sona erdirmek için birkaç kez arabulucu aradı, fakat yaptığı işlerin hesabını vermeyi ve İran halkını uğrattığı zararın sorumluluğunu üzerine almak istemiyor. İranlılar da oldukça haklı olarak bu manevrayı kabul etmiyorlar. Bununla

birlikte, bu savaşı kıskırtanlar ve onu silahla besleyenler de bitmesini istemiyorlar.

Bu savaşın sonuna kadar uzamasını isteyenler kimlerdir? Irak'ın ihtiyacını en modern silahlarla gideren esas güç olan Sovyet sosyal emperyalistleri; Irak vasıtasıyla İran'da bir karşıdevrim yapmak, Pehlevi hanedanını yeniden iktidara getirmek, zengin petrol yataklarına ve daha birkaç yıl önce sahip olduğu ayrıcalıklara sahip olmak isteyen Amerikan emperyalizmi, Irak'a füzeler, kimyasal silahlar ve süpersonik uçaklar satan Fransız, İngiliz vb. silah tekelleri; ve Arap ülkelerini parçalamak isteyen İsrail'dir. Ve en son olarak da, Filistin-İran halkı ve diğer bölge halklarının devrimci ruhu ve hareketlerini ezmeye yeminli Arap gericiği savaşın sürmesini istiyor.

Bu yıl, çatışmalar devam etmekle kalmadı daha da yoğunlaşmış şiddetlendi. Irak, savaş bölgesi dışındaki alanları ve şehirleri sürekli vuruyor ve özellikle de Abadan, Harg Adası, Bender Humeyni ve diğer yerlerdeki petrol alan ve rafinerilerini hedefliyor. Ve değinildiği gibi, bu saldırılarını Sovyet sosyal emperyalistleri ve diğer emperyalistlerden aldığı en modern silah ve uçaklarla gerçekleştiriyor. Bu durumun farkında olan İran yönetimi de, eğer emperyalist devletler Saddam rejimine yardım etmeye devam ederse ve İran halkına saldırmasını kolaylaştırırsa Hürmüz Boğazı'nı kapatmak ve petrol tankerlerinin İran Körfezi'nden geçişini engellemek zorunda kalacağını resmen açıkladı. Sitre Körfezi'nin kapatılması ise, içinde ABD'nin de olduğu Batılı ülkelerin ihtiyaçları olan petrolün %40-50'sinden yoksun kalacakları anlamına gelir. Bu nedenle onlar İran'a karşı birleştiler ve baskılarını artırdılar. Ve gerçekte ABD silahlı müdahale tehdidinde bulunuyor. Bunun için, bir süre önce Amerikalılar büyük bir deniz filosunu ve diğer özel birliklerini İran Körfezi'ne hızlı bir müdahale için Umman Körfezi'ne yerleştirdiler. Bu baskılara aldırmayan İran hükümeti, İran halkının çıkarlarını savunmak ve süper devletlerin anti-İran politikasına karşı koymak için kararlı tutumunu sürdürüyor.

Bu savaşa bir son verme olasılığı zayıftır ve savaşın uzaması, süper devletlerin İran Körfezi'ndeki çeşitli stratejik noktalara as-

keri müdahale olasılığını güçlendiriyor, bu bölgede daha şiddetli çatışmaların çıkma tehlikesini büyütüyor. Ve Ortadoğu krizini daha da derinleştiriyor.

1983 yılı bir kez daha kanıtladı ki, Ortadoğu krizi “politik planlar paketi” veya süper devletlerin “arabuluculuk ve yardımları”yla çözülemez. Tam tersine, onlar bu krizi olabildiği kadar uzatmaya ve derinleştirmeye çalışıyorlar, çünkü onlar yalnızca bu yolla Arap halklarının ulusal ve sosyal kurtuluş hareketlerini sabote etme ve ezme planlarını gerçekleştirebilirler, silah trafiğinden muazzam kârlar sağlamaya devam edebilir ve Arap halklarının sömürülmesi, baskı altında tutulması ve köleleştirilmesine yol açan petrol çıkarımı ve işlenmesini denetim altında tutabilirler.

Bununla birlikte, Ortadoğu krizi, İsrail saldırganlarınca ülkeleri gasbedilen ve sürekli acı çeken Filistin halkı anavatanına tekrar kavuşmadıkça asla çözülemez, ve bu da, yalnızca süperdevletler ve diğer emperyalistlerin politik, ekonomik ve askerî etkinliğine güçlü darbeler vurularak ve bunların tüm Arap halklarınınca tümüyle yadsınmasıyla başarılabacaktır. Bu anlamda, 1983 yılı, Filistin ve Lübnan, Afgan ve İran halkları ve Ortadoğu’nun Arap ve Arap olmayan tüm halklarının yüz yüze olduğu ilk sorunun, süper devletler, İsrail ve diğerlerinin yıkıcı ve yanılsamalarla dolu tuzak ve komplolarından sakınmak olduğunu gösteriyor. Onlar, Amerikan emperyalizmi, Sovyet sosyal emperyalizmi, İsrail ve yerel feodal burjuva gerici kliklerin birleşik gücüne karşı direnmek ve yenmek için kendi aralarında gerçek bir birlik kurmak ve güçlendirmek zorundadırlar.

Yalnızca gerçek bir Arap birliğine dayanan kararlı ve uzlaşmaz bir mücadele onları zafere ve gerçek bir bağımsızlığa götürecektir, öyle ki, ancak bu durumda onlar, ulusal gelişmeleri ve sosyal ilerlemeleri doğrultusunda, muazzam zenginliklerini ve petrollerini kullanabilirler.

Ortadoğu'daki son iki yılın olaylarının ve daha da gelişmesinin Akdeniz, Avrupa, Afrika ve başka yerlerdeki sonuçlarının olmayışı düşünülemez.

Akdeniz'de, iki süper devlet Akdeniz halkları için çok ciddi tehlikeler ve kaygılar yaratacak düzeyde, deniz filolarını çoğaltıyor ve güçlendiriyor ve böylece bu halkların sömürülmesi daha da şiddetleniyor. Avrupa, yeni kara ve hava üsleriyle dolduruldu ve orada çok sayıdaki uzun ve orta menzilli nükleer füzelerin sayıları artırıldı.

Silahlanma yarışı akıl almaz boyutlara sıçratıldı ve kapitalist-revizyonist dünya ciddi bir ekonomik kriz içinde olsa da silah üretimi sanayisi gelişmeye ve büyümeye devam ediyor ve bu da kapitalist kodamanlara muazzam kârlar getiriyor. Bu yarış, esas olarak emekçi halkın yaşam standardının yükseltilmesi, sağlık ve eğitim, daha ucuz tüketim malları üretimi vb. için harcanması gereken fonların azaltılmasıyla gerçekleştiriliyor. Bu alanda sorun kendini şöyle ortaya koyuyor: Çalışan kitleler, tekellerin kârları için sürdürülen bu çılgınca silahlanma yarışına ne zaman son verecektir?

Elbette ki bu daha fazla süremez ve şüphesiz ki halklar başlarını kaldıracaklar. Kapitalist-revizyonist burjuvazi, o zaman yeni ve daha şiddetli baskı önlemleri almak zorunda kalacak ve krizden çıkmanın yeni yollarını arayacaktır. Bu yollardan biri, yeni bir dünya savaşının çıkarılma tehdidi olacaktır. Bu nedenle, ABD, SB ve sanayilerini miltarize etmiş ve silah trafiğine angaje olmuş Fransa, İngiltere ve B. Almanya gibi ülkelerin “silahsızlanma” hakkında çıkardıkları gürültülerle yapılmak istenen ilerici kamuoyunu kontrol altında tutarak dünyayı aldatmaktır.

Fransız emperyalizmini de yeni pazarların ele geçirilme yarışı içinde görüyoruz. Fransa eski sömürgeci politikasını izlemeye başladı ve doğrudan veya dolaylı olarak, Fransız nüfuz alanlarına veya söylendiği gibi, Lübnan ve bazı Orta Afrika ülkelerini içine alan “Fransızca konuşan ülkeler”e geri dönmeye çalışıyor. Bugün bu ülkelere silah satmak ve Fransız kültürünü yeniden sokmaya çalışmaktan başka, Fransa paraşütçü birliklerini de gönderiyor.

Bunlar arasında, Fransa ve Kaddafi arasındaki etkinlik savaşının şiddetle sürdüğü Çad'a ve diğer Afrika ülkelerine gönderilenler de vardır. Böylece, Fransa 2. Dünya Savaşı öncesi sahip olduğu güneşi bol yerleri tekrar ele geçirmeye çalışıyor.

Çad'ın dışında, durumun kritik olduğu Afrika'da başka diğer savaş yuvaları da vardır, örneğin Angola, Güney Afrika, Namibya, Mozambik, Somali ve diğer ülkelerdeki durumlar böyledir.

Tunus'ta, ekmek ve un fiyatlarının artması nedeniyle halk kitleleri ile polis ve ordu arasında büyük çatışmalar patlak verdi. Çatışmalar, halktan birçok ölüm olayları ve Başkan Burgiba'nın ekmek ve un fiyatları üzerindeki kararı geri almasıyla sona erdi.

Fas'ta, bazı nedenlerle, esas olarak öğrenci gençlik ve halkla polis ve ordu arasında çok kanlı çatışmalar oldu. Gerçekte, her iki durumda da çatışmaların esas nedeni baskıcı yasalara ve polis şiddetine karşı direnmekti.

Balkanlar'da, emperyalist süper devletler çatışmaları kışkırtıyorlar ve geçmişte olduğu gibi, onu tekrar bir barut fıçısına dönüştürmek istiyorlar. Bu yarımadada özellikle olumsuz bir rol oynayanlar, ciddi iç politik ve ekonomik krizden kaçınmak isteyen, diğer gericilik ve faşist güçlerle işbirliği içinde hareket ederek çatışmaları ülkemize doğru kışkırtmaya çalışan Tito'culardır.

Bu gelişmeler, bu olay ve durumlar, kendileri için de çok tehlikeli olacağı için ondan korksalar da, emperyalist süper devletlerin yeni ve korkunç bir dünya savaşı tehdidine karşı halkların bilinci ve uyanıklılığını yükseltmenin zorunluluğu apaçık ortadadır.

Süper devletler ve diğer emperyalistler dünyanın her yerinde daha saldırgan ve kibirli oldular. Bu nedenle, her zamankinden daha fazla, bugün, dünya kamuoyunu ve ilk olarak da, proletarya ve ezilen halkları, yağmacı ve çılgın savaş kışkırtıcısı ABD, SB, diğer emperyalistler ve uluslararası gericiliği durdurmak için uyandırmak ilercisi ve devrimci güçlerin ertelenmez görevidir.

Partisinin önderliği altındaki halkımız uyanık duruyor, sosyalist Anavatan'ı savunmak ve ekonomisini geliştirmek için sürekli çalışıyor ve emperyalist, revizyonist ve diğer gerici güçlerin

komplolarının çok iyi farkındadır. Ülkemiz, diğer ülke ve halklarla ve özellikle de komşu ülke halklarla dostluk politikası izliyor. Onların içişlerine karışmıyor ve hiç kimsenin de parmaklarını Arnavutluk'un içişlerine sokmasına izin vermiyor. Sosyalist Arnavutluk Halk Cumhuriyeti; halkların özgürlük ve bağımsızlık ve sosyalizmin inşasındaki zaferlerini savunuyor, bu nedenle o güçlüdür ve kimseden korkmuyor. Aynı zamanda diğer halkların özgürlük mücadelelerini destekliyor ve gelecekte de desteklemeye devam edecektir.